

אסופת תקנות נגישות בניין קיים

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין
קיים), תשע"ב-2011

להסברים על קובץ זה לחצו כאן

מעודכן לאפריל 2012

עורך - ישראל הבר, עו"ד

הקדמה

לפניכם קובץ המכיל את תקנות נגישות לבניין ציבורי שהוא בניין קיים, וכל החוקים, התקנות והתקנים אליהם מפנות תקנות בניין קיים.

להתמצאות בקובץ מומלץ להיעזר בתצוגת סימניות.

תוכן עניינים כללי

1. תקנות הנגישות לבניין קיים

חוקים, תקנות ותקנים המאזכרים בתקנות הנגישות לבניין קיים

2. סעיפים רלוונטיים מחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
3. סעיפים רלוונטיים מחוק התכנון והבנייה
4. תקנות נגישות בניין ציבורי חדש (פרק א' לחלק ח'1)
5. תקנות נגישות בניין מגורים חדש (פרק ב' לחלק ח'1)
6. תקנות נגישות לאתרים מוסדרים
7. חוק חנייה לנכים
8. סעיפים רלוונטיים מחוקים שונים:
 - תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970 – סעיף 1; תוספת שנייה - פרטים 3.2.1.2; 3.2.12.1; 8.13; 21.1.1.1
 - חוק רישוי עסקים, תשכ"ח – 1968 – סעיף 8ב
 - פקודת היערות – סעיף 15
 - חוק העתיקות, תשל"ח-1978 – סעיפים 1, 28
 - תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), תשכ"ז-1967 – תוספת ראשונה - סעיף 1
 - תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), תשס"ד-2004 – סעיף 1

- 9. תקן ישראלי 1918 חלק 1
- 10. תקן ישראלי 1918 חלק 2
- 11. תקן ישראלי 1918 חלק 3.1
- 12. תקן ישראלי 1918 חלק 3.2
- 13. תקן ישראלי 1918 חלק 4

דברי תודה

תודה לעמית לביא על עזרתו הרבה בהכנת אסופה זו.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

תוכן העניינים

תקנות		
1	פרשנות	פרק א':
6-2	התאמות נגישות לבניין קיים	פרק ב':
8-7	החלה הדרגתית	פרק ג':
10-9	חלופות ופטור	פרק ד':
15-11	שונות	פרק ה':

תוספת ראשונה – בדיקת בניין קיים וביצוע התאמות נגישות
נספח א לתוספת הראשונה – מעבר בפתח ותוואי המשנה כיוון
נספח ב לתוספת הראשונה – בית שימוש נגיש
נספח ג לתוספת הראשונה – תא שירותים מותאם עם מאחז יד
תוספת שנייה – פטור מהתאמות נגישות מסוימות
תוספת שלישית – פטור מבית שימוש נגיש

תוכן העניינים - מורחב

2	פרק א': פרשנות
2	1. הגדרות
4	פרק ב': התאמות נגישות לבניין קיים
4	2. התאמות נגישות בבניין קיים ובשטחי החוץ שלו
4	3. התאמות נוספות בבניין המיועד לאנשים עם מוגבלות
5	4. חובת הגשת בקשה לרשות מקומית להקצאת מקומות חניה נגישים
5	5. התגברות על הפרש גובה בכניסה לבניין
6	6. השלמת הוראות טכניות על ידי הנציב
6	פרק ג': החלה הדרגתית
6	7. לוחות זמנים לביצוע התאמות נגישות אצל מי שאינו רשות ציבורית
7	8. שלבים ולוחות זמנים לביצוע התאמות נגישות של רשות ציבורית
10	פרק ד': חלופות ופטור
10	9. פטור מביצוע התאמות נגישות מסוימות
11	10. פטורים וחלופות
13	פרק ה': שונות

13	11. תחזוקה ונגישות זמנית חלופית
13	12. שמירה והצגת מסמכים
13	13. עיגול תוצאת חישוב
13	14. שמירת דינים
14	15. תחילה, הוראות מעבר והוראות לענין רישוי עסקים
14	תוספת ראשונה
14	בדיקת בניין קיים וביצוע התאמות נגישות
14	1. הגדרות
16	2. הוראות בדיקה וביצוע התאמות נגישות
17	סימן ב – הגעה לבניין
21	סימן ג – כניסה לבניין
21	סימן ד – דרכים
41	סימן ה – אזהרה
41	סימן ו – חללים מסוימים בבניין
49	סימן ז – פרטי בניין
50	סימן ח – מקומות מסוימים
62	נספח א לתוספת הראשונה – מעבר בפתח ותוואי המשנה כיוון
62	נספח ב – בית שימוש נגיש
62	נספח ג – תא שירותים מותאם עם מאחז יד
63	תוספת שנייה
65	תוספת שלישית
65	פטור מבית שימוש נגיש

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 19ט ו-19יד לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהסכמת שר הפנים, בהסכמת שר האוצר לפי סעיף 19סז לחוק, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א': פרשנות

1. הגדרות

בתקנות אלה –

"אדם עם מוגבלות", "גוף ציבורי", ו"נציבות" – כהגדרתם בסעיף 5 לחוק;
"בעלים" – כהגדרתו בסעיף 19ח(ו) לחוק;

-
- "בניין קיים"** – מקום ציבורי שהוא בניין לרבות חלק ממנו ושטחי החוץ שלו, שהיתר לבנייתו או לשימוש בו כמקום ציבורי ניתן לפני יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009);
- "דירה"** – חדר או תא, או מערכת חדרים או תאים, שנועדו לשמש יחידה שלמה ונפרדת, לעסק או לכל צורך אחר;
- "הנציב"** – כהגדרתו בסעיף 5 לחוק או מי שמינה, לצורך תקנות אלה, מטעם עובדי הנציבות שהוא בעל מומחיות מתאימה, לפי העניין;
- "החייב בבדיקת נגישות"** – כל אחד מאלה כמפורט לצדו:
- (1) בעלים של בניין קיים –
- (א) לגבי הרכוש המשותף;
- (ב) לגבי שאר חלקי בניין קיים שאותם הוא מחזיק למעט השטחים המפורטים בפסקה (2);
- (2) המחזיק והמפעיל של בניין קיים או חלק מבניין קיים, שאינו הבעלים – לגבי השטח שמוחזק על ידיו או שמבוצעת בו הפעילות נושא השירות הציבורי;
- "החייב בביצוע נגישות"** – מי שהוטלה עליו חובת הנגישות לפי סעיף 19 ח(ג) לחוק;
- "חוק העתיקות"** – חוק העתיקות, התשל"ח-1978;
- "חוק התכנון והבנייה"** – חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965;
- "חייב פרטי"** – החייב בביצוע נגישות שאינו רשות ציבורית;
- "כניסה עיקרית"** – כניסה לבניין קיים שאליה מגיעים מרבית הולכי הרגל שמגיעים אליו;
- "מהנדס הרשות"** – מהנדס הרשות המקומית או מי שהוא מינה מטעמו, ובהעדר מהנדס ברשות המקומית – מי שמינה לעניין זה ראש הרשות המקומית;
- "מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה"** ו"מורשה לנגישות השירות" – כמשמעותם בסימן יא בפרק ה' 1 בחוק, לפי העניין;
- "מקום ציבורי"** – כהגדרתו בסעיף 19 ז לחוק;
- "מקום ציבורי לאכסון"** – כל אחד מבין המנויים בפרטים (7) ו-(18) בתוספת הראשונה לחוק וכן מעון המשמש למגורים של אנשים עם מוגבלות, בית אבות, מרכז לטיפול בדרי רחוב, מעון או מקלט לנשים מוכות, ילדים מוכים, הוסטל לגברים אלימים, בית סוהר, בית מעצר, וכל מקום המספק שירותי אכסון או לינה;
- "נגישות"**, **"רשות ציבורית"** ו"תקן ישראלי" – כהגדרתם בסעיף 19 א לחוק;
- "ס"מ"** – סנטימטרים;
- "רכוש משותף"** – כל חלקי הבניין הקיים חוץ מהדירות, ולרבות הקרקע, הגגות, הקירות החיצוניים, המסד, חדרי המדרגות, מעליות, מקלטים וכן מיתקני הסקה או מים וכיוצא באלה המיועדים לשמש את כל בעלי הדירות או מרביתם אפילו אם הם בתחומי דירה מסוימת;
- "רשות מקומית"** – לרבות מי שמחזיק מקרקעין המשמשים את הציבור, בתחום גאוגרפי מסוים, במקום שאין בו עירייה, מועצה מקומית או מועצה אזורית;
- "שטח חוץ"** – שטח שמחוץ לבניין הנמצא בתחום גבולות המגרש, למעט שטח כאמור שלא נועד להיות פתוח לציבור;
- "תקנות התכנון"** – התוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התשל"ל-1970;
- "תפוסה"** – כמשמעותה בפרט 3.2.12.1 לתקנות התכנון והבנייה.

פרק ב': התאמות נגישות לבניין קיים

2. התאמות נגישות בבניין קיים ובשטחי החוץ שלו

- (א) החייב בבדיקת נגישות אחראי –
- (1) לבדיקת קיומן של התאמות הנגישות לפי הוראות טור ג בטבלה שבפרט 2 בתוספת הראשונה, בבניין קיים או בחלקי בניין קיים ושטחי החוץ שלו שבהם –
- (א) ניתן בפועל שירות ציבורי, לרבות במקרים כגון אלה:
- (1) מקום ציבורי להתקהלות;
- (2) חדר ישיבות שנערכות בו ישיבות שמוזמן אליהן הציבור;
- (3) משרדים שמקבלים בהם קהל בין כדרך קבע או באופן אחראי, לשכות ראש הגוף הציבורי וסגניו בבניין המשמש גוף ציבורי, ולשכות נבחר ציבור;
- (ב) הציבור עושה שימוש, כגון חניון ציבורי, כניסה ראשית, מעברים, מעלית, מדרגות, בית שימוש, חלל המתנה;
- (2) שהבדיקה לפי פסקה (1) תבוצע –
- (א) לפי טופס שיפרסם הנציב לפי תקנה 6(ב) (להלן – **הטופס**); הטופס יכלול, בין השאר, מידע בדבר זיהוי הבניין החייב בבדיקת נגישות, החייב בביצוע נגישות, מבצע הבדיקה, התייחסות לפרטי הבדיקה, להתאמות נגישות נדרשות, ולפטורים נטענים, לפי תקנות אלה;
- (ב) בהתאם להוראות תקן שאליהן התקנות מפנות, כתוקפו מזמן לזמן לפי חוק התקנים, שעותק שלו מופקד לעיון הציבור במשרדי מכון התקנים הישראלי והפניה אליו מצויה באתר האינטרנט של נציבות שוויון לאנשים עם מוגבלות; בהעדר הפניה כאמור, לא יהיה תוקף לתקן לעניין תקנות אלה;
- (3) להעביר לחייב בביצוע נגישות את תוצאות הבדיקה לפי פסקת משנה (1) לרבות הטופס שנערך לפי פסקת משנה (2), מיד לאחר השלמתם.
- (ב) לא קיימת בבניין קיים התאמת נגישות לפי טור ג בטבלה שבפרט 2 בתוספת הראשונה (להלן – **התאמת נגישות חסרה**) –
- (1) יבצע החייב בביצוע נגישות התאמות נגישות לפי הוראות טור ד בטבלה שבפרט 2 בתוספת הראשונה, בכפוף להוראות פרק ד, ויציין זאת בטופס; על ביצוע התאמת נגישות יחול האמור בתקנת משנה (א)(2)(ב);
- (2) אך מתקיימות דרישות אחרות במקום התאמת הנגישות החסרה, יראו, על אף האמור בפסקה (1), כאילו חלקי המבנה שמתקיימות לגביהם הדרישות האחרות, עומדים בדרישות התוספת הראשונה; לעניין זה, "**דרישות אחרות**" – הוראות חלק ח לתקנות התכנון או הוראות אחד מחלקי ת"י 1918.

3. התאמות נוספות בבניין המיועד לאנשים עם מוגבלות

- בבניין קיים שניתן בו שירות ציבורי ייעודי לאדם עם מוגבלות, ובבניין קיים שניתן בו שירות ציבורי על ידי המוסד לביטוח לאומי ולשכות רווחה יתקיימו הוראות אלה:
- (1) החייב בבדיקת נגישות אחראי לבדיקת הצורך בהתאמות נגישות נוספות על אלה המפורטות בתקנות אלה (להלן – **הבדיקה הנוספת**);
- (2) הבדיקה הנוספת תבוצע –
- (א) בידי מורשה לנגישות השירות;

(ב) לפי מרכיבי השירות הציבורי שניתן בבניין כאמור ובהתאם לצרכים הייחודיים של אדם עם מוגבלות ובני אדם אחרים האמורים לעשות שימוש בבניין כאמור.

4. חובת הגשת בקשה לרשות מקומית להקצאת מקומות חניה נגישים

(א) כל אחד מן המפורטים להלן יפנה לרשות המקומית הנוגעת לעניין בבקשה כי תקצה מקומות חניה נגישים לאנשים עם מוגבלות סמוך ככל האפשר לבניין הקיים שבאחריותו:

(1) חייב בביצוע נגישות הפטור לפי פרק ד מהקצאת מקומות חניה נגישים;

(2) חייב בביצוע נגישות של בניין קיים שתפוסתו 500 איש לפחות או של בניין קיים חיוני, שאין ברשותם מקום חניה לבניין או שבסמוך להם אין חניון ציבורי שמשרת את הבניין, ובו מקומות חניה נגישים; לעניין זה, "בניין קיים חיוני" – בניין קיים שהוא אחד מאלה: מחלקה לשירותים חברתיים, סניף של המוסד לביטוח לאומי, מרכז תרבות נוער וספורט (מתנ"ס), משרד ממשלתי שניתן בו שירות ציבורי, משרד של רשות מקומית שניתן בו שירות ציבורי, תחנת משטרה או נקודות משטרה, בנק, סניף דואר, בית דואר לרבות מיתקן לחלוקת דואר וסוכנות דואר, בית מרקחת.

(ב) פנייה לרשות מקומית כאמור בתקנה זו תבוצע באמצעות דואר רשום.

5. התגברות על הפרש גובה בכניסה לבניין

קיים הפרש גובה בקו המגע בין בניין קיים לשטח שבאחריות הרשות המקומית (להלן – הפרש הגובה), והפרש הגובה מצוי בפתח או בדרך המקשרת בין שני השטחים האמורים יחולו הוראות אלה:

(1) החייב בביצוע נגישות יבצע את התאמת הנגישות להתגברות על הפרש הגובה בתחום הבניין הקיים;

(2) על אף האמור בפסקה (1), עלה הפרש הגובה על 6 ס"מ, והיה החייב בביצוע נגישות פטור לפי פרק ד מהתגברות על הפרש הגובה בתחום הבניין הקיים, יחולו הוראות אלה:

(א) החייב בביצוע נגישות יעביר למהנדס הרשות הצעה לביצוע התאמת נגישות להתגברות על הפרש הגובה כאמור, שתבוצע בתחום השטח שבאחריות הרשות המקומית;

(ב) לא יאוחר מתום 60 ימים ממועד הגשת ההצעה האמורה בפסקת משנה (א) יפעל מהנדס הרשות לפי אחת מאלה:

(1) יאשר את התאמת הנגישות בכפוף לשינויים שיורה; במקרה כזה, החייב בביצוע נגישות יבצע על חשבונו את התאמת הנגישות לפי הנחיות מהנדס הרשות ובפיקוחו;

(2) יורה, בהחלטה מנומקת בכתב, כי לא ניתן לבצע התאמת נגישות בתחום השטח שבאחריות הרשות המקומית;

(ג) על אף האמור בפסקת משנה (ב), החייב בביצוע נגישות פטור מביצעו התאמת נגישות להתגברות על הפרש גובה לפי פסקה (2) אם התקיים אחד מאלה:

(1) החליט מהנדס הרשות, ולא יאוחר מתום 60 ימים ממועד הגשת ההצעה, לבצע באמצעות הרשות המקומית ועל חשבונו את התאמת הנגישות; כמו כן הודיע על כך בכתב לחייב;

(2) לא ניתנה החלטת מהנדס הרשות בתוך 60 ימים ממועד הגשת ההצעה;

(3) מהנדס הרשות הורה כאמור בפסקת משנה (ב)(2).

6. השלמת הוראות טכניות על ידי הנציב

- (א) בהעדר הוראות טכניות מתאימות לביצוע התאמת נגישות שהחובה לבצעה נקבעה בתקנות, רשאי הנציב לתת הוראות טכניות לביצוע התאמת נגישות כאמור, לשם הבטחת נגישות לאנשים עם מוגבלות ובלבד –
- (1) שלא יהיה בכך להוסיף תוספת משמעותית לעלות ביצוע התאמת נגישות מסוג דומה בבניין קיים;
- (2) שכתוצאה מהוראות טכניות כאמור הדרישות לביצוע התאמת הנגישות האמורה לא יהיו מחמירות יותר מהנדרש בעניין זה בבניין ציבורי חדש לפי תקנות התכנון.
- (ב) הוראות טכניות של הנציב כאמור, יפורסמו במדור מיוחד למטרה זו באתר האינטרנט של הנציבות ויימצאו במשרדי הנציבות לעיון הציבור בעת שהם פתוחים לציבור; תחילתן של ההוראות תהיה 120 ימים מיום פרסומן והנציב יפרסם את תחולתן לפי שיקול דעתו.
- (ג) חייב בביצוע נגישות יפעל לפי הוראות טכניות שפורסמו כאמור בתקנת משנה (ב), אלא אם כן ביצע החייב בביצוע נגישות התאמת נגישות אחרת הסבירה בנסיבות העניין לפני מועד תחילתן לפי תקנת משנה (ב).

פרק ג': החלה הדרגתית

7. לוחות זמנים לביצוע התאמות נגישות אצל מי שאינו רשות ציבורית

- (א) לא יאוחר מתום חצי שנה מיום תחילתן של תקנות אלה ישלים החייב בבדיקת נגישות שאינו רשות ציבורית את בדיקת הבנין הקיים לפי תקנה 2(א).
- (ב) חייב פרטי יבצע וישלים את התאמות הנגישות לפי תקנות 2(ב), 4 ו-5 ובכלל זה ביצוע חלופות והעברת שירות ציבורי למקום אחר לפי תקנה 10, כמפורט בטור א להלן, בפרק הזמן הכולל לביצוע התאמות נגישות, שתחילתו בתום חצי השנה מיום תחילתן של תקנות אלה, והמפורט בטור ב שלצדו:

טור א	טור ב
התאמות הנגישות	פרק הזמן הכולל, בשנים
(1) בבניין קיים שהוא מקום ציבורי לאכסון ¹ –	
(א) כוללות הקמת אמצעי התגברות על הפרש גובה העולה על 1.5 מטרים או הקמת יחידת אכסון מיוחדת	לא יאוחר מיום י"ט בחשוון התשע"ו (1 בנובמבר 2015)
(ב) התאמות נגישות שונות מן ההתאמות בפסקת משנה (א)	לא יאוחר מיום י"ט בחשוון התשע"ו (1 בנובמבר 2015)
(2) בבניין קיים שאינו מקום ציבורי לאכסון –	
(א) כוללות הקמת אמצעי התגברות על הפרש גובה העולה על 1.5 מטרים	לא יאוחר מיום י"ט בחשוון התשע"ו (1 בנובמבר 2015)

¹ נקבע פרק זמן זהה להתאמות הנגישות הנקובות בפסקה 7(ב)(1)(א) ובפסקה 7(ב)(1)(ב).

2 (ב) התאמות נגישות שונות מן ההתאמות
בפסקת משנה (א)

היה ביצוע התאמות הנגישות חלק מעבודות תחזוקה או שיפוץ, בהיקף משמעותי, של בניין קיים שאינו נופל בגדר פסקה (1)(א) בטבלה, תיווסף חצי שנה לפרק הזמן הכולל ובלבד שפרק הזמן הכולל לא יהיה לאחר יום י"ט בחשוון התשע"ו (1 בנובמבר 2015).

(ג) על אף האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב), יחולו הוראות אלה:

(1) חייב פרטי, האחראי לביצוע התאמות נגישות בחמישה בניינים קיימים לפחות, ישלים את ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנות 2(ב), 4 ו-5 ובכלל זה, ביצוע חלופות והעברת שירות ציבורי למקום אחר לפי תקנה 10, בפרקי זמן מיום תחילתן של תקנות אלה לפי הפירוט להלן:

(א) בתוך שלוש שנים – ב-40 אחוזים לפחות מהבניינים הקיימים;

(ב) לא יאוחר מיום י"ט בחשוון התשע"ו (1 בנובמבר 2015) – ב-100 אחוזים מהבניינים הקיימים;

(2) הכנת רשימת הבניינים שלגביהם תבוצע תקנת משנה זו, תיעשה בתוך שנה מיום תחילתן של תקנות אלה ולפי ההנחיות שבתקנה 8(ו);

(3) תחילת ביצוע התאמות נגישות בכל בניין קיים תיעשה לאחר שהסתיימה בדיקתו לפי תקנה 2(א).

(ד) חייב פרטי לכולל ביצוע התאמות נגישות לפי תקנות אלה בכל שיפוץ שהוא מבצע בבניין קיים, הכרוך בשינוי במחיצות פנימיות, או בפתחים, או בשיפוץ של שטחי חוץ של בניין הכולל עבודות פיתוח או שינוי גאומטריה של דרכים.

8. שלבים ולוחות זמנים לביצוע התאמות נגישות של רשות ציבורית

(א) על חייב בבדיקת נגישות וחייב בביצוע נגישות, שכל אחד מהם הוא רשות ציבורית תחול תקנה 7(א), (ב) ו-(ד), בשינויים המחויבים, לפי העניין, ואולם לפרק הזמן הכולל לפי תקנה 7(א) תיווסף חצי שנה וללוחות הזמנים לפי תקנה 7(ב) תיווסף שנה.

(ב) על אף האמור בתקנות משנה (א), חייב בביצוע נגישות, בחמישה בניינים קיימים לפחות, שהוא רשות ציבורית, ישלים את ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנות 2(ב), 4 ו-5 ובכלל זה ביצוע חלופות והעברת שירות ציבורי למקום אחר לפי תקנה 10, בבניינים קיימים בשיעורים כמפורט בטור א להלן, בפרקי זמן מיום תחילתן של תקנות אלה המפורטים בטור ב שלצדו:

טור ב					טור א
פרק הזמן בשנים, מיום התחילה, להשלמת ביצוע התאמות נגישות לחייב בביצוע נגישות האחראי ל-					אחוז הבניינים הקיימים שבהם יושלמו כל התאמות
עד 50 בניינים קיימים	51 עד 100 בניינים קיימים	101 עד 250 בניינים קיימים ²	251 עד 999 בניינים קיימים	1,000 ויותר בניינים קיימים	

² בתקנה 8(ב), נקבעו פרקי זמן זהים להשלמת ביצוע התאמות נגישות, למי שחייבים בביצוע נגישות האחראים ל-101 עד 250 בניינים קיימים, ול-251 עד 999 בניינים קיימים.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

8

					הנגישות הנדרשות
3	-	-	-	-	10
-	2	2	2	2	15
4	-	-	-	-	20
5	-	-	-	-	30
-	4	4	3	3	35
-	6	6	5	4	65
לא יאוחר מיום כ"ג בחשוון התשע"ט 1) בנובמבר (2018	לא יאוחר מיום כ"ג בחשוון התשע"ט 1) בנובמבר (2018	לא יאוחר מיום כ"ג בחשוון התשע"ט 1) בנובמבר (2018	6	5	100

ויחולו הוראות אלה:

(1) הכנת רשימת הבניינים שלגביהם תבוצע תקנת משנה זו, לפי ההנחיות שבתקנה 8(ו), תיעשה בלוחות הזמנים האלה:

(א) בתוך חצי שנה מיום פרסומן³ של תקנות אלה – רשימת הבניינים הקיימים שבדעתו לסיים בשני פרקי הזמן הראשונים המנויים בטבלה האמורה;

(ב) לא יאוחר מתום פרק הזמן השני – רשימת שאר הבניינים הקיימים;

(2) תחילת ביצוע התאמות נגישות בכל בניין קיים תיעשה לאחר שהסתיימה בדיקתו לפי תקנה 2(א).

(ג) על חייב בביצוע נגישות שהוא רשות ציבורית המנויה בטור א בתוספת השלישית לחוק שחובת הנגישות במלואה חלה עליה עד יום ג' בחשוון התש"פ (1 בנובמבר 2019), תחול תקנת משנה (ב), ויקראו את תקנת משנה (ב) כאילו במקום הטבלה בא:

טור ב					טור א
פרק הזמן בשנים, מיום התחילה, להשלמת ביצוע התאמות נגישות לחייב בביצוע נגישות האחראי ל-					אחוז הבניינים הקיימים שבהם יושלמו כל התאמות הנגישות הנדרשות
עד 1,000 ויותר בניינים קיימים	עד 251 עד 999 בניינים קיימים	עד 101 עד 250 בניינים קיימים	עד 51 עד 100 בניינים קיימים	עד 50 בניינים קיימים	
3	-	-	-	-	10
-	3	3	3	2	15
4	-	-	-	-	20
5	-	-	-	-	30

³ נפלה טעות סופר, צ"ל "מיום תחילתן". – הערת נציבות השוויון.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

9

-	5	4	4	4	35
7	6	6	5	4	65
לא יאוחר מיום ג' בחשון התש"פ (1) בנובמבר (2019)	לא יאוחר מיום ג' בחשון התש"פ (1) בנובמבר (2019)	לא יאוחר מיום ג' בחשון התש"פ (1) בנובמבר (2019)	לא יאוחר מיום ג' בחשון התש"פ (1) בנובמבר (2019)	7	100

(ד) על חייב בביצוע נגישות שהוא רשות ציבורית המנויה בתוספת השלישית לחוק שחובת הנגישות במלואה חלה עליה עד יום י"ד בחשון התשפ"א (1 בנובמבר 2020), תחול תקנת משנה (ב), ויקראו את תקנת משנה (ב) כאילו במקום הטבלה בא:

טור ב					טור א
פרק הזמן בשנים, מיום התחילה, להשלמת ביצוע התאמות נגישות לחייב בביצוע נגישות האחראי ל-					אחוז הבניינים הקיימים שבהם יושלמו כל התאמות הנגישות הנדרשות
1,000 ויותר בניינים קיימים	251 עד 999 בניינים קיימים	101 עד 250 בניינים קיימים	51 עד 100 בניינים קיימים ⁴	עד 50 בניינים קיימים	
4	-	-	-	-	10
-	3	3	3	3	15
5	-	-	-	-	20
6	-	-	-	-	30
-	6	6	6	5	35
8	8	8	8	7	65
לא יאוחר מיום י"ד בחשון התשפ"א (1) בנובמבר (2020)	לא יאוחר מיום י"ד בחשון התשפ"א (1) בנובמבר (2020)	לא יאוחר מיום י"ד בחשון התשפ"א (1) בנובמבר (2020)	לא יאוחר מיום י"ד בחשון התשפ"א (1) בנובמבר (2020)	8	100

(ה) על חייב בביצוע נגישות שהוא רשות מקומית או רשות ציבורית אחרת המנויה בתוספת השלישית לחוק שחובת הנגישות במלואה חלה עליה עד יום כ"ו בחשון התשפ"ב (1 בנובמבר 2021), תחול תקנת משנה (ב), ויקראו את תקנת משנה (ב) כאילו במקום הטבלה בא:

⁴ בתקנה 8(ד), נקבעו פרקי זמן זהים להשלמת ביצוע התאמות נגישות, למי שחייבים בביצוע נגישות האחראים ל-51 עד 100 בניינים קיימים, ל-101 עד 250 בניינים קיימים, ול-251 עד 999 בניינים קיימים.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

10

טור ב					טור א
פרק הזמן בשנים, מיום התחילה, להשלמת ביצוע התאמות נגישות לחייב בביצוע נגישות האחראי ל-					אחוז הבניינים הקיימים שבהם יושלמו כל התאמות הנגישות הנדרשות
עד 50 בניינים קיימים	51 עד 100 בניינים קיימים	101 עד 250 בניינים קיימים	251 עד 999 בניינים קיימים	1,000 ויותר בניינים קיימים	
-	-	-	-	5	10
3	3	3	3	-	15
-	-	-	-	6	20
-	-	-	-	8	30
5	5	6	6	-	35
7	7	8	9	9	65
8	9	לא יאוחר מיום כ"ו בחשון התשפ"ב (1) בנובמבר (2021)	לא יאוחר מיום כ"ו בחשון התשפ"ב (1) בנובמבר (2021)	לא יאוחר מיום כ"ו בחשון התשפ"ב (1) בנובמבר (2021)	100

(ו) הרשימות הנזכרות בתקנת משנה (ב) יוכנו בין השאר, לפי ההנחיות המפורטות להלן:

(1) סוג או אופי השירות הניתן במקום הציבורי החייב בהנגשה;

(2) היקף השירותים החייבים בהנגשה בידי אותו הגוף;

(3) סוג או אופי המקום החייב בהנגשה.

(ז) הוראות תקנת משנה 7(ד) יחולו על חייב בביצוע נגישות שהוא רשות ציבורית, בשינויים המחויבים.

פרק ד': חלופות ופטור

9. פטור מביצוע התאמות נגישות מסוימות

(א) חייב פרטי פטור מביצוע התאמות נגישות מסוימות לפי הוראות התוספת השנייה; חייב שהוא רשות ציבורית פטור מביצוע התאמות נגישות מסוימות לפי פרט 5 שבתוספת השנייה.

(ב) נוסף על האמור בתקנות אלה, חייב בביצוע נגישות פטור מביצוע התאמות נגישות שבהן הוא חייב לפי תקנות אלה או רשאי לבצע דרישה מופחתת של התאמות נגישות כאמור, גם לפי הוראות סימן ט"ו בפרק א' לחלק ח1 בתקנות התכנון והבנייה למעט האמור בפרט 8.233(2) שם (להלן – סימן ט"ו) בכפוף לאלה:

(1) הפטור או הדרישה המופחתת יחולו על חובות לביצוע התאמות נגישות לפי תקנות אלה בעניינים המפורטים בסימן ט"ו ולפי היקף הפטור או ההפחתה שנקבע שם;

(2) נקבעה דרישה מופחתת לפי תקנות אלה או לפי סימן ט"ו – תחול הדרישה

המופחתת המקלה מביניהן.

10. פטורים וחלופות

(א) בתקנה זו –

"סיבות הנדסיות" – אחד מאלה:

- (1) העדר מקום המאפשר ביצוע התאמת נגישות בגבולות המקרקעין שבהם מצוי הבניין הקיים;
 - (2) הוראות תכנית כהגדרתה בחוק התכנון והבנייה החלה על בניין קיים אינן מאפשרות ביצוע התאמת נגישות כאמור;
 - (3) ביצוע התאמת נגישות יפגע ביציבות בניין קיים או חלקו;
- "מתכנן שלד בניין" – מי שהורשה להגיש חישובים סטטיים לרשות מוסמכת על פי תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), התשכ"ז-1967.
- (ב) יראו ביצוע התאמת נגישות כפגיעה מהותית באופיו המיוחד של בניין קיים אם התקיימו הוראות פסקאות (1) ו-(2):
- (1) התקיים אחד מאלה:
 - (א) על הבניין הקיים חלה תכנית שימור אתרים כמשמעותה בסעיף 76א לחוק התכנון והבנייה;
 - (ב) על הבניין הקיים חלה תכנית לפי חוק התכנון והבנייה שמיעדת את המקום האמור לשימור;
 - (ג) הופקדה תכנית כאמור בפסקאות (א) או (ב);
 - (ד) לא חלה ולא הופקדה תכנית כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ג) – הבניין הקיים נכלל ברשימת אתרים לשימור לפי פרט 12 בתוספת הרביעית לחוק התכנון והבנייה;
 - (ה) לא הוכנה רשימת כאמור בפסקת משנה (ד) – ועדה לשימור לפי פרט 10 בתוספת הרביעית לחוק התכנון והבנייה הביעה דעתה כי הבניין הקיים האמור ראוי לשימור;
 - (ו) הבניין הקיים או החלק שלגביו נתבקש הפטור הוא עתיקה או אתר עתיקות כהגדרתם בחוק העתיקות;
 - (2) לדעת מהנדס הרשות –
 - (א) אם התקיים אחד התנאים המפורטים בפסקה (1)(א) עד (ג) – התאמת הנגישות שונה באופן מהותי מעבודות המותרות לביצוע לפי אחת התכניות האמורות בפסקאות (1)(א) עד (ג), או מהנחיות שימוש החלות עליו, לרבות אלה שניתנו על ידי רשות העתיקות, ומעבודות שבוצעו בפועל;
 - (ב) אם התקיים אחד התנאים המפורטים בפסקה (1)(ד) עד (ה) – ביצוע התאמת נגישות בבניין הקיים יפגע באופן מהותי באופיו המיוחד של הבניין הקיים בהתחשב לפי העניין, בערכו ההיסטורי, האדריכלי, התרבותי והאורבני של הבניין, ובעבודות שבוצעו בפועל;
 - (ג) היה הבניין הקיים עתיקה או אתר עתיקות כאמור בפסקה (1)(ו) – ביצוע התאמת הנגישות יפגע באופן מהותי בעתיקה או באתר עתיקות או שונה באופן מהותי מהוראות שניתנו על ידי רשות העתיקות;
- ואולם לא יראו כפגיעה מהותית התאמת נגישות בבניין קיים הניתנת להסרה או לפירוק לאחר ביצועה ושלאחר הסרתה חזר מצב הבניין לקדמותו, זולת אם קבע מהנדס

הרשות אחרת מטעמים שנימק בכתב.

(ג) חייב בביצוע נגישות שהוכיח לגבי התאמת נגישות שהוא חייב בביצועה לפי הוראות טור ד בטבלה שבפרט 2 בתוספת הראשונה (להלן – **התאמת נגישות ראשונה**) את אחד מאלה:

(1) לא ניתן לבצעה מסיבות הנדסיות באישור מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה; אם מתקיים האמור בפסקה (3) להגדרה "סיבות הנדסיות" נוספה גם חוות דעתו של מתכנן שלד לעניין זה;

(2) ביצועה יהווה פגיעה מהותית באופיו המיוחד של בניין קיים בהתאם לתקנת משנה (ב);

(3) הוא אינו רשות ציבורית והתאמת הנגישות הראשונה מהווה נטל כבד מדי בעבורו, פטור מביצוע ההתאמה הראשונה יעשה במקומה התאמת נגישות לפי טור ה בטבלה שבפרט 2 בתוספת הראשונה (להלן – **התאמת נגישות שנייה**) אם קיימת.

(ד) חייב בביצוע נגישות שחלה לגביו תקנת משנה (ג), שהוכיח לגבי התאמת הנגישות השנייה, אם קיימת, כי התקיימה לגביה אחת מהפסקאות (1) עד (3) שבתקנת משנה (ג), יהיה פטור מביצוע התאמת הנגישות השנייה.

(ה) היה אחראי לשירות פטור לפי פרק זה מביצוע התאמת נגישות, ועקב כך לא היתה לאדם עם מוגבלות נגישות לקבלת שירות ציבורי בבניין קיים, יחד עם שאר הציבור, יעביר, האחראי, את אותו שירות, למקום אחר שבו יינתן לכלל הציבור ובלבד שתהיה אליו נגישות לאדם עם מוגבלות; לעניין תקנת משנה זו –

(1) יראו גם בניין קיים או חלקו, שבו אין לאדם עם מוגבלות המגיע לקבל בו שירות, מקום חניה נגיש אחד לפחות לרכב גבוה, כמקום שבו אין נגישות לקבלת שירות ציבורי; חזקה זו תחול גם לאחר שהחייב בביצוע נגישות פנה לרשות המקומית לפי תקנה 4;

(2) היא לא תחול לגבי סניף דואר וסוכנות דואר, אם במרחק נסיעה שאינו עולה על חמישה קילומטר נמצא סניף דואר או סוכנות דואר שלאדם עם מוגבלות יש נגישות אליו לקבלת השירות יחד עם שאר הציבור;

(3) בתקנת משנה זו –

"מקום חניה נגיש לרכב גבוה" – לפי הדרישות בטור ג שלצד פרט משנה (2) בטבלה שבפרט 2 בתוספת הראשונה;

"אחראי" – כל אחד מאלה:

(1) רשות ציבורית;

(2) נותן שירות ציבורי שהוא חובה המוטלת על הציבור לפי חיקוק כגון בדיקת חובה, רישום חובה או תשלום חובה, ובנק למעט לגבי שירות של שמירת חפצי ערך בכספות;

(3) אחראי לשירות ציבורי של סניף דואר, בית דואר לרבות מיתקן לחלוקת דואר וסוכנות דואר.

(ו) הרואה את עצמו פטור לפי תקנת משנה (ג) או (ד), ימלא טופס שיפרסם הנציב לפי תקנה 6(ב) וידאג לכך שייחתם בידו של מי שנדרש לפי תקנה זו; טופס כאמור יכלול, בין השאר, מידע בדבר זיהוי הבניין, החייב בביצוע נגישות, מאשר הפטור ופרטי המאשר או נותן חוות הדעת, לפי העניין.

פרק ה': שונות

11. תחזוקה ונגישות זמנית חלופית

- (א) החייב בביצוע נגישות אחראי לכך כי התאמות הנגישות בבניין קיים יהיו תקינות וזמניות בכל עת שהמקום פתוח לציבור וכל עוד ניתן בו שירות ציבורי.
- (ב) לא יפגע אדם בהתאמות נגישות במקום ציבורי קיים, לא יגרע מהן ולא יסב את השימוש בהן למטרות אחרות באופן חלקי או מלא, אלא במהלך תקופת שיפוץ של המקום, ובלבד שהבטיח נגישות חלופית לאותו מקום לתקופת השיפוץ.
- (ג) כבש נגיש לצורך נגישות חלופית, במהלך תקופת שיפוץ כאמור בתקנת משנה (ב), ייחשב כבש שהתקיימו בו כל אלה:
- (1) רוחבו הפנוי 90 ס"מ לפחות וכושר נשיאתו 350 קילוגרם לפחות;
 - (2) שיפועו אחיד בין שני משטחי מנוחה; ואולם אפשר ששיפועו יעלה על 8% ולא יעלה על 12% ובלבד שאורכו של כבש עם שיפוע כאמור לא יעלה על 2.5 מטרים;
 - (3) שולי הכבש מוגבהים וננקטו אמצעים למניעת תזוזה של הכבש;
 - (4) עלה הפרש הגובה בין קצות הכבש על 20 ס"מ – ימצאו משני צדיו בתי אחיזה.

12. שמירה והצגת מסמכים

- (א) חייב בבדיקת נגישות וחייב בביצוע נגישות, חייבים לשמור העתק כל מסמך שנדרשו הם או מי שפעל מטעמים, בהכנתו או מילויו לפי תקנות אלה; מסמכים אלה ירוכזו ויישמרו יחד עם מסמכים אחרים שהם חייבים בשמירתם לפי תקנות אחרות לפי החוק; חייב בבדיקת נגישות ישמור מסמכים כאמור 7 שנים לפחות ממועד סיום בדיקתו של בניין; חייב בביצוע נגישות ישמור מסמך כאמור 7 שנים לפחות ממועד סיום ביצוע התאמות נגישות בבניין קיים; העביר חייב בבדיקת נגישות או חייב בביצוע נגישות את זכויותיו בבניין קיים לצד שלישי, יעביר גם העתק המסמכים הנזכרים בתקנת משנה זו.
- (ב) חייב בבדיקת נגישות, חייב בביצוע נגישות וצד שלישי כאמור בתקנת משנה (א) חייבים להעביר לנציב או להציג לו, לא יאחר מתום עשרים ימים מיום שנדרשו לכך, העתק מסמך מהמסמכים הנזכרים, בתקנות משנה (א); חובה זו תחול גם על חייב בביצוע נגישות שאחראי להנגשת משטחים משותפים בבניין אם מי שחייב בביצוע נגישות באותם חלקי בניין שהמעבר אליהם דרך השטחים המשותפים ביקש זאת.
- (ג) המסמכים הנזכרים בתקנה זו יכול שיהיו מסמכים בקובץ דיגיטלי בפורמט נפוץ.

13. עיגול תוצאת חישוב

מספר שהוא תוצאת חישוב לפי תקנות אלה, יעוגל למספר השלם הקרוב, ומחצית מספר תעוגל כלפי מטה.

14. שמירת דינים

- (א) אין בתקנות אלה כדי לגרוע מהוראות כל דין אחר לרבות לעניין רישיון הנדרש לכריתת עץ או אילן לפי סעיף 15 לפקודת היערות, או רשות או אישור לפי חוק העתיקות.
- (ב) חלה הוראה בדין המחמירה על הנדרש לפי תקנות אלה – תחול אותה הוראה כאמור.
- (ג) אין בחלופות או בפטורים לפי תקנות אלה כדי לפטור מדרישות לפי הוראות שלפי סעיף 19 לחוק, או לגרוע מהן.
- (ד) באתר יחולו הוראות תקנות אלה בכפוף להוראות תקנות שוויון זכויות לאנשים עם

מוגבלות (התאמות נגישות באתר), התשס"ח-2008 (להלן – **תקנות נגישות באתר**); לעניין זה, "**אתר**" – כהגדרתו בתקנות נגישות באתר.

15. תחילה, הוראות מעבר והוראות לעניין רישוי עסקים

- (א) תחילתן של תקנות אלה שישה חודשים מיום פרסומן (להלן – **יום התחילה**); ואולם רשאי הנציב לפרסם טפסים או הוראות טכניות לפי תקנה 6(ב) מיום פרסומן של תקנות אלה ותחילתם, על אף האמור בתקנה 6(ב), תהיה ביום התחילה.
- (ב) הפנו תקנות אלה להוראות לפי פרק ה' לחוק, ואלה טרם נקבעו, רשאי הנציב להורות הוראות כאמור, בשים לב לתקנות, לרבות תקנות שהליך אישורן טרם הסתיים ולתקנים, לרבות תקנים שטרם אושרו סופית, ויחולו עליהן תקנות 6(ב) ו-7(ג); יראו חייב בביצוע נגישות שביצע התאמות נגישות לפי הוראות הנציב כאילו ביצע את חובתו לפי פרק ה' לחוק.
- (ג) יראו מקום בבניין קיים שהוא עסק טעון רישוי כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן – **חוק רישוי עסקים**), שהתקיימו לגביו המפורטים להלן, כמקום שמתקיימת בו נגישות לפי תקנות אלה לצורך מתן רישיון, או היתר לפי סעיף 8(ב) לחוק רישוי עסקים:
- (1) הושלמו בו דרישות תקנות אלה, שהיתה חובה להשלימן עד ערב מתן חוות דעת לפי סעיף 8(ב) לחוק רישוי עסקים, לפי לוחות הזמנים שבתקנות 7 או 8, לפי העניין;
- (2) חוות הדעת האמורה בפסקה (1) הכילה התייחסות להתאמות נגישות נוספות הנדרשות בבניין הקיים, ככל שנדרשות, כתנאי להשלמת רצף הנגישות מפתח הבניין הקיים עד לפתח העסק טעון הרישוי האמור שנמצא בבניין (להלן – **התאמות הנגישות הנוספות**);
- (3) החייב בביצוע נגישות לגבי העסק טעון הרישוי העביר את רשימת התאמות הנגישות הנוספות לחייב בביצוע נגישות, ודרש ממנו לבצען.

תוספת ראשונה

בדיקת בניין קיים וביצוע התאמות נגישות

(תקנות 2(א), 2(ב), 10(ג) ו-ה)

1. הגדרות

בתוספת זו –

"**אתר בריכת שחייה**" – כהגדרתו בתקנות בריכות שחייה;

"**בית שימוש נגיש**" – תא בית שימוש שהתקיימו בו הוראות טור ג שלצד פרט 2(21) בטבלה;

"**דרך נגישה**" – תוואי חופשי רצוף, המחובר בין החלקים והחללים הנגישים בבניין קיים לרבות בשטחי החוץ שלו, ובכלל זה אמצעים להתגברות על הפרשי מפלסים, לפי תקנות אלה;

"**חלק ח'1**" – חלק ח' לתקנות התכנון;

"**טיפוס מעלית**" – אפיון מעליות לפי הטבלה שלהלן:

מיקום דלת הכניסה למעלית	רוחב מעבר חופשי מזערי בדלת כניסה למעלית (בס"מ)	גודל תא מעלית מזערי בין הדפנות הפנימיות (בס"מ)	טיפוס מעלית
בדופן המעלית הקצרה	80	125x100	1

בדופן המעלית הארוכה ובלבד שהמרחק בין הדופן הקצרה באחד הצדדים לקצה מעבר חופשי הקרוב אליה, לא יפחת מ-25 ס"מ	110	130x100	א1
בדופן המעלית הקצרה	80	140x110	2
בדופן המעלית הארוכה ובלבד שהמרחק בין הדופן הקצרה באחד הצדדים לקצה מעבר חופשי הקרוב אליה, לא יפחת מ-30 ס"מ	100	140x110	א2

- "יחידת אכסון" ו"יחידת אכסון מיוחדת"** – כהגדרתם בפרט 8.180 לתקנות התכנון;
"כבש" – כהגדרתו בת"י 1918 חלק 1;
- "מעלון אנכי"** – משטח הרמה חשמלי המותקן דרך קבע ומסלול תנועתו ניצב למישור הרצפה;
"מעלון משופע" – משטח הרמה חשמלי המותקן דרך קבע, ומסלול תנועתו משופע למישור הרצפה;
- "מקום חניה נגיש"** – מקום חניה המיועד לכלי רכב הנושא תג נכה;
- "מתחם בניינים"** – שני בניינים קיימים לפחות, המצויים זה בקרבת זה, שניתנים בהם שירותים ציבוריים משלימים או נלווים זה לזה, כגון: קמפוס של מרכז מחקר, אוניברסיטה או בית חולים;
- "ניגוד חזותי"** (Visual contrast) – כהגדרתו בת"י 1918 חלק 1;
- "ניגוד מישושי"** (Tactile contrast) – כהגדרתו בת"י 1918 חלק 1;
- "ניוטון"** – הכוח הדרוש כדי להאיץ מסה של 1 ק"ג בשיעור של 1 מטר לשנייה לשנייה;
- "רוחב פנוי למעבר"** – כמשמעותו בפרט 3.2.1.2 בתקנות התכנון;
- "רכב גבוה"** – כהגדרתו בפרט 8.30 בתקנות התכנון;
- "שיפוע"** – באחוזים, הפרש הגובה בין קות חלק דרך, מחולק באורכו של ההיטל האופקי של חלק דרך כאמור, מוכפל ב-100;
- "תג נכה"** – כהגדרתו בחוק חניה לנכים, התשנ"ד-1993;
- "ת"י 1918 חלק 1"** – תקן ישראלי ת"י 1918, חלק 1 – נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות;
- "ת"י 1918 חלק 2"** – תקן ישראלי ת"י 1918, חלק 2 – נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין;
- "ת"י 1918 חלק 3.1"** – תקן ישראלי ת"י 1918, חלק 3.1 – נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות בסיסיות;
- "ת"י 1918 חלק 3.2"** – תקן ישראלי ת"י 1918, חלק 3.2 – נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות משלימות לשימושים ספציפיים;
- "ת"י 1918 חלק 4"** – תקן ישראלי ת"י 1918, חלק 4 – נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת;
- "ת"י 2252 חלק 1"** – תקן ישראלי ת"י 2252, חלק 1: משטחי הרמה חשמליים למוגבלי תנועה – כללי בטיחות, מידות ופעולה תפקודית: מעלונים אנכיים;
- "ת"י 2252 חלק 2"** – תקן ישראלי ת"י 2252, חלק 2: משטחי הרמה חשמליים למוגבלי תנועה – כללי בטיחות, מידות ופעולה תפקודית: מעלונים משופעים למשתמשים במצב ישיבה, עמידה ובכיסא גלגלים, לתנועה במישור משופע;

"ת"י 2481 חלק 70" – תקן ישראלי ת"י 2481, חלק 70 מעליות: דרישות בטיחות לבנייה ולהתקנה – התאמות מיוחדות לנגישות אנשים לרבות אנשים בעלי מגבלות;
"תקנות בריכות שחייה" – תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחייה), התשס"ד-2004.

2. הוראות בדיקה וביצוע התאמות נגישות

הנושאים המפורטים בטור ב ייבדקו בבניין קיים לפי האמור בטור ג; לא קיימת התאמת נגישות בבניין קיים כמפורט בטור ג, תבוצע בבניין התאמת נגישות לפי האמור בטור ד; התקיימו התנאים בתקנה 10(ג), תבוצע התאמת נגישות לפי המפורט בטור ה; על אף האמור, טורים ג עד ה שלצד פרטי משנה (9) עד (11) יבוצעו לפי האמור בטורים ג עד ה שלצד פרט משנה (8).

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		סימן א – כללי		
(1)	הכלה (Inclusion) (principle) ורציפות	<p>(א) דרך ההגעה של אדם עם מוגבלות משטח ציבורי הגובל בבניין קיים לשטחי חוץ של בניין קיים שמשרתים את הציבור, לכניסה לבניין כאמור ובתוכו למקומות שבהן ניתן שירות ציבורי לכלל הציבור, היא הדרך שכלל הציבור משתמש בה; לעניין זה, סטייה מקטע דרך שבה הולך כלל הציבור לשם התגברות על הפרש גובה לפי טור זה שלצד פרט משנה (8) לא תיחשב כאי-עמידה בדרישה האמורה.</p> <p>(ב) בתחומי בניין קיים יש לאדם עם מוגבלות נגישות רציפה:</p> <p>(1) ממקום חניה, מדרכה, תחנת הסעה, מקום להורדת נוסעים והעלאתם ושביל ציבורי, ככל שהם בתחום הבניין הקיים, לבניין עצמו;</p> <p>(2) מגבול מדרכה או שביל ציבורי הגובלים ומקושרים לבניין;</p> <p>(3) לכל שירות ציבורי וכל מקום שבו ניתן שירות ציבורי נלווה לו (כגון בריכת שחייה וכן בית שימוש ומלתחה המשרתים את הציבור המבקר בבריכה) ולרבות המעבר העיקרי משירות ציבורי אחד למשנהו;</p> <p>(4) בין שירותים ציבוריים משלימים או נלווים זה לזה שניתנים במתחם בניינים.</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה</p>	<p>לגבי פרט משנה (א) בטור ג' – אפשר דרך נגישה בבניין קיים אינה הדרך שכלל הציבור משתמש בה ובלבד ש:</p> <p>(1) היא תעבור בחלקי בניין קיים הראויים לשימוש הציבורי ולא תעבור בשטחים כגון מחסנים, שטחים טכניים, מטבחים ומעליות משא;</p> <p>(2) ככל שדרך זו נוגעת לחניה, יחול האמור בפסקה (3) בטור ג שלצד פרט משנה (2)</p>

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		סימן ב – הגעה לבניין		
(2)	חניה	<p>במקום חניה של בניין קיים, ובחניון ציבורי, קיימים מקומות חניה נגישים ומתקיימות הוראות אלה:</p> <p>(1) מתקיימות הוראות סעיף 2.7.1 בת"י 1918 חלק 2, בכפוף להוראות אלה:</p> <p>(א) שהגובה החופשי בדרך שבה נוסע רכב במקומות חניה מקורים ואליהם לחניית רכב רגיל ורכב גבוה אינו קטן מ- 200 ס"מ ו-220 ס"מ, בהתאמה;</p> <p>(ב) שהרוחב החופשי הנדרש לחניית רכב בניצב לכיוון הנסיעה במקומות חניה שאינם חולקים מעבר משותף או שאינם ממוקמים בצמוד למכשול הוא 3 מטרים לרכב רגיל ו-4.5 מטרים לרכב גבוה; לעניין זה, "חופשי" – כהגדרתו בסעיף 1.3 שבת"י 1918 חלק 1;</p> <p>(2) מקומות חניה נגישים נמצאים קרוב, ככל האפשר, לפתח מעלית בבניין קיים או לכניסה הנגישה לבניין קיים, וקרוב, ככל האפשר, לדרך נגישה מקורה, אם קיימת; בבניין קיים שיש בו כמה כניסות נגישות ומקומות חניה סמוכים אליהן, ממוקמים מקומות החניה הנגישים בסמוך לכניסות הנגישות; היה חניון ציבורי לא מקורה משרת מקומות ציבוריים סביבו, ישנם מקומות חניה נגישים בחניון כאמור, ככל האפשר, בפיזור בהיקף החניון אל מול המקומות הציבוריים שהוא משרת;</p> <p>(3) היה מקום החניה הנגישה של הבניין הקיים ברחוב:</p> <p>(א) המרחק אליה מפתח הבניין לאורך הדרך הנגישה אינו עולה על 100 מטרים; כללה דרך הגישה מדרכה ששיפועה עולה על 5% המרחק האמור לא יעלה על 60 מטרים; ואולם מקום חניה שמשרת מקום ייעודי לאנשים עם מוגבלות או משרת בניין קיים שבו ניתן שירות ציבורי של המוסד לביטוח לאומי או של מחלקה לשירותים חברתיים – ייחשב מקום חניה נגישה לעניין פרט משנה זה רק אם שיפוע דרך הגישה האמורה לא יעלה על</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה, למעט בעניין ממדי מקומות חניה נגישים שיש להכשיר שיהיו לפי הוראות חלק 1ח</p>	<p>(א) חסרים מקומות חניה נגישים – יוכשרו מקומות חניה נגישים בכמות המרבית מתוך הכמות הכוללת הנדרשת לפי פסקה (4) בטור ג</p> <p>(ב) אם מסיבות הנדסיות לא ניתן להכשיר מקומות חניה נגישים בממדים הנדרשים לפי חלק 1ח, אפשר שממדי מקום חניה נגיש יהיה כאמור בפסקה (1) בטור ג</p>

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

18

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה																																												
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה																																												
		<p>8% והמרחק ממקום החניה לפתח הבניין לא עולה על 60 מטרים;</p> <p>(ב) לגבי מקום חניה נגישה לרכב גבוה – קיימת דרך נגישה לפי תוספת זו שמאפשרת לאדם המתנייד בכיסא גלגלים או באמצעי חאר לניידות לצאת מרכב רגיל ומרכב גבוה שחונה בחניה נגישה כאמור ולהגיע לפתח הבניין;</p> <p>(4) מספר מקומות החניה הנגישים לרכב רגיל ולרכב גבוה מתוך סך כל מקומות החניה הקיימים הוא כמפורט בטבלה שלהלן:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>טור 1</th> <th>טור 2</th> <th>טור 3</th> <th>טור 4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>סך כל מספר מקומות חניה קיימים</td> <td>סך כל מספר מקומות החניה הנגישים</td> <td>מקומות חניה נגישים לרכב רגיל</td> <td>מקומות חניה נגישים לרכב גבוה</td> </tr> <tr> <td>4 עד 10</td> <td>1</td> <td>-</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>11 עד 25</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>26 עד 75</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>76 עד 100</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>101 עד 150</td> <td>5</td> <td>3</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>151 עד 200</td> <td>6</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>201 עד 300</td> <td>7</td> <td>4</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>301 עד 400</td> <td>8</td> <td>5</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>401 עד</td> <td>9</td> <td>6</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	טור 1	טור 2	טור 3	טור 4	סך כל מספר מקומות חניה קיימים	סך כל מספר מקומות החניה הנגישים	מקומות חניה נגישים לרכב רגיל	מקומות חניה נגישים לרכב גבוה	4 עד 10	1	-	1	11 עד 25	2	1	1	26 עד 75	3	2	1	76 עד 100	4	2	2	101 עד 150	5	3	2	151 עד 200	6	4	2	201 עד 300	7	4	3	301 עד 400	8	5	3	401 עד	9	6	3		
טור 1	טור 2	טור 3	טור 4																																													
סך כל מספר מקומות חניה קיימים	סך כל מספר מקומות החניה הנגישים	מקומות חניה נגישים לרכב רגיל	מקומות חניה נגישים לרכב גבוה																																													
4 עד 10	1	-	1																																													
11 עד 25	2	1	1																																													
26 עד 75	3	2	1																																													
76 עד 100	4	2	2																																													
101 עד 150	5	3	2																																													
151 עד 200	6	4	2																																													
201 עד 300	7	4	3																																													
301 עד 400	8	5	3																																													
401 עד	9	6	3																																													

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

19

טור א	טור ב	טור ג				טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה				הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
					500		
			ההפרש בין האמור בטור 2 לטור 4	+ 9 2% מסך כל מקומות החניה מעל 500	501 עד 1,000	+ 3 מקום חניה נגיש אחד לפחות לרכב גבוה מוקצה מכל 6 או מכל חלק מ-6 מקומות החניה הנגישים הנוספים מעבר ל-9 מקומות החניה הנזכרים בטור 2	
			ההפרש בין האמור בטור 2 לטור 4	+ 19 1% מסך כל מקומות החניה מעל 1,000	יותר מ-1,000	+ 5 מקום חניה נגיש אחד לפחות לרכב גבוה מוקצה מכל 6 או מכל חלק מ-6 מקומות החניה הנגישים הנוספים מעבר ל-19 מקומות	

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

20

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>החניה הנזכרים בטור 2</p> <p>בפרט משנה זה, "סך כל מקומות חניה קיימים" – הגדול מבין אלה:</p> <p>(1) מספר מקומות החניה הקיימים במקום החניה או החניון הציבורי, לפי העניין, לרבות אלה המוקצים לעובדים;</p> <p>(2) לפי היתר הבנייה של מקום החניה או החניון הציבורי, לפי העניין;</p> <p>(5) על אף האמור בפסקה (4), המספר המזערי של מקומות החניה הנגישים בחניון המשרת –</p> <p>(א) אחד או יותר מבין אלה: בית מלון, פנסיון, בית מרגוע, בית אירוח וכיוצא באלה שמספקים בו לינה לזמן קצוב בתמורה, הוא המספר הגדול בין אלה:</p> <p>(1) מספר יחידות האכסון המיוחדות לפי טור זה שלצד פרט משנה (30);</p> <p>(2) מספר מקומות החניה הנגישים הנדרשים לפי פסקה (4) בעבור החניון האמור;</p> <p>(3) מספר מקומות הישיבה המיוחדים שנדרשים במקום להתקהלות לפי טורג' שלצד פרט משנה (28) שנמצא בתוך מקום כאמור, אם נמצא, ולא פחות ממקום חניה נגיש אחד (להלן – מקומות חניה נגישים לאכסון);</p> <p>חלוקת מספר מקומות החניה לרכב רגיל ומספר מקומות החניה לרכב גבוה, היא לפי השורה המתאימה בטבלה בטור ג' בפסקה (4) למספר מקומות החניה הנגישים הנדרשים לפי אותה פסקה;</p> <p>(ב) המספר המזערי של מקומות החניה הנגישים בחניון המשרת מקום להתקהלות לפי טור זה שלצד פרט משנה (28) לרבות לשימושים אחרים, הוא המספר הגדול מבין מספר מקומות הישיבה המיוחדים שנדרשים במקום להתקהלות כאמור לבין מספר מקומות</p>		

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

21

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		החניה הנגישים הנדרשים לפי הטבלה שבפסקה (4) בעבור החניון האמור; חלוקת מספר מקומות החניה לרכב רגיל ולרכב גבוה הוא לפי השורה המתאימה בטבלה שבפסקה (4), לספר מקומות החניה הנגישים הנדרשים לפי אותה פסקה.		
(3)	מקומות להעלאת נוסעים ולהורדתם	במקומות המיועדים להעלאת נוסעים ולהורדתם, בשטחי חוץ של בניין קיים, קיימת אפשרות עלייה וירידה למדרכה בשיפוע שלא יעלה על 10% ככל שקיימת דרך נגישה שמובילה למקומות אלה.	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה	אין
		סימן ג – כניסה לבניין		
(4)	הכניסה לבניין קיים	(א) בבניין קיים שבו כמה כניסות המשמשות את הציבור בגזרות שונות של הבניין – (1) אם אין ביניהן קשר תפקודי – יש כניסה נגישה אחת לפחות בכל גזרה שהיא הכניסה המשמשת את הציבור; (2) אם יש קשר תפקודי בין גזרות כאמור – חלה פסקה (1) או שיש כניסה אחת עיקרית לבניין הקיים נגישה וממנה מובילות דרכים נגישות לכל שאר הגזרות; (ב) בכניסות המיועדות לשימוש הציבור שאינן נגישות לפי תקנות אלה מתקיים פרט 8.56 לתקנות התכנון; (ג) בכניסה נגישה בעלת דלת שאינה ניתנת לפתיחה מבחוץ באופן עצמאי יחולו הוראות לפי סעיף 19 יב לחוק ונוסף על כך קיימת מערכת קשר פנים (אינטרקום) לפי סעיף 2.5 שבת"י 1918 חלק 4; גובה השורה העליונה של הלחיצים לא עולה על 140 ס"מ מעל לרצפה ומתאפשרת אליה גישה צדית של אדם בכיסא גלגלים; (ד) בכניסה לבניין קיים יש דלת הסובבת על צדה או דלת הזזה אוטומטית שמתקיימות בה הוראות טור זה שלצד פרט משנה (14).	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה	אם פטור לגבי הכניסה הראשית תונגש כניסה אחרת לבניין ויתקיימו בה: (1) הוראות הבדיקה שבטור ג; (2) תוביל אליה דרך נגישה לפי הוראות הבדיקה שבטור ג שבטבלה זו; (3) יתקיימו בה הוראות סעיף 2.2.2 בת"י 1918 חלק 4, לגבי שלטי הכוונה וזיהוי; שלטים כאמור יהיו ניתנים לזיהוי גם על ידי מי שמצוי ברכב, בכביש הסמוך לחזית בניין קיים כאמור, ככל שיש תצפית ישירה מהרכב לכניסה כאמור
		סימן ד – דרכים		
(5)	דרך נגישה	(א) בדרך נגישה מתקיימות הוראות ת"י	יראו את	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה												
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה												
		<p>1918 חלק 1 בסעיפים – (1) 2.7.2 ו-2.7.3; (2) 2.9; אפשר שבמקום משטח אזהרה בעל ניגוד מישושי הנדרש לפי פרט משנה זה, יימצא, לחלופין, מסביב לעצם הבולט מכיוונים מהם הולך רגל עלול להגיע, חפץ ש –</p> <p>(א) תחתיתו על הרצפה וראשו מגיע לתחתית העצם הבולט או לגובה 55 ס"מ לפחות;</p> <p>(ב) גבולות היטלו על הרצפה חופפים לגבולות היטל העצם הבולט על הרצפה;</p> <p>(ב) פני הדרך יציבים, קשיחים, קבועים ואחידים; הם אינם עשויים מחומרים כגון חלוקי נחל, חצץ, חול או דשא ופניהם אינם בעלי עיבוד גס (כגון עיבוד "טובזה" או "טלטיש גס" באבן טבעית);</p> <p>(ג) רוחב מישקים אינו עולה על 1.5 ס"מ;</p> <p>(ד) לפני ואחרי פתח או דלת, בפרוזדור או במעבר המשנה כיוון בלמעלה מ-30°, וכן כשמצויים רהיטים, נמצא תוואי נגיש שמאפשר לאדם עם מוגבלות, לרבות אדם המתנייע בכיסא גלגלים או באמצעי עזר אחר, יכולת תמרון במהלך תנועתו דרך מקומות אלה;</p> <p>(ה) תוואי נחשב נגיש לעניין פרט משנה (ד) אם מתקיימת בו אחת החלופות א עד ג שבטבלה שלהלן ובציורים שבנספח א לתוספת זו:</p>	<p>הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה</p>													
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>טור א</th> <th>טור ב</th> <th>טור ג</th> <th>טור ד</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>חלופות</td> <td>הממדים A-1 ו-B שבציורים בנספח א</td> <td>הסכום A+B אינו קטן מ-</td> <td>דרישות נוספות</td> </tr> <tr> <td>א'</td> <td>גודלו של כל אחד מהממדים A ו-B-1 בציור (א) הוא 80 ס"מ לפחות</td> <td>2 מטרים</td> <td>הדפנות התוחמות כל אחד מבין הממדים A או B -</td> </tr> </tbody> </table>	טור א	טור ב	טור ג	טור ד	חלופות	הממדים A-1 ו-B שבציורים בנספח א	הסכום A+B אינו קטן מ-	דרישות נוספות	א'	גודלו של כל אחד מהממדים A ו-B-1 בציור (א) הוא 80 ס"מ לפחות	2 מטרים	הדפנות התוחמות כל אחד מבין הממדים A או B -		
טור א	טור ב	טור ג	טור ד													
חלופות	הממדים A-1 ו-B שבציורים בנספח א	הסכום A+B אינו קטן מ-	דרישות נוספות													
א'	גודלו של כל אחד מהממדים A ו-B-1 בציור (א) הוא 80 ס"מ לפחות	2 מטרים	הדפנות התוחמות כל אחד מבין הממדים A או B -													

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

23

טור א	טור ב	טור ג				טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה				הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		ב'	הרוחב החופשי למעבר ב-B בציר (ב) הוא 75 ס"מ לפחות	2.05 מטרים	הדפנות התוחמות כל אחד מבין A או B – מקבילות		
		ג'	גודלו של כל אחד מהממדים A ו-B בציר (ג) הוא 80 ס"מ לפחות	2 מטרים	מתקיימים תנאים אלה: (1) הדפנות התוחמות כל אחד מבין A או B לאורך פינה קטומה (מסומן d) בציר (ג) – אינם מקבילות; (2) A ו-B ניצבים אחד לשני, קצותיהם נוגעים זה בזה, כך שהסכום A+B נמדד לאורך פינה קטומה (d) או עקומה, לפי העניין;		
		<p>(ו) כאשר מעבר כאמור בפרט משנה (ד) כרוך מעבר פתח שבו דלת הסובבת על צירה, יכול אדם המתנייע בכיסא גלגלים או באמצעי עזר אחר שהגיע בסמוך לדלת, מכל כיוון אפשרי, למשוך את הדלת, לפתוח אותה תוך נסיגה או תנועה הצדה, וכשהיא בדרכו לחלוף על פניה; בפרט מובטח כי יש לו מקום מחוץ לתחום תנועת הדלת כדי לאפשר את פתיחתה; לעניין זה, לצורך ביצוע הבדיקה לפי פסקה זו – השטח שתופס אדם בכיסא גלגלים הוא כאמור בסעיף 2.6.1 בת"י 1918 חלק 1;</p> <p>(ז) בקצה דרך נגישה ללא מוצא, שרוחבה</p>					

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>קטן מ-1.30 מטרים ואורכה עולה על 10 מטרים יש הרחבה שצורתה ושטחה הם לפי הוראות סעיף 2.7.4 לת"י 1918 חלק 1;</p> <p>(ח) בדרך שנדרשת להיות נגישה לפי תוספת זו, שאירעו בה מקרי החלקה או שלדעת החייב בבדיקת נגישות קיים חשד ממשי שבתנאים הרווחים בדרך בעת שאנשים נוהגים לעשות בה שימוש, אדם העובר בה – יחליק, ננקטו אמצעים למניעת החלקה.</p>		
(6)	הוראות נוספות לשטחי חוץ	<p>(א) בדרך נגישה בשטחי חוץ של בניין קיים מתקיימות הוראות סעיף 2.6 בת"י 1918 חלק 2 למעט סעיף 2.6.3.7;</p> <p>(ב) מקום מוסדר לחציית כביש בשטחי חוץ של בניין קיים, כגון גשר עילי או מעבר תת-קרקעי –</p> <p>(1) נגיש באמצעות אחד מאלה:</p> <p>(א) כבש או מעלית;</p> <p>(ב) מקום מוסדר נגיש אחר לחציית כביש, ובמרחק שאינו עולה על 75 מטרים ממנו;</p> <p>(2) שיפוע האורך המרבי שבו אינו עולה על 10 אחוזים;</p> <p>(ג) ממדרכה ומאי תנועה יש מעבר נגיש לדרך באמצעות הנמכת או הגבהת אחד מרכיבים אלה, לפי העניין;</p> <p>(ד) ברהיטי חוץ ובמיתקני חוץ, כגון ספסלים, שולחנות פיקניק, ברזיות, פחי אשפה, ושלטים, בשטחי חוץ של בניין קיים, המיועדים לשימוש הציבור, לאורך דרך נגישה לאדם עם מוגבלות, מתקיימים הוראות סעיף 2.11 בת"י 1918 חלק 2;</p> <p>(ה) על אף האמור בפרט משנה (ד), במקבץ של רהיטי חוץ או מיתקני חוץ זהים המצויים סמוך זה לזה, יכול שהוראות סעיף 2.11 בת"י 1918 חלק 2 מתקיימות ברהיט או במיתקן חוץ אחד לפחות מכל סוג ממקבץ כאמור.</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה</p>	<p>במקום רוחב מדרכה או שביל כאמור בסעיף 2.6.1 בת"י 1918 חלק 2, יכול שיבוצע אחד מאלה:</p> <p>(1) רוחב המעבר החופשי יהיה 110 ס"מ לפחות לאורך שלא יעלה על 500 ס"מ ברציפות; סך כל המעברים מסוג זה במדרכה או שביל לא יעלה על 4 מעברים לכל 50 מטרים אורך מדרכה או שביל; המרחק בין כל שני מעברים סמוכים לא יפחת מ-2 מטרים;</p> <p>(2) קטן רוחב המעבר ליד מכשול מ-110 ס"מ, יבוצעו הנמכות מדרכה לפני ואחרי המכשול באופן שאדם המתנייע בכיסא כלכלים או בקלנועית יוכל לנוע גם על הכביש, למרחק שלא יעלה על 15 מטרים, כדי לעקוף את המכשול.</p>
(7)	שיפוע	דרך נגישה בבניין קיים, ששיפוע האורך	יראו את	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

25

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה																			
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה																			
	בדרך נגישה	שלה, כולו או חלקו הוא כמפורט בטור 2 בטבלה שלהלן, מתקיימות בה הדרישות המפורטות בטור 3 לצדו:	הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה																				
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>טור 1</th> <th>טור 2</th> <th>טור 3</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>מספר סידורי</td> <td>השיפוע באחוזים</td> <td>הדרישות</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>אינו עולה על 5.0</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>בין 5.1 ל-10.0</td> <td>הדרך היא כבש לפי הוראות טור ג שלצד פרט משנה (11)</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>בין 10.1 ל-12.5</td> <td>הדרך היא כבש שאורכו אינו עולה על 2.5 מטר ומתקיימות בה הוראות טור ג שלצד פרט משנה (11)</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>שונה מהאמור בשורות 1 עד 3 ונמשך לאורך של 50 ס"מ לפחות</td> <td>הדרך אינה נגישה וקיימת דרך חלופית נגישה שעומדת בדרישות דרך נגישה לפי טור ג; נוסף על כך, בתחילת הדרך נמצא שלט אזהרה מפני שיפוע לפי ת"י 1918 חלק 4 שמתקיימים בו הוראות סעיפים 2.2.3 ו-2.2.4 בחלק 4 האמור; בחלקה הגבוה של הדרך שאינה נגישה נמצא סימן אזהרה לפי סעיף 2.4.6 בת"י 1918 חלק 2</td> </tr> </tbody> </table>		טור 1	טור 2	טור 3	מספר סידורי	השיפוע באחוזים	הדרישות	1	אינו עולה על 5.0	-	2	בין 5.1 ל-10.0	הדרך היא כבש לפי הוראות טור ג שלצד פרט משנה (11)	3	בין 10.1 ל-12.5	הדרך היא כבש שאורכו אינו עולה על 2.5 מטר ומתקיימות בה הוראות טור ג שלצד פרט משנה (11)	4	שונה מהאמור בשורות 1 עד 3 ונמשך לאורך של 50 ס"מ לפחות	הדרך אינה נגישה וקיימת דרך חלופית נגישה שעומדת בדרישות דרך נגישה לפי טור ג; נוסף על כך, בתחילת הדרך נמצא שלט אזהרה מפני שיפוע לפי ת"י 1918 חלק 4 שמתקיימים בו הוראות סעיפים 2.2.3 ו-2.2.4 בחלק 4 האמור; בחלקה הגבוה של הדרך שאינה נגישה נמצא סימן אזהרה לפי סעיף 2.4.6 בת"י 1918 חלק 2		
טור 1		טור 2		טור 3																			
מספר סידורי		השיפוע באחוזים		הדרישות																			
1		אינו עולה על 5.0		-																			
2	בין 5.1 ל-10.0	הדרך היא כבש לפי הוראות טור ג שלצד פרט משנה (11)																					
3	בין 10.1 ל-12.5	הדרך היא כבש שאורכו אינו עולה על 2.5 מטר ומתקיימות בה הוראות טור ג שלצד פרט משנה (11)																					
4	שונה מהאמור בשורות 1 עד 3 ונמשך לאורך של 50 ס"מ לפחות	הדרך אינה נגישה וקיימת דרך חלופית נגישה שעומדת בדרישות דרך נגישה לפי טור ג; נוסף על כך, בתחילת הדרך נמצא שלט אזהרה מפני שיפוע לפי ת"י 1918 חלק 4 שמתקיימים בו הוראות סעיפים 2.2.3 ו-2.2.4 בחלק 4 האמור; בחלקה הגבוה של הדרך שאינה נגישה נמצא סימן אזהרה לפי סעיף 2.4.6 בת"י 1918 חלק 2																					
(8)	התגברות על הפרשי גובה בין מפלסים שונים בדרך נגישה	(א) היה מעבר בדרך על היעד בבניין קיים, כרוך במעבר מדרגה אחת לפחות שגובהה עולה על 1 ס"מ – דרך זו אינה נגישה; (ב) היה מעבר בדרך על היעד בבניין קיים, כרוך במעבר בין מפלסים שהפרש הגובה ביניהם כמצוין בטור 1 להלן, יש אמצעי להתגברות על הפרש גובה כמצוין בטור 2 לצדו:	(א) לגבי פרטי משנה (א) עד (ג) בטור ג' – אם קיים אמצעי להתגברות על הפרש גובה מתקיימות בו כל הדרישות המפורטות בטור ג בפרטי המשנה האמורים –	(א) לגבי פרטי משנה (א) עד (ג) בטור ג' – אם קיים אמצעי להתגברות על הפרש גובה מתקיימות בו המשנה האמורים –																			

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג		טור ד	טור ה								
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה		הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה								
		טור 1	טור 2	<p>כל הדרישות המפורטות בטור ג שבפרטי המשנה האמורים, יראו את הוראות הבדיקה, כהוראות ביצוע ההנגשה, ובנוסף לגבי כבש – אם לא קיים בית אחיזה – יותקן בית אחיזה לפי פסקה (ב) בטור ד' לצד פרט משנה (13), או שיותקן אמצעי חלופי להתגברות על הפרש הגובה לפי פרט משנה (ב) או (ג), לפי העניין (ב) לגבי פרטי משנה (א) עד (ב) בטור ג' – אם לא קיים אמצעי להתגברות על הפרש הגובה תיעשה לפי חלק ח1; המיתקן ומפרטו הטכני יהיה לפי האמור בטור ד בפרט המשנה הדין במיתקן כאמור, אם הפרש הגובה</p>	<p>יותקן אמצעי חלופי להתגברות על הפרש הגובה לפי פרט משנה (ב); לגבי פרטי משנה (א) עד (ב) בטור ג' – אם קיים הפרש גובה שאינו עולה על 20 ס"מ ואין בו אמצעי להתגברות עליו – ההתגברות תיעשה לפי הטבלה שבטור ג בפרט משנה (ב); (2) עלה הפרש הגובה על 20 ס"מ כאמור בטור 1 בטבלה שלהלן ואין בו אמצעי להתגברות עליו, יותקן אמצעי כאמור בטור 2 בכפוף להוראות שלאחר הטבלה:</p> <table border="1" data-bbox="215 1361 454 2016"> <thead> <tr> <th>טור 1</th> <th>טור 2</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>הפרש גובה אנכי (ס"מ)</td> <td>אמצעי להתגברות על הפרש גובה</td> </tr> <tr> <td>בין 20 ל-150</td> <td>עדיפות 1 – כבש, מעלון אנכי או מעלית; עדיפות 2 – מעלון משופע;</td> </tr> <tr> <td>בין 150 ל-300</td> <td>עדיפות 1 – מעלית, או מעלון אנכי; עדיפות 2 – כבש; עדיפות 3</td> </tr> </tbody> </table>	טור 1	טור 2	הפרש גובה אנכי (ס"מ)	אמצעי להתגברות על הפרש גובה	בין 20 ל-150	עדיפות 1 – כבש, מעלון אנכי או מעלית; עדיפות 2 – מעלון משופע;	בין 150 ל-300	עדיפות 1 – מעלית, או מעלון אנכי; עדיפות 2 – כבש; עדיפות 3
טור 1	טור 2												
הפרש גובה אנכי (ס"מ)	אמצעי להתגברות על הפרש גובה												
בין 20 ל-150	עדיפות 1 – כבש, מעלון אנכי או מעלית; עדיפות 2 – מעלון משופע;												
בין 150 ל-300	עדיפות 1 – מעלית, או מעלון אנכי; עדיפות 2 – כבש; עדיפות 3												
עולה על 1 ואינו עולה על 3	יש בסף רכיב קבוע ששיפועו אינו גדול מ-50 אחוזים; אפשר לרכיב כאמור נמצא בתחום המדרכה או השביל הציבוריים הצמודים להפרש הגובה ובלבד ש – (1) רוחב המדרכה או השביל באותו מקום לאחר הצבת הרכיב הוא 1.3 מטר לפחות; (2) עומק הרכיב אינו עולה על 10 ס"מ	לא נדרש	עד 1										
עולה על 3 ואינו עולה על 6	קיים בסף רכיב משופע קבוע או רכיב מדורג קבוע, ויציב לפי הוראות סעיף 2.2.2 בת"י 1918 חלק 3.1; אם רכיב קבוע מונע סגירת דלת – יכול שהרכיב מתקפל, יציב ומקובע אל המבנה; נוסף על כך אפשר שרכיב כאמור נמצא בתחום המדרכה או השביל הציבוריים הצמודים להפרש הגובה ובלבד ש – (1) רוחב השביל או הדרך באותו מקום לאחר הצבת הרכיב הוא 1.3 מטרים לפחות; (2) עומק הרכיב אינו עולה על 20 ס"מ; נוסף על כך אם במקום שמותקן הרכיב יש גישה לצדדיו – גימורו בשני צדדיו יכלול שיפועים שלא יעלה על 100%; (3) רכיב שבולט יותר מ-10 ס"מ למדרכה יהיה מובחן בניגוד חזותי מסביבתו												
עולה על 6 ואינו עולה על 20	נמצא אחד מבין אלה או בדומה להם: (1) כבש לפי טור ג שלצד פרט משנה (11) ויכול שלכבש אין												

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה								
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה								
		<p>בתי אחיזה ולא אמצעי הגנה בשוליו;</p> <p>(2) רכיב מתקפל מקובע אל המבנה ושיפועו במצב פתוח אינו עולה על 12%;</p> <p>(3) משוואה גובה</p>	<p>הוא בגבול שבין בניין קיים למדרכה או לשביל ציבורי ואינו עולה על 20 ס"מ – אפשר שההתגברות תבוצע, לחלופין, לפי הטבלה בטור ג בפרט משנה (ב);</p> <p>(ג) לגבי פרט משנה (ג) בטור ג' – אם לא קיים אמצעי שמחבר בין מפלסים, תותקן מעלית לפי הוראות חלק ח1 שתחבר בין המפלסים שביניהם מחברות המדרגות הנעות.</p>	<table border="1"> <tr> <td>– מעלון משופע;</td> <td></td> </tr> <tr> <td>עדיפות 1 – מעלית;</td> <td>עולה על 300</td> </tr> <tr> <td>עדיפות 2 – מעלון אנכי;</td> <td></td> </tr> <tr> <td>עדיפות 3 – מעלון משופע או כבש</td> <td></td> </tr> </table> <p>(א) החייב בביצוע נגישות יבצע את עדיפות 1 שבטור 2, ויבחא את החלופה המתאימה מבין המפורטות בעדיפות 1; התקיים פטור לפי פרק ד לעדיפות 1 – תבוצע עדיפות 2, וכך הלאה; על אף האמור, בבניין קיים שבו יש מניעה להפעלת אמצעים אלקטרו מכניים במצבים מסוימים עקב סיבות תרבותיות או דתיות, אפשר שיותקן כבש כעדיפות 1;</p> <p>(ב) כשמתקיים פטור וחייב כאמור מבקש להתקין מיתקן הרמה המצוי בעדיפות נמוכה יותר, ייתמך פטור כאמור, נוסף על האמור בפרק ד, גם בחוות דעת של מומחה למעליות ולפיה לא ניתן להתקין אמצעי כמפורט בעדיפות הגבוהה;</p> <p>(ג) אמצעי כאמור</p>	– מעלון משופע;		עדיפות 1 – מעלית;	עולה על 300	עדיפות 2 – מעלון אנכי;		עדיפות 3 – מעלון משופע או כבש	
– מעלון משופע;												
עדיפות 1 – מעלית;	עולה על 300											
עדיפות 2 – מעלון אנכי;												
עדיפות 3 – מעלון משופע או כבש												
		<p>נמצא אחד מבין מעלית, מעלון אנכי, מעלון משופע, או כבש שמתקיימים בו הוראות טור ג לצד פרטי משנה 9, 10 או 11, בהתאמה, ואדם עם מוגבלות בכיסא גלגלים יכול לעשות בו שימוש כדי לעבור בין מפלסים שביניהם הוא מקשר</p> <p>(ג) בבניין קיים שבו מפלסים שונים מחוברים ביניהם במדרגות נעות ושניתנים בהם שירותים ציבוריים, נמצא אחד מבין מעלית, מעלון אנכי, או כבש, שמחבר בין מפלסים כאמור, ומתקיימים בו הוראות טור ג לצד פרטי משנה 9, 10, או 11, בהתאמה.</p>										

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

28

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
			<p>בטור 2 בטבלה שלהלן יותקן לפי הוראות טור ד או ה, לפי העניין, בטבלה זו בפרט המשנה הדן בהתקנת מיתקן כאמור;</p> <p>(ג) לגבי פרט משנה (ג) בטור ג' – אם הוראותיו אינן מתקיימות, יותקן מעלון אנכי לפי הוראות טור ד בפרט משנה (10) שיחבר בין המפלסים שביניהם מחברות המדרגות הנעות.</p>	
(9)	מעלית	<p>בכפוף לאמור בטור זה שלצד פרט משנה (8) –</p> <p>(1) עומקו של תא המעלית אינו קטן מ-120 ס"מ, רוחבו אינו קטן מ-100 ס"מ ורוחב המעבר החופשי בדלת אינו קטן מ-70 ס"מ; מחוץ לתא המעלית, במפלס הכניסה הראשית לבניין ובמפלסי חניות הרכב שבו תא מעלית שממדיו כאמור, רשומים על גבי שלט במקום בולט לעין לפי סעיף 2.2.3 בת"י 1918 חלק 4 רוחב המעבר החופשי בדלת ועומק התא;</p> <p>(2) בבניין שבו ניתן שירות ציבורי על ידי המוסד לביטוח לאומי או משרד ממשלתי אחר, בית אבות, קניון, או מקום ייעודי לאנשים עם מוגבלות בניידות – עומקו של תא המעלית המשרת בניין או חלק ממנו כאמור אינו קטן מ-140 ס"מ, רוחבו אינו קטן מ-100 ס"מ ורוחב המעבר החופשי בדלת אינו קטן מ-80 ס"מ;</p> <p>(3) בדלתות המעלית ישנם אמצעי הגנה למניעת הילכדות או פגיעה מהן;</p> <p>(4) בתא מעלית שיש לה שלוש תחנות עצירה לפחות, ישנם –</p> <p>(א) מערכת כריזה המודיעה על מספר הקומה שבה נפתחת דלת המעלית</p>	<p>(א) קיימת מעלית ולא עומדת בהוראות הבדיקה – אין עומדת בהוראות הבדיקה – כאמור בפסקה (א) שבטור ד לצד פרט משנה (8)</p> <p>(ב) נדרשת התקנת מעלית לפי טור ד או טור ה, שלצד פרט משנה (8) –</p> <p>(1) אם קיים פיר – תותקן בו מעלית; ממדי תאה יהיה הגדול מבין ממדי התאים לפי פרטי משנה (1) או (2) בטור ג', או מעלית מטיפוס</p>	<p>(א) קיימת מעלית ולא עומדת בהוראות הבדיקה – אין</p> <p>(ב) נדרשת התקנת מעלית לפי טור ה שלצד פרט משנה (8) – תותקן מעלית מטיפוס 1 או 1א לפי ת"י 2481 חלק 70 וכן יותקנו שלטים לפי פרט משנה (1) בטור ג</p>

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

29

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>והשירותים הציבוריים העיקריים הניתנים באותה קומה; הכריזה מושמעת בבירור, באיטיות, ובעוצמה הנוחה לשמיעה למי שמצוי בתא המעלית; הכריזה היא לפחות בשפה רשמית הנפוצה במקום שבו פועלת המעלית;</p> <p>(ב) אות חוזתי לציון מספר הקומה שהגיעה אליה המעלית;</p> <p>(5) על לחיצים בתא מעלית יחולו הוראות אלה:</p> <p>(א) קווי האמצע של כל אחד מלחיצי הקומות והאזעקה בתא המעלית אינו עולה על 140 ס"מ מעל לרצפת תא המעלית;</p> <p>(ב) כל מידע הנוגע לזיהוי לחיצי המעלית מופיע על הלחיץ או לצדו לפי הוראות סעיפים 2.2.4.1 ו-2.2.6 בת"י 1918 חלק 4;</p> <p>(ג) לחיץ קומת היציאה הוא בניגוד חזותי וניגוד מישושי לשאר הלחיצים;</p> <p>(6) בתחנת עצירה, מחוץ למעלית –</p> <p>(א) יחולו סעיפים 5.4.3.1 עד 5.4.3.3 בת"י 2481 חלק 70;</p> <p>(ב) בלוח הלחיצים בתחנת עצירה שמחוץ לתא המעלית מתקיימות הוראות פרט משנה (ה)(2)⁵;</p> <p>(ג) במקום ציבורי לאכסון, במפלסים שמעל קומת הכניסה הראשית, רשאי החייב בנגישות להחליש את אותות השמע האמורים בפסקה (1)⁶ כדי למנוע הפרעה, אם תחנת העצירה של המעלית סמוכה ליחידות האכסון, ובלבד שאותות השמע נשמעים על ידי מי שעומד ליד</p>	<p>2 או 2א לפי חלק ח1, לפחות; נוסף על כך יחולו שאר ההוראות החלות על התקנת מעלית לפי חלק ח1; פעולה לפי סעיף זה תיתמך בחוות דעת של מומחה למעליות;</p> <p>(2) לא ניתן להתקין בפיר האמור תא מעלית לפי פרט משנה (1) בטור ג, לפי חוות דעת של מומחה למעליות או לא קיים פיר – תותקן בבניין במקום מתאים מעלית מטיפוס 2 או 2א לפי הוראות חלק ח1</p>	<p>הוראות להתאמת נגישות שנייה</p>

⁵ נפלה טעות סופר, צ"ל "פרט משנה (5)(ב)". –הערת נציבות השוויון.

⁶ נפלה טעות סופר, צ"ל "בפסקה (א)". –הערת נציבות השוויון.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

30

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>תחנת העצירה;</p> <p>(7) היו בבניין קיים כמה מעליות סמוכות זו לזו המשרתות אותם מפלסים –</p> <p>(א) המעליות עומדות בהוראות פרטי משנה (3), (4), (5)-(ב)-(ג) ו-(6);</p> <p>(ב) נוסף על האמור בפסקה (א) –</p> <p>(1) מעלית אחת לפחות עומדת גם בהוראות פרטי משנה (1) או (2), לפי העניין, ובהוראות פרט משנה (5)(א);</p> <p>(2) גובה הלחיצים בתחנת עצירה המשרתת מעלית כאמור בפרטי משנה (1) או (2) אינו עולה על 140 ס"מ;</p> <p>המעלית מסומנת בסימן הבין-לאומי לאנשים עם מוגבלות לפי ת"י 1918 חלק 4;</p> <p>(8) במעלית עם מערכת פיקוד יעדים מתקיימות, נוסף על האמור בפרטי משנה (1) עד (6), הוראות אלה ובמקרה של סתירה בין פרט משנה זה לבין פרט משנה (1) עד (6) – יגברו הוראות פרט משנה זה;</p> <p>(א) ת"י 2481 חלק 70 סעיפים 5.2.3, 5.4.2.5 וסעיף 5.4.3.4;</p> <p>(ב) הוראות פרט 8.124(1) עד (3)(ד) וכן פרט 8.125 לתקנות התכנון;</p> <p>על מעלית עם פיקוד יעדים לא יחול פרט משנה (7);</p> <p>(9) בפרט משנה זה –</p> <p>"מעלית עם פיקוד יעדים" – כהגדרתה בפרט 8.30 לתקנות התכנון;</p> <p>"עומק" – המרחק מהמישור הפנימי של אגף דלת התא אל מישור דופן התא הנגדי.</p>		
(10)	מעלון אנכי ומעלון משופע	<p>בכפוף לאמור בטור ד שלצד פרט משנה (8) –</p> <p>(1) מעלון אנכי ומעלון משופע –</p> <p>(א) הם זמינים ותקינים בכל עת שהמקום הציבורי שהם מצויים בו פתוח לציבור;</p>	מעלון אנכי	מעלון אנכי
			מעלון אנכי (א) קיים מעלון אנכי אך אינו עומד בהוראות הבדיקה – אין	מעלון אנכי (א) קיים מעלון אנכי אך אינו עומד בהוראות הבדיקה – אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

31

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>(ב) מצוין עליהם באופן בולט לעין לפי סעיף 2.2.3 בת"י 1918 חלק 4 העומס המרבי על מעלון כאמור;</p> <p>(2) לגבי מעלון אנכי –</p> <p>(א) מעלון אנכי הוא זמין לשימוש עצמאי;</p> <p>(ב) ממדי הרצפה הפנימית של התא ורוחבו הפנוי למעבר במעלון אנכי שנמצא בבניין קיים מסוג אלו המפורטים בטור זה בפרט משנה (9)(ב), הם כממדי תא מעלית כאמור שם לפחות.</p>	<p>כאמור בפסקה (א) שבטור ד לצד פרט משנה (8)</p> <p>(ב) נדרשת התקנת מעלון אנכי לפי טור ד בפרט משנה (ב) אך יכול שממדי משטח ההרמה יהיו 125 ס"מ x 100 ס"מ, כאשר 125 ס"מ הוא ממד העומק מול הדלת לפחות ובלבד שהכניסה אליו מהממד הצר;</p> <p>(1) יתקיימו בו דרישות ת"י 2252 חלק 1 החלות על מעלונים בבניינים שיש בהם גישה לציבור;</p> <p>(2) ממדי משטח ההרמה יהיו 140 ס"מ x 100 ס"מ לפחות;</p> <p>(3) עלה הפרש הגובה על 2 מטרים – יותקן בפיר סגור;</p> <p>(4) המעלון ימוקם כך שלא יהווה מכשול בדרך הנגישה לפי סעיף 2.9 בת"י 1918 חלק 1 והגישה אל החלל שמתחת למשטח ההרמה תהיה</p>	<p>(ב) נדרשת התקנת מעלון אנכי לפי טור ה שלצד פרט משנה (8) – יותקן מעלון לפי טור ד בפרט משנה (ב) אך יכול שממדי משטח ההרמה יהיו 125 ס"מ x 100 ס"מ, כאשר 125 ס"מ הוא ממד העומק מול הדלת לפחות ובלבד שהכניסה אליו מהממד הצר;</p> <p>מעלון משופע אין</p>

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
			<p>מוגנת לפי דרישות ת"י 2252 חלק 1;</p> <p>מעלון משופע</p> <p>(א) קיים מעלון משופע אך אינו עומד בהוראות הבדיקה – כאמור בפסקה (א) שבטור ד לצד פרט משנה (8).</p> <p>(ב) נדרשת התקנת מעלון משופע לפי טור ד או ה, שלצד פרט משנה (8) – יותקן לפי הוראות אלה:</p> <p>(1) לפי דרישות ת"י 2252 חלק 2 החלות על מעלונים בבניינים שיש בהם גישה לציבור;</p> <p>(2) מעלון משופע ואבזריו במצב סגור, לרבות המסילה לא ייחשבו כגורעים מרוחב המדרגות המזערי הנדרש;</p> <p>(3) כושר ההרמה של</p>	

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
			<p>המעלון לא יפחת מ-225 ק"ג;</p> <p>(4) ממדי משטח ההרמה יהיו 90 ס"מ x 75 ס"מ לפחות ובלבד שמאפשר לאדם עם מוגבלות בכיסא גלגלים שתופס שטח של 70 על 120 ס"מ, לעשות בו שימוש;</p> <p>(5) מכיל גם מושב מתקפל שמאפשר למשתמש לשבת בו;</p> <p>(6) לפי הוראות הבדיקה שבטור ג.</p>	
(11)	כבש	<p>בכפוף לאמור בטור זה שלצד פרט משנה (8) –</p> <p>(1) בכבש בבניין קיים מתקיימים תנאים אלה:</p> <p>(א) שיפוע הכבש אינו עולה על 10 אחוזים ויכול שלאורך 2.5 מטרים שיפועו אינו עולה על 12.5 אחוזים;</p> <p>(ב) בכבש שמהלכיו מעוקלים – ברצועה שרוחבה 1.10 מטרים לפחות ונמשכת ברציפות לאורך מהלכיו, לא עולה השיפוע האורכי על 10%, ובקטע רצועה שאורכה אינו עולה על 2.5 מטרים – יכול שהשיפוע האורכי אינו עולה על 12%;</p> <p>(ג) הרוחב הפנוי למעבר לאורך הכבש אינו קטן מ-1.1 מטרים;</p>	<p>(א) קיים כבש אך אינו עומד בהוראות הבדיקה – כאמור בפסקה (א) שבטור ד לצד פרט משנה (8)</p> <p>(ב) נדרשת התקנת כבש לפי טור ד או ה, שלצד פרט משנה (8) – יותקן לפי הוראות חלק 1 ובאופן דרישות</p>	<p>(א) קיים כבש אך אינו עומד בהוראות הבדיקה – אין</p> <p>(ב) נדרשת התקנת כבש לפי טור ה שלצד פרט משנה (8) – אין</p>

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>(ד) קיים משטח ביניים, שיפועו אינו עולה על 3 אחוזים לכל כיוון; בסעיף משנה זה, "משטח ביניים" – משטח אופקי לאורך כבש שנועד למנוחה;</p> <p>(ה) בכבש המגשר על הפרש גובה העולה על 20 ס"מ, ישנם בתי אחיזה משני צדדיו לפי טור זה שלצד פרט משנה (13); בשטחי חוץ, אם הכבש אינו בנוי והוא צמוד לתוואי הקרקע, אפשר שהאורך המצטבר של כל אחד מבתי האחיזה לא יעלה על 30 מטרים;</p> <p>(2) על אף האמור בפרט משנה (1), אפשר שכבש המגשר על הפרש גובה שאינו עולה על 20 ס"מ הוא רכיב מתקפל מקובע למבנה ויציב, ששיפועו – בעת שהוא במצב פתוח – אינו עולה על 12%.</p>	<p>שלגביהן ניתן פטור מדרישות חלק ח1 – יותקן לפי דרישות טור ג</p>	
(12)	מדרגות, מדרגות נעות ומסועי לכת	<p>(א) במדרגות מתקיימים אלה: (1) אם מדרגות אינן חלק מחדר מדרגות – (א) נמצא בהן בית אחיזה לפי טור ג שלצד פרט משנה (13) באופן שמאפשר לאדם עם מוגבלות לאחוז בו לפי בחירתו, ביד ימין או ביד שמאל, כגון על ידי זה שנמצאים בתי אחיזה משני צדי מהלך המדרגות או בית אחיזה יחיד במרכזן;</p> <p>(ב) בקצה כל שלח בכל מהלך מדרגות מתקיימים הוראות סעיף 2.6.7(ב) לת"י 1918 חלק 3.1;</p> <p>(ג) במפלט כניסה על ראש מהלך מדרגות נמצא סימן אזהרה שמתקיימות בו הוראות סעיף 2.4.6 בת"י 1918 חלק 2; אם קיים רצף של כמה מהלכי מדרגות שקצותיהם מרוחקים זה מזה אופקית יותר מ-2 מטרים יש בראש כל מהלך מדרגות סימן אזהרה;</p> <p>(2) אם מדרגות הן חלק מחדר מדרגות – (א) יש בהן בית אחיזה אחד לפחות לפי</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה, ובלבד שאם לא קיים בית אחיזה – יותקן בית אחיזה לפי פסקה (ב) בטור זה לצד פרט משנה (13)</p>	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>טור ג שלצד פרט משנה (13);</p> <p>(ב) בחדר מדרגות שקיים בו שימוש נוסף לציבור, כגון בית שימוש, נוסף על דרישות פסקה (א), מתקיימות בו דרישות פרט משנה (א)(1)(ב); אם המעבר ממפלס קומה לחדר המדרגות אינו מופרד על ידי דלת, קיים בנוסף, סימן אזהרה בראש מהלך המדרגות היורד ממפלס הקומה לפי הוראות סעיף 2.4.6 בת"י 1918 חלק 2;</p> <p>(3) החלל שמתחת למהלך הראשון של גרם מדרגות חסום למעבר עוברים ושבים, לפי דרישות סעיף 2.9.1 בת"י 1918 חלק 1;</p> <p>(ב) בפתחי מדרגות נעות ומסוע לכת יש משטח שרוחבו כרוחב המדרגות הנעות או מסוע הלכת, לפי העניין, עומקו 60 ס"מ לפחות, והוא שונה במרקם פני השטח מהריצוף שסביבו; נוסף על כך יתקיים במדרגות נעות פרט 8.131(ב)(2) לתקנות התכנון.</p>		
(13)	בית אחיזה	<p>בבית אחיזה יתקיימו דרישות אלה:</p> <p>(1) בית אחיזה מאפשר לאדם עם מוגבלות לאחוז בו לכל אורך הדרך שבה הוא מותקן;</p> <p>(2) הפן העליון של בית אחיזה הוא בגובה 85 עד 95 ס"מ מפני הכבש או המדרגות, לפי העניין;</p> <p>(3) בית האחיזה הוא קשה ויציב;</p> <p>(4) מסביב לבית אחיזה יש מרווח חופשי לגריפת יד שהיקפו 4 ס"מ לפחות מהפנים החיצוניים של בית-האחיזה;</p> <p>(5) קטע בית אחיזה באורך 20 ס"מ שתחילתו מקצה בית האחיזה הוא בניגוד חזותי לסביבתו; ואולם אפשר שתחילת קטע כאמור תהיה מ-20 הס"מ שלאחר תחילת קצה בית האחיזה; אם הוא בית אחיזה שאינו צמוד לקיר – מורכב הקטע האמור משני גוונים בניגוד חזותי זה לזה התופסים כל אחד מחצית מאורך הקטע;</p>	<p>(א) קיים בית אחיזה ולא עומד בהוראות הבדיקה שבטור ג – יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה</p> <p>(ב) נדרשת התקנת בית אחיזה – יותקן לפי סעיף 2.5.7 בת"י 1918 חלק 3.1, ואם יועד לשטחי חוץ – לפי סעיף 2.3.9 בת"י 1918 חלק 2,</p>	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>(6) יכול שמסעד העומד בדרישות תקן ישראלי ת"י 1142 מעקים ומסעדים, ישמש גם בית אחיזה, ובלבד שמתקיימות בו פסקאות (1) עד (5);</p> <p>(7) ברצף מהלכי מדרגות, שלאורכם נמצאים בתי אחיזה, ממוקמים בתי האחיזה באותו מיקום ביחס לכל אחד ואחד ממהלכי המדרגות ברצף האמור.</p>	<p>והכל בכפוף לאלה:</p> <p>(1) באותן דרישות שלגביון מתקיים פטור מהוראות התקנים האמורים – יותקן בית האחיזה לפי דרישות הוראות הבדיקה שבטור ג;</p> <p>(2) אם יש להתקין או מבקשים להתקין, בית אחיזה נוסף על אחד קיים שעומד בהוראות הבדיקה – אפשר שיותקן לפי הוראות הבדיקה שבטור ג.</p>	
(14)	דלתות	<p>בדלתות ובמקום ציבורי לאכסון – בדלתות יחידה מיוחדת וחלקי המקום המשמשים את כלל הציבור, מתקיימות הוראות אלה:</p> <p>(1) רוחב הפנוי למעבר אינו קטן מ-75 ס"מ, ואם היתה הדלת דו-אגפית – רוחבה הפנוי למעבר הנוצר בפתיחת האגף שבשימוש יום-יומי אינו קטן מ-75 ס"מ;</p> <p>(2) בדלת לפתיחה אוטומטית, מתקיים האמור בטור זה שלצד פרט משנה (9)(3);</p> <p>(3) ידית הדלת נוחה לתפעול, ואינה כוללת חלקים חדים; לא נעשה שימוש בידיעות עגולות מסוג ידית כפתור בדלת</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע; ההנגשה;</p> <p>אם נדרשת הריסת קיר כדי ליישם את הוראות הבדיקה, הדלת תעמוד בדרישות חלק 1 ח במקום בהוראות</p>	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

37

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>סובבת הדורשת פעולת סיבוב;</p> <p>(4) בדלת סובבת הסוגרת על מקום שנדרשת בו פרטיות כגון בית שימוש נגיש, מקלחת נגישה, ומלתחה נגישה, ישנם –</p> <p>(א) אמצעי עזר לסגירה לפי סעיף 2.3.7.2 בת"י 1918 חלק 3.1;</p> <p>(ב) מנגנון נעילת הדלת מאפשר את פתיחת הדלת מבחוץ בלא מפתח, באמצעים זמינים;</p> <p>(5) מתקיימות הוראות סעיפים 2.3.1 ו-2.3.2 בת"י 1918 חלק 3.1; בהעדר מנגנון השהיה כאמור בסעיף 2.3.2 האמור, אפשר שיימצא מעצור לדלת; ואולם אין מגיף על דלת כמפורט בפסקה (4);</p> <p>(6) יש אמצעי שמאפשר קיבוע זמני של דלת שמוחקן בה מגיף דלת המשמשת למעבר הציבור המבקר בבניין קיים במצב פתוח של הדלת;</p> <p>(7) לפני ואחרי דלת נמצאים משטחי תפקוד לפי סעיף 2.3.5 לת"י 1918 חלק 3.1, אך אם רוחב הפרוזדור לפני או אחרי הדלת לא עולה על 130 ס"מ מתקיים האמור בטור זה שלצד פרט משנה (5)(ו).</p>	הבדיקה.	
(15)	תאורה	<p>(א) בתאורה בדרך נגישה, בעמדת שירות, ובאזור המתנה לקבלת שירות ציבורי, בבניין קיים מתקיימות הוראות אלה:</p> <p>(1) הארה טבעית או מלאכותית אינה מסנוורת אדם הנמצא במקומות אלה;</p> <p>(2) בעמדת שירות יש עוצמת הארה מספקת ואחידה לצורך קריאה וכתובה, באופן שאינו מטיל צל על פניו של נותן השירות, מקבל השירות אינו מסנוור, בפרט מכיוונו של נותן השירות;</p> <p>(3) בתנאי התאורה הקיימים נראים פני הדרך לאדם עם ראייה תקינה ההולך עליה ובפרט נראים עצמים שמהווים מכשול לפי סעיף 2.9 בת"י 1918 חלק 1.</p>	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

38

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		(ב) האמור בפרט משנה (א) לא יחול בבניין קיים או בחלקו שבין מאפייניו של השירות הציבורי שניתן בו הוא תנאי חשיכה או עוצמות תאורה מיוחדות או משתנות כגון בר לחלוקת משקאות (pub), מועדון לילה או דיסקוטק.		
(16)	הכוונה	<p>(א) בפרט משנה זה – "סימן מאתר", "סימן מוביל" – כהגדרתם בחלק ח' לתקנות התכנון; "אמצעים להכוונה קולית" – אמצעי המופעל בהימצא אדם במקום מסוים בבניין קיים ומוסר לו מידע קולי, והכל בהתאם להוראות לפי פרק ה' לחוק;</p> <p>(ב) בבניין קיים מהסוגים המפורטים בפרט 8.70 לחלק ח' מתקיימות ההוראות האלה: (1) פרטים 8.70 עד 8.77 לחלק ח' בשינויים אלה:</p> <p>(א) בפרט 8.74 (ב) המילים "וממנו אל מעלית המצויה במפלס הכניסה" – לא חלות; (ב) בפרט 8.75 – (1) חלופה א בשרטוט 8.75 אינה חלה; (2) אחרי "מול אחת ממזוזות הדלת" יראו כאילו כתוב "בכפוף לכך שאדם העומד לצד קצה הסימן גורם לפתיחה אוטומטית של דלת ההזזה";</p> <p>(ג) בפרט 8.77 המילים "וליד מקום להעלאת נוסעים והורדתם" – לא חלות;</p> <p>(2) סימן מוביל בתוך בניין מתחיל מהכניסה העיקרית לבניין ומוביל ממנה לעמדת המודיעין בבניין, וממנה עד לסימן המאתר שמוביל להתקני הפיקוד בתחנה של המעלית המרכזית שבמפלס הכניסה הראשית; אין בבניין מעלית ועמדת מודיעין, מסתיים הסימן המוביל לפני הכניסה העיקרית לבניין; אפשר שבמקום</p>	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>סימן מוביל כאמור קיימים לחלופין אמצעים להכוונה קולית המאפשרים לאדם עם מוגבלות בראיה לזהות כל אחד מהמקומות בבניין הנזכרים בפסקה זו;</p> <p>(3) הוראות פסקה (2) אינן חלות על בניין קיים שהוא מרכז קניות לרבות קניון ובניין קיים שהוא מקום להתקהלות המשמש למופעים ולבידור, ובמקומו, בהמשך של סימן מוביל בתוך הבניין הקיים שמוביל –</p> <p>(א) במרכז קניות לרבות בקניון – אל עמדת מודיעין מאוישת, ככל שקיימת;</p> <p>(ב) במקום להתקהלות המשמש למופעים ולבידור – אל עמדת שירות מאוישת למכירת כרטיסים לשירותים הציבוריים שבמקום, אם נמצא בבניין; ואולם אם מקום להתקהלות כאמור הוא חלק מבניין קיים שעיקר שימושו אינו להתקהלות והכניסה העיקרית אליו היא דרך בניין קיים כאמור, כגון בית קולנוע שנמצא בתוך מרכז קניות, בקניון או במקום ציבורי לאכסון – אין חובה בסימן מוביל לפי פסקה זו;</p> <p>(4) למעט בסוגי בניינים כמפורט בפסקה (3), מתקיימות הוראות פרט 8.78(ג) לתקנות התכנון או לחלופין קיימים אמצעים להכוונה קולית המאפשרים לאדם עם מוגבלות בראייה לזהות בקלות את התקני הפיקוד שבתחנת המעלית;</p> <p>(ג) בבניין קיים או חלקו שבו הציבור שוה עם ליווי צמוד מצד נותן השירות, כגון בבית סוהר, אין חובה שיתקיימו הוראות פרט משנה (ב); במקום ציבורי לאכסון שתפוסתו 500 איש לפחות וכניסתו ודלפק הקבלה בקרבת הכניסה מאוישים ברציפות 24 שעות ביממה, יכול שבמקום הוראות פרט משנה (ב) יחולו הוראות לפי סעיף 19 יב לחוק;</p> <p>(ד) על אף האמור בפרט משנה (ב), על מתחם בניינים קיימים חלות הוראות אלה:</p>		

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

40

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>(1) במתחם בניינים קיימת מערכת התמצאות והכוונה שמאפשרת לאדם עם מוגבלות להגיע –</p> <p>(א) מתחנות להסעת המונים בקרבת המתחם לכניסותיו;</p> <p>(ב) מכניסות למתחם ומתחנות להסעת המונים בתוך המתחם, ככל שקיימות, לפתחי מקומות שבהם ניתנים שירותים ציבוריים;</p> <p>(2) מערכת כאמור בפסקה (1) מתבססת, ככל שנדרש, על סימנים מובילים, סימני אזהרה, סימנים מאתרים, אמצעים להכוונת אדם עם מוגבלות בסביבת הרחוב, הכוונה קולית, שלטים לרבות פיקטוגרמות, אמצעים מתאימים אחרים, ושילוב שלהם, וככל האפשר על הוראות ת"י 1918 על חלקיו השונים;</p> <p>(3) המערכת תוכננה בהתייעצות עם מורשה לנגישות השירות לאחר שהתייעץ עם מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה;</p> <p>(ה) חייב בביצוע נגישות יאפשר להעביר תחומי בניין קיים סימן מוביל הנדרש לפי התוספת התשיעית לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), התשס"ג-2003.</p>		
(17)	דרך אחרת	<p>בדרך בבניין קיים שאינה אמורה להיות נגישה לפי תוספת זו והמשמשת את הציבור מתקיימים הוראות –</p> <p>(1) פסקה (א)(2) בטור ג שלצד פרט משנה (5) ואפשר שהוראות סעיפים 2.7.2 ו-2.7.3 בת"י 1918 חלק 1 לא יחולו;</p> <p>(2) פסקאות (א)(1) ו-(3) בטור ג שלצד פרט משנה (15) בכפוף לסייג האמור בפסקה (ב) בטור ג בפרט משנה (15).</p>	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג בהוראות ביצוע ההנגשה	אין
(18)	במה ומשטח מוגבה	<p>(א) לבמה ולמשטח מוגבה מקובעים או שנמצאים במקום דרך קבע מובילה דרך נגישה לפי הוראות תוספת זו או לחלופין</p>	יראו את הוראות הבדיקה	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>לפי תקנות לפי סעיף 19 יב לחוק; הוביל כבש למקומות כאמור – יכול שאחד מבתי האחיזה שמלווים אותו הוא פריק, או שבית אחיזה מלווה את הכבש רק מצדו האחד ויכול שרוחב הכבש הוא 1 מטר לפחות; בפרט משנה זה, "במה" ו"משטח מוגבה" – כהגדרתם בפרט 3.9.1.1 לתקנות התכנון;</p> <p>(ב) קיימות מדרגות עלייה לבמה או למשטח מוגבה יש בית אחיזה משני צדיהם ויכול שאחד מהם הוא פריק.</p>	<p>שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה</p>	
		סימן ה – אזהרה		
(19)	סימון דלתות, מחיצות וקירות שקופים	<p>בדלתות, מחיצות וקירות שקופים מתקיימות הוראות סעיף 2.2.2.13 בת"י 1918 חלק 4.</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה</p>	<p>אין</p>
(20)	אזהרה בחלק דרך מוגבה	<p>(א) לעניין פרט משנה זה, "מקום מוגבה" – אחד מאלה: (1) דרך המשמשת הולכי רגל, למעט שפת מדרכה לאורך כביש או דרך; (2) משטח מוגבה שבו נמצא הציבור ואינו משמש למופעים או להרצאות. (ב) בבניין קיים שבו נמצא מקום מוגבה, ובמקום המוגבה מתקיימים שני אלה – (1) המקום המוגבה גבוה מעל סביבתו הצמודה ב-5 ס"מ לפחות; (2) אין במקום המוגבה אמצעים למניעת מעבר לסביבתו הנמוכה ממנו כאמור, מתקיים אחד מאלה: (א) יש פס בשול המקום המוגבה שהוא בניגוד חזותי לסביבתו ורוחבו בין 10 ס"מ ל-20 ס"מ; (ב) המשטח המוגבה כולו בניגוד חזותי לסביבתו;</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה</p>	<p>אין</p>
		סימן ו – חללים מסוימים בבניין		
(21)	בית שימוש נגיש	<p>(א) בבניין קיים נמצאים בתי שימוש נגישים כמפורט להלן, אלא אם כן החייב</p>	<p>(א) קיים בית שימוש שנועד להיות נגיש</p>	<p>(א) קיים בית שימוש שנועד להיות נגיש</p>

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

42

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>בביצוע נגישות פטור לפי תקנה 9 או לפי התוספת השלישית:</p> <p>(1) המרחק האופקי המרבי שאדם עם מוגבלות צריך לעבור מכל מקום בחלק מבניין קיים או בקומה בבניין קיים, בלא שנדרש לצאת מהבניין לשטחי החוץ שלו, בדרך נגישה אל בית השימוש הנגיש הקרוב ביותר באותה קומה אינו עולה על 100 מטרים;</p> <p>(2) לא נמצא בית שימוש נגיש בקומה בבניין קיים, לא עולה המרחק האופקי המצטבר שעל אדם עם מוגבלות לעבור מכל מקום בקומה כאמור עד לבית שימוש נגיש שבקומה אחרת בבניין קיים על 80 מטרים; על אף האמור, נמצא מעלון משופע בדרך לבית שימוש נגיש יקראו 50 מטרים במקום 80 המטרים האמורים;</p> <p>לעניין פרט משנה (א)(1) ו-(2) בית שימוש נגיש הוא אחד מאלה:</p> <p>(א) בית שימוש נגיש אחד לפחות משותף לשני המינים;</p> <p>(ב) בית שימוש נגיש אחד לפחות לנשים</p> <p>ובית שימוש נגיש אחד לפחות לגברים;</p> <p>(ג) אם יש במדור שירותים עד 3 תאים בסך הכל לשני המינים – קיים בית שימוש נגיש אחד לפחות שמשמש את אחד המינים והוא משותף לאנשים עם מוגבלות משני המינים.</p> <p>והכל בכפוף לכך –</p> <p>(1) שאם בית שימוש נגיש כאמור מצוי בשטח ציבורי משותף בבניין קיים – בית השימוש זמין לשימוש הציבור והוא מופעל ומתוחזק על ידי מי שמנהל את הבניין הקיים;</p> <p>(2) שסך כל בתי השימוש הנגישים במקום להתקהלות כהגדרתו בפרט משנה (א) שבטור זה שלצד פרט משנה (28) שתפוסתו כמפורט בטור 1 להלן אינו קטן מהמפורט בטור 2 לצדו:</p>	<p>להיות נגיש ולא עומד בהוראות הבדיקה לפי פרט משנה (ד) עד (יב) בטור ג' – אין</p> <p>בפרט משנה (ד) עד (יב) בטור ג' – יראו את הוראות הבדיקה האמורות כהוראות ביצוע ההנגשה או שיותקן בית שימוש נגיש לפי פסקה (ב)</p> <p>(ב) לא מתקיימות הוראות הבדיקה לפי פרט משנה (א) עד (ג) בטור ג' (להלן) – סעיפי כמויות בתי השימוש – יותקן בית שימוש נגיש לפי הוראות חלק ח' בכמות הנדרשת לפי סעיפי כמויות בתי השימוש;</p>	<p>ולא עומד בהוראות הבדיקה לפי פרט משנה (ד) עד (יב) בטור ג' – אין</p> <p>(ב) נדרשת התקנת בית שימוש נגיש או שלא מתקיימות הוראות סעיפי כמויות בתי השימוש –</p> <p>(1) יותקן בית שימוש לפי הוראות אלה ובכמות הנדרשת לפי סעיפי כמויות בתי השימוש:</p> <p>(א) מידותיו – נטו בין חיפוי הקירות יהיו 170 ס"מ x 140 ס"מ לפחות;</p> <p>(ב) האסלה תהיה פינתית;</p> <p>(2) מיקום הקבועות והאבזרים יהיה כדוגמת הציורים בנספח ב של תוספת זו ויתקיימו בבית השימוש הוראות פרט משנה (21)(ד) עד (יב) למעט 21(ז) לגבי מידות בית השימוש;</p> <p>(3) קיים פטור לפי פרק ד מהקמת בית שימוש לפי פסקה (1) יותקן תא שירותים מותאם בכל קבוצת תאים המשרתת גברים או נשים לפי הוראות נספח ג לתוספת זו; לעניין זה, "קבוצת תאים" – שני תאים לפחות;</p>

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

43

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>טור 1 תפוסה</p> <p>טור 2 מספר בתי שימוש</p> <p>נגישים</p> <p>עד 500 איש אחד משותף לשני המינים</p> <p>או אחד לנשים</p> <p>עולה על 500 שניים המשותפים לשני איש ואינה עולה המינים או אחד לנשים</p> <p>על 5,000 איש ואחד לגברים</p> <p>5,000 איש ארבעה, המשמשים ומעלה לשני המינים או שניים לנשים ושניים לגברים</p> <p>(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), בבית קולנוע, בתאטרון, באתר בריכת שחייה, במכון כושר ובאולם שמחות – אם מדור שירותים הוא חלק מאולם השמחות, המצויים בבניין שבו שימושים מעורבים, יימצא בית שימוש נגיש בתוך כל אחד ממקומות אלה אף אם קיימים בתי שימוש נגישים במקומות אחרים באותו בניין מחוץ לתחום של כל אחד מן המקומות האמורים;</p> <p>(ג) במקום ציבורי לאכסון – חל האמור בפרט משנה (א) לגבי אותם מקומות שבהם ניתן שירות ציבורי שאינו יחידת אכסון, כגון שירותי הסעדה המצויים בבית מלון, בין אם קיימים ובין אם לא קיימים באותו מפלס יחידות אכסון;</p> <p>(ד) היה בית שימוש נגיש מחוץ למדור שירותים – יש ליד פתח מדור השירותים שלט המכוון אל בית השימוש הנגיש הקרוב ביותר;</p> <p>(ה) בדלת לתא בית השימוש הנגיש מתקיים אחד מאלה:</p> <p>(1) היא נפתחת החוצה; ואולם אם מתקיימות בתוך התא הוראות סעיף 2.3.5 בת"י 1918 חלק 3.1 או טור ג שלצד פרט משנה (5)(ו), אפשר שהדלת נפתחת לתוך תא בית השימוש הנגיש;</p>		

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

44

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>(2) נמצאת דלת הזזה, ובלבד שנשמר רוחב פנוי למעבר של 75 ס"מ לפחות; בדלת כאמור מתקיימות הוראות סעיף 2.3.1 בת"י 1918 חלק 3.1 וכן ישנם אמצעי עזר לסגירה לפי סעיף 2.3.7.2 בת"י 1918 חלק 3.1;</p> <p>(ו) ידית פתיחת הדלת היא בניגוד חזותי לאגף הדלת;</p> <p>(ז) המידות של בית שימוש נגיש בין קירותיו הפנימיים הם 1.36 x 1.66 מטרים ומבנהו כדוגמת הציורים בנספח ב לתוספת זו;</p> <p>(ח) באסלה מתקיימות הוראות אלה:</p> <p>(1) באחד מצדי האסלה, שאין בו כוור, נשמר מרווח פנוי שרוחבו 75 ס"מ לפחות;</p> <p>(2) גובה מושב האסלה, בכלל זה תוך שימוש בהגבהה לאסלה, הוא 45 ס"מ עד 50 ס"מ מפני הרצפה; נעשה שימוש בהגבהה לאסלה, מתקיימים בהגבהה כל אלה:</p> <p>(1) היא מחוברת חיבור של קבע יציב לאסלה באמצעות צירים באופן המאפשר לעשות שימוש באסלה יחד עם המגביה או בלעדיו;</p> <p>(2) היא עשויה חומר קשיח וניתנת לחיטוי ולניקוי בקלות;</p> <p>(3) היא מחוברת לאסלה בחיבור שמבטיח את עמידותה בתנאי השימוש באמצעות ברגים עשויים מתכת עמידה בשיתוך (קורוזיה);</p> <p>(3) מי האסלה אינם מודחים רק באמצעי המופעל ברגל;</p> <p>(ט) בבית השימוש ישנם מאחזי יד לפי טור זה שלצד פרט משנה (22);</p> <p>(י) בבית שימוש נגיש נמצאים הקבועות והאבזרים האלה: אסלה, כוור מאחזי יד, מראה, מיתקן לנייר טואלט, מיתקן לסבון</p>		

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

45

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>נוזלי, מיתקן לייבוש ידיים או לניגובן, אשפתון ומתלה; בקבועות ואבזרים אלה מתקיימות הוראות סעיף 2.11.9 בת"י 1918 חלק 3.1 למעט הדרישה ללחצן לקריאת חירום אלא אם כן דרש אותה גורם הפועל לפי דין;</p> <p>(יא) בתוך תא בית שימוש נמצא כיור רחצה אשר –</p> <p>(1) פניו העליונים הם בגובה של 80 ס"מ עד 90 ס"מ מעל הרצפה;</p> <p>(2) ברז המים שהו הוא מסוג המאפשר הפעלתו בלא שימוש באצבעות; לברז המופעל בלחיצה תידרש לחיצה קלה בלבד; לא נמצא ברז שהפעלתו רק באמצעות הרגל;</p> <p>(3) מתחתיו נשמר חלל ברכיים חופשי, פנוי ממכשולים בגובה 68 ס"מ לפחות מהרצפה;</p> <p>(יב) קיימת מבואה לבית שימוש נגיש, מתקיימות בה הוראות אלה:</p> <p>(1) מתקיימות במבואה הוראות סעיף 2.3.5 בת"י 1918 חלק 3.1; או הוראות טור ג שלצד פרט משנה (5)(ו);</p> <p>(2) קיים במבואה כיור שבו מתקיימות הוראות פרט משנה (יא)(2) עד (3), ואם היו כמה כיורים במבואה, כיור אחד מהם עומד בהוראות כאמור;</p> <p>(3) קיים מיתקן לייבוש ידיים – מתקיימות בו הוראות סעיף 2.11.9(ז) בת"י 1918 חלק 3.1.</p>		
(22)	מאחזי יד בבית שימוש נגיש	<p>בבית שימוש נגיש ישנם מוטות אופקיים ואנכיים לפי פרט 8.13(ו) לתקנות התכנון, שעמדו בהצלחה בבדיקה חזותית ולפיה מתקיימות ההוראות האמורות בעניין מידות מאחזי היד, וכן –</p> <p>(1) כשמאחז היד המתקפל מובא למצבו האנכי אינו נופל מעצמו למצב אופקי ואין עיוותים במבנהו, במיוחד באזור ציר הסיבוב;</p> <p>(2) לגבי כל סוגי מאחזי היד – אין סימנים</p>	לא מתקיימות הוראות הבדיקה לפי טור ג – יותקן מאחז יד לפי סעיף 2.11.6 בת"י 1918 חלק 3.1	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

46

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		באזור החיבור לקיר של שבר בקיר או במאחז היד; נוסף על כך חיבור מאחזי היד לקיר וחיפוי תקינים, בין השאר לאחר שהבודק השעין את כל כובד משקלו בקצה המאחז המתקפל כשהמאחז במצב אופקי; לעניין סעיף זה, מסת הבודק היא 70 ק"ג לפחות.		
(23)	בית שימוש נגיש, מקלחת ומלתחה בחלל משותף	במקום שנדרש בית שימוש נגיש לפי טור זה שלצד פרט משנה (21), מקלחת לפי טור זה שלצד פרט משנה (24), ומלתחה לפי טור זה שלצד פרט משנה (25), אפשר ששלושתם נמצאים בחלל משותף המשמש לשני המינים, ובלבד שמתקיימים בכל אחד מהם הוראות טור ג העוסקות בכל אחד מהם כאילו היו חלל נפרד, ונותר מקום לפי סעיף 2.7.4 בת"י 1918 חלק 1.	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה	אין
(24)	מקלחת	בבניין קיים שיש בו שירות ציבורי של רחצה כגון אתר בריכת שחייה, מקווה טהרה, בית מרחץ, ספא, אולם ספורט, וביחידה מיוחדת במקום ציבורי לאכסון לפי טור זה שלצד פרט משנה (30), יש מקלחת נגישה אחת לפחות לפי טור זה שלצד פרט משנה (23) או מקלחת נגישה אחת לפחות משותפת לשני המינים בחלל נפרד או מקלחת אחת לפחות בכל אחד מבין מדור נשים ומדור גברים, שמתקיימות בה הוראות אלה: (1) יכול ששטח רצפתה הוא חלק בלתי נפרד משטח התנועה בחלל שהיא נמצאת בו; (2) שטח רצפת המקלחת הוא 130 ס"מ x 90 ס"מ לפחות; בכניסה למקלחת אין כל סף או מכשול ברצפה; (3) הוקפה המקלחת במחיצות קשיחות, שטח הרצפה הכלוא בין המחיצות הינו 150 ס"מ x 150 ס"מ לפחות; (4) במקלחת יש מושב שמתקיימות בו הוראות אלה: (א) הוא מושב מתקפל ומידותיו 40 ס"מ x 40 ס"מ לפחות;	(א) קיימת מקלחת שנועדה להיות נגישה ולא עומדת בהוראות הבדיקה – אין עומדת בהוראות הבדיקה יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה או שתותקן מקלחת נגישה לפי פסקה (ב); (ב) נדרשת התקנת מקלחת – תותקן לפי הוראות הבדיקה שבטור ג;	(א) קיימת מקלחת שנועדה להיות נגישה ולא עומדת בהוראות הבדיקה – אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

47

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>(ב) קצותיו מעוגלים ומרקם פני המושב העליונים מונע החלקה;</p> <p>(ג) פני המושב נמצאים בגובה 45 ס"מ עד 50 ס"מ מפני הרצפה;</p> <p>(ד) מיקום המושב מאפשר לאדם היושב על כיסא כאמור להפעיל את הברזים ולהשתמש במזלף; המושב אינו מפריע לשימוש במאחזי היד או בברזי המים במקלחת, ולא מהווה מכשול כשהוא במצב מקופל לאדם המצוי במקלחת;</p> <p>(ה) מושב כאמור יכול להיות פריק;</p> <p>(ו) המושב עמד בהצלחה בבדיקה חזותית ולפיה נמצא ש –</p> <p>(1) מתקיימות הוראות פסקה (4);</p> <p>(2) אין עיוותים במבנה המושב;</p> <p>(3) באזור הציבור בין המושב לקיר אין סימני שבר בקיר ובחיפוי או במושב עצמו, והכל לאחר שהונחה עליו מסה של 120 ק"ג לפחות;</p> <p>(5) בקיר המקלחת בסמוך לברזי ההפעלה שלה, נמצא מאחז יד קבוע לפי טור ג שלצד פרט משנה (22) והמוט האופקי בגובה שבין 70 ס"מ עד 90 ס"מ מעל פני הרצפה;</p> <p>(6) במקלחת יש משטף ידני באמצעות ציבור גמיש שאורכי אינו קצר מ-120 ס"מ; אם קיים בנוסף משטף עליון – יש בורר, המהווה חלק בלתי נפרד מברז המקלחת, שמאפשר בחירת יציאת המים מן המשטף העליון או מן המשטף הידני; את ברז המקלחת והבורר ניתן להפעיל בישיבה על המושב במקלחת; ברז המקלחת והבורר אינם נמצאים על הקיר שמאחורי המושב שבפסקה (4);</p> <p>(7) דלתות המצויות באגף המוביל למקלחת הן בלא מגיף דלת;</p> <p>(8) אם קיימת אמבטיה –</p> <p>(א) נמצא אחד מאלה:</p> <p>(1) משטח בנוי אופקי שרוחבו 60 ס"מ</p>		

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

48

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>והוא משתרע לכל אורכה של הדופן הקצרה של האמבטיה בצדה המעוגל, באופן שמאפשר מעבר מכיסא גלגלים שעומד בצמוד ובמקביל לאמבטיה, אל המשטח ובחזרה; פני המשטח הם בגובה מפלס פני האמבטיה;</p> <p>(2) אדן שמשמש ספסל שרוחבו 25 ס"מ לפחות, לאורך הדופן הארוכה של האמבטיה ובגובה מפלס פני האמבטיה;</p> <p>(ב) בקיר הצמוד לאורך האמבטיה, נמצא מוט אלכסוני באורך של 110 ס"מ לפחות; קצהו התחתון נמצא בגובה 5 ס"מ מעל דופן האמבטיה, וקצהו העליון נמצא בראש האמבטיה, בגובה שבין 65 ס"מ עד 75 ס"מ מהרצפה; מיקום המוט האלכסוני יהיה כך שיאפשר למשתמש להיתמך בהם ולייצב את עצמו בעת כניסה לאמבטיה, שהייה בה ויציאה ממנה;</p> <p>(ג) ברז האמבטיה נמצא לאורך הדופן הארוכה של האמבטיה בגובה שאינו עולה על 80 ס"מ מפני הרצפה; הברז הוא מסוג ברז עירוב בעל ידית מנוף ונוסף על כך נמצא מקלח יד עם צינור גמיש; נקודת תלייה אחת לפחות של מקלח היד היא בגובה שאינו עולה על 80 ס"מ מפני הרצפה; הברז ומקלח היד נמצאים בהישג ידו של משתמש היושב על קרקעית האמבטיה;</p> <p>(9) המתלים, אם קיימים, הם בניגוד חזותי לסביבתם.</p>		
(25)	מלתחה	<p>בבניין קיים שיש בו שירות ציבורי של רחצה או שנהוג להחליף בו בגדים שלא לצורך מדידתם, כגון אתר בריכת שחייה, מקווה טהרה, בית מרחץ, ספא ואולם ספורט, קיימת מלתחה נגישה אחת לפי טור ג שלצד פרט משנה (23) או מלתחה נגישה אחת משותפת לשני המינים בחלל נפרד או מלתחה אחת בכל אחד מבין מדור נשים ומדור גברים; במלתחה כאמור מתקיימים הוראות סעיפים 2.1.2 ו-2.1.3 בת"י 1918 חלק 3.2, וטור ג שלצד פרט משנה (24)(9).</p>	<p>(א) קיימת מלתחה שנועדה להיות נגישה ולא עומדת בהוראות הבדיקה – אין</p> <p>(ב) נדרשת התקנת מלתחה – תותקן לפי הוראות הבדיקה שבטור ג</p>	<p>(א) קיימת מלתחה שנועדה להיות נגישה ולא עומדת בהוראות הבדיקה – יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע</p>

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

49

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
			ההנגשה או שתותקן מלתחה לפי פסקה (ב) הדרשת התקנת מלתחה – תותקן לפי הוראות חלק 1ח	
		סימן ז – פרטי בניין		
(26)	ניגוד חזותי במשתנה	במדור שירותים מובחנת משתנה מהקיר שסביבה באמצעות ניגוד חזותי על ידי שימוש באמצעים מתאימים.	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה	אין
(27)	מפסקים וכפתורי הפעלה על משטח אנכי	<p>(א) באמצעי הפעלה לשימוש הציבור בבניין קיים וביחידת אכסון מיוחדת בפרט, כגון מפסקים, כפתורים, לחצנים, ומתגים, מתקיימות הוראות סעיף 2.5 בת"י 1918 חלק 1;</p> <p>(ב) אם על אמצעי הפעלה לכלול לחיצים מובלטים או מידע בניגוד מישושי או חזותי – נמצאים הלחיצים בגובה שבין 110 ס"מ ל-140 ס"מ ובלבד שמתאפשרת גישה מהצד לאמצעי ההפעלה לפי סעיף 2.6.3.2 בת"י 1918 חלק 1;</p> <p>(ג) במקום ציבורי לאכסון יחול אחד מאלה:</p> <p>(1) באמצעי הפעלה כאמור בפרט משנה (א) מתקיים סעיף 2.5(ד) ו-(ה) בת"י 1918 חלק 1 והם יימצאו בחמישה אחוזים מיחידות האכסון; החובה לפי פרט משנה זה לא חלה על יותר מ-15 יחידות אכסון;</p> <p>(2) אפשר שלבקשת משתמש, וטרם כניסתו ליחידת אכסון שבה הוא אמור</p>	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

50

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>לעשות שימוש, התקין ביחידת האכסון איש שירות מטעם המקום, אמצעים מתאימים לצד או על אמצעי הפעלה כך שמתקיים בהם סעיף 2.5(ד) ו-(ה) בת"י 1918 חלק 1;</p> <p>ביצוע פרט משנה (ג) בא במקום החובה לעניין סעיף 2.5(ד) ו-(ה) ביחידות אכסון מיוחדות לפי פרטי משנה (א) ו-(ב).</p>		
		סימן ח – מקומות מסוימים		
(28)	מקום להתקהלות	<p>(א) בפרט משנה זה, "מקום להתקהלות" – מקום שמתכנסים בו בני אדם ובכלל זה אולם קולנוע, אולם תאטרון, אמפיתאטרון, אולם המשמש בית תפילה, אולם למשחקי ספורט, אצטדיון, אולם אירועים, חדר ישיבות, בית משפט, ובית דין;</p> <p>(ב) במקום להתקהלות ישנם מקומות ישיבה מיוחדים, לפי הוראות אלה:</p> <p>(1) שטח הרצפה החופשי של מקום ישיבה מיוחד לאדם עם מוגבלות הוא ברובו של 80 ס"מ לפחות ובאורך של 120 ס"מ לפחות;</p> <p>(2) על מקומות הישיבה המיוחדים חלים פרט 8.210(1) עד (2) ו-(4) לתקנות התכנון;</p> <p>(3) אם חזיתו של מקום ישיבה מיוחד גובלת במפלס נמוך יותר וקיימת סכנת נפילה, ישנם בחזית אמצעי הגנה אלה:</p> <p>(א) סף מוגבה או רכיב הגנה שבפניו העליונים בגובה 9 ס"מ לפחות ותחתיתו בגובה 5 ס"מ לכל היותר מעל פני רצפת השטח המיועד לכיסא גלגלים;</p> <p>(ב) מחסום שמונע סכנת נפילה של אדם הולך;</p> <p>(4) מיקומם של המקומות המיוחדים מאפשר לאדם עם מוגבלות ראות נוחה למוקד הפעילות במקום להתקהלות;</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה;</p> <p>על אף האמור, לגבי בית קולנוע רגיל, אם כדי לעמוד בדרישת זווית הראייה לראש המסך – תידרש התגברות על הפרש גובה בין מפלסים באמצעות מיתקן הרמה, כדי להגיע למקום ישיבה מיוחד – החייב בביצוע הגישות פטור מלעמוד בדרישת זווית הראייה לראש המסך</p>	<p>לגבי בית קולנוע רגיל – שמכיל 50 מקומות ישיבה לפחות זווית הראייה האנכית לראש המסך ממקום ישיבה מיוחד תהיה קרובה ככל האפשר ל-45%; ואם מכיל פחות מ-50 מקומות ישיבה – זווית הראייה האמורה תהיה קרובה ככל האפשר ל-45%; נוסף על כך יחול האמור בטור ד לגבי התגברות על הפרשי גובה בין מפלסים.</p> <p>לגבי מקום שנערכת בו פעילות טקסית, דתית או רוחנית – החובה לבצע התאמות נגישות אינה חלה על חלקים במקום כאמור שעליהם מתרחש טקס דתי, פולחני או רוחני</p>

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

51

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>המקומות המיוחדים לא נמצאים במעברים, ולפחות למחציתם צמוד מקום ישיבה רגיל;</p> <p>(5) במקומות להתקהלות כמפורט להלן מתקיימות, נוסף על האמור לעיל, הוראות אלה:</p> <p>(א) באולם קולנוע רגיל שמכיל 50 מקומות ישיבה לפחות, זווית הראייה לראש המסך אינה גדולה מ-40°; באולם קולנוע רגיל שמכיל פחות מ-50 מקומות ישיבה, במקום הזווית האמורה תבוא זווית של 45°; באולמות שבהם ההקרנה נעשית על מסכי ענק שגובהם גדול מ-12 מטר והם מיועדים לצפייה תלת-ממדית, נמצאים מקומות ישיבה מיוחדים בשורות האחרונות; בסעיף זה, "זווית הראייה לראש המסך" – הזווית שקודקודה במקום שבו נמצא ראשי של מי שיושב במקום ישיבה מיוחד, קרן אחת של הזווית מכוונת לאופק והקרן השנייה מכוונת לקצה העליון של המסך;</p> <p>(ב) באצטדיון, באולם המשמש לתחרויות ספורט, ובמקום להתקהלות המשמש למופעים ואירועים המוניים, ממוקמים מקומות הישיבה המיוחדים באופן שבעת שהקהל עומד על רגליו הוא לא מסתיר לאדם שיושב במקום מיוחד;</p> <p>(ג) במקום להתקהלות שמקומות הישיבה שבו מקיפים מוקד פעילות מכל עבריו ותפוסתו 1,000 איש לפחות (כגון אצטדיון, היכל ספורט או אמפיתאטרון), אפשר שמקומות הישיבה המיוחדים מתחלקים בין שתי הצלעות הארוכות, ככל שישנן, ובלבד שבתי שימוש נגישים ומקומות חניה נגישים קיימים בסמוך לצלע כאמור;</p> <p>(6) למקומות המיוחדים ומהם מובילה דרך נגישה לשאר השירותים הציבוריים באותו מקום כגון בית שימוש נגיש או מזנון;</p>		

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

52

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>(ג) לאורך מעבר צמוד לקיר של יציע (טריבונה) קיים בית אחיזה לפי פרט משנה (13); ואולם אין באמור בפסקה זו כדי לפטור מהמצאות אמצעי הנגשה לאדם עם מוגבלות בראייה הנדרש לפי טור זה;</p> <p>(ד) בבניין קיים שמתקיימים בו שני אלה: (1) נערכת בו פעילות טקס, דתית או רוחנית, באזורים נפרדים לגברים ולנשים, דרך קבע, כגון בית תפילה ובית לוויות; (2) לאחד מאזורים אלה, המיועד לגברים או לנשים, לא מובילה דרך נגישה דרך שטחי פנים של הבניין בדומה לאופן שבו מגיע הציבור לאזור זה (בפסקה זו – אזור נפרד); אפשר שעל אף האמור בטור ג שלצד פרט משנה 1(א) מתקיים אחד מאלה:</p> <p>(א) במפלס בבניין שאליו מוליכה דרך נגישה נמצאת קבוצת מקומות ישיבה שכוללת מספר מקומות מיוחדים שנדרשים לפי פרט משנה (ב)(2) באזור נפרד כאמור, אילו היתה מוליכה אליו דרך נגישה; ולצדם, מספר מקומות ישיבה רגילים שמספרם גדול פי 2 ממספר מקומות הישיבה המיוחדים; (ב) יכול שלאזור הנפרד מובילה דרך נגישה גם שלא מתוך הבניין;</p> <p>(ה) על אף האמור בטור ג שלצד פרט משנה 1(א), אפשר שהמקומות המיוחדים נמצאים במפלס שאינו חלק מהיציע ובלבד שמתקיימים כל אלה:</p> <p>(1) מתאפשר ממקום ישיבה מיוחד כאמור צפייה נוחה, השתתפות באירוע ואפשרות לעקוב באופן שוטף על ההתרחשות באירוע;</p> <p>(2) לצד המקומות המיוחדים נמצאים מושבים בכמות כפולה ממספר המקומות המיוחדים;</p> <p>(ו) במקום להתקלהות מאורגנת של הציבור שמקומות הישיבה שבו אינם מקובעים לרצפה, כגון באולם או בגן</p>		

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה															
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה															
		אירועים וכן בבתי אוכל, שליש לפחות משטח ההתקהלות העיקרי, כיחידה שלמה, הוא נגיש בתוכו וממנו ואל שאר השימושים הציבוריים במקום; נמצא חלק משטח ההתקהלות בשטחי החוץ של הבניין הקיים, גם שליש משטח התקהלות בשטחי חוץ הוא נגיש באותו אופן.																	
(29)	עמדת שירות	בעמדת שירות מתקיימים הוראות לפי סעיף 19יב לחוק.	-	-															
(30)	מקום ציבורי לאכסון ויחידות אכסון מיוחדות	<p>(א) בפרט משנה זה –</p> <p>"מקום ציבורי לאכסון א" – מקום ציבורי לאכסון שמועד הוצאת היתר הבנייה להקמתו קדם ליום כ"ה באלול התשנ"ה (20 בספטמבר 1995);</p> <p>"מקום ציבורי לאכסון ב" – מקום ציבורי לאכסון שמועד הוצאת היתר הבנייה להקמתו מיום כ"ה באלול התשנ"ה (20 בספטמבר 1995) ואילך;</p> <p>(ב) במקום ציבורי לאכסון ישנן יחידות אכסון מיוחדות לפי הוראות אלה:</p> <p>(1) מספר יחידות האכסון המיוחדות במקום ציבורי לאכסון שבו סך כל יחידות האכסון כמפורט בטור א להלן, אינו פחות מהאמור בטור ב לצדו לגבי מקום ציבורי לאכסון א', ואינו פחות מהאמור בטור ג לגבי מקום ציבורי לאכסון ב'.</p> <table border="1" data-bbox="743 1480 1142 1966"> <thead> <tr> <th>טור א</th> <th>טור ב</th> <th>טור ג</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>סך כל יחידות האכסון במקום ציבורי</td> <td>מספר יחידות האכסון המיוחדות במקום ציבורי לאכסון א'</td> <td>מספר היחידות המיוחדות במקום ציבורי לאכסון ב'</td> </tr> <tr> <td>עד 7</td> <td>לא נדרש</td> <td>לא נדרש</td> </tr> <tr> <td>מ-8 עד 75</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>מ-76 עד 150</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	טור א	טור ב	טור ג	סך כל יחידות האכסון במקום ציבורי	מספר יחידות האכסון המיוחדות במקום ציבורי לאכסון א'	מספר היחידות המיוחדות במקום ציבורי לאכסון ב'	עד 7	לא נדרש	לא נדרש	מ-8 עד 75	1	1	מ-76 עד 150	2	2	<p>(א) קיימת יחידת אכסון כאמור בפסקה (א) בטור ד' – אין</p> <p>(ב) נדרשת הקמת יחידה מיוחדת – תוקם יחידה מיוחדת לפי הוראות הבדיקה שבטור ג בכמות הנדרשת לפי סעיפי כמויות היחידות</p> <p>(א) קיימת יחידת אכסון במקום ציבורי לאכסון או בבית אבות כאמור בפרט משנה (ד)(1) בטור ג', שנועדה להיות יחידת אכסון מיוחדת, ולא עומדת בהוראות הבדיקה לפי טור ג למעט בפרטי משנה (ב)(1) או (2) או פרט משנה (ד)(1) (להלן – סעיפי כמויות היחידות), יראו את הוראות הבדיקה למעט סעיפי כמויות היחידות, כהוראות ביצוע ההנגשה או שתוקם יחידת איכסון מיוחדת לפי פסקה (ב) נדרשת הקמת יחידה מיוחדת לרבות עקב אי-</p>	<p>(א) קיימת יחידת אכסון כאמור בפסקה (א) בטור ד' – אין</p> <p>(ב) נדרשת הקמת יחידה מיוחדת – תוקם יחידה מיוחדת לפי הוראות הבדיקה שבטור ג בכמות הנדרשת לפי סעיפי כמויות היחידות</p>
טור א	טור ב	טור ג																	
סך כל יחידות האכסון במקום ציבורי	מספר יחידות האכסון המיוחדות במקום ציבורי לאכסון א'	מספר היחידות המיוחדות במקום ציבורי לאכסון ב'																	
עד 7	לא נדרש	לא נדרש																	
מ-8 עד 75	1	1																	
מ-76 עד 150	2	2																	

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה									
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה									
		<table border="1"> <tr> <td>מ-151 עד 225</td> <td>3</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>מ-226 עד 300</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>לכל 75 יחידות אכסון נוספות</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> </table> <p>(2) על אף האמור בפסקה (1), לצורך חישוב מספר יחידות האכסון המיוחדות הנדרשות לפי הטבלה במקום ציבורי לאכסון המשמש למגורים לתקופות ממושכות, כגון מעונות, יחושבו סך כל יחידות האכסון במקום הציבורי שבטור א כדלקמן:</p> <p>(א) יחידת אכסון המותאמת לשימוש של 3 משתמשים לכל היותר – תיחשב כיחידת אכסון אחת;</p> <p>(ב) יחידת אכסון המותאמת לשימוש של 4 ולא יותר מ-8 משתמשים – תיחשב כיחידת אכסון וחצי;</p> <p>(ג) יחידת אכסון המותאמת לשימוש של 9 משתמשים לפחות – תיחשב כיחידת אכסון אחת ושלושת רבעי יחידת האכסון;</p> <p>נוסף על האמור לעיל, אם קיימות חמש יחידות אכסון מיוחדות במקום ציבורי לאכסון כאמור, אחת מהן לפחות כוללת שני חדרי שינה שאחד מהם לפחות עונה לדרישות הנגישות לפי טור זה, או לחלופין יחידת אכסון מיוחדת אחת לפחות מקושרת ליחידת אכסון אחרת;</p> <p>(3) ביחידת אכסון מיוחדת יש שטח לסיבוב לפי הוראות סעיף 2.7.4 בת"י 1918 חלק 1 ומתאפשר לאדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא גלגלים, להגיע למרכיבים השימושיים ביחידה המיוחדת, לרבות חדר רחצה ומרפסת, אם קיימת, חרף קיומם של רהיטים;</p>	מ-151 עד 225	3	3	מ-226 עד 300	3	4	לכל 75 יחידות אכסון נוספות	1	1	<p>התקיימות הוראות הבדיקה לפי סעיפי כמויות היחידות, תוקם יחידה מיוחדת לפי הוראות חלק ח'1 בכמות הנדרשת לפי סעיפי כמויות היחידות</p> <p>(ג) לגבי פסקה (ג) שבטור ג – יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה</p>	
מ-151 עד 225	3	3											
מ-226 עד 300	3	4											
לכל 75 יחידות אכסון נוספות	1	1											

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

55

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>(4) בכל אגף דלת ביחידה מיוחדת קיים אמצעי עזר לסגירה לפי הוראות סעיף 2.3.7.2 בת"י 1918 חלק 3.1;</p> <p>(5) היחידה המיוחדת מכילה לפחות אסלה, כיור רחצה ומקלחת;</p> <p>(6) כל קבועות השרברבות על אבזריהן ממוקמות כך שנותר מן הצד שממנו ניגשים אליהן, מרחב חופשי שקוטרו 130 ס"מ לפחות, והוא משתרע ממפלס הרצפה עד לגובה של 68 ס"מ לפחות מעל הרצפה;</p> <p>(7) ביחידה מיוחדת יש מקלחת שמתקיימות בה הוראות טור ג שלצד פרט משנה 24;</p> <p>(8) גובה מושב האסלה הוא 42 ס"מ עד 45 ס"מ מהרצפה; נוסף על כך יש במקום הגבהה לאסלה שאינה מקובעת שלאחר הצבתה מגיע גובה המושב ל-45 ס"מ עד 50 ס"מ; הגבהה לאסלה שאינה בשימוש תהיה במקום נגיש בתוך תא השירותים; בצד האסלה, במקביל לציר האורך שלה, נותר מרחב חופשי ברוחב 80 ס"מ לפחות; לצד האסלה ישנם מאחזי יד כאמור בטור ג שלצד פרט משנה (22); אפשר שמאחזי יד אלה ניתנים לפירוק ובלבד שהם מאוכסנים בה זמנים לשימוש מידי;</p> <p>(9) ברזים ביחידה מיוחדת הם ברזי ידית או ברזים המופעלים באמצעי אלקטרוני, ומצויים בהישג ידו של אדם היושב בכיסא גלגלים;</p> <p>(10) גובהו העליון של הכיור הוא בין 80 ס"מ ל-90 ס"מ מן הרצפה, ומתחתיו שמור חלל חופשי עד לגובה 68 ס"מ לפחות; ברז הכיור מורכב לכיור עצמו או למשטח אופקי הצמוד לו; נוסף על כך מתקיימות הוראות סעיף 2.11.7.2 (א) ו-(ב) בת"י 1918 חלק 3.1 ובמקום ה-75 ס"מ בסעיף 2.11.7.2 (א) יבוא 70 ס"מ;</p> <p>(11) ביחידה מיוחדת נמצאת מראה לפי</p>		

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

56

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>הוראות סעיף 2.11.9(ד) בת"י 1918 חלק 3.1;</p> <p>(12) אבזרי העזר, כגון מתלי מגבות ובגדים, מחזיקי נייר, מייבשי שיער וכיוצא באלה, נמצאים בטווחי הגעה משותפים לפי הוראות סעיף 2.6.4 בת"י 1918 חלק 1;</p> <p>(ג) במקום ציבורי לאכסון מן המנויים בפרט (7) בתוספת הראשונה לחוק, שחייב בהמצאותן של יחידות אכסון מיוחדות לפי פרט משנה (ב), מתקיימות הוראות אלה: (1) במספר יחידות אכסון כמספר יחידות האכסון המיוחדות שמקום ציבורי כאמור חייב בהמצאותן לפי פרט משנה (ב), נמצא בכל פתח של יחידות אכסון מנעול, הננעל באמצעות מפתח פשוט; (2) מפתח כאמור מאפשר נעילה ופתיחה של דלת בפתח כאמור בפסקה (1) מחוץ ומתוך יחידת אכסון, במפתח יחידה הזזה לכל הפתחים ולכל היחידות; לעניין זה, "מפתח" – כגון מפתח פתיחת דלת מעלית המצוי בידי כבאי; פרט משנה זה יחול גם במקום ציבורי לאכסון המנוי בפרט (7) בתוספת הראשונה לחוק שלא חייב ביחידת אכסון מיוחדת ובמקום כאמור יתקיים ההסדר האמור ביחידת אכסון אחת לפחות;</p> <p>(ד) בבית אבות –</p> <p>(1) שיעור יחידות האכסון המיוחדות הוא לפחות 10 אחוזים מסך כל יחידות האכסון בבניין ולא פחות מאחת;</p> <p>(2) ביחידת אכסון שאינה יחידת אכסון מיוחדת נמצא מאחז יד במקלחת ומאחז יד בבית השימוש. מאחזי יד כאמור יאפשרו למשתמש להיתמך בהם ולייצב את עצמו, בעת שימוש במקלחת או בתא בית השימוש, לפי העניין, לרבות בעת שהוא נכנס ויוצא ממקומות אלה.</p>		
(31)	מקום לספורט ומשחקים	(א) משטח בבניין קיים המשמש לאימונים ולתחרויות ספורט, או למשחקים ושעשועים, כגון כדורת, הוא נגיש לאדם עם מוגבלות; נגישות כאמור מאפשרת לו	יראו את הבדיקה שבטור ג	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>לגשת למשטח או לעמדת המשחק שבה ולעשות שימוש, לשחק ולהשתעשע יחד עם שאר הציבור באופן שמקנה לו חוויה דומה לזו של אדם שאינו עם מוגבלות;</p> <p>(ב) ל-50% לפחות מהמשטחים האמורים בפרט משנה (א) המשמשים לאותה מטרה מובילה דרך נגישה לפי הוראות טור זה, ולא פחות מאחד; עלה שיפוע הקרקע הטבעית בסביבה על 20%, במקום 50% האמורים יבוא 20%;</p> <p>(ג) במיתקן אחד לפחות לשתיית מים המצוי ליד משטח כאמור בפרט משנה (א) מתקיים פרט 8.224 בתקנות התכנון;</p> <p>(ד) אם יש מקומות ישיבה לצד המשטח כאמור בפרט משנה (א), כגון מגרש כדורסל שלצדו ספסל, אך לא בהיקף וכמות של מקום להתקהלות כמשמעותו בטור ג שלצד פרט משנה (28), נמצאים לצד מקומות הישיבה האמורים שני מקומות פנויים שבכל אחד מהם יכול אדם היושב בכיסא גלגלים להימצא יחד עם היושבים על הספסל.</p>	<p>כהוראות ביצוע ההנגשה</p>	
(32)	אתר בריכת שחיה	<p>(א) בסעיף זה, "פארק מים" – כהגדרתו בתקנות בריכות שחייה;</p> <p>(ב) לאדם עם מוגבלות יש באתר בריכת שחייה קיים ובפארק מים קיים, נגישות רציפה –</p> <p>(1) לבית שימוש נגיש, למלתחה ומקלחת נגישות, בהתאמה, לפי טור ג לצד פרטי משנה (21), (24) ו-(25);</p> <p>(2) בלי לגרוע מהאמור בפסקה (1), למוקד אחד לפחות מכל סוג מקום מהמפורטים להלן: אתר הצללה, אתר שיזוף, ופינת פיקניק, ככל שקיימים;</p> <p>(3) לשפת בריכת השחייה העיקרית באתר ולשפת בריכת פעוטות לפחות; היו באתר בריכת שחייה 3 בריכות שחייה לפחות – יש לאדם כאמור נגישות עד לשפת מחצית לפחות מסך כל בריכות השחייה באתר ובכללן בריכת השחייה העיקרית ובריכת פעוטות;</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה; ואולם הוראות הבדיקה לא יחולו על בריכת שחייה לספורט כהגדרתה בפרט 21.1.1.1 בתקנות התכנון שעומדת בכללי FINA, ככל שהן סותרות את כללי FINA; לענין זה,</p>	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

58

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>(4) לתוך המים של בריכת השחייה העיקרית לפחות; נגישות כאמור לתוך המים היא לפי הוראות סעיף 2.12 בת"י 1918 חלק 2;</p> <p>(ג) בבריכות שחייה שבהן נהוג לתחום מסלולים לשחייה מסומנים על קרקעית הבריכה מסלולי השחייה באמצעות פסים בניגוד חזותי לסביבתם;</p> <p>(ד) קיימות בבריכת שחייה מדרגות המובילות לתוך המים, יש בהן בית אחיזה באופן שמאפשר לאדם עם מוגבלות לאחוז בו לפי בחירתו, ביד ימין או ביד שמאל;</p>	<p>"כללי FINA" – הכללים שקובעת מזמן לזמן הפדרציה הבין-לאומית לשחייה – Federation Internationale de natation (FINA) בנוגע לבריאות שחייה לאימונים וספורט, ובכלל זה בעבור משחקים אולימפיים</p>	
(33)	בית סוהר ובית מעצר	<p>בבתי סוהר ובבתי מעצר מתקיימות הוראות אלה:</p> <p>(1) דרך נגישה רציפה מובילה ממקום חניה נגיש למקומות בבית סוהר ובבית מעצר שמותרת לציבור המבקרים גישה אליהם, לרבות לאזורי המתנה או קבלת שירות, ומקום מפגש עם מבקרים ועם עורכי דין ולבית שימוש נגיש למבקרים;</p> <p>(2) יחידות מיוחדות –</p> <p>(א) סך כל היחידות המיוחדות לפי טור ג לצד פרט משנה (30) בכל בתי הסוהר ובתי המעצר בישראל, אינו פחות מאחוז אחד מסך כל תאי הכליאה בבתי סוהר ובבתי המעצר בישראל, לפי העניין;</p> <p>(ב) שירות בתי הסוהר הורה באילו בתי סוהר ובתי מעצר, לפי העניין, מבין המצויים בצפון, מרכז, ודרום ישראל (להלן – המחוזות) נמצאות יחידות מיוחדות שמספרן יחסי לכמות תאי הכליאה באותו מרחב; חלוקה זו נערכה באופן שהבטיח, שבכל סוג של בתי סוהר ובתי מעצר בכל אחד ממחוזות אלה, נמצאות יחידות מיוחדות ולא פחות מיחידה מיוחדת אחת; בפרט משנה זה, "סוג של בתי סוהר או בתי מעצר" – בית סוהר או בית מעצר המיועד</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה</p>	אין

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

59

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>לאוכלוסייה מסוימת, כגון אסירים פליליים, אסירים ביטחוניים וכיוצא באלה;</p> <p>(3) בבית סוהר ובבית מעצר שנמצאות בהם יחידות מיוחדות לפי פסקה (2), קיימת לאסיר שהוא אדם עם מוגבלות נגישות רציפה מהיחידה המיוחדת שהוא כלוא בה לכל המקומות בבית הסוהר שבהם נמצא אסיר כחלק משגרת הפעילות בבית הסוהר ובכל המקומות שניתן בהם שירות לאסיר, לרבות חדר אוכל, מרפאה, מועדון, חצר שבה מאפשרים לאסירים להתהלך, מקום מפגש עם עורך דין ועם מבקרים;</p> <p>(4) בבניין קיים שבו תא לעצירים בשימוש משטרת ישראל, ובתאי המתנה בבתי משפט ובבתי דין מתקיימים הוראות אלה:</p> <p>(א) לתא לעצירים אחד לפחות מובילה דרך נגישה לפי הוראות טור זה; בתא יש שטח רצפה פנוי ממכשולים שמתקיימים בו הוראות סעיף 2.7.4 ת"י 1918 חלק 1;</p> <p>(ב) מתא לעצירים מובילה דרך נגישה לפי הוראות טור זה לבית שימוש נגיש לפי טור ג שלצד פרט משנה (21).</p>		
(34)	מקווה טהרה	<p>(א) בפרט משנה זה, "מקווה מסוים" – מקווה טהרה אחד לפחות בבניין קיים (להלן – מקווה קיים), בכל אחד מאלה:</p> <p>(1) יישוב שבו 50,000 תושבים יהודים לפחות;</p> <p>(2) יישוב שהורה עליו השר לשירותי דת בכפוף לאמור בפרט משנה (ד);</p> <p>ואולם אם מתגוררים ביישוב 100,000 תושבים יהודים לפחות, יהיה מקווה קיים על כל 100,000 תושבים יהודים ביישוב;</p> <p>(ב) במקווה מסוים מתקיימים כל אלה:</p> <p>(1) דרך נגישה לפי הוראות טור זה מובילה מהכניסה לבניין, לבית שימוש נגיש לפי טור ג לצד פרט משנה (21), למקלחת נגישה לפי טור ג לצד פרט משנה (24), למלתחה נגישה לפי טור ג לצד פרט משנה (25) ולבור הטבילה;</p>		

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

60

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		<p>(2) לאורך הדרך הנגישה מהמקלחת הנגישה ועד לבור הטבילה, בצדה האחד, ואם אפשרי מבחינה טכנית – גם בצדה השני, יש בית אחיזה לפי פרט משנה (13) באופן שאדם עם מוגבלות המסוגל להלך, יכול להיעזר בבית האחיזה בדרכו מהמקלחת עד לתוך בור הטבילה לרבות בעת שהוא עושה שימוש במדרגות הירידה לבור הטבילה;</p> <p>(3) במקלחת נגישה, ליד בור הטבילה ובתוכו, בוצעו הכנות להתקנת ולתפעול מיתקן הרמה המאפשר להכניס אדם עם מוגבלות בניידות לתוך המים ולהוציאו החוצה מהם הכל לפי דיני ההלכה; מיתקן ההרמה יהיה לפי הוראות שיותקנו לפי סעיף 19 יב לחוק;</p> <p>(ג) במקווה מסוים כמפורט להלן, נמצא, נוסף על האמור בפרט משנה (ב), מיתקן הרמה לפי סעיף 19 יב לחוק; מיתקן הרמה כאמור מאפשר להכניס אדם עם מוגבלות בניידות לתוך המים לפי דיני ההלכה ולהוציאו החוצה מהם:</p> <p>(1) ביישוב שבו 100,000 תושבים יהודים לפחות – נמצא מקווה מסוים אחד שבו נגישות לתוך מים; היו ביישוב 300,000 תושבים יהודים לפחות – נמצאים שני מקוואות מסוימים שבהם נגישות לתוך המים; היו ביישוב 500,000 תושבים לפחות – נמצאים שלושה מקוואות מסוימים שבהם נגישות לתוך מים, וכך הלאה; השר לשירותי דת יורה בתוך שנה מיום תחילתן של תקנות אלה מי הם המקוואות המסוימים שבהם יבוצעו התאמות הנגישות שיאפשרו לאדם עם מוגבלות להיכנס ולצאת מן המים;</p> <p>(2) לפי דרישת אישה עם מוגבלות שפנתה לשר לשירותי דת באמצעות הרשות המקומית או המועצה הדתית לגבי המקווה המסוים המשמש אותה; הסדר זה לא יחול על מקווה מסוים ביישוב כאמור בפסקה (1);</p> <p>(ד) השר לשירותי דת יורה בתוך שנה</p>		

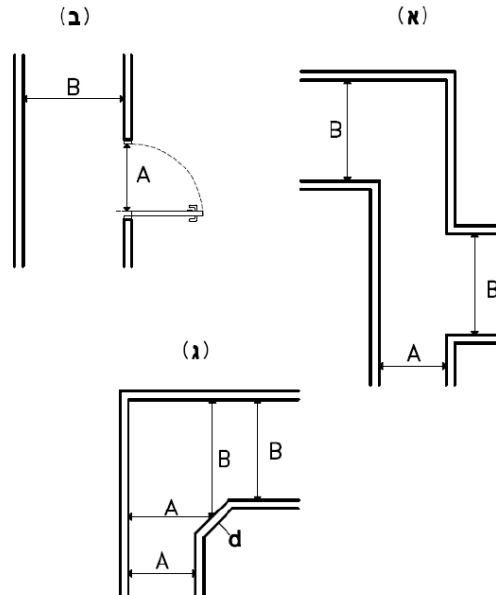
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

61

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		מיום תחילתן של תקנות אלה על פריסה ארצית של המקוואות הקיימים ביישובים שמתגוררים בהם פחות מ-50,000 תושבים יהודים, שיותאמו לפי תקנות אלה; פריסה כאמור תבטיח שאישה עם מוגבלות לא תיסע יותר מ-20 ק"מ מיישוב מגוריה למקווה הנגיש הקרוב; היה זה אזור עם צפיפות יישובים נמוכה או אזור הררי – לא תיסע יותר מ-30 ק"מ.		
(35)	מקלט קיים	במקלט שבו – (1) היה הפרש גובה שאינו עולה על 1.5 מטר בין מקום נגיש מחוץ למקלט ובין החלל העיקרי של המקלט; (2) לא היתה מניעה מסיבות הנדסיות להתגבר על הפרש הגובה האמור בפסקה (1); התגברו בהצלחה על הפרש הגובה האמור באמצעות דרך נגישה לפי הוראות טור זה שאינה כוללת מיתקן הרמה; אפשר שלעניין זה, שולבו רכיבים פריקים ויציבים כאמור בטור ג לצד פרט משנה (8), כדי להתגבר על הפרש גובה בסף שאינו עולה על 10 ס"מ.	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה ובלבד שלא תהיה בביצוע התאמת נגישות סתירה להוראות תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), התש"ן-1990	אין
(36)	תצפית	לעמדת תצפית בבניין קיים המשמשת את הציבור, מובילה דרך נגישה שמאפשרת לאדם עם מוגבלות המתנייד בכיסא גלגלים תצפית אל נושא הצפייה; דרך כאמור מובילה גם אל אחד לפחות מאמצעי הצפייה במקום ככל שקיימים.	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה	אין

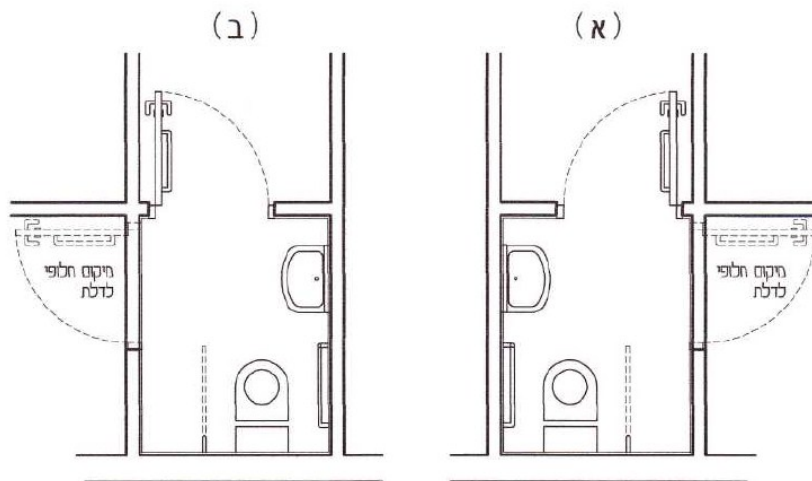
נספח א לתוספת הראשונה – מעבר בפתח ותוואי המשנה כיוון

(פסקה (ה) בטור ג שלצד פרט משנה (5) בטבלה בפרט 2 בתוספת הראשונה)

נספח ב – בית שימוש נגיש

(פסקה (ז) בטור ג שלצד פרט משנה (21) ופסקה (ב)(2) בטור ה שלצד פרט משנה (21)
בטבלה בפרט 2 בתוספת הראשונה)

נספח ג – תא שירותים מותאם עם מאחז יד

(פסקה (ב)(3) בטור ה שלצד פרט משנה (21) בטבלה בפרט 2 בתוספת הראשונה)

- אם רוחב תא בית השימוש בין דפנותיו הפנימיות 80 ס"מ לפחות יחולו הוראות אלה:
- (1) גובה מושב האסלה, בכלל זה תוך שימוש בהגבהה לאסלה, הוא 45 ס"מ עד 50 ס"מ מפני הרצפה; נעשה שימוש בהגבהה לאסלה, מתקיימים בהגבהה כל אלה: (א) היא מחוברת חיבור של קבע יציב לאסלה באמצעות צירים באופן שמאפשר לעשות שימוש באסלה יחד עם המגביה או בלעדיו; (ב) היא עשויה מחומר קשיח וניתנת לחיטוי וניקוי בקלות; (ג) היא מחוברת לאסלה בחיבור שמבטיח את עמידותה בתנאי השימוש באמצעות ברגים עשויים מתכת עמידה בשיתוך (קורוזיה);
 - (2) דלת התא נפתחת החוצה ויתקיימו בה הוראות פסקה (4) שלצד פרט משנה (14) בטבלה בפרט 2 בתוספת הראשונה;
 - (3) יימצא מאחז יד קבוע מצדו האחד של מי שיושב על האסלה, שיתקיימו בו הוראות סעיפים 2.11.6.3 ו-2.11.6.4 בת"י 1918 חלק 3.1 למעט בעניינים אלה:
(א) פניו העליונים יהיו בגובה 18 ס"מ עד 24 ס"מ מפני מושב האסלה;
(ב) נקודת המפגש בין המוט האנכי לאופקי תימצא במרחק 20 ס"מ מעבר לקצה הקדמי של מושב האסלה;
- אם רוחב תא בית השימוש בין דפנותיו הפנימיות 90 ס"מ לפחות – ייוסף מאחז יד קבוע אופקי שאורכו 60 ס"מ לפחות, בקיר הנגדי, מול ובאותו גובה של מאחז היד שנזכר למעלה;
- (4) על כנף הדלת החיצונית יימצא שלט ועליו רשום "תא עם מאחז יד";
למען הסר ספק, בית שימוש כאמור לא ייחשב בית שימוש נגיש לפי תקנות אלה.

תוספת שנייה

פטור מהתאמות נגישות מסוימות

(תקנה 9(א))

1. בתוספת זו,
"התאמות נגישות מסוימות" – התאמות הנגישות שבטור ג בטבלה שבפרט 2 בתוספת הראשונה (להלן – **טור ג**) למעט אלה המפורטות בטור ג לצד פרטי משנה (2), (9)(3) עד (7)(א) ו-(8), (12), (13), (15), (16), (17), (19), (20), (26), (27) בהוראות הדנות בביצוע סעיף 2.5(ד) ו-(ה) בת"י 1918 חלק 1, 30(ג), ו-32(ג) ו-(ד), לפי העניין;
"שטח" – השטח בבניין קיים, במטרים רבועים, שבו שווה הציבור או מקבל את השירות הציבורי.
2. מקומות אלה פטורים מהתאמות נגישות מסוימות –
 - (1) יציע (גלריה) ששטחו אינו עולה על 250 מ"ר והשימוש בו זהה לזה שבקומה העיקרית שבה הוא מצוי; לעניין זה, "יציע" – כהגדרתו בתוספת השלישית לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר תנאים ואגרות), התש"ל-1970;
 - (2) בניין קיים שמתקיימים בו כל אלה:
 - (א) מכיל לא יותר מ-4 קומות ושטח כל קומה שבו אינו עולה על 400 מטרים רבועים;
 - (ב) יש בו שילוב של שירותים ציבוריים שהם משרדים, ונוסף על כך בתי מלאכה או תעשייה;

-
- (3) מקום ציבורי לאכסון המכיל עד 7 חדרי אירוח (צימרים), פטור מהתאמות נגישות מסוימות בשטחים הציבוריים במקום כאמור.
3. חייב בביצוע נגישות פטור מביצוע התאמות נגישות מסוימות בבניין קיים או בחלקו כדי להנגיש הפרש גובה העולה על 15 ס"מ בין פני דרך ציבורית לסף הכניסה הראשית לבניין קיים אם התקיימו כל אלה:
- (1) הבניין הקיים או חלקו נמצא בחזית מסחרית לאורך רחוב, והמרחק מקצה דרך ציבורית לכניסה אליו אינו עולה על 1 מטר;
 - (2) שטחו של הבניין הקיים או חלקו אינו עולה על 100 מטרים רבועים;
 - (3) חלק הבניין הקיים אינו מצוי בבניין שקיים לגביו גורם המנהל את שטחיו המשותפים, כגון חנות בתוך בניין קיים המשמש מרכז קניות שלגביו קיים גורם המנהל את שטחיו המשותפים.
4. מקום ציבורי לאכסון שהתקיימו בו כל המפורטים להלן, פטור מהתאמות נגישות מסוימות; פטור כאמור לא יחול על חלקים במקום ציבורי לאכסון כאמור שבהם ניתנים שירותים ציבוריים המיועדים לציבור כולו ולא רק למתאכסן במקום ציבורי כאמור:
- (1) מכיל עד 75 יחידות אכסון;
 - (2) מקום ציבורי לאכסון א כהגדרתו בפסקה (א) בטור ג שלצד פרט משנה 30 בטבלה שבפרט 2 בתוספת הראשונה;
 - (3) קיים הפרש גובה שהתקיימו בו כל אלה:
- (א) הוא נמצא בדרך באחד ממקטעים אלה: בין מפלס דרך ציבורית או בין מקום חניה של הבניין, למפלס כניסה למקום הציבורי לאכסון, או בין מפלס כניסה למקום ציבורי לאכסון לבין חלל במקום ציבורי לאכסון שבו ניתן לראוי להקים יחידה מיוחדת;
- (ב) הפרש הגובה יהפוך לנגיש רק אם יותקן בו מיתקן הרמה.
5. (א) חייב בביצוע נגישות האחראי להנגשת חלק מסוים מבניין קיים (להלן – **החלק המסוים**) ומתקיימים כל המפורטים להלן, פטור מביצוע התאמות נגישות מסוימות:
- (1) הדרך מהכניסה לבניין הקיים ועד לחלק המסוים עוברת ברכוש משותף שבו חסרות התאמות נגישות לפי תקנות אלה שגורמות לאי-רציפות הנגישות בדרך זו;
 - (2) בדרך האמורה בפסקה (1) קיים הפרש גובה לאורך מדרגות שגובהו המצטבר עולה על 1.5 מטר;
 - (3) החייב בביצוע נגישות לגבי הרכוש המשותף פטור לפי תקנות אלה מביצוע התאמות הנגישות החסרות ברכוש המשותף וכל עוד הוא פטור כאמור.
- (ב) חייב בביצוע נגישות לגבי הרכוש המשותף חייב להודיע לחייב בביצוע נגישות האחראי לחלק המסוים בתוך 21 ימים ממועד התגבשות הפטור או פקיעתו, על התגבשות או פקיעה כאמור.

תוספת שלישית

פטור מבית שימוש נגיש

(פסקה (א) בטור ג שלצד פרט משנה (21) בטבלה בפרט 2 בתוספת הראשונה)

1. בתוספת זו –
"הל"ת" – כמשמעותם בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970;
"שטח" – השטח בבניין קיים, במטרים רבועים, שבו שווה הציבור או מקבל את השירות הציבורי.
2. בניין קיים פטור מבית שימוש נגיש בכפוף למפורט להלן –
 - (1) לא מצוי בו בית שימוש המשמש בפועל את הציבור המבקר בו, ואין בו בית שימוש המיועד לשימוש הציבור לפי הל"ת כנוסחו במועד הוצאת היתר הבנייה לבניין;
 - (2) בניין קיים שהוא גן ילדים פרטי או מעון ילדים פרטי והוא דירה או חלק מדירה בבית מגורים, ושאינם חלק מרשת של גנים או מעונות;
 - (3) בניין קיים או חלק ממנו ששטחו עד 100 מ"ר, אפילו אם יש בו בית שימוש לשימוש הציבור, ובכפוף לאלה:

ממדים מרביים שמזכים בפטור מבית שימוש נגיש	הבניין הקיים לפי התוספת הראשונה לחוק
לא פטור	בניין שעיקר שימושו הוא בית שימוש לציבור, תחנת דלק, משרד או מקום המשמש, בדרך כלל, ארגון עובדים או מפלגה
שטחו אינו עולה על 50 מ"ר	מסעדה, בית קפה, בר או כל מקום שמגישים בו מזון ומשקאות, מקום שנערכת בו פעילות טכסית, רוחנית או משמש כבית תפילה ובלבד שמקום כאמור אינו חלק ממקבץ מבנים המכיל מקומות עם שימוש ציבורי דומה, בית תמחוי שאינו ברשות מוסד ממשלתי, לאומי או רשות מקומית, ספרייה לעיון
שטחו אינו עולה על 150 מ"ר	בית מרקחת, מקום לממכר תרופות שלא בבית מרקחת, מכבסה לרבות שירות לניקוי יבש, סוכנות ביטוח, סוכנות לתיווך מקרקעין, סוכנות נסיעות, סנדלריה, מרכז אינטרנט, גלריה, בניין המשמש באופן קבוע לתערוכות, ספרייה להשאלה
שיש בו לא יותר משש עמדות עבודה	מוסך
שטחו אינו עולה על 250 מ"ר	מרכול, מכולת, סופרמרקט, כלבו, מקום

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011

66

למכירת מזון, חנות, קיוסק, או כל מקום המשמש לקניות או להשכרת ציוד	
קלפי	בכל גודל

יעקב נאמן
שר המשפטים

ו' בחשוון התשע"ב (3 בנובמבר 2011)

שער לחוקים, תקנות ותקנים המאזכרים בתקנות הנגישות לבניין קיים¹

2. סעיפים רלוונטיים מחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
3. סעיפים רלוונטיים מחוק התכנון והבניה
4. תקנות נגישות בניין ציבורי חדש (פרק א' לחלק ח'1)
5. תקנות נגישות בניין מגורים חדש (פרק ב' לחלק ח'1)
6. תקנות נגישות לאתרים מוסדרים
7. חוק חנייה לנכים
8. סעיפים רלוונטיים מחוקים שונים:
 - תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970 – סעיף 1; תוספת שנייה - פרטים 3.2.1.2; 3.2.12.1; 8.13; 21.1.1.1
 - חוק רישוי עסקים, תשכ"ח – 1968 – סעיף 8ב
 - פקודת היערות – סעיף 15
 - חוק העתיקות, תשל"ח-1978 – סעיפים 1, 28
 - תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), תשכ"ז-1967 – תוספת ראשונה - סעיף 1
 - תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), תשס"ד-2004 – סעיף 1
9. תקן ישראלי 1918 חלק 1
10. תקן ישראלי 1918 חלק 2
11. תקן ישראלי 1918 חלק 3.1
12. תקן ישראלי 1918 חלק 3.2
13. תקן ישראלי 1918 חלק 4

¹ מספור דף שער זה תואם את מספרי הסימניות באסופה זו ולכן מתחיל ממספר 2.

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח - 1998¹

תוכן העניינים

- 1 - פרק ב': פרשנות
- 2 - פרק ה'1: מקום ציבורי ושירות ציבורי
- 2 - סימן א': עקרונות יסוד והגדרות
- 2 - סימן ג': מקום ציבורי - נגישות
- 4 - סימן ד': שירות ציבורי - נגישות
- 6 - סימן ה': סייגים לחובת הנגישות
- 6 - סימן י"א: מורשי נגישות ורכזי נגישות
- 10 - סימן ט"ו: כללי
- 10 - תוספת ראשונה
- 12 - תוספת שלישית

פרק ב': פרשנות

5. הגדרות

"אדם עם מוגבלות" - אדם עם לקות פיסית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים;

"גוף ציבורי" - אחד מאלה:

- (1) משרד ממשלתי, לרבות יחידותיו ויחידות הסמך שלו;
- (2) הכנסת;
- (3) צה"ל;
- (4) משטרת ישראל;
- (5) רשות מקומית;
- (6) תאגיד שלפחות מחצית מכוח ההצבעה בו או הזכות למנות לפחות מחצית ממספר הדירקטורים שלו הם בידי משרד ממשלתי כאמור בפסקה (1), רשות מקומית כאמור בפסקה (5) או בידי שניהם;
- (7) תאגיד שהוקם בחוק;
- (8) חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, שקבע שר המשפטים, בהסכמת השרים כהגדרתם בחוק האמור;
- (9) ההסתדרות הציונית העולמית;
- (10) הסוכנות היהודית לארץ ישראל;
- (11) גוף אחר, שהוא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, שקבע שר המשפטים, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת;

"הנציב" - נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, שמונה לפי הוראות סעיף 22.

"נציבות" - נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות כמשמעותה בפרק ו' לחוק זה.

¹ חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות תוקן לאחרונה 27.7.2010 – תיקון מס' 9.

פרק ה'1: מקום ציבורי ושירות ציבורי

סימן א': עקרונות יסוד והגדרות

19א. הגדרות

"נגישות" - אפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם, שימוש במתקניהם והשתתפות בתכניות ובפעילויות המתקיימות בהם, והכול באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי;

"רשות ציבורית" - כל אחד מאלה:

- (1) גוף ציבורי המנוי בפסקאות (1) עד (5), (7), (9) ו-(10) בהגדרה "גוף ציבורי" שבסעיף 5;
 - (2) גוף שנותן שירות בריאות ממלכתי, כהגדרתו בסעיף 19טו;
 - (3) מוסד חינוך רשמי כמשמעותו בסעיף 19לב;
 - (4) מוסדות ציבור שהשתתפות המדינה בתקציבם עולה על 30% במוצע בחמש השנים האחרונות;
 - (5) גוף שקבע שר האוצר בצו באישור הוועדה.
- "תקן ישראלי" - תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים, התשי"ג-1953.

סימן ג': מקום ציבורי - נגישות

19ז. מקום ציבורי - מהו

בסימן זה ובסימן ה'-

"מקום ציבורי" - אחד מאלה:

- (1) מקום או חלק ממקום, המפורט בתוספת הראשונה, העומד לשימושו של כלל הציבור או חלק בלתי מסוים ממנו;
 - (2) מקום שבו ניתן שירות ציבורי כהגדרתו בסעיף 19י;
- "מקום ציבורי קיים" - אחד מאלה:
- (1) מקום ציבורי שהוא בנין שההיתר לבנייתו או לשימוש בו כמקום ציבורי ניתן לפני כניסתו לתוקף של תקנות שיתקין שר הפנים לפי סעיף 1158 לחוק התכנון והבנייה;
 - (2) מקום ציבורי מסוים שאינו בניין, אשר היה קיים כמקום כאמור, לפני מועד כניסתו לתוקף של תקנות שיתקין שר המשפטים לפי סעיף 19ט (בסימן זה - המועד הקובע);

19ח. נגישות מקום ציבורי

- (א) מקום ציבורי יהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות, בהתאם להוראות לפי סימן זה או להוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבנייה, לפי העניין.
- (ב) מי שאחראי למקום ציבורי לפי סעיף קטן (ג), יבצע התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות לפי סימן זה או לפי הוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבנייה, לפי העניין, וידאג לאחזקתן התקינה של התאמות אלה.
- (ג) חובת הנגישות לעניין מקום ציבורי לפי סעיף זה -
 - (1) לעניין התאמות נגישות הדורשות היתר כמשמעותו בסעיף 145(א) לחוק התכנון והבנייה, תחול על הבעלים; הושכר המקום הציבורי בשכירות שחל עליה חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972 (בסעיף זה - חוק הגנת הדייר), ישלם

- הדייר לבעל הבית מחצית מעלות ביצוע התאמות הנגישות; שר הבינוי והשיכון, באישור הממשלה והוועדה, רשאי לקבוע שיעורי השתתפות שונים בתוך שנה מיום פרסומו של חוק זה; בסעיף זה, "דייר", "בעל בית" - כהגדרתם בחוק הגנת הדייר;
- (2) לעניין התאמות נגישות אשר אינן דורשות היתר בנייה כאמור בפסקה (1), תחול על הבעלים, ואולם אם המקום הציבורי מוחזק או מופעל בידי מי שאיננו הבעלים - חובת הנגישות תחול על המחזיק או המפעיל של המקום הציבורי.
- (ד) על אף האמור בכל דין או הסכם, המחזיק, המפעיל או הבעלים של מקום ציבורי, הכול לפי העניין, חייב לאפשר למי שחלה עליו חובה בהתאם להוראות לפי סימן זה לבצע התאמות נגישות במקום הציבורי.
- (ה) (1) לא יפעיל אדם מקום ציבורי אלא אם כן בוצעו במקום התאמות הנגישות בהתאם להוראות פרק זה או פרק ה'1א לחוק התכנון והבנייה;
- (2) על אף האמור בכל דין, לא יבצע הבעלים התאמות נגישות לפי פרק זה או לפי פרק ה'1א לחוק התכנון והבנייה, רשאי השוכר לבטל את חוזה השכירות, לא ייחשב למפר החוזה, ולא יחויב בפיצוי בשל הביטול.
- (ו) בסעיף זה -
- "בעלים" - הבעלים, ואם יש חוכר לדורות, החוכר לדורות, ולמעט דייר;
- "חוכר לדורות" - חוכר לדורות כמשמעותו בחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, לרבות ברשות, בין בהרשאה לתקופה אחת ובין בהרשאה מתחדשת, לתקופה העולה על עשרים וחמש שנים.

19ט. תקנות נגישות לעניין מקום ציבורי

- (א) לעניין מקומות ציבוריים קיימים ומקומות ציבוריים שאינם בנינים, שהוקמו לאחר המועד הקובע, יקבע שר המשפטים הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות, בין בדרך כלל ובין לסוגי מקומות, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות, נגישות במקום באופן סביר בהתחשב בתקן ישראלי; תקנות לפי פסקה זו יכללו, בין השאר, הוראות בדבר -
- (1) הנגשת צמתים, מדרכות, גשרים, מנהרות ומעברים אחרים בשטח המקום הציבורי ולרבות הנגשת המעברים ממקומות החניה כאמור בפסקה (2);
- (2) הקצאת מקומות חניה לאנשים עם מוגבלות, מכלל מקומות החניה הקיימים או המתוכננים, לפי העניין, בשטח המקום הציבורי.
- (ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי השר לקבוע פטור מלא או חלקי מהתאמות הנגישות שקבע ובכלל זה דרישות מופחתות, לגבי סוגי מקומות ציבוריים קיימים שקבע, כולם או חלקם, אם מתקיים אחד מאלה:
- (1) הפטור או הדרישות המופחתות מתחייבים כדי למנוע פגיעה מהותית באופיו המיוחד של המקום, לרבות ייחודו בשל ערכי ארכיאולוגיה, אדריכלות או טבע;
- (2) ביצוע התאמת הנגישות יהווה נטל כבד מדי.
- (ג) תקנות לפי סעיף זה -
- (1) ייקבעו הוראות לעניין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור, ככל שהן חלות על רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על 12 שנים מהיום הקובע, ואולם לעניין רשות ציבורית המנויה בטור א' בתוספת השלישית ייקבעו הוראות לעניין החלה בהדרגה כאמור, עד למועד הנקוב בטור ב' בתוספת השלישית שבו תחול חובת הנגישות במלואה לעניין אותה רשות ציבורית;
- (2) יכול שייקבעו הוראות לעניין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור, ככל שהן חלות על מי שאינו רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על תשע שנים מהיום הקובע;
- הוראות כאמור בפסקאות (1) ו-(2) ייקבעו בהתחשב, בין השאר, בכל אחד מאלה:
- (1) סוג או אופי המקום החייב בהנגשה;

- (2) סוג או אופי השירות הניתן במקום הציבורי החייב בהנגדה;
- (3) היקף המקומות או השירותים החייבים בהנגדה בידי אותו הגוף;
- (4) סוגי התאמות הנגישות.
- לא נקבעה החלה הדרגתית, תחול חובת הנגישות במלואה לא יאוחר יום כ"ג בחשון התשע"ט (1 בנובמבר 2018) לענין רשות ציבורית, למעט רשות ציבורית המנויה בטור א' התוספת השלישית, ולענין רשות ציבורית כאמור – לא יאוחר מהמועד הנקוב בטור ב' בתוספת השלישית לענין אותה רשות ציבורית, ולא יאוחר מיום י"ט בחשון התשע"ו (1 בנובמבר 2015) לענין מי שאינו רשות ציבורית; בסעיף קטן זה, "היום הקובע" – יום פרסום התקנות הראשונות לפי סעיף זה, או י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006), המוקדם מביניהם.
- (ג1) שר המשפטים רשאי, באישור הוועדה, להוסיף, בצו, רשות ציבורית לטור א' בתוספת השלישית ובטור ב' לצדה – את המועד שבו תחול חובת הנגישות במלואה לענין אותה רשות ציבורית, ובלבד שהמועד האמור לא יהיה מאוחר מיום כ"ו בחשון התשפ"ב (1 בנובמבר 2021) ושצו כאמור יוגש לאישור הוועדה עד יום כ"ד בחשון התשע"א (1 בנובמבר 2010).
- (ד) לענין מקומות ציבוריים שאינם בנינים, שיוקמו כמקומות ציבוריים כאמור לאחר המועד הקובע, יהיו לשר המשפטים הסמכויות לקבוע הוראות לענין פטור מלא או חלקי או דרישות מופחתות, הנתונות לשר הפנים לפי סעיף 1158(ד)(2) לחוק התכנון והבנייה.
- (ה) פטור או דרישות מופחתות בדבר נטל כבד מדי, שנקבעו לפי סעיפים קטנים (ב)(2) ו-(ד), לא יחולו על -
- (1) מקום ציבורי שהאחראי לו על פי סימן זה הוא רשות ציבורית;
- (2) חובה שחלה לפי חוק התכנון והבנייה, טרם כניסתן לתוקף של התקנות לפי סעיף קטן (א).
- (ו) תקנות לפי סעיף זה יותקנו לאחר התייעצות עם הנציב ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה, ובאישור הוועדה.
- (ז) שר המשפטים רשאי להוסיף בצו מקום על רשימת המקומות הציבוריים המנויים בתוספת הראשונה.
- (ח) תקנות לפי סעיף זה החלות על רשות מקומית, ייקבעו בהסכמת שר הפנים.
- (ט) סעיף זה לא יחול לגבי מקום ציבורי שחל עליו סימן ו', סימן ז', או סימן ט'.
- (י) תקנות ראשונות לפי סעיף קטן (א) יוגשו לאישור הוועדה לא יאוחר מיום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006) ויאושרו על ידי הוועדה עד ליום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

סימן ד': שירות ציבורי - נגישות

19יב. תקנות נגישות לענין שירות ציבורי

- (א) לענין שירותים ציבוריים, יקבע שר המשפטים הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות, בין בדרך כלל ובין לסוגים של שירותים ציבוריים, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות נגישות באופן סביר; תקנות לפי סעיף זה יכללו, בין השאר, הוראות בדבר נגישות מידע המופק במסגרת שירות ציבורי, וכן בדבר התקנת אמצעי עזר ואספקת שירותי עזר.
- (ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי שר המשפטים, לקבוע פטור מלא או חלקי מהתאמות הנגישות שקבע ובכלל זה דרישות מופחתות, לגבי סוגי שירותים ציבוריים שקבע, כולם או חלקם, אם מתקיים אחד מאלה:
- (1) הפטור או הדרישות המופחתות מתחייבים כדי למנוע פגיעה מהותית באופיו המיוחד של השירות הציבורי;
- (2) ביצוע התאמות נגישות בשירות יהווה נטל כבד מדי.

(ג) בתקנות לפי סעיף זה -

- (1) ייקבעו הוראות לעניין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור, ככל שהן חלות על רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על 12 שנים מהיום הקובע;
- (2) יכול שייקבעו הוראות לעניין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור ככל שהן חלות על מי שאינו רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על שש שנים מהיום הקובע;

הוראות כאמור בפסקאות (1) ו-(2) ייקבעו בהתחשב, בין השאר, בכל אחד מאלה:

- (1) סוג או אופי השירות החייב בהנגשה;
- (2) היקף המקומות או השירותים החייבים בהנגשה על ידי אותו הגוף;
- (3) סוגי התאמות הנגישות.

לא נקבעה החלה הדרגתית, תחול חובת הנגישות במלואה לא יאוחר מיום כ"ג בחשוון התשע"ט (1 בנובמבר 2018) לעניין רשות ציבורית, ולא יאוחר מיום ט"ז בחשוון התשע"ג (1 בנובמבר 2012) לעניין מי שאינו רשות ציבורית; בסעיף קטן זה, "היום הקובע" - יום פרסום התקנות הראשונות לפי סעיף זה, או י' בחשוון התשס"ז (1 בנובמבר 2006), המוקדם מביניהם.

(ד) (1) בעל רישיון יבצע התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות לשירותי בזק ולמתקני בזק לפי סימן זה;

(2) על אף האמור בסעיף קטן (א), לעניין שירותי בזק ומתקני בזק, יקבע שר התקשורת הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות נגישות סבירה לשירותים ומתקנים כאמור; לעניין זה יהיו לשר התקשורת הסמכויות הנתונות לשר המשפטים לפי סעיף קטן (ב); ההתאמות כאמור יכול שייקבעו לפי סוגים של שרותי בזק ויכול שייקבעו גם לפי סוגים של מתקני בזק.

(ה) (1) מי שעיסוקו בהשכרת רכב מנועי פרטי, שבבעלותו או בהחזקתו 100 כלי רכב לפחות, יחזיק לפחות שני כלי רכב, המותאמים לנהיגה בידי אדם עם מוגבלות, ולפחות שני כלי רכב נוספים, המותאמים להסעתו של אדם עם מוגבלות;

(2) מי שעיסוקו בהשכרת אוטובוסים וכלי רכב אחרים, יעמיד להשכרה כלי רכב נגישים לאנשים עם מוגבלות תמורת מחיר זהה למחירו של כלי רכב שאינו נגיש כאמור.

(3) שר התחבורה יתקין תקנות להסדרת הנגישות לפי הוראות סעיף קטן זה.

(ו) הוראות סעיפים קטנים (ב)(2) ו-(ד) בדבר נטל כבד מדי לא יחולו לגבי שירות ציבורי הניתן בידי רשות ציבורית.

(ז) תקנות לפי סעיף זה יותקנו לאחר התייעצות עם הנציב ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ולעניין שירותי בזק גם עם בעלי רישיונות הנוגעים בדבר, בהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה, בהתחשב בהוראות תקן ישראלי ובאישור הוועדה.

(ח) היה השירות באחריותו של שר אחר, יתקין שר המשפטים תקנות כאמור, לאחר התייעצות גם עם אותו שר, לפי העניין.

(ט) שר המשפטים רשאי להוסיף בצו שירות על רשימת השירותים הציבוריים המנויים בתוספת השנייה.

(י) סעיף זה לא יחול לגבי שירות ציבורי שחל עליו סימן ו', סימן ז' או סימן י'.

(יא) תקנות ראשונות לפי סעיפים קטנים (א), (ד) ו-(ה) יוגשו לאישור הוועדה לא יאוחר מיום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006), ויאשרו על ידי הוועדה עד ליום י' בחשוון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

סימן ה': סייגים לחובת הנגישות

19ד. התאמות נגישות חלופיות

הוכיח מי שאחראי למקום ציבורי או מי שעיסוקו במתן שירות ציבורי לפי העניין כי מתקיימת הוראה מהוראות סעיף 19ג(א), (ב) או (ג), 19כט1(3), או 19לא(ג) או הוראות מכוח סעיפים 19ט(ב)(2), 19ט(ד), 19יב(ב)(2), 19יב(ד), או 19יז(ב), יבצע התאמות נגישות חלופיות, ככל שנקבעו בתקנות או שנקבעו לעניין פטור מסוים לפי סעיף 19ג, לרבות מעבר למקום אחר, שהן סבירות בנסיבות העניין.

סימן י"א: מורשי נגישות ורכזי נגישות

19מא². מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה

להלן נוסח סעיף 21 לתיקון מס' 2, התשס"ה – 2005, מיום 7.4.2005, כפי שתוקן בתיקון מס' 4, התשס"ז – 2007, לחוק השוויון, מיום 28.3.2007 –

"הוראות מעבר לעניין מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה ומורשה לנגישות השירות

21. (א) בסעיף זה –

"הרשם" – כהגדרתו בסעיף 19מא(ו).

(ב) הרשם ינהל פנקס שבו ירשמו מי שהוכיח לרשם כי מתקיימים בו הוראות סעיף זה, ובו מדורים נפרדים לכל אחד מענפי הנגישות לפי העניין (להלן – **פנקס מיוחד**).

(ג) מי שעסק בישראל בעניין נגישות מבנים, תשתיות וסביבה לאנשים עם מוגבלות, בהיקף ניכר, במשך שלוש שנים לפחות בתקופה שתחילתה ביום כ"ג בטבת התש"ס (1 בינואר 2000) וסיומה ביום ט"ו בסיוון התשס"ז (1 ביוני 2007) וצבר ניסיון ומומחיות של ממש בתחומים אלה, ומתקיימים בו שני אלה:

(1) הוא בעל תואר אקדמי הקשור לתחומים של נגישות מבנים, תשתיות וסביבה לאנשים עם מוגבלות או שהוא הנדסאי כאמור בסעיף 19מא(ב)(1)(ב);

(2) הוא ממלא אחר הדרישות שנקבעו לגביו לפי סעיף 19מא(ב)(2) אם דרישות אלה נקבעו לגביו, באופן מלא או חלקי, לאחר בחינת הניסיון והמומחיות שלו כאמור;

זכאי להירשם בפנקס מיוחד במדור לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה שינהל הרשם ובלבד שהגיש בקשה לרשם כאמור בסעיף זה והוכיח כי מתקיימות בו הוראות סעיף קטן זה.

(ד) מי שעסק בישראל בעניין נגישות השירות לאנשים עם מוגבלות, בהיקף ניכר, במשך 3 שנים בתקופה שתחילתה ביום כ"ג בטבת התש"ס (1 בינואר 2000) וסיומה ביום י"ט בתשרי התשס"ח (1 באוקטובר 2007) וצבר ניסיון ומומחיות של ממש בתחומים אלה ומתקיימים בו שני אלה:

(1) הוא בעל תואר אקדמי הקשור לתחומים של נגישות השירות לאנשים עם מוגבלות;

(2) הוא ממלא אחר הדרישות שנקבעו לגביו לפי סעיף 19מא(ב)(2) אם נקבעו דרישות אלה לגביו, באופן מלא או חלקי, לאחר בחינת הניסיון והמומחיות שלו כאמור;

זכאי להירשם בפנקס מיוחד במדור לנגישות השירות שינהל הרשם ובלבד שהגיש בקשה לרשם כאמור בסעיף זה והוכיח כי מתקיימות בו הוראות סעיף קטן זה.

(ה) מי שרשום בפנקס המיוחד במדורים של נגישות למבנים תשתיות וסביבה, או נגישות לשירות –

(א) מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה יהיה מי שמתקיימות בו ההוראות לפי סעיף זה והוא רשום במדור מורשים לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה בפנקס המהנדסים והאדריכלים או במדור מורשים לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה בפנקס ההנדסאים והטכנאים כאמור בסעיף 2(ג) לחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958 (בחוק זה - חוק המהנדסים והאדריכלים).

(ב) מי שמתקיימות בו פסקאות (1) ו-2(2) כשיר להיות מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה:

(1) הוא אחד מאלה:

(א) אדריכל או מהנדס, הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים, במדור הקשור למבנים, תשתיות וסביבה שקבע הרשם בהתייעצות עם הנציב;

(ב) הנדסאי הרשום בפנקס ההנדסאים והטכנאים, והוא רשום בפנקס בתחום הקשור למבנים ותשתיות שקבע הרשם בהתייעצות עם הנציב;

(2) הוא מקיים דרישות שקבע שר התעשייה המסחר והתעסוקה בהתייעצות עם הנציב לענין הכשרה לרבות הכשרה מעשית, השתלמות ובחינות הסמכה בכל הקשור להוראות נגישות לפי פרק זה ולפי חוק התכנון והבנייה; דרישות לפי פסקה זו יכול שייקבעו לסוגי בעלי מקצוע כאמור בפסקה (1) וכן לענין היקף שעות ההכשרה, ההשתלמות ותכניהם, וסוג הבחינות.

(1) זכאי להשתמש בתואר מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, או בתואר מורשה לנגישות השירות, לפי העניין;

(2) רשאי לעסוק בכל תחום שבו עוסק מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, או מורשה לנגישות השירות לפי העניין;

(3) לענין מי שרשום בפנקס המיוחד במדור של נגישות למבנים תשתיות וסביבה – יחול לגביו פטור עד ליום כ"ג בניסן התשע"ו (1 במאי 2016) מבחינות לפי סעיף 19מא(ב)2;

(4) יחולו לגביו ההוראות המפורטות להלן, לפי העניין ובשינויים המחויבים:

(א) לענין מי שרשום בפנקס המיוחד במדור של נגישות למבנים, תשתיות וסביבה והוא אדריכל או מהנדס – הוראות סעיפים 19מא2(א) עד (ג), 19מא3(א) ו-19מא4.

(ב) לענין מי שרשום בפנקס המיוחד במדור של נגישות למבנים, תשתיות וסביבה ושאינו אדריכל או מהנדס ולענין מי שרשום בפנקס המיוחד במדור של נגישות לשירות – הוראות סעיפים 19מא2(ד), 19מא3 ו-19מא4.

(ו) בקשה לפי סעיף זה תוגש לרשם עד תום 30 הימים שלאחר תום התקופה האמורה בסעיפים קטנים (ג) או (ד), לפי העניין.

(ז) שר התעשייה המסחר והתעסוקה, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע לענין סעיף זה אגרות כמפורטות להלן:

(1) אגרה בעד בחינת הניסיון והמומחיות כאמור סעיף קטן (ג)2;

(2) אגרה בעד בחינות לפי סעיף 19 מא1(ג)2 שנקבעו למי שמבקש להירשם בפנקס המיוחד לפי סעיף קטן (ד)2(2) וכן אגרה בעד בחינת הניסיון והמומחיות כאמור באותו סעיף קטן;

(3) אגרה בעד רישום בפנקס המיוחד;

(4) אגרה תקופתית שעל מי שרשום בפנקס המיוחד לשלם והמועד לתשלומה וכן תוספת אגרה והפרשי הצמדה שיש לשלם אם האגרה התקופתית לא שולמה במועד."

(ג) לשם קיום הוראות נגישות לפי פרק זה ולפי חוק התכנון והבנייה לעניין חוות דעת של מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, תהיה חוות הדעת של הנדסאי, של אדריכל רשום שאינו אדריכל רישוי או של מהנדס רשום שאינו מהנדס רישוי, תקפה רק לעניין אותו סוג של מבנה שהוא מוסמך לגביו לפי חוק המהנדסים והאדריכלים.

(ד) המדורים המנוהלים על פי סעיף זה:

- (1) יכללו פרטים בדבר המקצוע של המורשה ואם הוא הנדסאי, או אדריכל רשום שאינו אדריכל רישוי או מהנדס רשום שאינו מהנדס רישוי - לעניין סוג המבנה שחוות דעתו תקפה לגביו, כאמור בסעיף קטן (ג);
- (2) יפורסמו ויהיו פתוחים לעיון לכל דורש.

(ה) הרשם ינפיק תעודת מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה למי שרשום כאמור בסעיף קטן (א) כמורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה; בתעודה יירשמו הפרטים האמורים בסעיף קטן (ד)(1).

(ו) בסימן זה -

"אדריכל רישוי", "מהנדס רישוי" - מי שקיבל רישיון אדריכל או רישיון מהנדס, לפי העניין, לפי סעיף 11(א) לחוק המהנדסים והאדריכלים;

"פנקס המהנדסים והאדריכלים", ו"פנקס ההנדסאים והטכנאים", "המועצה" - כמשמעותם בחוק המהנדסים והאדריכלים;

"הרשם" - אחד מאלה, לפי העניין:

- (1) לעניין מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה שהוא אדריכל או מהנדס - הרשם כמשמעותו בסעיף 8 לחוק המהנדסים והאדריכלים;
- (2) לעניין מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה שהוא הנדסאי - עובד של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה שהוא בעל השכלה אקדמית ושהמנהל הכללי של אותו משרד הסמיכו לעניין זה;
- (3) לעניין מורשה לנגישות השירות - עובד של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה שהוא בעל השכלה אקדמית ושהמנהל הכללי של אותו משרד הסמיכו לעניין זה.

19מא³. מורשה לנגישות השירות

(א) הרשם ינהל פנקס המורשים לנגישות השירות.

(ב) מורשה לנגישות השירות יהיה מי שמתקיימות בו הוראות לפי סעיף זה, והוא רשום בפנקס המורשים לנגישות השירות כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) מי שמתקיימות בו פסקאות (1) ו-(2) כשיר להיות מורשה לנגישות השירות:
(1) הוא אחד מאלה:

(א) אדריכל, מהנדס או הנדסאי כמשמעותם בסעיף 19מא(ב)(1);

(ב) הוא בעל מקצוע אקדמי או טכנולוגי אשר שר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהתייעצות עם הנציב, הכיר בו כמקצוע מתאים לצורך הכרה בו כמורשה לנגישות השירות לרבות רופא אחות, מרפא בעיסוק, פיזיותרפיסט, פסיכולוג, עובד סוציאלי, או קלינאי תקשורת;

בפסקה זו, "מרפא בעיסוק", "פיזיותרפיסט", "קלינאי תקשורת" - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, תשס"ח-2008;

³ לעיון בהוראות המעבר לעניין מורשים לנגישות השירות, לפי תיקונים 2, 4 לחוק השוויון, ראו הערת שוליים 2 לעיל.

- (ג) הוא בעל תואר אקדמי בנגישות לאנשים עם מוגבלויות שונות ממוסד להשכלה גבוהה, כאמור בפסקאות (1) עד (4) להגדרה "מוסד על-תיכוני" בסעיף 19כז, ושר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהתייעצות עם הנציב, הכיר בתואר כאמור כהכשרה מתאימה למורשה לנגישות השירות;
- (ד) הוא בעל תואר אקדמי בנגישות לאנשים עם מוגבלויות שונות ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ושר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהתייעצות עם הנציב, הכיר במוסד והכיר בתואר כהכשרה מתאימה למורשה לנגישות השירות;
- (2) הוא מקיים דרישות שקבע שר התעשייה המסחר והתעסוקה בהתייעצות עם הנציב לעניין הכשרה לרבות הכשרה מעשית, השתלמות ובחינות הסמכה בכל הקשור להוראות הנגישות לפי פרק זה לפי העניין; דרישות לפי פסקה זו יכול שייקבעו לסוגי בעלי מקצוע או לסוגי תארים אקדמיים כאמור בפסקה (1) וכן לעניין היקף שעות ההכשרה, ההשתלמות ותכניהם, וסוג הבחינות.
- (ד) הפנקס המנוהל על פי סעיף קטן (א) -
- (1) יכלול פרטים בדבר המקצוע או התואר של המורשה, לפי העניין;
- (2) יפורסם ויהיה פתוח לעיון לכל דורש.
- (ה) הרשם ינפיק תעודת מורשה לנגישות השירות למי שרשום כאמור בסעיף קטן (א) כמורשה לנגישות השירות; בתעודה יירשמו פרטים בדבר המקצוע או התואר של המורשה, לפי העניין.

19מא2. עונשים על התנהגות בלתי הולמת

- (א) ועדת האתיקה כאמור בסעיף 16 לחוק המהנדסים והאדריכלים תחקור תלונה שהובאה לפניה לפיה מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה שהוא אדריכל או מהנדס כאמור בסעיף 19מא(ב)(1)(א) עשה אחד מאלה:
- (1) גילה חוסר אחריות או רשלנות במילוי תפקידו כמתחייב מהוראות נגישות לפי פרק זה או לפי חוק התכנון והבנייה;
- (2) השיג את רישומו כמורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה על ידי מסירת נתונים כוזבים או הסתרת עובדות;
- (3) ביצע את תפקידו כמורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה תוך ניגוד עניינים.
- (ב) נוכחה ועדת האתיקה כי התקיימה במורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה הוראה מהוראות סעיף קטן (א)(1) עד (3) רשאית היא להטיל עליו התראה או נזיפה, להתלות או למחוק את רישומו מהמדור בפנקס כאמור בסעיף 19מא(א).
- (ג) ועדת האתיקה רשאית לדון בתלונה לפי סעיף זה ובמקרה שהובא לפניה לפי סעיף 16 לחוק המהנדסים והאדריכלים, לגבי אותו נילון, במשותף.
- (ד) הרשם רשאי להתלות או למחוק את רישומו של הנדסאי כאמור בסעיף 19מא(ב)(1)(ב) מהמדור בפנקס כאמור בסעיף 19מא(א) או של מורשה לנגישות השירות מפנקס המנוהל על פי סעיף 19מא(א), לפי העניין, אם נוכח כי מתקיים בו אחד מאלה:
- (1) הוא הורשע בעבירה שיש עמה קלון או בעבירה שעולה ממנה כי הוא חסר האחריות הדרושה לעסוק כמורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה או מורשה לנגישות השירות לפי העניין;
- (2) נקבע בפסק דין חלוט כי המורשה גילה חוסר אחריות או רשלנות במילוי תפקידו כמתחייב לפי הוראות נגישות לפי פרק זה או לפי חוק התכנון והבנייה או כי הוא ביצע את תפקידו תוך ניגוד עניינים;
- (3) הוא השיג את רישומו כמורשה על ידי מסירת נתונים כוזבים או הסתרת עובדות.

19מא3. פקיעת תנאי כשירות

- (א) חדל להתקיים לגבי מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה תנאי מתנאי הכשירות הקבועים בסעיף 19מא(ב), ימחק הרשם את רישומו מהמדור בפנקס המנוהל על פי סעיף 19מא(א) שבו הוא רשום.
- (ב) חדל להתקיים לגבי מורשה לנגישות השירות תנאי מתנאי הכשירות הקבועים בסעיף 19מא(ג), ימחק הרשם את רישומו מהמדור בפנקס המנוהל על פי סעיף 19מא(א).

19מא4. חובת הנמקה

החלטה של רשם, ועדת אתיקה או שר התעשייה המסחר והתעסוקה לפי סימן זה תימסר בכתב ובצירוף הנימוקים להחלטה.

19מא5. תחומי עיסוק

- (א) שר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאי, לאחר התייעצות עם הנציב והמועצה, לקבוע את הפעולות שייעשו בידי מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה ואת הפעולות שייעשו בידי מורשה לנגישות השירות.
- (ב) שר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאי, לאחר התייעצות עם הנציב, ובאישור הוועדה, לקבוע אגרות כמפורט להלן:
- (1) אגרה בעד בחינות לפי סעיפים 19מא(ב)(2) ו-19מא(ג)(2);
 - (2) אגרה בעד רישום כמורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה לפי סעיף 19מא(א) או כמורשה לנגישות השירות לפי סעיף 19מא(א);
 - (3) אגרה תקופתית שעל כל אחד מהמורשים כאמור בפסקה (2) לשלם והמועד לתשלומה, וכן תוספת אגרה והפרשי הצמדה שיש לשלמם אם האגרה כאמור לא שולמה במועד.

19מב. רכז נגישות

- (א) מי שאחראי לאספקת שירות ציבורי כהגדרתו בסימן ד', המעסיק 25 עובדים לפחות ימנה מקרב עובדיו אדם הבקיא, ככל הניתן, בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות וככל האפשר הוא יהיה אדם עם מוגבלות (בסעיף זה - רכז נגישות).
- (ב) רכז נגישות -
- (1) ימסור מידע לציבור על אודות נגישותו של השירות הציבורי או המקום שבו הוא ניתן;
 - (2) ייתן ייעוץ והדרכה בדבר חובותיו של השירות הציבורי, לפי פרק זה.

סימן ט"ו: כללי

19טז. תקנות בהסכמת שר האוצר

תקנות לפי סעיפים 19(ג1), 19ט(א), 19יב(א), 19ז(א), 19כט, 19לג1, 19לד, 19לט(ד), ו-19מ(ג) לחוק זה, יותקנו בהסכמת שר האוצר, ואולם לא נתן שר האוצר את הסכמתו, יועבר העניין להכרעת הממשלה.

תוספת ראשונה

(סעיפים 19ה, 19ז ו-19ט)
(מקום ציבורי)

- (1) משרד או מתקן של גוף ציבורי כהגדרתו בסעיף 5;

-
- (2) אולם הרצאות, מרכז כנסים, אולם שמחות, גן אירועים, מרכז קהילתי, מועדון או כל מקום, המשמש להתכנסות;
- (3) אולם ספורט או מתקן ספורט, בריכת שחיה, חוף רחצה, מקום מרפא, או כל מקום להתעמלות ולפנאי;
- (4) בית דואר לרבות מתקן לחלוקת דואר וסוכנות דואר, בית מרקחת, מקום לממכר תרופות שלא בבית מרקחת, בית שימוש, בנק, מכבסה לרבות שירות לניקוי יבש, מוסך, מכון יופי, מספרה, מקלט, מרכז אינטרנט, משרד או בנין משרדים, משרד או מקום המשמש בדרך כלל ארגון עובדים או מפלגה, סוכנות ביטוח, סוכנות לתיווך מקרקעין, סוכנות נסיעות, סנדלרייה, תחנת דלק, או כל מקום שמספק שירות מעין אלה לציבור;
- (5) בית חולים, מעבדה או מכון לביצוע בדיקות רפואיות, מרפאה, תחנה לאם ולילד, תחנת מגן דוד אדום, או כל מקום המספק שירותי בריאות;
- (6) בית חולים לבעלי חיים, מעבדה או מכון לביצוע בדיקות רפואיות לבעלי חיים, מרפאה לבעלי חיים, או כל מקום המספק שירותי בריאות לבעלי חיים.
- (7) בית מלון, פנסיון, אכסניה, בית הארחה או כל מקום, המספק שירותי אירוח ולינה;
- (8) בית משפט ובית דין, בית דין צבאי, בית מעצר, בית סוהר, תחנת משטרה, תחנת משמר אזרחי, או כל מתקן צבאי הפתוח לשירות האזרח;
- (9) מעון או גן לילדים, בית ספר, מוסד ללימודי אמנויות, מוסד על-תיכוני להשכלה טכנית, מקצועית, תורנית או דתית, מוסד להשכלה גבוהה או כל מקום שמספק שירותי לימוד או חינוך, ולעניין נגישות המקום הציבורי - למעט מוסדות חינוך וגני ילדים כמשמעותם בסימן ז';
- (10) בית עלמין;
- (11) בית קולנוע, תיאטרון, אולם מופעים, דיסקוטק, אצטדיון או כל מקום, המשמש למופעים ולבידור, באופן קבוע או זמני;
- (12) בית תפילה, מקווה או כל מקום המספק שירותי דת;
- (13) גלריה, מוזיאון, ספרייה או כל מקום לתרבות ואמנות;
- (14) גן, גן חיות, גן שעשועים, פארק, או כל מקום המשמש לבילוי ופנאי;
- (15) חלק מאולפן טלוויזיה, אולפן רדיו או חלק מכל מקום המשמש באופן קבוע לראיונות לתקשורת;
- (16) חניון, מסוף, נמל, תחנת אוטובוס, תחנת מוניות, תחנת רכבת, או כל מקום המשמש לתחבורה ציבורית, ולעניין נגישות המקום הציבורי - למעט תחנות, נמלים ומקומות כמשמעותם בפרק ה';
- (17) מסעדה, בית קפה, בר או כל מקום שמגישים בו מזון ומשקאות;
- (18) מעון לסטודנטים, מעון לתלמידים, מעון לעובדים, או כל מקום של שירותי מגורים או לינה לתקופות קצרות;
- (19) מקום שהוא אתר ארכיאולוגי, אתר היסטורי, מרכז מבקרים במפעל, שמורת טבע, או כל מקום למבקרים;
- (20) מרכול, מכולת, סופרמרקט, מקום למכירת מזון, חנות, כלבו, מרכז קניות, קיוסק, שוק או כל מקום, המשמש לקניות או להשכרת ציוד;
- (21) מרכז תעסוקה, פנאי או מקום מגורים לאנשים עם מוגבלות, לילדים או לקשישים, מחלקה לשירותים חברתיים, בית תמחוי, מרכז לטיפול בדרי רחוב, מעון או מקלט לנשים מוכות, ילדים מוכים או הוסטל לגברים אלימים, או כל מקום, המספק שירותי רווחה או שירות טיפולי;
- (22) קלפי.

תוספת שלישית

(סעיף 19ט)

טור א' הרשות הציבורית	טור ב' המועד שבו תחול חובת הנגישות במלואה
1. רשות מקומית	כ"ו בחשוון התשפ"ב (1 בנובמבר 2021)

אליהו ישי
שר העבודה והרווחה

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דן תיכון
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה – 1965¹

1. הגדרות

"תכנית" - תכנית מהתכניות שלפי פרק ג', לרבות שינוי תכנית, התלייתה או ביטולה;

76א. תכנית לשימור אתרים

על תכנית לשימור אתרים יחולו הוראות התוספת הרביעית.

תוספת רביעית

(סעיף 76א)

10. ועדה לשימור

כל רשות מקומית תקים ועדה לשימור אתרים, וזה הרכבה:

- (1) ברשות מקומית שהיא ועדה מקומית, לפי סעיף 18 לחוק - ראש הרשות או יושב-ראש ועדת המשנה לתכנון ולבניה, וברשות מקומית הנמצאת במרחב תכנון לפי סעיף 19 לחוק - ראש הרשות המקומית או אחד מסגניו, והוא יהיה היושב-ראש;
- (2) שלשה חברים של מועצת הרשות שתבחר הרשות;
- (3) עובד הרשות הבקי בענייני תכנון ובניה שמינה ראש הרשות;
- (4) מי שמצוי בנושא שימור מבנים ואתרי התיישבות, אשר ייקבע בידי מועצת הרשות, והוא יהיה בעל דעה מייצגת.

12. רשימת אתרים לשימור

- (א) ועדה לשימור אתרים, תכין, תוך תקופה של שנתיים מיום הקמתה, רשימה של אתרים הנמצאים בתחומה, שלדעתה ראוי לשמרם (להלן - רשימת אתרים).
- (ב) ברשימת אתרים יפורטו הטעמים לכך שהאתר ראוי לשימור, באיזו מידה ניתן לפתח את האתר, פרטי הבעלים של האתר ובעלי זכויות אחרים בו, ופרטים אחרים ככל שתמצא הועדה לשימור אתרים לנכון.
- (ג) רשימת האתרים תשמש את הועדה לשימור אתרים ואת מוסדות התכנון.
- (ד) הועדה לשימור אתרים רשאית בכל עת לשנות את רשימת האתרים.
- (ה) הוראות סימן ו' בפרק ב' לחוק יחולו על הועדה לשימור אתרים כאילו היתה מוסד תכנון, בשינויים המחוייבים.

¹ חוק התכנון והבניה תוקן לאחרונה 28.3.2011 – תיקון מס' 96. סעיף 1 הגדרת "תכנית" תוקן לאחרונה 27.7.1988 – תיקון מס' 26; סעיף 76א, וסעיפים 10 ו-12 לתוספת הרביעית נוספו ביום 12.6.1991 – תיקון מס' 31.

תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970, תוספת שנייה, חלק ח'1 פרק א': בניין ציבורי חדש¹

תוכן העניינים

1	סימן א': פרשנות
4	סימן ב': בניין ציבורי חדש (כללי)
5	סימן ג': דרך נגישה
9	סימן ד': אמצעים לאיתור, אזהרה והכוונה
13	סימן ה': תאורה
14	סימן ו': שילוט
14	סימן ז': מקומות חניה
16	סימן ח': מעלית ומעלון
17	סימן ט': מדרגות, מדרגות נעות ומסועי לכת
18	סימן י': מתקני תברואה
22	סימן י"א: יחידות אכסון
25	סימן י"ב: בתי עלמין
25	סימן י"ג: מקומות להתקהלות
27	סימן י"ד: מיתקנים נוספים
27	סימן ט"ו: פטור ודרישות מופחתות

סימן א': פרשנות

8.30. הגדרות

בפרק זה –

"אדם עם מוגבלות" "גוף ציבורי" ו"הנציב" – כהגדרתם בסעיף 5 לחוק השוויון;

"בניין קיים" – מקום ציבורי שהוא בניין, שההיתר לבנייתו או לשימוש בו כמקום ציבורי ניתן לפני תחילתו של חוק זה;

"בית שימוש נגיש" – בית שימוש מטיפוס 1 או 2 לפי ת"י 1918 חלק 3.1;

¹ פרק זה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) הותקן ב-8.3.2009 – תיקון מס' 5 לשנת תשס"ט

-
- "דרך נגישה"** – תוואי חופשי רצוף, המחבר בין החלקים והחללים הנגישים במקום ציבורי חדש ובשטחי החוץ שלו, לרבות אמצעים להתגברות על הפרשי מפלסים, שמתקיימות בהן דרישות חלק זה;
- "חוק השוויון"** – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998;
- "חניון ציבורי"** – כהגדרתו בתקנות החניה;
- "יציע"** – כמשמעותו בתוספת השלישית;
- "מדור שירותים"** – חלק בבניין הכולל שלושה בתי שימוש לפחות שיש להם כניסה משותפת, בין אם מתוכננת חלוקה לאגף לנשים ואגף לגברים ובין אם לאו;
- "מורשה לנגישות מבנים"** – מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, כהגדרתו בסעיף 19 מא לחוק השוויון;
- "מורשה לנגישות השירות"** – כהגדרתו בסעיף 19 מא לחוק השוויון;
- "מלתחה"** – מקום המשמש להחלפת בגדים ולאכסון חפצים ועשוי לכלול גם מקלחות ובתי שימוש;
- "מלתחה נגישה"** – מלתחה המתאימה גם לשימושם של אנשים בכיסאות גלגלים;
- "מעלון אנכי"** – משטח הרמה חשמלי המותקן דרך קבע, שמסלול תנועתו בניצב למישור של הרצפה, אשר ממדיו וחומרי הבניה שלו תואמים את הוראות תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 ות"י 2252 חלק 1;
- "מעלית עם פיקוד יעדים"** – מעלית שבה קומת היעד נרשמת בתחנה ולא בתא המעלית;
- "מקום חניה נגיש"** – מקום חניה המיועד לכלי רכב הנושא תג נכה לפי חוק חניה לנכים, תשנ"ד-1993;
- "מקום עבודה"** – מקום שנעשית בו עבודה לצורכי עסק או משלח יד, למעט אותו חלק במקום עבודה שחלות בו הוראות בדבר התאמה אישית לפי פרק ד' לחוק השוויון;
- "ניגוד חזותי"** – ניגוד בין שטח מסוים לסביבתו הקרובה, הניתן להבחנה ברורה לעיני אדם מתבונן, בתנאי התאורה הקיימים או המתוכננים, ורשאי הנציב לפרסם הוראות טכניות לעניין הבחנה ברורה לעיני אדם מתבונן;
- "ניגוד מישושי"** – ניגודיות בין מרקם פני שטח מסוים למרקם סביבתו הקרובה, הניתן לזיהוי במישוש באמצעות כף רגל נעולה בנעל ובאמצעות מקל נחיה;
- "סימן אזהרה"** – משטח המורכב מגבשושיות עגולות, עשויות בחתף טרפזי או מעוגל וקטומות בראשן, בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתן הקרובה, ונועד להזהיר מפני סכנה או שינוי במרחב;
- "סימן מאתר"** – סימן מוביל מטיפוס 1 ורוחבו 60 סנטימטרים הנמצא בניצב לכיוון ההליכה ולכל רוחב הדרך, והמיועד להפנות את תשומת לבו של הולך רגל עם מוגבלות בראייה אל תחילתו של סימן מוביל או אל מיתקן המצוי בצמוד או בסמוך;
- "סימן מאתר בתוך בניין"** – משטח ברוחב 60 סנטימטרים העשוי בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתו;
- "סימן מוביל"** – רצועה, קו מפגש בין שני משטחים, או מרכיב פיזי יציב המצויים על פני שטח המיועד לתנועת הולכי רגל או בצמוד לו, הניתנים לזיהוי על ידי הולך רגל עם מוגבלות בראייה, ומיועדים לסייע לו למצוא את דרכו אל יעדו, והוא אח מאלה:

- (1) "סימן מוביל מטיפוס 1" – סימן ברוב 30 עד 60 סנטימטרים, המורכב מפסים מקבילים המצויים באותו מישור, ומרקם פני השטח שלו עשוי בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לשטח בסביבתו הקרובה;
- (2) "סימן מוביל מטיפוס 2" – מפגש, ישר במידת האפשר, בין שני משטחים צמודים זה לזה, המצויים בניגוד חזותי ובניגוד מישושי זה לזה; ובלבד שמפגש כאמור יהיה באותו מישור ויימשך באופן רציף ממקום אחד במרחב למקום אחר;
- (3) "סימן מוביל מטיפוס 3" – מרכיב פיזי יציב הנמשך ברציפות לאורך שולי דרך, ובולט מעל פני הדרך, העשוי בניגוד חזותי וניתן להבחנה במישוש בכף רגל נעולה ובאמצעות מקל נחיה;
- "סמל הנגישות"** – סמל הנגישות הבין-לאומי כמשמעותו בת"י 1918 חלק 4;
- "עמדת מודיעין"** – עמדה פתוחה או סגורה, במקום ציבורי, שבה ניתן מידע על השירות הניתן במקום הציבורי, והכוונה לחלקי המקום השונים;
- "קומה"** – כהגדרתה בתקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים), תשנ"ב-1992 (להלן – תקנות חישוב שטחים);
- "רכב גבוה"** – רכב בעל מיתקן הרמה, כגון מעלון אנכי (אנכון), המאפשר כניסה אל הרכב ויציאה ממנו בישיבה על כיסא גלגלים;
- "רשות ציבורית"** – כהגדרתה בסעיף 19א לחוק השוויון;
- "שטח"** – שטח למטרה עיקרית כמשמעותו בתקנה 9 לתקנות חישוב שטחים;
- "ת"י 1918 חלק 1"** – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 1 – נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות;
- "ת"י 1918 חלק 2"** – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 2 – נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין;
- "ת"י 1918 חלק 3.1"** – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 – נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות בסיסיות;
- "ת"י 1918 חלק 3.2"** – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 3.2 – נגישות הסביבה הבנויה: דרישות משלימות לשימושים ספציפיים;
- "ת"י 1918 חלק 4"** – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 4 – נגישות הסביבה הבנויה, תקשורת;
- "ת"י 2252 חלק 1"** – תקן ישראלי ת"י 2252 חלק 1 – משטחי הרמה חשמליים למוגבלי תנועה – כללי בטיחות, מידות ופעולה תפקודית: מעלונים אנכיים;
- "ת"י 2481 חלק 70"** – תקן ישראלי ת"י 2481 חלק 70 – מעליות: דרישות בטיחות לבנייה ולהתקנה – התאמות מיוחדות לנגישות אנשים לרבות אנשים בעלי מוגבלות;
- "ת"י 2279"** – תקן ישראלי ת"י 2279, התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל חומרים המיועדים למשטחי הליכה;
- "תקנות החניה"** – תקנות התכנון והבניה (התקנת מקומות חניה), תשמ"ג-1983;
- "תקנות חישוב שטחים"** – תקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים), תשנ"ב-1992.

8.31. מקום ציבורי חדש

"מקום ציבורי חדש" – מקום ציבורי כמפורט בתוספת הראשונה לחוק השוויון.

8.32. בניין עם ייעוד מעורב

בבניין ציבורי שהוא מקום ציבורי חדש המיועד ליותר משימוש אחד, והשימושים בו מופרדים אחד מן האחר, יחולו הוראות חלק זה על כל חלק מן הבניין לפי שימוש.

8.33. בניין ציבורי אחר

בבניין או חלק מבניין המשמש למטרות ציבוריות שונות מן המפורט בתוספת הראשונה לחוק השוויון, יחולו הוראות חלק זה בהתאם למטרות השימוש הדומות להם ביותר מבין המטרות והשימושים המפורטים בתוספת כאמור, לדעת מהנדס הוועדה המקומית, לאחר התייעצות עם מורשה לנגישות מבנים.

סימן ב': בניין ציבורי חדש (כללי)

8.40. היתר לבניין ציבורי חדש

היתר לבניין ציבורי חדש, אישור או תעודת גמר לפי העניין (בחלק זה – היתר), יינתן רק אם מולאו התנאים המפורטים בחלק זה.

8.41. תוספת לבניין ציבורי

(א) היתר להקמת תוספת לבניין קיים (להלן – תוספת), יינתן רק אם התקיימו תנאים אלה:

(1) בכל חלקי התוספת ימולאו התנאים המפורטים בחלק זה;

(2) בבניין קיים נעשו במועדן ההתאמות הנדרשות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון.

(ב) לא הגיע עדיין המועד הקבוע כאמור בהוראות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון עד למועד מתן ההיתר לתוספת, ימולאו התנאים המפורטים בחלק זה ביחס לתוספת בלבד; ואולם כאשר היקף התוספת המבוקשת עולה על 30% מהשטח העיקרי של המבנה הקיים, כמשמעותו בתקנות חישוב שטחים, יכלול היתר הבנייה אף את ביצוע ההתאמות הנדרשות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון.

(ג) מהנדס הוועדה המקומית רשאי להורות על ביצוע התאמות נגישות בבניין קיים, ככל שהתאמות אלה נדרשות לצורך התוספת המבוקשת, וזאת לפי היקף העבודה ופרק הזמן שנותר על פי הוראות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון.

(ד) על אף האמור בפרט משנה (א), לבקשת מבקש ההיתר, ניתן לבצע את התאמות הנגישות הנדרשות לבניין הקיים, כולן או חלקן, בבניין הקיים או בתחום התוספת המבוקשת.

(ה) בבקשה להיתר לתוספת לבניין קיים ניתן, על אף האמור בפרט משנה (א), להיסמך על התאמות הנגישות בבניין הקיים, כולן או חלקן, ובלבד שמתקיימים תנאים אלה:

(1) התוספת האמורה מהווה מבחינה תפקודית חלק בלתי נפרד מהבניין הקיים;

- (2) דרך נגישה, שהיא הדרך העיקרית ככל הניתן, מחברת את התוספת לבניין הקיים;
- (3) התאמות הנגישות בבניין הקיים, המיועדות בעבור התוספת יהיו לפי חלק זה;
- (4) התאמות הנגישות בבניין הקיים ובתוספת גם יחד, מספקות את סך כל הדרישות לפי חלק זה לגבי התוספת.

8.42. התאמות נגישות בזמן ביצוע עבודות שיפוץ

בבקשה להיתר לתוספת לבניין קיים ובבקשה להיתר לביצוע עבודות שיפוץ בבניין ציבורי חדש, אשר עבודות הבנייה יבוצעו בהן בד בבד עם מתן השירות, תובטח נגישות חלופית בתקופת ביצוע עבודות הבנייה, כפי שייקבע על ידי מהנדס הוועדה, בהתייעצות עם מורשה לנגישות מבנים.

8.43. שינויים במהלך בנייה

הוראות חלק זה לא יחולו על היתר שניתן לשינויים במהלך בנייה של בניין ציבורי אשר אין בהם תוספת שטחי בנייה העולה על 30 מטרים רבועים, והיתר לבנייתם ניתן לפני תחילתו של חלק זה; ובתנאי שהבניין עומד בדרישות חלק ח' בתוספת זו.

8.44. התאמות נוספות בבניין המיועד לאנשים עם מוגבלות

בבקשה להיתר לבניין ציבורי חדש המיועד כולו או חלקו לאנשים עם מוגבלות, ייבדק הצורך בקיום התאמות נגישות נוספות על הקבוע בחלק זה.

8.45. עיגול תוצאת חישוב

מספר שהוא תוצאת חישוב אחוזים לפי תקנות אלה, יעוגל למספר השלם הקרוב, ומחצית תעוגל למספר השלם הנמוך ממנו.

סימן ג': דרך נגישה

8.50. דרך נגישה לבניין ציבורי

- (א) בבניין ציבורי חדש יהיו דרכים נגישות בתחום מגרש.
- (ב) דרכים כאמור יתחילו ממקום החיבור למדרכה או לשביל ציבורי הגובלים במגרש כפי שמתואר במפת איתור העבודה כנדרש בתקנה 5(ב)(2).
- (ג) בדרך נגישה לבניין ציבורי יתקיימו דרישות אלה:

(1) דרך נגישה, אחת לפחות בתחום המגרש, שהיא הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, או בסמוך לה ככל הניתן, תוביל אל כניסות נגישות של בניין ציבורי, מתחנה לאיסוף נוסעים ולהורדתם, ואזורי העלאת נוסעים כמשמעותם בת"י 1918 חלק 2, ככל שאלה מצויים בתחום המגרש, וכן ממדרכה או משביל ציבורי הגובלים במגרש;

(2) דרך נגישה בתחום המגרש, שהיא הדרך העיקרית שמיועדת לשימוש הציבור, או בסמוך לה ככל הניתן, תוביל ממקום חניה נגיש אל כניסה נגישה;

(3) היו כמה דרכים אל בניין ציבורי שחלקן אינן נגישות, יהיה שלט הכוונה אל הדרך הנגישה ועליו סמל הנגישות; שלט הכוונה יוצב ליד מקום חניה נגיש, בכניסה הנגישה למגרש או לבניין, ובמקומות שבהם מתפצלות כמה דרכים מדרך נגישה.

(ד) בכל דרך המשמשת את הציבור, שרוחבה גדול מ-130 סנטימטרים ולגבי גרם מדרגות גם אם רוחבו קטן מ-130 סנטימטרים, יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 1, בסעיף הדין במכשולים בדרך, וחלק 2 בסעיפים הדינים במשטחי אזהרה במדרגות, וכן הסעיפים הדינים במבנה, גימור והתקנה של בתי אחיזה, ולמעט הסעיף הדין במשטחי אזהרה בכבש.

8.51. קשר פיזי בין בניינים

(א) מתוכנן קשר פיזי בין בניינים שונים לשימוש הציבור, שבמסגרתו מתאפשרת גישה בין הבניינים, בין המפלס הקרקע ובין בקומה אחרת, יהיה הקשר באמצעות דרך נגישה.

(ב) מתוכננות כמה דרכים המקשרות בין קומות שונות של בניינים שונים, תהיה מחצית מהן לפחות דרכים נגישות.

8.52. דרך נגישה אל חוץ הבניין

(א) דרך נגישה תוביל מכניסה נגישה של הבניין אל שטחי החוץ שלו ככל שאלה נועדו לשימוש הציבור, לשירותו או למקום עבודה.

(ב) בדרך נגישה בשטחי חוץ של מקום ציבורי חדש יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 1, בסעיף הדין בפני הדרך ובמכשולים בדרך, ובחלק 2, בסעיפים הדינים בפני הדרך, רוחב הדרך, שיפוע הדרך, כבש, מדרכות, משטחי אזהרה במדרגות, וכן בסעיפים הדינים במבנה, גימור והתקנה של בתי אחיזה, ולמעט הסעיף הדין במשטחי אזהרה בכבש.

(ג) על אף האמור בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדין בשולי דרך נגישה, דרך נגישה ברוחב 250 סנטימטרים לפחות, פטורה מהגנת שוליים בהתקיים התנאים האלה:

(1) הפרש הגובה בין מפלס פני הדרך והמשטח הסמוך לו אינו עולה על 20 סנטימטרים;

(2) שולי הדרך או המשטח כולו מאובחנים מן המשטח הסמוך להם בניגוד חזותי.

8.53. מעבר בין מקומות בשטחי חוץ

המעבר בין מקומות שונים בשטחי חוץ, המשמשים את הציבור, יהיה בדרך נגישה, וככל הניתן באותו המפלס.

8.54. הפרשי גבהים ושיפועים בדרך נגישה מחוץ לבניין

היו הפרשי גובה בדרך הנגישה מחוץ לבניין, יחולו הוראות אלה:

(1) שיפוע הדרך הנגישה לא יעלה על 8 אחוזים; עלה שיפוע הדרך הנגישה על 5 אחוזים תהיה הדרך באמצעות כבש כמשמעותו בת"י 1918 חלק 2;

(2) היה הפרש הגובה בין משטחי רצפה צמודים בין 1.5 ל-300 סנטימטרים, ולא הוסדרה עלייה באמצעות שיפוע שאינו עולה על 5 אחוזים, יותקן אחד מאלה: כבש, גשר או מעלית; ואולם במקום שבו קיים הפרש גובה של עד 150 סנטימטרים ולא ניתן להתקין כבש, ניתן להתקין מעלון אנכי, ובלבד שניתן לכך אישור מורשה נגישות מבנים;

(3) עלה הפרש הגובה בין פני מדרכה למפלס הכניסה הנגישה על 300 סנטימטרים תותקן מעלית;

(4) בשטחי חוץ שנמצא בהם הפרש גובה בין משטחי רצפה נגישים סמוכים, ינהגו לפי ת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדין בשיפוע הדרך בתחום גבולות נכס.

8.55. כניסה לבניין ציבורי חדש

(א) הכניסה העיקרית לבניין, המיועדת לשימוש הציבור, תהיה כניסה נגישה.

(ב) בכניסה נגישה לבניין יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדין בכניסה נגישה, למעט הסעיף הדין בבניין שיש בו כניסות אחדות, וכן דרישות חלק 3.1 בסעיפים הדנים במשטח ניגוב ובסף בפתח.

8.56. בניין ובו כניסות לא נגישות

היו בבניין ציבורי כניסות או יציאות המיועדות לשימוש הציבור שאינן נגישות לפי תקנות אלה, יימצאו בהן שלטים המכוונים אל הכניסות או היציאות הנגישות לפי ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדין במקומות הדורשים שילוט.

8.57. בניין ובו כניסות בגזרות שונות

(א) בבניין ציבורי שבו כמה כניסות המשמשות את הציבור, באגפים שונים של הבניין, תהיה בכל אגף כניסה נגישה אחת לפחות.

(ב) בבניין שבו יותר מכניסה אחת המשמשת את הציבור באותו אגף, מרחק ההליכה מחוץ למבנה בין כניסה שאינה נגישה לבין כניסה נגישה באותו אגף, לא יעלה על 50 מטרים.

8.58. דרך נגישה בתוך הבניין

דרך נגישה לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדין בדרך נגישה וחלק 3.1 בסעיפים הדנים בדרכים נגישות לרבות פרוזדורים ומעברים, תוביל –

(1) מהכניסה העיקרית לבניין המיועדת לשימוש הציבור לכל החלקים בתוך הבניין שיינתן בהם שירות ציבורי או שנועדו לשימוש ציבורי, ואל הכניסות לחדרים או אולמות במקומות עבודה;

(2) מכניסה נגישה לכל חלקי הבניין אשר יש לציבור מעבר עליהם ולכל חלקי הבניין אשר יש בהם מקומות עבודה.

8.59. מעבר בין מקומות בקומה בתוך בניין

מעבר בין מקומות שונים המיועדים לשימוש הציבור או למקום עבודה באותה קומה בבניין ציבורי חדש, יהיה בדרך נגישה וככל הניתן באותו מפלס.

8.60. הפרשי גובה במפלסי רצפה בדרך נגישה בתוך בניין

בדרך נגישה בתוך בניין יחולו על הפרשי גובה במפלסי רצפה, הצמודים זה לזה, הוראות פרט 3.1.2.7 בחלק ג' והוראות אלה:

- (1) היה הפרש משטחי הרצפה גדול מ-1.5 סנטימטרים ולא יותר מ-150 סנטימטרים, יותקן אחד מאלה: מעלית, מעלון אנכי או כבש לפי דרישות חלק ג' בתוספת זו ות"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין בכבש;
- (2) במקום שהפרש הגובה בו בין משטחי רצפה צמודים עולה על 150 סנטימטרים, אך קטן מ-250 סנטימטרים, תותקן מעלית ויכול שיותקן מעלון אנכי במקום מעלית;
- (3) במקום שהפרש הגובה בו בין משטחי רצפה צמודים עולה על 250 סנטימטרים, תותקן מעלית.

8.61. מרווח אופקי בין משטחי הליכה בדרך נגישה

מרווח אופקי בדרך נגישה, העשוי בניצב לכיוון התנועה, יהיה לפי ת"י 1918 חלק 1, בסעיף הדין בפני הדרך; הוראות אלה יחולו גם על מרווח במעבר על פני מסילות של כנף דלת נגרת.

8.62. דלתות ושערים בדרך נגישה

- (א) דלתות ושערים, לאורך דרכים נגישות ובכניסה לחללים נגשים, יתאימו לנדרש בתקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 3.1 ובהתאם לחלק ג' בתוספת זו.
- (ב) בפתחי דלתות יהיה גובה הסף לפי הוראות ת"י 1918 חלק 3.1.
- (ג) בדלת חד-אגפית, הסוגרת על מקום שנדרשת בו פרטיות, כגון: בית שימוש נגיש, מקלחת ומלתחה, ימצאו אמצעי עזר לסגירתה לפי ת"י 1918 חלק 3.1, ות"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין בתא מקלחת סגור (טיפוס 2).
- (ד) בדלת לפתיחה אוטומטית יותקן אמצעי בקרה שימנע את הגפתה כל עוד נמצא אדם או חיית שירות או מקל נחיה בתחום המסלול שלה.
- (ה) בבניין אשר דלתו אינה ניתנת לפתיחה חופשית מבחוץ, ומתוכננת בו מערכת קשר פנים (אינטרקום), תהיה המערכת לפי ת"י 1918 חלק 4.

8.63. דרך נגישה וכניסות נגישות במיתקן ספורט

נוסף על האמור בפרטים 8.57 ו-8.58 לעניין מיתקן ספורט, למעט מבנים מורמים במתקני ספורט המשמשים לשיפוט, יחולו הוראות אלה:

- (1) דרך נגישה, אחת לפחות, תוביל אל כל כניסה נגישה למיתקן ספורט ומן הכניסה אל מקומות הישיבה המיועדים ואל בית שימוש נגיש;
- (2) דרך נגישה אחת לפחות המיועדת לספורטאים תוביל אל משטח הפעילות הספורטיבית, אל בית שימוש נגיש, אל מקלחת נגישה, אל מלתחה נגישה ואל תאי הלבשה נגשים; אין באמור בפרט זה כדי לגרוע מחובת ביצוע דרך נגישה כאמור בפסקה (1);
- (3) היו במקום כמה משטחי משחק מאותו הסוג, תוביל דרך נגישה אל משטח משחק אחד מכל סוג, ולא פחות מ-50% ממספר המשטחים מאותו סוג ממדרכה או משביל או מכניסה נגישה אל מיתקן הספורט;
- (4) במיתקן ספורט אשר הותקנו בו דרכים נגישות כאמור בפסקאות (1) ו-(2), אין חובה כי דרך נגישה תחבר בין הדרכים הנגישות האמורות בפסקאות אלה.

8.64. דרך נגישה בבית סוהר ובבית מעצר

דרך נגישה רציפה תוביל ממקום חניה נגיש למקומות בבית סוהר ובבית מעצר שמותרת אליהם גישה לציבור, לרבות לאזורי המתנה, אזורים למפגש עם מבקרים ועם עורכי דין, ולבית שימוש נגיש למבקרים.

8.65. דרך נגישה אל במה ומשטח מוגבה

- (א) בפרט זה, "במה" – כהגדרתה בפרט 3.9.1.1 בתוספת זו ולרבות כל משטח מוגבה כהגדרתו באותו פרט שגובהו 45 סנטימטרים לפחות מפני הרצפה או הקרקע הסמוכים אליו.
- (ב) בבמה יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיפים הדנים בנגישות לבמה ולמשטח מוגבה, וכן הוראות אלה: שולי משטח מוגבה שאינו מיועד למופעים, וגובהו קטן מ-45 סנטימטרים יסומנו בפס ברוחב 10 סנטימטרים לפחות, ובניגוד חזותי למשטח המוגבה; ויכול שמשטח מוגבה כאמור יהיה כולו בניגוד חזותי לסביבתו.
- (ג) במהלך מדרכות אל במה המכיל מדרגה אחת או שתיים בלבד, יותקן בית אחיזה בצד אחד.

8.66. דרך נגישה בבית כנסת

על אף האמור בסימן זה, בבניין המיועד לבית כנסת יחולו הוראות אלה:

- (1) בית כנסת שעזרת הנשים בו נמצאת במפלס שונה ממפלס אולם התפילה, יכול שתהיה אלי הדרך נגישה שלא מתוך הבניין;
- (2) בית כנסת שעזרת הנשים בו מצויה במפלס גבוה מ-150 סנטימטרים ממפלס אולם התפילה, פטור מהתקנת דרך נגישה אל עזרת הנשים, אם הותקנו במפלס אולם התפילה מקומות ישיבה מיוחדים בעבור נשים המתנייעות בכיסא גלגלים, יחד עם מקומות ישיבה רגילים בעבור נשים, בסך כולל של 10 אחוזים לפחות ממקומות הישיבה לנשים באולם, ולא פחות משני מקומות ישיבה מיוחדים;
- (3) בבית כנסת שהפרשי הגובה בין משטחי רצפה צמודים בו עולה על 150 סנטימטרים, ניתן להתקין כבש כתחליף לאמצעי מכני המופעל בחשמל.

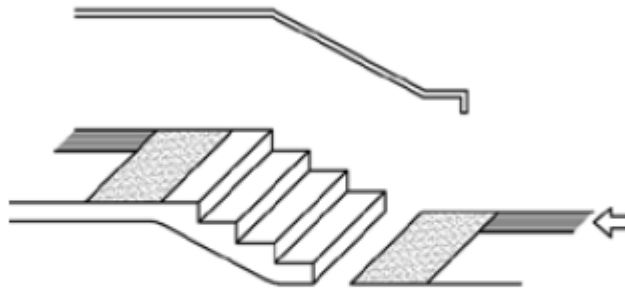
סימן ד': אמצעים לאיתור, אזהרה והכוונה

8.70. בניין ציבורי שנדרש בו סימן מוביל לכניסה העיקרית לבניין

- (א) אל בניין המיועד לתפוסה העולה על 500 בני אדם, יהיה סימן מוביל מהכניסה למדרש ועד לכניסה העיקרית לבניין ולכל כניסה לבניין המשרתת 200 בני אדם לפחות; במקום שבו נדרש סימן מאתר כאמור בהוראות לפי סעיף 19ט(ד) לחוק השוויון, יתחיל הסימן המוביל בכניסה למגרש בסמוך לסימן המאתר.
- (ב) על אף האמור בפרט משנה (א), יהיה סימן מוביל מהכניסה למגרש לכל כניסה עיקרית בבניין אשר ישמש, כולו או מקצתו, למתן שירות שייוחד לאנשים עם מוגבלות וכן לכל כניסה עיקרית בלשכות רווחה, במוסד לביטוח לאומי ובמתנ"סים.

8.71. סימן מוביל בדרך

- (א) סימן מוביל יהיה בתחום הדרך העיקרית שבה עושה הציבור שימוש או בצמוד לה; תחילתו תהיה בקו המגע בין המדרכה הגובלת במגרש והקרובה לכניסה הראשית לבניין, באותו כיוון שמגיע ממנו רוב הציבור לבניין, במסלול הקצר ביותר האפשרי אל הכניסה לבניין.
- (ב) סימן מוביל יכול שיהיה בצד אחד של דרך או משני צידיה ולא ייחשב כחלק ממידת הרחב שלה.
- (ג) סימן מוביל בדרך מחוץ לבניין שיש בה מדרגות, יסתיים בקרבת בית האחיזה של המדרגות, וימשיך מן המדרגה האחרונה ועד לכניסה לבניין כמתואר בתרשים 8.71(ג).

תרשים 8.71(ג)

8.72. גימור פני שטח של סימן מוביל

- (א) גימור השטח של סימן מוביל מטיפוס 1 או סימן מוביל מטיפוס 2 יהיה עמום (matt) ולא מבריק; הנציב רשאי לפרסם הוראות טכניות לביצוע פרט משנה זה.
- (ב) בסימן מוביל מטיפוס 2 יהיה, ככל הניתן, גימור שטח כאמור בפרט משנה (א) ברוחב של 30 סנטימטרים לפחות, בצד קו המפגש עם המשטחים המרכיבים את הסימן המוביל.

8.73. שינוי כיוון של סימן מוביל

- במקום שבו סימן מוביל מטיפוס 1 או מטיפוס 2 משנה כיוון, יחולו הוראות אלה:
- (1) סימן מוביל יהיה ככל הניתן בקו ישר, אך אפשר שבדרך מעוקלת הוא יהיה במקביל לציר הדרך;
 - (2) שינוי כיוון בסימן מוביל לא יהיה בזווית גדולה מזווית ישרה הנמדדת מציר ההליכה;
 - (3) בפנייה בזווית ישרה ובצומת של סימנים מובילים יהיה משטח מישושי שמרקמו שונה ממרקם הסימן המוביל, מידותיו 60/60 סנטימטרים ומרכזו במרכז הפנייה.

8.74. סימן מוביל בדרך רחבה מחוץ לבניין וברחבה חיצונית

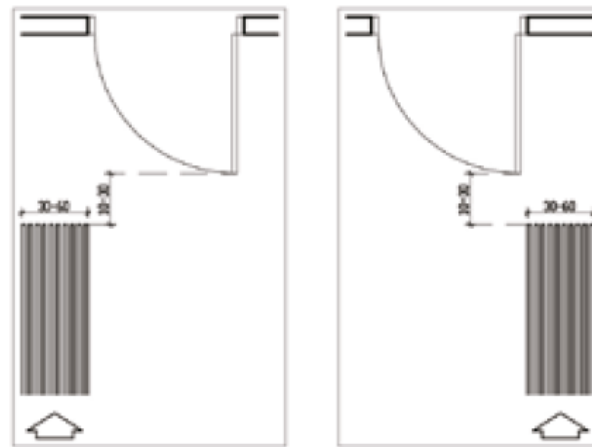
- (א) נוסף על האמור בפרט 8.70, בדרך מחוץ לבניין, המובילה אל הכניסה הראשית, שרוחבה עולה על 3 מטרים, יהיה סימן מוביל מטיפוס 1 או 2 יחולו בו הוראות מיוחדות אלה:
- (1) סימן מוביל מטיפוס 1 יהיה ברוחב של 55 עד 66 סנטימטרים;

(2) בסימן מוביל מטיפוס 2 יהיה גימור פני השטח כאמור בפרט 8.72 ברוחב 55 עד 66 סנטימטרים לפחות מכל צד של קו המפגש בין משטחים המרכיבים את הסימן המוביל.

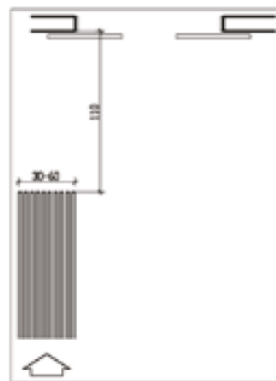
(ב) נוסף על האמור בפרט 8.70, בסימן מוביל ברחבה המובילה אל כניסה המשמשת את הציבור ואיננה הכניסה הראשית לבניין, יחולו הוראות פרט משנה (א), הסימן המוביל יתחיל באותו מקום ברחבה שממנו מגיע רוב הציבור לבניין, במסלול הקצר ביותר האפשרי, ויוביל עד לפתח הכניסה וממנו אל מעלית המצויה במפלס הכניסה.

8.75. סיום סימן מוביל מחוץ לבניין

סימן מוביל אל כניסה לבניין יסתיים במרחק 110 סנטימטרים לפני דלת הזזה אופקית או אנכית מול אחת ממזוזות הדלת, ובמרחק 10 עד 30 סנטימטרים מקצה אגף דלת סובבת כאשר היא פתוחה בניצב לפתח, כמתואר בתרשים 8.75.

סיים סימן מוביל לפני דלת סובבת

סיים סימן מוביל לפני דלת הזזה אופקית או אנכית

תרשים 8.75

8.76. סימן אזהרה מחוץ לבניין

- (א) לפני מעבר חציה ומדרגות שבתחום מגרש, יהיה סימן אזהרה.
- (ב) במקום שלא קיימת בו מערכת המפיקה אותו שמע המתריעה מפני דלת מסתובבת לדלת מבוקרת כניסה כמשמעותה בפרט 3.2.1.20, יהיה במרחק של 110 סנטימטרים לפני

דלתות כאמור, סימן אזהרה שאורכו כרוחב הפתח ורוחבו 60 סנטימטרים; הנציב רשאי לפרסם הוראות טכניות לעניין מערכת המפיקה אותו שמע כאמור.

8.77. סימן מאתר מחוץ לבניין

סימן מאתר בתחום מגרש יהיה בצמוד לתחילתו של סימן מוביל, אם מצוי בסמוך לו, ליד מעבר חציה וליד מקום להעלאת נוסעים והורדתם.

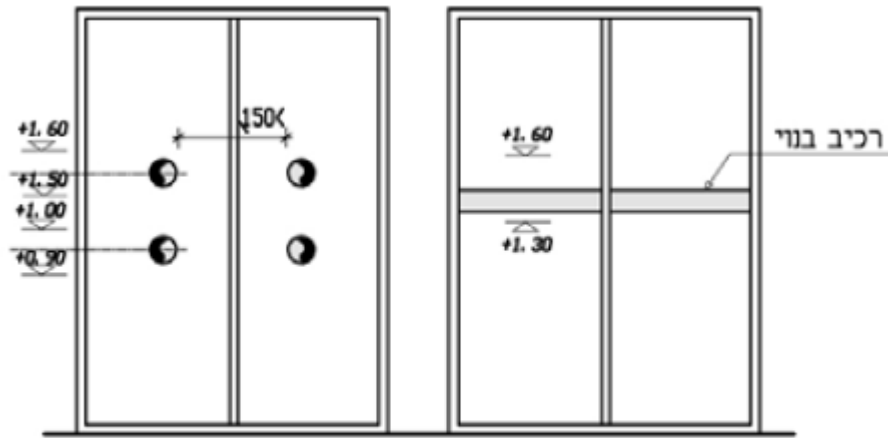
8.78. סימן מוביל וסימן מאתר בתוך בניין

- (א) סימן מוביל בתוך בניין יהיה מטיפוס 2 או 3 ויהיה בהמשך של סימן מוביל אל הבניין.
- (ב) סימן מוביל בתוך בניין יתחיל בכניסה לבניין ויוביל ממנה לעמדת המודיעין בבניין, וממנה עד לסימן המאתר הסמוך למעלית המרכזית שבמפלס הכניסה הראשית; אין בבניין מעלית או עמדת מודיעין, יסתיים הסימן המוביל לפני הכניסה הראשית לבניין.
- (ג) בכל הקומות, יהיה לרוחב הדרך שברחבת המעלית, סימן מאתר בתוך בניין שאחד מקצותיו יגיע אל אחד לפחות מהתקני הפיקוח בתחנת המעלית שמובילה לכל הקומות; אין בבניין מעלית שמובילה לכל הקומות, יגיע סימן מאתר בתוך בניין אל התקני פיקוד בתחנת שתי מעליות לפחות, ובלבד שתתאפשר גישה לכל אחת מן הקומות המשמשות את הציבור.

8.79. סימון דלתות, מחיצות וקירות שקופים

בחלקי בניין המשמשים את הציבור, יסומנו דלתות, מחיצות וקירות שקופים, לרבות חלונות ראווה, בסימון לפי ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדין בדלתות וקירות שקופים ויחולו עליו גם הוראות אלה, כמתואר בתרשים 8.79:

- (1) הסימון יהיה משני גוונים בניגוד חזותי ובשטח דומה, ממוקמים זה בתוך זה או זה לצד זה;
- (2) הסימון יהיה בגובה שבין 150 ל-160 סנטימטרים, ובגובה שבין 90 ל-100 סנטימטרים;
- (3) המרחק האופקי בין הסימונים האמורים בפרט זה לא יעלה על 150 סנטימטרים;
- (4) על אף האמור בת"י 1918 חלק 4, סימון כאמור בפרט זה, יכול שיהיה מרכיב בנוי או אבזר פרזול, בצבע בולט לעין, המחלק את הדלת, המחיצה או הקיר השקוף בטווח גובה 130 עד 160 סנטימטרים מרצפתם;
- (5) בכנף דלת שקופה יחולו הוראות פרט 8.80.

תרשים 8.79

8.80. סימון דלת שקופה בקיר שקוף

על כנף דלת העשויה חומר שקוף ומשולבת בקיר שקוף, בחלק בניין המשמש את הציבור, יהיה בקצה הנפתח ועל הקיר שהיא משולבת בו, לאורך קו המגע ביניהם, סימון שיאפשר להבחין בין שולי אגף הדלת לקיר השקוף, ויחולו עליו הוראות אלה:

- (1) הסימון יהיה פסים אנכיים שרוחב כל אחד מהם 5 סנטימטרים לפחות, באורך 50 סנטימטרים לפחות ומיקומו, בטווח גובה שבין 100 ל-160 סנטימטרים לפחות, מעל פני הרצפה;
- (2) כל פס יורכב משני גוונים בניגוד חזותי התופסים, כל אחד, שטח דומה.

8.81. סימון דלת הזזה דו-אגפית ושקופה

בדלת הזזה דו-אגפית העשויה חומר שקוף, בחלק בניין המשמש את הציבור, יהיו סימנים כאמור בפרט 8.80 על שני האגפים, בקו המגע ביניהם.

8.82. סימון דלת מסתובבת

בשולי כנף דלת מסתובבת יהיו סימנים כאמור בפרט 8.80.

סימן ה': תאורה

8.90. תאורה בבניין ציבורי חדש

בתאורה בדרך נגישה, ובאזור המתנה לקבלת שירות ציבורי בבניין ציבורי, יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 4, בסעיף ה' בתאורה, למעט הסעיפים הדנים בתכנון תאורה בתוך בניינים בתקן ישראלי ת"י 8995.

8.91. תאורה בדרך אל בניין ציבורי

תאורה בתחום המגרש, בדרך אל בניין ציבורי, תהיה רציפה וממקור אור שאינו מסנוור, ותמנע הארה ישירה מגופי תאורה לעיני בני אדם בתוך הבניין.

סימן ו': שילוט

8.100. שילוט הכוונה

בבניין ציבורי ימצאו שלטי הכוונה כפי שנקבע בהוראות לפי סעיף 19 יב לחוק השוויון, לרבות במקומות אלה:

- (1) במבואה של בניין ציבורי או הכניסה ראשית ימצאו שלטי הכוונה אל מעלית ואל בתי השימוש;
- (2) בבניין ציבורי, בסמוך לכל מקום כניסה של כלי רכב למגרש, ימצאו שלטי הכוונה אל מקום חניה נגיש;
- (3) במקום חניה נגיש יהיו שלטים לפי תקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדן במקומות חניה נגשים;
- (4) בסמוך לכל פתח יציאה של הולכי רגל או כלי רכב מחניה אל הרחוב או לבניין ציבורי, ימצאו שלטי הכוונה להולך הרגל ולנהג, בדבר המקום שאליו מובילה אותה היציאה;
- (5) ברחבי מפלס של חניון תת-קרקעי ימצאו שלטים המפנים אל המעליות או אל אמצעי התגברות אחר על הפרשי גובה, המובילים ליציאות מאותו מפלס;
- (6) בכניסה לחניה תת-קרקעית ימצא שלט בדבר גובה הכניסה והמעבר החופשי לרכב מתקרת החניון.

סימן ז': מקומות חניה

8.110. הקצאת מקומות חניה נגשים

- (א) במקום חניה של בניין ציבורי, בחניון ציבורי ובמקום חניה במקומות עבודה, יוקצו מקומות חניה נגשים לרכב רגיל ולרכב גבוה כאמור בפרט משנה (ה) (בסימן זה – הטבלה).
- (ב) נקבעו בתכנית מקומות חניה במספר פחות מן האמור בתקנות החניה, יחושב מספר מקומות החניה הנגשים, על פי מקומות החניה הנדרשים בתקנות החניה.
- (ג) נקבעו בתכנית מקומות חניה במספר גדול מהנדרש בתקנות החניה, יחושב מספר מקומות החניה הנגשים מסך כל המקומות המתוכננים, לפי האמור בטור א' בטבלה.
- (ד) חניה נגישה תהיה לפי ת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדן בחניות נגישות, למעט ההוראות לעניין מספר מקומות החניה.
- (ה) מספר מקומות החניה הנדרשים:

טור ב' מספר מינימאלי של מקומות חניה נגישים			טור א' מספר מקומות חניה הנדרשים על פי התוספת לתקנות החניה
לרכב גבוה	לרכב רגיל	סך הכול	
1	-	1	10-4
1	1	2	25-11
1	2	3	50-26
1	2	3	75-51
2	2	4	100-76
2	3	5	150-101
2	4	6	200-151
3	4	7	300-201
3	5	8	400-301
3	6	9	500-401
מקום חניה נגיש אחד לפחות לרכב גבוה יוקצה לכל 6 או חלק מ-6 מקומות חניה נגישים נוספים		9 + 2% מכלל מקומות החניה מעל 500	1000-501
		19 + 1% מכלל מקומות החניה מעל 1,000	יותר מ-1000

8.111. מיקום מקומות חניה נגישים בחניון ציבורי

בחניון ציבורי ימוקמו מקומות החניה הנגישים קרוב, ככל האפשר, לכניסה נגישה לבניין או למעלית או ליציאה אל המקומות הציבוריים שהחניון משרת, לפי העניין.

8.112. חניה בבניין עם כמה כניסות

בבניין עם כמה כניסות נגישות, שליד כל אחת מהן מתוכננים מקומות חניה, ימוקמו מקומות חניה נגישים קרוב, ככל האפשר, לכל כניסה נגישה.

8.113. גישה חופשית למקום חניה נגיש

במקום חניה נגיש הצמוד למדרכה, שביל או רחבה, לא יותקן כל מיתקן העלול להפריע לשימוש בחניה הנגישה או לחסום דרך גישה אל החניה הנגישה וממנה, לרבות ביציאה ובכניסה לרכב עם מיתקן הרמה.

8.114. מקומות חניה נגישים בבניין המיועד לאכסון

על אף האמור בתקנות החניה, בבניין ציבורי חדש הנועד לשמש לאכסון שלא למגורי קבע, לא יפחת מספרם של מקומות החניה הנגישים ממספר יחידות האכסון המיוחדות כמשמעותן בסימן י"א, ולא פחות ממקום חניה נגיש אחד.

8.115. מקומות חניה נגישים בבניין המיועד לשמש מקום להתקהלות

על אף האמור בתקנות החניה, בבניין ציבורי חדש הנועד לשמש מקום להתקהלות שמותקנים בו מקומות ישיבה מקובעים, לא יפחת מספרם של מקומות החניה הנגישים ממספר מקומות הישיבה המיוחדים כמשמעותם בסימן י"ג.

8.116. חניה עם מיסעה משופעת

בחניון ציבורי שמקומות החניה בו ערוכים על מיסעה משופעת, יחולו הוראות אלה:

- (1) מקומות החניה הנגישים יהיו בחלקי החניון האופקיים, ובתנאי שהמרחק אל המעלית או הכניסה הנגישה לא יעלה על 60 מטרים;
- (2) לא קיימים מקומות חניה אופקיים במרחק כאמור בפסקה (1), יהיו מקומות החניה הנגישים בשיפוע שלא יעלה על 5 אחוזים בכל כיוון.

8.117. הקמת מקומות חניה נגישים שלא בתחום המגרש

הוועדה המקומית, בהתייעצות עם מורשה לנגישות מבנים, רשאית, מטעמים של תכנון או הנדסה, להתיר הקמת מקומות חניה נגישים הנדרשים לפי סימן זה שלא בתחום המגרש, ובלבד שהמקום החלופי מספק נגישות טובה יותר ומקום החניה נמצא במרחק שאינו עולה על 60 מטרים מכניסה נגישה.

סימן ח': מעלית ומעלון

8.120. מעלית לשימוש הציבור

- (א) מעלית לשימוש הציבור תהיה מטיפוס 2 לפחות לפי ת"י 2481 חלק 70, ות"י 1918 חלק 3.1, ויתקיימו בה הוראות ת"י 2481 חלק 70 בסעיפים 5 עד 7.
- (ב) השילוט ומערכת התקשורת במעלית לשימוש הציבור יהיו לפי המפורט בת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדן בשילוט הכוונה אל המעלית.
- (ג) מספר הקומה יצוין על משקוף המעלית לפי ת"י 1918 חלק 3.1.
- (ד) ליד כל לחיץ בלוח הפיקוד או עליו תירשם משמעותו בכתב ברייל שהתקיימו בו הוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדן בכתב ברייל.

8.121. מעלית בבניין שיוחד לאנשים עם מוגבלות

בבניין ציבורי שבו שירות שיוחד לאנשים עם מוגבלות, יותקן בתא מעלית מטיפוס 3 לוח פיקוד נוסף בקיר צד הכניסה לתא, מצד שמאל ביחס לאדם הנכנס למעלית; קווי האמצע של הלחיצים העליונים בלוח הפיקוד הנוסף יימצאו בגובה 160 סנטימטרים וקווי האמצע של הלחיצים התחתונים לא יהיו נמוכים מ-120 סנטימטרים.

8.122. מרחק הליכה למעלית

מרחק ההליכה האופקי באותו מפלס, מכל דלת כניסה המשמשת את הציבור, אל מעלית לשימוש הציבור, לא יעלה על 100 מטרים.

8.123. התקנת שתי מעליות בבניין

בבניין ציבורי חדש שהפרשי הגבהים והשיפועים בו מחייבים התקנת מעלית כאמור בפרט 8.60, ושטחו עולה על 5,000 מטרים רבועים, יותקנו בדרך הנגישה שתי מעליות לפחות לשימוש הציבור.

8.124. מעלית עם פיקוד יעדים

על מעלית עם פיקוד יעדים יחולו נוסף על הוראות פרט 8.120 (א) הוראות אלה:

- (1) באחד לפחות מהתקני הפיקוד להפעלת המעלית, בכל קומה, יהיה לחיץ עם סמל הנגישות הבין-לאומי שיתקיימו בו דרישות טבלה 2 לת"י 2481 חלק 70;
- (2) מערך האותות החזותיים והקוליים הנדרשים יופעלו באופן אוטומטי בהפעלת הלחיץ עם סמל הנגישות הבין-לאומי האמור בפסקה (1);
- (3) באחד לפחות מהתקני הפיקוד להפעלת המעלית, בכל קומה, יתקיימו הוראות אלה:

- (א) התקן הפיקוד יהיה מסוג לוח מקשים;
- (ב) לוח המקשים יימצא בסמוך לפתח אחת המעליות ויובחן בבירור מכיוון ההגעה המתוכנן של רוב הקהל במפלט שמצויות בו המעליות;
- (ג) תתאפשר גישה צדית אל לוח המקשים, לפי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדין בטווח הגעה לצד;
- (ד) השורה העליונה של לוח המקשים תהיה בגובה 140 סנטימטרים מפני הרצפה;
- (ה) הסימנים האמורים בפרט 8.78 יובילו להתקן הפיקוח האמור בפרט זה.

8.125. מצגת הפעלה של מעלית עם פיקוד יעדים

בקומת הכניסה הראשית של בניין ציבורי חדש אשר הותקנה בו מעלית עם פיקוד יעדים, יימצא בקרבת המעליות, באופן שניתן לזיהוי, שלט שעליו הסברים ואיורים או מסך שתוקרן עליו מצגת חזותית וקולית כפי שייקבע בהוראות לפי סעיף 19 יב לחוק השוויון.

8.126. מעלון אנכי

מעלון אנכי יהיה לפי ת"י 1918 חלק 3.1.

סימן ט': מדרגות, מדרגות נעות ומסועי לכת

8.130. מדרגות

- (א) במדרגות של בניין ציבורי חדש בשטחי פנים הבניין וחוף הבניין, יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 2 או חלק 3.1, בהתאמה, לעניין מבנה, גימור והתקנה של בית אחיזה וסימן אזהרה למדרגות.
- (ב) לא יינתן היתר למהלך מדרגות הכולל רומים פתוחים.

8.131. מדרגות נעות ומסועי לכת

(א) אין בהתקנת מדרגות נעות ומסועי לכת כדי להחליף התקנת מעלית, מעלון או כבש, במקום שהתקנתם נדרשת על פי חלק זה.

(ב) במדרגות נעות ומסועי לכת יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 3.1 והוראות אלה:

(1) אמצעי האזהרה בראש מהלך המדרגות הנעות ובתחתיתו, ובקצוות מסוע לכת יהיו בניגוד חזותי למדרך שסביבם;

(2) אמצעי האזהרה בקצה כל שלח של מדרגות נעות יהיה בניגוד חזותי למדרגה.

סימן י': מתקני תברואה

8.140. בתי שימוש נגישים

(א) בכל בניין ציבורי יהיו בתי שימוש נגישים אשר יימנו בכלל מספר בתי השימוש הנדרשים בהל"ת; היו במקום בתי שימוש מעבר לנדרש בהל"ת, יחולו גם עליהם הוראות סימן זה.

(ב) בית שימוש נגיש יתאים לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1, ויכול שיהיה מיועד הן לנשים והן לגברים.

8.141. שימוש מיוחד מטיפוס 2

בכל בניין ציבורי חדש שתפוסתו עולה על 1,000 איש, לרבות באגף של בית חולים, במרפאה אזורית, באגף של מוסד לילדים עם מוגבלות, במוסדות לאנשים עם מוגבלות, בית נתיבות של נמלים או נמל תעופה, מסוף יבשתי ותחנת רכבת מרכזית, יהיה לפחות אחד מבתי השימוש הנגישים בית שימוש נגיש מטיפוס 2, לפי ת"י 1918 חלק 3.1.

8.142. מספר בתי שימוש נגישים

(א) בבניין שנדרש בו בית שימוש אחד לפי הל"ת, יהיה זה בית שימוש נגיש.

(ב) בבניין שנדרשים בו שני בתי שימוש לפי הל"ת, אחד לנשים ואחד לגברים, יהיה אחד מהם לפחות בית שימוש נגיש.

(ג) בכל מדור שירותים יהיה בית שימוש נגיש אחד לפחות אשר ישמש לשני המינים או שני בתי שימוש נגישים שהאחד מיועד לנשים והאחר לגברים.

8.143. בתי שימוש נגישים במקומות מיוחדים

על אף האמור בפרטים 8.141 ו-8.142, שני בתי שימוש נגישים לפחות המשמשים את שני המינים, או שני בתי שימוש נגישים לנשים ושני בתי שימוש נגישים לגברים, יהיו במקומות אלה:

(1) מועדון לקשישים או מועדון לאנשים עם מוגבלויות, שתפוסתו עולה על 30 איש;

(2) מוסדות בריאות, בכל קומה ששטחה העיקרי עולה על 1,000 מטרים רבועים;

(3) מרכז מסחרי ששטחו העיקרי עולה על 2,000 מטרים רבועים.

8.144. בית שימוש נגיש המיועד לנשים וגברים כאחד

- (א) על אף האמור בפרטים 8.141 ו-8.142, בבית חולים, מרפאה מרכזית, קניון, תיאטרון, בית קולנוע, אצטדיון, אתר בריכת שחיה וחוף רחצה יהיה בית שימוש נגיש אחד לפחות המיועד גם לנשים וגם לגברים.
- (ב) בבית חולים יימצא בית השימוש האמור בכל קומה שבה מתוכננים בתי שימוש המיועדים לשימוש הציבור.
- (ג) בתי השימוש האמורים בפרט זה באים במניין בתי השימוש הנגישים הנדרשים בחלק זה.

8.145. קבועות תברואיות בבית שימוש נגיש

הקבועות התברואיות בבית השימוש הנגיש והאבזרים לסוגיהם, מיקומם ומידותיהם, יהיו לפי דרישות ת"י 1918 חלק 3.1.

8.146. מיקום בתי שימוש נגישים

- (א) בית שימוש נגיש יהיה בכל קומה המיועדת לשימושים שנדרשים בהם בתי שימוש לפי הל"ת.
- (ב) לא קיים או מתוכנן בית שימוש נגיש כאמור בפרט משנה (א), לא יעלה המרחק מפתח הכניסה הראשית של כל אגף בבניין אל דלת הכניסה לבית השימוש הנגיש בקומה אחרת, על 60 מטרים.
- (ג) על אף האמור בפרטי משנה (א) ו-(ב), בתי שימוש נגישים במיתקן ספורט יהיו בקרבת מקומות הישיבה המיוחדים, במרחק שלא יעלה על 75 מטרים מהם; אין באמור בפרט משנה זה, כדי לגרוע מחובת התקנת בתי שימוש נגישים לספורטאים.
- (ד) מדידת המרחק על פי פרט זה יהיה לאורך תנועה אופקית בלבד בדרך נגישה.

8.147. בתי שימוש נגישים במקומות להתקהלות

- (א) במקומות להתקהלות יהיה מספר בתי השימוש הנגישים על פי מספר מקומות הישיבה המיוחדים וכמפורט בטבלה להלן:

מספר מקומות הישיבה המיוחדים	בתי שימוש נגישים
12-0	לפי האמור בפרט 8.146
24-13	3 שמתוכם 1 משותף לשני המינים
40-25	4 שמתוכם 1 משותף לשני המינים
60-41	5 שמתוכם 2 משותפים לשני המינים
מ-61 ומעלה	5 ועוד 1 לכל 20 מקומות מיוחדים נוספים מעל 61.

- (ב) במקומות להתקהלות, שהמושבים בהם אינם קבועים, יחושב מספר בתי השימוש הנגישים על בסיס מקומות הישיבה המיוחדים הנגזרים מחישובי התפוסה, בהתאמה לטבלה שבפרט משנה (א).

8.148. בתי שימוש נגישים בבניין שבו שימושים מעורבים

בתי שימוש נגישים יימצאו בבית קולנוע, בתיאטרון, באתר בריכת שחייה, בבית חולים ובמרפאה מרכזית, המצויים בבניין שבו שימושים מעורבים, אף אם קיימים בתי שימוש נגישים במקומות אחרים באותו בניין או קומה מחוץ לתחום של כל אחד מן האמורים לעיל.

8.149. משתנות

בכל מקום שמותקנת בו משתנה, תותקן משתנה לפי הדרישות והכמות שנקבעו בת"י 1918 חלק 3.1.

8.150. מלתחה, תא הלבשה ומקלחת

בבניין או בחלק מבניין שבו מלתחות, בתי שימוש, תאי הלבשה ומקלחות, תבוצע התאמת נגישות הכוללת עמדת הלבשה נגישה, מקלחת נגישה ובית שימוש נגיש לפי פרטים 8.140, 8.154, ו-8.156, ולחלופין תא משולב לפי פרט 8.157.

8.151. דרך נגישה למלתחה

אל חלל מלתחה תוביל דרך נגישה ותקשר בינו לבין החלקים האחרים המשמשים באותו הקשר לרבות בתי שימוש, מקלחות ועמדות הלבשה.

8.152. מראה ומתלים במלתחה

מראה ומתלים בחלל מלתחה יותקנו לפי הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיפים הדנים במראה במלתחה ובמתלים במלתחה; המתלים יהיו בניגוד חזותי לסביבתם.

8.153. הלבשה

עמדת הלבשה נגישה אחת לפחות תהיה במלתחת נשים ואחת במלתחת גברים.

8.154. עמדת הלבשה בתא שירותים

עמדת הלבשה נגישה יכולה שתהיה בתא שירותים מטיפוס 2 לפי ת"י 1918 חלק 3.1 ובלבד שהיא כוללת גם מקלחת.

8.155. מבנה עמדת הלבשה נגישה

בעמדת הלבשה נגישה יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף ה' ה' בעמדת הלבשה.

8.156. תא מקלחת נגיש

בבניין שיש בו תאי מקלחת ציבורית, יהיה לפחות תא מקלחת נגיש אחד לנשים ואחד לגברים אשר יתקיימו בו דרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף ה' ה' בתא מקלחת נגיש.

8.157. תא משולב הכולל מקלחת, אסלה, כיור ומיטה או ספסל

(א) תא משולב יהיה מטיפוס 1 או מטיפוס 2 בהתאם לדרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף ה' ה' בתא משולב.

(ב) תא משולב מטיפוס 2, יהיה באתר בריכת שחייה לשימוש הציבור, בחוף רחצה, בספא, במקווה טהרה, במקום המשמש לפעילות ספורט של אנשים עם מוגבלות, במוסד חינוך לתלמידים עם מוגבלות ובכל בניין שיש בו שירות ציבורי עיקרי או נלווה של רחצה.

8.158. שילוט

שילוט מכון אל בית שימוש נגיש, תא מלתחה נגיש, תא מקלחת נגישה ואל תא משולב מטיפוס 1 או מטיפוס 2 יותקן כפי שייקבע בהוראות לפי סעיף 19 יב לחוק השוויון.

8.159. מקווה טהרה נגיש

(א) בבניין המשמש מקווה טהרה יחולו הוראות אלה:

- (1) דרך נגישה תוביל מהמקלחת הנגישה אל בור הטבילה; על הקירות בדרך כאמור יותקן מאחז יד בגובה 90 עד 95 סנטימטרים מפני הרצפה;
- (2) במבואה יתקיימו הדרישות לסיבוב מלא בכיסא גלגלים בנוכחות הריטים, לפי ת"י 1918 חלק 1;
- (3) יותקנו בו מקלחת נגישה אחת לפי פרט 8.156, ובית שימוש נגיש מטיפוס 1 לפי ת"י 1918 חלק 3.1; ואולם אפשר שבתא אחד יתוכננו בית שימוש נגיש ומקלחת נגישה, ובלבד שיתקיימו בו דרישות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בסיבוב;
- (4) בצד בור הטבילה תהיה רחבת התארגנות במידות 150/150 סנטימטרים או 130/170 סנטימטרים לפחות;
- (5) על אף האמור בפסקה (4), במקווה טהרה ששטח הבנייה הכולל שלו קטן מ-95 מטרים רבועים לא תידרש רחבת התארגנות ליד בור הטבילה אך תובטח פרטיות המשתמש בו בתחום המעבר מחדר הרחצה הנגיש עד לבור הטבילה;
- (6) משטחי התפקוד, מיקום קבועות תברואיות ומאחזי יד יהיו לפי ת"י 1918 חלק 3.1;
- (7) למשטח הרצפה סביב בור הטבילה, במקלחת ובדרך הנגישה מהמקלחת ועד לבור הטבילה תהיה התנגדות להחלקה לפי ת"י 2279;
- (8) הפרשי גובה בין משטחי רצפה צמודים מותרים רק במקום שהם מדרשים מטעמי הלכה ודת;
- (9) במקלחת נגישה וליד בור הטבילה תהיה הכנה למיתקן הרמה המאפשר להכניס אדם עם מוגבלות פיזית לתוך המים ולהוציאו החוצה מהם; מיתקן ההרמה יהיה לפי הוראות שיותקנו לפי סעיף 19 יב לחוק השוויון ויכלול מסילה המותקנת על התקרה אשר תימשך מחדר הרחצה עד לבור הטבילה או מנף רצפתי; אפשר שבמיתקן ההרמה ייעשה שימוש במנשאים.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א) –

- (1) אפשר שרוחב פרוזדור יהיה פחות מ-130 סנטימטרים, ובלבד שיתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף הדן ברוחב פרוזדורים ומעברים הקטן מ-130 סנטימטרים;

(2) במשטח תפקוד כללי לא נדרשת שמירת שטח קיר חופשי ברוחב 30 סנטימטרים לפחות מעבר למזוזת הדלת שבצד המנעול.

סימן י"א: יחידות אכסון

8.180. הגדרות

בסימן זה –

"יחידת אכסון" – חדר לינה, או מערכת חדרים הכוללת חדר לינה, חדר שירותים ורחצה, בין שחדר השירותים והרחצה צמוד לחדר או למערכת החדרים ובין שהוא במקום אחר, לרבות בבית מעצר ובבית סוהר;

"יחידת אכסון מיוחדת" – יחידת אכסון המתאימה לאדם עם מוגבלות בניידות;

"יחידת אכסון מקושרת" – יחידת אכסון מיוחדת המחוברת אל יחידת אכסון סמוכה על ידי דלת מקשרת שיתאפשר בה מעבר על פי ת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף הדין במידות משטח תפקוד.

8.181. מקום אכסון שלא למגורים

יחידות אכסון מיוחדות יהיו בבניין ציבורי המשמש לאכסון, לרבות בבית סוהר ובית מעצר, במעון לסטודנטים, במעון לתלמידים, במעון לעובדים ובכל מקום המספק שירותי אכסון או לינה לתקופות קצובות.

8.182. מספר יחידות אכסון מיוחדות

מספר יחידות האכסון המיוחדות, בבניין ציבורי לאכסון לא יפחת מהמפורט להלן:

מספר מזערי של יחידות האכסון המיוחדות	טור ב'	טור א'	סך כל יחידות האכסון בבניין ציבורי
1			25-6
2			75-26
3			100-76
4			150-101
1 שמתוכן יחידה אחת מקושרת			מ-151 ומעלה – לכל 50 יחידות נוספות
2 שמתוכן יחידת אחת מקושרת			מ-301 ומעלה – לכל 75 יחידות נוספות

8.183. יחידות אכסון מיוחדות בבית אבות

על אף האמור בפרט 8.182 ובלי לגרוע מהוראות פרט 8.44, בבית אבות ובכל מקום שבו ניתנים שירותי לינה לטווח ארוך לאנשים זקנים עצמאיים, יהיה שיעור יחידות האכסון המיוחדות לפחות 10 אחוזים מסך כל יחידות האכסון בבניין.

8.184. יחידת אכסון מיוחדת בסוויטה

בבניין לאכסון שאינו בניין מגורים שהותקנו בו שלוש סוויטות לפחות, תהיה יחידה אחת מסוג זה יחידת אכסון מיוחדת.

8.185. מיקום יחידת אכסון מיוחדת

במקום שבו מותקנת מעלית יהיו יחידות האכסון המיוחדות בקרבה יחסית אל המעלית.

8.186. מבנה יחידת האכסון המיוחדת

- (א) הגישה והכניסה אל יחידת אכסון מיוחדת יהיו לפי דרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיפים הדנים בדרך נגישה וברוחב פרוזדורים ומעברים.
- (ב) בכל מקום ביחידת אכסון מיוחדת יימצא שטח לסיבוב לפי דרישות ת"י 1918 חלק 1, ומכל שטח כאמור יתאפשר לאדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא כלכלים, להגיע למרכיבים השימושיים ביחידה המיוחדת, לרבות חדר רחצה ומרפסת, חרף קיומם של רהיטים.

8.187. חדר רחצה ביחידת אכסון מיוחדת

- (א) דלת חדר הרחצה של יחידת האכסון המיוחדת תיפתח החוצה, ואולם יכול שתיפתח פנימה, אם יימצא בתא מרחב לסיבוב מלא בכיסא גלגלים, מחוץ לתחום תנועת כנף הדלת, לפי דרישות ת"י 1918 חלק 1.
- (ב) ניתן להתקין דלת הזזה, על מסילה קבועה במשקוף העליון, ובלבד שיישמר מעבר ברוחב 80 סנטימטרים לפחות בין מזוזה הדלת לבין פאת הדלת; ידיות הדלת יהיו באורך 12 סנטימטרים לפחות ובצורת האות "כ".
- (ג) בדלת חד-אגפית הסוגרת על מקום שנדרשת בו פרטיות, יימצאו אמצעי עזר לסגירתה, לפי ת"י 1918 חלק 3.1.
- (ד) בחדר רחצה של יחידת אכסון מיוחדת יותקנו לפחות אסלה, כיור רחצה ומקלחת אשר יותקנו לפי ת"י 1918, חלק 3.2 ואפשר שתהיה גם אמבטיה אשר תותקן לפי פרט 8.188.
- (ה) כל קבועות השרברבות על אבזריהן, למעט האמבטיה, יותקנו כך שיהיה מולם משטח תפקוד בקוטר מעגל של 150 סנטימטרים לפחות, ממפלס הרצפה ועד גובה 70 סנטימטרים מעל הרצפה.
- (ו) משטח הרחצה ינוקז בשיפוע שלא יעלה על 1.5 אחוזים.
- (ז) פני משטח הרחצה והרצפה יהיו מחומר בעל מקדם התנגשות להחלקה המתאים לתנאי השימוש הצפויים בהתאם לת"י 2279.

8.188. אמבטיה ביחידת אכסון מיוחדת

אמבטיה ביחידת אכסון מיוחדת תהיה לפי דרישות אלה:

- (1) מידותיה של האמבטיה יהיו 70/160 סנטימטרים לפחות וגובה מישור הפנים שלה 45 עד 50 סנטימטרים מעל הרצפה;
- (2) בראש האמבטיה יותקן משטח אופקי באורך 60 סנטימטרים לכל רוחבה ובגובה פני האמבטיה או שיותקן משטח שרוחבו 25 סנטימטרים (להלן – המשטח) לפחות לאורך הדופן הארוכה של האמבטיה ובגובה פני האמבטיה; המשטח יאפשר מעבר מכיסא כלכלים העומד בצמוד ובמקביל לאמבטיה, אליו ובחזרה;

(3) ברז האמבטיה יותקן במרכז הקיר הצמוד ובמקביל לאורך האמבטיה, בגובה שאינו עולה על 80 סנטימטרים מפני הרצפה; הברז יהיה מסוג ברז עירוב להתקנה נסתרת, בעל ידית מנוף, הכולל בורר מסוג "4 דרך"; נוסף על כך יותקן מקלח יד עם צינור גמיש שאורכו 150 סנטימטרים לפחות; נקודת תלייה אחת לפחות של מקלח היד תהיה בגובה שאינו עולה על 80 סנטימטרים.

8.189. מאחזי יד באמבטיה ביחידת אכסון מיוחדת

בקירות הצמודים לאמבטיה יותקנו מאחזי יד לפי ההוראות המפורטות להלן, ויכול שיהיו מאחזי יד פריקים, ובלבד שיאוחסנו ביחידת האכסון המיוחדת:

(1) בקיר המקביל לרוחב האמבטיה, בצמוד למשטח המתואר בפרט 8.188(2), יותקן מאחז יד אופקי באורך 50 סנטימטרים לפחות; פני החלק האופקי יהיו בגובה 72 עד 82 סנטימטרים מפני הרצפה; המאחז הפריק יעמוד לאחר התקנתו בדרישות ת"י 1918, חלק 3.2;

(2) בקיר הצמוד לאורך האמבטיה יותקן מאחז יד אלכסוני באורך 120 סנטימטרים מהרצפה, וקצהו התחתון יהיה בגובה 5 סנטימטרים מעל דופן האמבטיה.

8.190. מקלחת ביחידת אכסון מיוחדת

במקלחת ביחידת אכסון מיוחדת יחולו הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 וכן הוראות אלה:

(1) הייתה המקלחת פתוחה, יכול שרצפת אגן הניקוז תהיה חלק מהמרחב החופשי הנדרש לסיבוב מלא בכיסא גלגלים בהתאם לת"י 1918 חלק 1;

(2) תוחמה המקלחת במחיצות קשיחות, יחולו הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדן בתא מקלחת סגור (טיפוס 2).

8.191. מאחזי יד במקלחת ביחידת אכסון מיוחדת

בקירות הצמודים למקלחת יותקנו מאחזי יד על פי הוראות ת"י 1918 חלק 3.2, וניתן שיהיו מאחזי יד פריקים ובלבד שיאוחסנו ביחידת האכסון המיוחדת; מאחזי יד פריק יעמוד לאחר התקנתו בדרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדן במאחזי יד.

8.192. אסלה ביחידת אכסון מיוחדת

אסלה ואופן התקנתה יתאימו לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדן באסלה, ואולם גובה פני האסלה לא יעלה על 42 סנטימטרים מפני הרצפה; ביחידת האכסון המיוחדת יימצא מושב אסלה מוגבה כפי שייקבע בהוראות לפי סעיף 19 לחוק השוויון.

8.193. כיור רחצה ביחידת אכסון מיוחדת

כיור רחצה ואופן התקנתו יתאימו לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדן בכיור בתא שירותים נגיש למעט סעיפי משנה ב' ו-ג' הדנים במיקומו, ובסעיף הדן בכיור במשטח.

8.194. אבזרים נוספים ביחידת אכסון מיוחדת

התקנת אבזרי עזר בחדר רחצה תתאים לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדן באבזרים.

8.195. יחידת אכסון מיוחדת בבית סוהר ובבית מעצר

- (א) על אף האמור בפרט 8.182, יחידת אכסון אחת לפחות בכל אגף כליאה בבית סוהר ובבית מעצר תהיה עם חדר רחצה נגיש לפי פרטים 8.187 ו-8.190 עד 8.194.
- (ב) דרך נגישה רציפה תוביל מיחידת אכסון מיוחדת אל כל המקומות בבית הסוהר ובבית מעצר שניתן בהם שירות לאסיר, לרבות חדר אוכל, מרפאה, מועדון, מקום מפגש עם עורך דין ועם מבקרים וחצר טיולים.

סימן י"ב: בתי עלמין

8.200. בית עלמין

- בבניין חדש בבית עלמין ובכל חלקה חדשה, לגבי אותה חלקה בלבד, בבית עלמין קיים, יחולו הוראות אלה:
- (1) דרך נגישה רציפה תוביל ממקום חניה נגיש אל מקום להתקהלות שבו נערכים טקסים, אל בית שימוש נגיש, משרד, מקום קבורה ואל כל בניין אחר בתחום בית העלמין שניתן בו שירות לציבור בקשר לקבורה או לטקסים הקשורים אליה, לרבות בית לוויית; בבית קברות מוסלמי תוביל דרך נגישה גם ממקום רחיצת הגופה עד למקום הקבורה;
 - (2) רוחבה של דרך נגישה לא יפחת מ-130 סנטימטרים;
 - (3) בבית עלמין שהקבורה בו בכוכים בקיר, תוביל דרך נגישה רציפה שתחילתה באחד המקומות שבפסקה (1) עד לחזית כל יחידת קבר; לאורך חזית קיר הכוכים תישאר דרך נגישה כך שאדם היושב בכיסא גלגלים הנע בדרך כאמור יכול להגיע לחזית מצבה ולהניח נר זיכרון דולק במקום שיועד לכך;
 - (4) בבית עלמין שהקבורה בו היא קבורת שדה, יחולו הוראות שייקבעו לפי סעיף 19ט לחוק השוויון, בשינויים המחויבים;
 - (5) בבתי שימוש בתחום בית עלמין יהיה תא אחד לפחות בית שימוש נגיש מטיפוס 1 או 2 לפי ת"י 1918 חלק 3.1.

סימן י"ג: מקומות להתקהלות

8.210. מקומות ישיבה מיוחדים

- בבניין להתקהלות שמותקנים בו מקומות ישיבה מקובעים, יותקנו מקומות ישיבה מיוחדים לאנשים בכיסאות גלגלים לפי הוראות ת"י 1918, חלק 3.2, בסעיף ה' בסידורי ישיבה במקומות להתקהלות ולהתכנסות, וכן הוראות אלה:
- (1) מספר מקומות הישיבה המיוחדים, המיועדים לאנשים עם מוגבלות המתנייעים בכיסא גלגלים, מתוך מקומות הישיבה המפורטים בטור א' להלן יהיה כמפורט בטור ב' לצדו ובכפוף לדרישות הנוספות שבטור ג' לצדם:

טור א' סך כל מקומות הישיבה במקום להתקהלות	טור ב' מספר מקומות הישיבה המיוחדים לא יפחת מ-:	טור ג' דרישות נוספות
עד 600	1 לכל 150 מקומות ישיבה ולא פחות מ-2 מקומות	
3,000-601	4 ועוד 1% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-600	לפחות מחצית המקומות המיוחדים הנוספים, מעל ל-600 יהיו פנויים דרך קבע
10,000-3,001	28 ועוד 0.5% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל 3,000	כל המקומות המתאימים הנוספים מעבר ל-600 יהיו פנויים דרך קבע
יותר מ-10,000	63 ובנוסף 0.25% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-10,000	כל המקומות המתאימים הנוספים מעבר ל-600 יהיו פנויים דרך קבע

(2) ניתן להציב מושבים זמניים או פריקים במקום ישיבה מיוחד שאינו מקום החייב להיות פנוי דרך קבע; ואולם במקום ישיבה מיוחד החייב להיות פנוי דרך קבע יהיה ניתן להציב מושב זמני או פריק לשימוש אדם עם מוגבלות, שיתקיימו בו הוראות ת"י 1918, חלק 3.2 בסעיף הדן במושבים מותאמים;

(3) במיתקן ספורט כהגדרתו בפרק ט' לחלק ג' בתוספת זו, יהיו מקומות הישיבה המיוחדים לאורך הצלעות הארוכות של המגרש;

(4) על אף האמור בטבלה שבפסקה (1), לא יידרש מקום ישיבה מיוחד שלישי במיתקן ספורט שמתוכננים בו עד 600 מקומות.

8.211. מערכת עזר לשמיעה

תשתית למערכת עזר לשמיעה על פי הוראות שייקבעו לפי סעיף 19'ב לחוק השוויון, תוכן במקומות אלה:

(1) אולם קולנוע, אולם תיאטרון, אמפיתיאטרון, אולם אירועים, אולם ספורט ואצטדיון, אולם הרצאות, אולם כנסים וכל מקום אחר המיועד שייעשה בו, דרך קבע, שימוש באמצעי הגברת קול;

(2) בית משפט, בית דין ובית דין צבאי.

8.212. מעלית במיתקן ספורט מיוחד

במיתקן ספורט המכיל 500 מקומות ישיבה מקובעים לפחות, העשוי לשמש לפעילות של ספורטאי המתנייע בכיסא גלגלים מיוחד לענף הספורט, יהיה רחב פתח מעלית המשמשת אמצעי נגישות מהמגרש אל בית שימוש נגיש, אל מקלחת נגישה ואל מלתחה נגישה, 110 סנטימטרים לפחות.

8.213. בית שימוש ומלתחה המיועדים לספורטאים

במיתקן ספורט המכיל מעל 500 מקומות ישיבה מקובעים לפחות, יהיה רוחב פתח מלתחה ותא בית שימוש נגיש, המיועדים לספורטאים שהם אנשים עם מוגבלות, 110 סנטימטרים לפחות.

סימן י"ד: מיתקנים נוספים

8.220. טלפון ציבורי

טלפון ציבורי יותקן לפי הוראות ת"י 1918 חלק 4.

8.221. מקום לאיסוף דואר

במיתקן לאיסוף דואר יהיה מספר תאי הדואר הנגישים בשיעור 5 אחוזים לפחות מסך כל התאים; דרך נגישה תוביל אל התאים הנגישים, השטח החופשי לפנייהם יהיה 150/150 או 130/170 סנטימטרים לפחות וטווחי ההגעה אליהם יתאימו לדרישות ת"י 1918 חלק ; בסעיפים הדנים בטווח הגעה לחזית ובטווח הגעה לצד, לפי העניין.

8.222. אמצעי הפעלה

אמצעי הפעלה המיועדים לשימוש הציבור לרבות מפסקים, כפתורים, לחצנים ומתגים, יעמדו בדרישות ת"י 1918 חלק 1.

8.223. מערכות התרעה ואזעקה

מיתקנים להתרעה שיותקנו בבניין ציבורי יהיו לפי דרישות ת"י 1918 חלק 4, בסעיף ה'דן במערכות ההתרעה למעט הסעיף ה'דן במיקום מכשיר האיתות החזותי.

8.224. מיתקן לשתיית מים

מתוכנן מיתקן לשתיית מים, תהיה התקנתו לפי הל"ת ולפי ת"י 1918 חלק 3.1; מתוכננים כמה מיתקנים לשתייה באותה קומה, יתקיימו באחד מהם לפחות הדרישות האמורות.

8.225. שירות

עמדת שירות בנויה תעמוד בדרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף ה'דן בעמדת שירות נגישה.

סימן ט"ו: פטור ודרישות מופחתות

8.230. סייג לתחולת פטור ודרישות מופחתות

פטור או דרישות מופחתות לפי סימן זה, למעט סעיף 158(ה)(1)(א) ו-(ב) לחוק, לא יחול על

(1) מקום ציבורי המשמש רשות ציבורית;

(2) חובה שחלה לפי תקנות אלה, ערב תחילתו של חלק זה;

(3) מקום ציבורי שעתיד להינתן בו שירות בריאות ממלכתי לפי סימן ו' בחוק השוויון;

(4) בניין ציבורי ששימושו העיקרי הוא לאנשים עם מוגבלות.

8.231. פטור במקרים מיוחדים

על אף האמור בחלק זה, יהיו פטורים ממילוי התנאים המפורטים בו בניינים אלה:

(1) בניין או חלק מבניין שאינו משמש לשהייה של אנשים בתוכו, ויעודו הוא שירות בלבד למטרות אחזקה, אחסנה וניטור;

(2) בניין או חלק מבניין הנועד שלמירה על בטיחות וביטחון, לרבות עמדות תצפית, עמדות שמירה המיועדים לכוחות שמירה, ביטחון והצלה לרבות סוכת מציל;

(3) אתר או בניין לאכסון שלא למגורים, הכולל פחות מ-6 יחידות אכסון קיימות וחדשות;

(4) משרד, מרפאה, מספרה וכל מקום אחר המשמש בעלי מקצוע חופשי, והמהווה חלק מדירת מגורים על פי היתר כדן, ובלבד שדירת המגורים איננה חלק מבניין מגורים שיש לגביו חובה של התאמת נגישות;

(5) יציע ששטחו קטן מ-250 מטרים רבועים ואשר השימוש בו זהה לשימוש בקומה העיקרית או במפלס העיקרי;

(6) תוספת ששטחה קטן מ-500 מטרים רבועים לבניין ציבורי קיים אשר שטחו גדול מ-3,000 מטרים רבועים, ובלבד שהיא מיועדת לשימוש פנימי לעובדי המקום ולא לקהל הרחב;

(7) מבנה זמני או ארעי באתר בנייה או בשטח של מפעל, למעט אם הוא משמש למסחר או לשיווק.

8.232. דרישות מופחתות למקום עבודה

מקום עבודה שבו פחות מ-6 עובדים, שאינו מקום שניתן בו שירות ציבורי, יהיה פטור מהתאמות הנגישות המפורטות בסימנים ג', ז', ח' ו-י' לחלק זה.

8.233. פטור מהתקנת דרך נגישה

על אף האמור בסימן ג' בפרק זה, יהיו פטורים מהתקנת דרך נגישה בניינים אלה:

(1) בניין, או חלק מבניין שבו כניסה נפרדת, ששטחו הכולל פחות מ-250 מטרים רבועים, והפרש הגובה בכל דרכי הגישה אל מפלס הכניסה, ממדרכה או משביל הגובלים במגרש שעליו הוא בנוי, עולה על 120 סנטימטרים; בבניין כאמור, שניתן להתקין בו דרך נגישה שאינה הדרך העיקרית המיועדת לשמש את הציבור יחולו הוראות פרט 8.234(5);

(2) בניין או חלק מבניין שבו כניסה נפרדת, ששטחו הכולל פחות מ-150 מטרים רבועים, והכניסה אליו היא בקו בניין אפס, ממדרכה או משביל שהשיפוע שלהם לאורך רצועת ההליכה עולה על 5 אחוזים; בבניין כאמור, שניתן להתקין בו דרך נגישה שאינה הדרך העיקרית המיועדת לשמש את הציבור יחולו הוראות פרט 8.234(5);

(3) תוספת לבניין קיים, אשר אין ולא ניתן להגיע אליו בדרך נגישה ושטחה הכולל של התוספת אינו עולה על שטח הבניין הקיים, וניתן לבניין הקיים פטור על פי הוראות

לפי סעיף 19ט לחוק השוויון, ובלבד שמורשה לנגישות מבנים אישר כי לא ניתן לבצע התאמת נגישות סבירה לתוספת כדי שתהיה אליה נגישות מדרך ציבורית;
(4) במה או משטח מוגבה שאינם מיועדים להכיל יותר משישה בני אדם, למעט משטח מוגבה בבית תפילה, חדרי כיתה וחדרי הרצאה.

8.234. דרישות מופחתות מהתקנת דרך נגישה בבניין ציבורי חדש

על אף האמור בסימן ג' לפרק זה, בבניינים אלה יחולו דרישות מופחתות אלה:

- (1) בבניין במגרש ששטחו קטן מ-1.5 דונם והשיפוע הממוצע שלו עולה על 20 אחוזים, יכול שהדרך הנגישה את הכניסה הנגישה לא תהיה הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, אלא תוביל מאזור החניה שבתחום המגרש ובלבד שחניה זו פתוחה לכלל הציבור; מורשה לנגישות מבנים ינמק כי לא קיימת אפשרות סבירה לביצוע דרך נגישה בדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור;
- (2) בבניין שיש בו דרך נגישה לכל מפלס בנפרד, ואין קשר בין השירותים הניתנים בכל אחד מהמפלסים, אין חובה להתקין דרך נגישה בין המפלסים, למעט אם הותקן דרגנוע בין המפלסים שבבניין;
- (3) על אף האמור בפרט 8.51, תוכננו קשרים פיזיים בין בניינים, במקום שבו טופוגרפיה ייחודית, יכול שתהיה דרך נגישה דרך בניין אחר, אף אם אינה הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, בתנאי שהדרך האמורה תהא זמינה בכל עת שנדרש המעבר;
- (4) בבניין במגרש ששיפוע הקרקע עולה בו על 10 אחוזים, ובו חצר לשימוש הציבור במפלסים שונים ובה שימושים דומים, תהיה דרך נגישה אל שליש לפחות מהשטח השימושי של החצר;
- (5) בבניין כאמור בפרט 8.233(1) ו-(2) אשר ניתן להתקין בו דרך נגישה אל כניסה נגישה, אף אם אינה הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, יחול הפטור האמור בפרט 8.233 רק על הדרך הנגישה אל הכניסה העיקרית ולא על כל דרך נגישה אחרת בתוך בניין זה ומחוצה לו;
- (6) על אף האמור בפרט 8.58, בבניין ציבורי שיש בו דרך נגישה אל מקום עבודה שאינו מקום שניתן בו שירות ציבורי ודרך נגישה אחרת אל שאר חלקי הבניין, ואין קשר תפקודי בין מקום העבודה לשאר חלקי הבניין, יהיה פטור מהתקנת דרך נגישה בין מקום העבודה לבין שאר חלקי הבניין, למעט אם הותקן דרגנוע בין מקום העבודה לשאר חלקי הבניין;
- (7) על אף האמור בפרט 8.58 –
 - (א) אפשר שרוחב פרוזדור במשרדים, תעשייה קלה, מוסכים, מספרה, מכון יופי, מכבסה, שירות תיקונים, חדרי כושר, וספא יהיה פחות מ-130 סנטימטרים, ובלבד שיתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף ה' הדן ברוחב פרוזדורים ומעברים הקטן מ-130 סנטימטרים;
 - (ב) במקומות כאמור בפסקת משנה (א), ועל אף האמור בת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף ה' הדן במשטחי תפקוד כללי, לא נדרשת שמירת שטח קיר חופשי ברוחב 30 סנטימטרים לפחות מעבר למזוזת הדלת שבצד המנעול;

- (8) בדרך נגישה בין שני מפלסים, אשר הפרש הגובה ביניהם אינו עולה על 20 סנטימטרים, יכול ששיפוע הכבש יהיה עד 10 אחוזים; במקרה כזה לא יידרשו מסעדי יד ולא תידרש הגנת שוליים;
- (9) בבניין ציבורי שבו כמה חדרי כיתה או חדרי הרצאה, המשמשים לפעילות זהה במהותה, ומתוכננים בהם משטחים מוגבהים, תהיה דרך נגישה אל מחצית לפחות מהמשטחים האמורים;
- (10) על אף האמור בפרט 8.60, עלה הפרש הגובה בין פני מדרכה למפלס הכניסה הנגישה על 250 סנטימטרים, אפשר שדרך נגישה אל כניסה נגישה תהיה באמצעות כבש, ובלבד שמורשה לנגישות מבנים נימק כי בנסיבות לא סביר להתקין מעלית או מעלון.

8.235. פטור מהתקנת בית שימוש נגיש

על אף האמור בסימן י' בפרק זה, יהיו פטורים ממילוי חלק מתנאיו, למעט פרט 8.149, בניינים אלה:

- (1) בניין אשר ניתן לו פטור מהתקנת דרך נגישה כאמור בפרט 8.233;
- (2) משרד שלא ניתן בו שירות ציבורי ושטחו אינו עולה על 200 מטרים רבועים;
- (3) בניין או חלק מבניין המשמש למסחר או למתן שירותים ששטחו קטן מ-100 מטרים רבועים, גם אם מתוכנן בו בית שימוש, למעט מבנה של תחנת דלק;
- (4) חלק מבניין המשמש לתעשייה כבדה, ותפוסתו עד 10 עובדים;
- (5) משרד, חנות או בית אוכל יהיה פטור מהתקנת בית שימוש נגיש, אם קיים בבניין בית שימוש נגיש במרחק הקבוע בפרט 8.146(ב) מן המשרד, החנות או בית האוכל.

8.236. פטור מהתקנת מעלית נגישה

על אף האמור בפרט 8.60(3), בניין או חלק מבניין המשמש למסחר, משרדים או תעסוקה, ששטחו הכולל אינו עולה על 500 מטרים רבועים, הכולל יותר ממפלס אחד והשירות הניתן בו זהה וניתן על ידי אותו בעל עסק בכל המפלסים, יהיה פטור מהתקנת מעלית, למעט אם הותקן דרגנוע בין המפלסים שבבניין.

8.237. דרישות מופחתות מהתקנת מעלית נגישה

על אף האמור בסימן ח' בפרק זה, בבניינים אלה יחולו הדרישות המופחתות האלה:

- (1) מרכזי תחבורה פטורים מחובת השמירה של 100 מטרים מרחק הליכה אופקי כאמור בפרט 8.122, מכל דלת כניסה בחלק של הבניין, באותו המפלס, אל מעלית לשימוש הציבור;
- (2) משרד או חנות בני יותר מקומה אחת, אם נמצאת מעלית נגישה וזמינה במרחק מצטבר אופקי שאינו עולה על 60 מטרים מהם ולא מתוכנן בו דרגנוע; הדרך למעלית וחזרה לא תהיה דרך שטחי חניה, שטחי אחסון ושטחים טכניים;
- (3) במקום ציבורי המשמש לאחסנה, די במעלית נגישה אחת, על אף האמור בפרט 8.123, ובלבד שישנה דרך נגישה רציפה ממעלית כאמור אל כל אחד מחלקי הבניין;

(4) בתוספת לבניין קיים אשר מורשה לנגישות מבנים אישר כי מטעמים של תכנון והנדסה לא ניתן להתקין בה מעלית, תותר התקנת מעלון אנכי;

(5) על אף האמור בפרט 8.123, בבניין כאמור אשר השטח הכולל של קומת הכניסה בו עולה על 4,000 מטרים רבועים, והשטח הכולל של הקומות שמעל לקומת הכניסה אינו עולה על 1,000 מטרים רבועים, תותר הקמת מעלית אחת בלבד לשימוש הציבור.

8.238. דרישות מופחתות להתקנת חניה נגישה

מקום החניה לרכב גבוה יכול שמטעמים של תכנון והנדסה יהיה מחוץ לחניון תת-קרקעי או מחוץ לבניין ובלבד שהמרחק ממקום החניה כאמור לא יעלה על 60 מטרים מהכניסה הנגישה, וזאת אף אם נקבעה בתכנית הוראה אחרת לענין מקומות החניה.

8.239. פטור פרטני לפי סעיף 1158(ה) לחוק

מי שחייב בהתאמת נגישות רשאי לבקש פטור מביצוע התאמת נגישות מסוימת, אחת או יותר, כמפורט בחלק זה, לפי הוראות סעיף 1158(ה) לחוק ובהתקיים נסיבות אלה:

- (1) התאמת הנגישות אינה ניתנת לביצוע מסיבות הנדסיות;
- (2) בתוספת לבניין קיים, התאמת הנגישות עלולה לפגוע ביציבות הבניין הקיים או בחלק ממנו, או לפגוע בסידורי הבטיחות והמילוט, ובלבד שאין אפשרות לקבוע סידורי בטיחות או מילוט חלופיים;
- (3) מתן הפטור מתחייב כדי למנוע פגיעה מהותית באופיו המיוחד של המקום עקב ייחודו בשל ערכים היסטוריים, ארכיאולוגיים, אדריכליים או ערכי טבע;
- (4) תוספת לבניין קיים אשר ביצוע התאמת נגישות בה מחייב שינוי יסודי במהותו של הבניין הקיים או בשירות הניתן בו; לענין זה, "שינוי יסודי" – אחד מאלה:
 - (א) שינוי המונע את קיומן של הוראות שבחוק או ההוראות המפורטות בתוספת זו, באופן הפוגע פגיעה מהותית בשימוש בבניין;
 - (ב) שינוי אשר יגרום להורדת רמת השירות הניתן במבנה באופן משמעותי;
 - (ג) שינוי הפוגע באופן מהותי באופיו המיוחד של המקום או של המבנה, לרבות ערכי היסטוריה, שימור, ארכיאולוגיה ואדריכלות ייחודיים;
- (5) ביצוע התאמת הנגישות, למעט התאמות נגישות שעלותן אינה גבוהה, יהווה נטל כבד מדי בהתחשב בסוג המקום, בהיקף הפעילות העתידה להינתן במקום, לרבות היקף האוכלוסייה שתידרש למקום, בטיב התאמת הנגישות ובעלות התאמת הנגישות, בקיומם של מקורות מימון חיצוניים וממלכתיים לביצוע התאמת הנגישות, בהיקף מחזור ההכנסות או בשיעור הרווח הצפוי של מי שאחראי לביצוע התאמת הנגישות; בפסקה זו, "התאמת נגישות שעלותה אינה גבוהה" – כל אחת מהתאמות הנגישות האמורות בפרטים 8.62, 8.79, 8.80, 8.81, 8.82, 8.90, 8.100, 8.130, 8.131(ב), 8.149, 8.152, 8.158, 8.220, 8.222, 8.224 ו-8.225.

תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות),

תש"ל-1970, תוספת שנייה, חלק ח'1

פרק ב': נגישות בנייני מגורים¹

תוכן העניינים

1	סימן א': פרשנות
2	סימן ב': דרך נגישה
3	סימן ג': מקומות חניה
6	סימן ד': מעלית ומעלון
7	סימן ה': מדרגות
8	סימן ו': התאמות נוספות
8	סימן ז': פטורים ודרישות מופחתות

סימן א': פרשנות

8.250. הגדרות

בפרק זה –

"אגף" – חלק מבניין שיש בו 6 יחידות דיור או יותר שלהן כניסה משותפת או חדר מדרגות משותף;

"בניין מגורים חדש" – בניין או חלק מבניין, שיש בו 6 יחידות דיור או יותר, שלהן כניסה משותפת או חדר מדרגות משותף, והיתר לבנייתו או לשימוש בו ניתן אחרי יום י' בחשוון התשס"ז (1 בנובמבר 2006);

"שטח משותף" – שטח בבניין מגורים חדש המיועד לשמש את כלל דיירי בניין המגורים.

8.251. בניין מגורים חדש

היתר להקמת בניין מגורים חדש יינתן רק אם מולאו התנאים המפורטים בפרק זה.

8.252. שינויים במהלך בנייה

הוראות פרק זה לא יחולו על היתר שיינתן לשינויים במהלך בניה של בניין מגורים אשר אין בהם תוספת שטחי בנייה העולה על 15 מטרים רבועים, והיתר לבנייתו ניתן לפני תחילתו של פרק זה.

¹ פרק זה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) הותקן ב-7.3.2010 – תיקון מס' 2

סימן ב': דרך נגישה

8.260. דרך נגישה בבניין מגורים חדש

- (א) דרך נגישה, שהיא הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, או בסמוך לה ככל הניתן, תוביל ממדרכה או משביל, אל כניסה נגישה של בניין מגורים חדש.
- (ב) דרך נגישה תוביל מחניה נגישה אל אחת הכניסות הנגישות שבאותו בניין או אגף, לפי העניין, אל מבואה ואל מעלית בבניין מגורים חדש ואל הכניסות ליחידות הדיור.
- (ג) דרך נגישה תוביל מהמבואה של בניין מגורים חדש אל השטחים המשותפים, לרבות חצר, בריכת שחייה, חדר כושר, מיחידות הדיור אל מרחב מוגן קומתי, מחסן משותף, מיחידות הדיור אל תא מצנח אשפה, מקום לאצירת אשפה הנמצא בתחום המגרש, גג הבניין ככל שהוא נועד לשימוש משותף של הדיירים, ולמעט שימוש שהוא תיקון, התקנה או תחזוקה של מיתקנים.
- (ד) בבניין מגורים חדש שבו יותר מאגף אחד יחולו הוראות פרט זה על כל אגף והשטחים המשותפים בו.

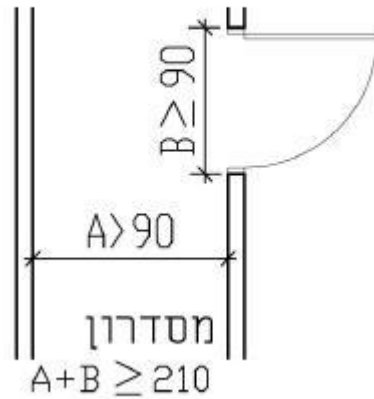
8.261. דרך נגישה בשטחי חוץ של בניין מגורים חדש

בדרך נגישה בשטחי חוץ של בניין מגורים חדש יחולו הוראות פרטים 8.54, 8.55 ו-8.56 וכן הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בפני הדרך ובמכשולים בדרך, ובחלק 2 בסעיפים הדנים בפני הדרך, רוחב הדרך, שיפוע הדרך, מכשולים בדרך וכבש.

8.262. דרך נגישה בתוך בניין מגורים חדש

- (א) בדרך נגישה בתוך בניין מגורים חדש יחולו הוראות פרט 8.60 וכן הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בדרך נגישה ובמכשולים בדרך.
- (ב) בדרך נגישה בתוך בניין מגורים חדש, רוחב פרוזדור בין המעלית לבין פתח הכניסה לדירה, יכול שיהיה קטן מ-130 סנטימטרים, ובלבד שיתקיימו בו תנאים אלה:
- (1) רוחבו לא יפחת מ-110 סנטימטרים;
 - (2) המרחק בין קצה מבואת המעלית לדלת הדירה לא יעלה על 7 מטרים;
 - (3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), רוחב המסדרון יכול שיהיה קטן מ-110 סנטימטרים, ובלבד שסכום מידות רוחב המסדרון ורוחב הפתח יהיה 210 סנטימטרים לפחות, כאשר אחד הממדים אינו קטן מ-90 סנטימטרים, כמתואר בתרשים 8.262(ב).

תרשים 8.262 (ב)

8.263. דלת כניסה נגישה לבניין מגורים חדש

(א) כוח הפעלה בדלת הכניסה הנגישה לבניין מגורים חדש יהיה לפי דרישות ת"י 1918 חלק 3.1.

(ב) בדלתות, מחיצות וקירות שקופים בשטחים המשותפים המשמשים את הציבור יחולו הוראות פרטים 8.79 עד 8.82.

8.264. שער כניסה למגרש

(א) רוחב הפתח בשער כניסה להולכי רגל למגרש בדרך נגישה יהיה לפי ת"י 1918 חלק 2 ולא פחות מ-90 סנטימטרים.

(ב) הותקן מחסום לרכב, בכניסה לחצר, במקום המשמש דרך נגישה, יישאר בצדו מעבר חופשי ברוחב 90 סנטימטרים לפחות.

סימן ג': מקומות חניה

8.270. חניה בבניין מגורים חדש

(א) מקומות החניה הנגישים, באזור המיועד לחניה בבניין מגורים חדש, יימצאו קרוב ככל האפשר, לכניסה הנגישה לבניין.

(ב) חניה נגישה, שאין אפשרות להתקינה בתחום המגרש או בתוך בניין מגורים חדש, מטעמים של תכנון והנדסה, יכול שתהיה מחוץ לתחום המגרש, אך קרוב ככל הניתן לכניסה אל הבניין, ובלבד שתהיה דרך נגישה ממקום החניה האמור אל כניסה נגישה לבניין.

(ג) על אף האמור בפסקה (א), חניה נגישה יכול שתהיה מחוץ לתחום המגרש אם חניה זו קרובה יותר לכניסה נגישה ומספקת נגישות טובה יותר, ובלבד שמרחק חניה כאמור מכניסה נגישה לא עולה על 50 מטרים.

8.271. מקומות חנייה נגישים

בבניין מגורים חדש, יוקצו מקומות חניה נגישים לרכב רגיל ולרכב גבוה מתוך סך כל מקומות

החניה הנדרשים על פי תקנות החניה או מסך כל מקומות החניה המתוכננים, הגבוה מביניהם, כמפורט בטור ב' בטבלה שלהלן:

טור ב'			טור א'
מספר מזערי של מקומות חניה נגישים			מספר כללי של מקומות חניה
מספר כולל	לרכב רגיל	לרכב גבוה	
1	1	-	30-6
2	1	1	75-31
3	2	1	100-76
3	2	1	150-101
4	2	2	200-151
5	3	2	300-201
6	3	3	301

8.272. שיפוע חניה נגישה

שיפוע פני השטח של מקום החניה הנגיש בבניין מגורים חדש יכול שיהיה עד 2.5 אחוזים.

8.273. מידות חניה נגישה לרכב רגיל ולרכב גבוה

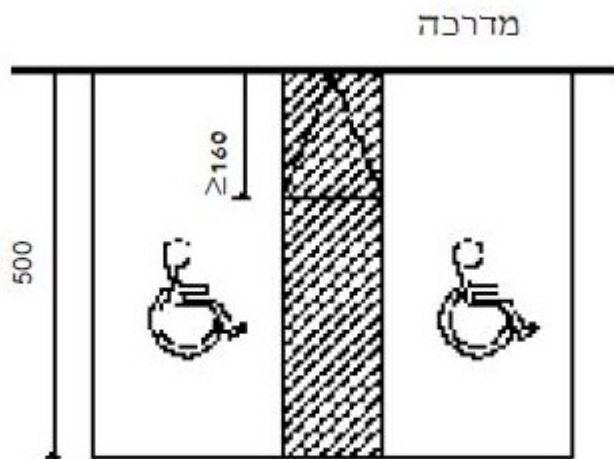
(א) מידות מקומות החניה הנגישים בבניין מגורים חדש יהיו לפי המידות הקבועות בת"י 1918 חלק 2 ובכפוף לאמור בפרט 8.274(א).

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), יכול שמקום חניה נגיש יהיה במידות של מקום חניה רגיל ובלבד שיתקיימו בו תנאים אלה:

(1) מקום החניה צמוד ומקביל למיסעה או לדרך נגישה המצויה באותו מפלס;

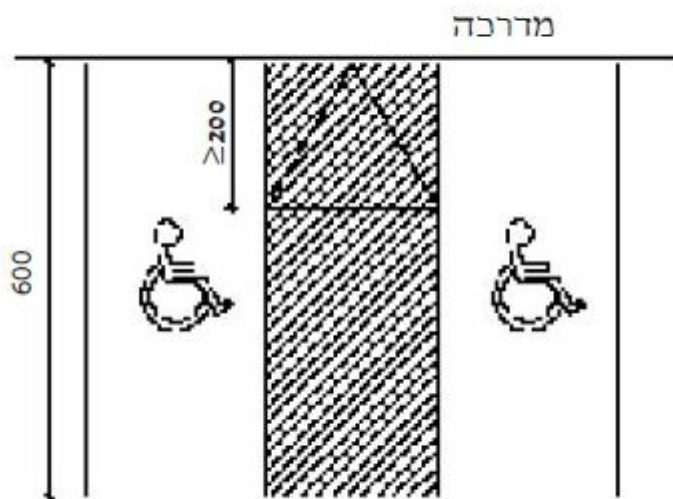
(2) היה למעבר המשמש חלק ממקום חניה נגיש, קטע משופע, ימצא קטע זה בצמוד למדרכה ואורכו לא יעלה על שליש מאורכו של מקום החניה, כמתואר בתרשימים 8.273 א ו-ב.8.273

תרשים 8.273 א

(א)

תרשים 8.273 ב

(ב)

8.274. מקום חניה לרכב גבוה

(א) על אף האמור בת"י 1918 חלק 2, במקום שבו סך כל מקומות החניה הנדרשים על פי תקנות החניה או סך כל מקומות החניה המתוכננים אינו עולה על 75, גובה מקום חניה נגיש לרכב גבוה לא יפחת מ-2.20 מטרים.

- (ב) מקום החניה לרכב גבוה יכול שיהיה מחוץ לחניון תת-קרקעי או מחוץ לבניין ובלבד שיימצא בתחום המגרש, אף אם נקבעה בתכנית הוראה אחרת לעניין מקומות חניה.
- (ג) על אף האמור בתכנית החלה על המקרקעין, אפשר, שמטעמי תכנון והנדסה תקבע הוועדה המקומית כי תוספת השטח הנדרשת בעבור ממדי מקום חניה נגיש לרכב גבוה ביחס לממדי מקום חניה נגיש לרכב רגיל תבוא על חשבון שטח המיועד להיות שטח פרטי פתוח או שטח לגינון בתחום המגרש.
- (ד) חניה נגישה לרכב גבוה, שאין אפשרות להתקינה בתחום המגרש או בתוך בניין מגורים חדש, מטעמים של תכנון והנדסה, יכול שתהיה מחוץ לתחום המגרש, אך קרוב ככל הניתן לכניסה אל הבניין, ובלבד שתהיה דרך נגישה ממקום החניה האמור אל כניסה נגישה לבניין.
- (ה) על אף האמור בפרט משנה (ב), חניה נגישה לרכב גבוה יכול שתהיה מחוץ לתחום המגרש אם חניה זו קרובה יותר לכניסה נגישה ומספקת נגישות טובה יותר, ובלבד שמרחק חניה כאמור מכניסה נגישה לא עולה על 50 מטרים.

סימן ד': מעלית ומעלון

8.280. מעלית או חלופה אחרת בבניין מגורים חדש

באגף או בבניין מגורים חדש, שבו הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבניין לבין מפלס הדירה השוכנת בקומה הגבוהה ביותר נמוך מ-10 מטרים, תבוצע התאמת נגישות הכוללת אחד מאלה לפחות, על פי בחירת מבקש ההיתר:

(1) מעלית מטיפוס 1 לפחות לפי ת"י 2481 חלק 70, ות"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדן במעליות וחלק 4 בסעיפים הדנים בשילוט הכוונה אל המעלית, שילוט בתא מעלית ותקשורת במעלית וכן הוראות פרט 8.281(ד);

(2) פיר למעלית מטיפוס 1 לפחות, לפי ת"י 2481 חלק 70 אשר יתקיימו בו דרישות אלה:

(א) תתאפשר בו התקנת מעלית אשר פתח התא בה יהיה ברוב 80 סנטימטרים;

(ב) מידותיו הפנימיות של הפיר יהיו 190/160 סנטימטרים לפחות כאשר מידת העומק היא 190 סנטימטרים ועומק הבור בתחתיתו 150 סנטימטרים, וזאת כדי לאפשר התקנת מעלית מטיפוס 1 בכל סוג הפעלה שלה (הידראולית או חשמלית);

(ג) במסמכי הבקשה להיתר יסומן, בתכנית ובחתך, המקום המיועד לחדר מכונות, עליון או תחתון, או מקום המיועד למנוע המעלית וכל הדרכים הנגישות כאמור בפרט 8.260;

(3) מעלון אנכי יהיה לפי ת"י 2252 חלק 2;

(4) התאמת נגישות במקום מעלית ומעלון המאפשרת, או תאפשר בעתיד, הנגשה של כל יחידות הדיור במבנה;

(5) האמור בפסקאות (1) עד (4) לא יחול על אגף או בניין לפי פרט זה, שמהנדס הוועדה אישר, לאחר שנועץ במורשה נגישות למבנים, תשתיות וסביבה כי שתיים מיחידות הדיור שבו נגישות לפי הוראות פרק ה'1 לחוק, וכי שאר יחידות הדיור בבניין תוכננו כך שיהיה ניתן לבצע בהן התאמות נגישות בהתאם להוראות פרק ה'1 כאמור.

8.281. מעלית בבניין מגורים נגיש

(א) באגף או בבניין מגורים חדש שבו הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבניין, לבין

- מפלס הדירה השוכנת בקומה הגבוהה ביותר עולה על 10 מטרים, תיבנה מעלית מטיפוס 1, לפי ת"י 2481 חלק 70 ות"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדן במעליות וחלק 4 בסעיפים הדנים בשילוט הכוונה אל המעלית, שילוט בתא מעלית ותקשורת במעלית.
- (ב) מקום שנדרשה מעלית ל-8 נוסעים ומעלה, תהיה המעלית מטיפוס 2 לפי ת"י 2481 חלק 70.
- (ג) על אף האמור בת"י 2481 חלק 70, אין חובה להתקין אות שמע או הודעה קולית לציון מקומו של תא המעלית ומערכות עזר לשמיעה מסוג סליל השראה.
- (ד) במעלית כאמור בפרט זה יחולו הוראות אלה:
- (1) מספר הקומה יצוין על משקוף המעלית לפי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדן בסימון הקומה במעלית;
- (2) ליד כל לחיץ בלוח הפיקוד או עליו תירשם משמעותו בכתב ברייל שהתקיימו בו הוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדן בכתב ברייל;
- (3) בלחיצה הפיקוד בתא המעלית ובתחנה יחולו הוראות הטבלה שדנה בהתקני פיקוד בת"י 2481 חלק 70 בסעיפים שדנים ב:
- (1) זיהוי החלק הפעיל של הלחצנים;
- (2) זיהוי פני הלוח;
- (3) לחיצים לקומת היציאה מהבניין;
- (4) מיקום הסמל;
- (5) סמל;
- (6) גובה התבליט;
- (7) מרחק בין חלקים פעילים של לחיצים;
- (4) יחולו הוראות ת"י 2481 חלק 70 בסעיף הדן באותות בתא לגבי גובה המחון וגובה מספרי הקומות בלבד;
- (5) על מעלית עם פיקוד יעדים יחולו הוראות פרט 8.124.

סימן ה': מדרגות

8.290. מדרגות בבניין מגורים חדש

- (א) בתי אחיזה במדרגות יהיו בהתאמה לדרישות ת"י 1918 חלק 2 או חלק 3.1 בהתאמה, בסעיפים הדנים בבתי אחיזה במדרגות, למעט במשטחי ביניים.
- (ב) במדרגות בתוך בניין מגורים חדש לא יחולו הוראות ת"י 1918 חלק 3.1 בדבר התקנת משטחי אזהרה לפני מהלך מדרגות.
- (ג) בשלח המדרגה הראשונה והמדרגה האחרונה בכל מהלך מדרגות בתוך בניין מגורים חדש יהיה סימון לפי הוראות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדן באמצעי אזהרה למדרגות; הוראות אלה לא יחולו על המדרגה הראשונה במהלך המדרגות העולה הראשון במפלס הכניסה.
- (ד) לפני ירידה במדרגות בשטחי חוץ של בניין מגורים חדש יהיה סימן אזהרה לפי הוראות ת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדן במשטחי אזהרה לפני מהלך מדרגות.

סימן ו': התאמות נוספות

8.291. תיבות דואר בבניין מגורים חדש

לתיבות מכתבים כאמור בחלק י"ג, תיווסף תיבת מכתבים אחת נגישה ומיקומה יתאים לדרישות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בטווח הגעה לחזית ובטווח הגעה לצד, לפי העניין.

8.292. אמצעי הפעלה בבניין מגורים חדש

אמצעי הפעלה, לשימוש הכלל, בשטח המשותף של בניין מגורים חדש, יעמדו בדרישות ת"י 1918 חלק 1.

8.293. מערכת קשר פנים

- (א) בבניין מגורים חדש אשר דלתו אינה ניתנת לפתיחה חופשית מבחוץ, ומתוכננת בו מערכת קשר פנים (אינטרקום), היא תהיה לפי ת"י 1918 חלק 4 בסעיפים הדנים במערכות קשר פנים ואינטרקום.
- (ב) מערכת קשר פנים בדלת כניסה לבניין תכלול גם חיווי קולי לציון שחרור מנגנון הנעילה של הדלת.
- (ג) הותקן לוח עם מספרי הדירות עליו במערכת קשר פנים בכניסה לבניין, יהיו המספרים בולטים מפני השלט ויתקיימו בהם התנאים של ת"י 1918 חלק 4 בסעיפים הדנים בשילוט מישושי.

סימן ז': פטורים ודרישות מופחתות

8.300. פטור מחובת התייעצות

(א) בניין מגורים חדש שיש בו פחות מ-100 יחידות דיור פטור מחובת התייעצות עם מורשה לנגישות השירות.

(ב) בניין מגורים חדש לא יהיה פטור מחובת התייעצות עם מורשה לנגישות השירות לפי פרט משנה (א) אם יש בו שימושים אלה: עמדת בידוק ביטחוני, עמדת מודיעין, בריכת שחייה, חדר כושר, בית כנסת, מקום לקיום אירועים הכולל יותר מ-60 מושבים.

8.301. פטור לתוספת בנייה אשר אין בה תוספת יחידות דיור

בניין מגורים שאינו בניין מגורים חדש, שנבנה על פי היתר שניתן לפני תחילתו של פרק זה ושניתן לו היתר לתוספת לדירה או בניין שאינו כולל תוספת יחידות דיור, פטור ממילוי התנאים המפורטים בפרק זה.

8.302. פטור ודרישות מופחתות מהתקנת דרך נגישה לבניין מגורים חדש

(א) בניין מדורג שהוא בניין מגורים חדש, המתוכנן על מגרש אשר שיפוע פני הקרקע מהמדרכה ועד הכניסה העיקרית עולה על 8 אחוזים, פטור מדרך נגישה אל הכניסה לבניין ובלבד שלא מותקנת בו מעלית.

(ב) על אף האמור בפרט 8.260(ג), במקום שתוכננו שטחי חצר משותפים, מגוננים או מרוצפים, במפלסים שונים, יכול שדרך נגישה תוביל רק אל החצרות המצויות במפלים דרך

נגישה.

(ג) במגרשים ששטחם קטן מ-1.5 דונם ניתן לבצע את הדרישות המופחתות המפורטות להלן, כולן או חלקן, אם מורשה נגישות מבנים אישר כי מסיבות הנדסיות לא ניתן לבצע את התאמות הנגישות הנדרשות על פי תקנות אלה:

- (1) דרך נגישה כנדרש בפרט 8.260 יכול שתהיה חלק ממיסעה, ובלבד שתהיה בסמוך לדרך העיקרית המשמשת את הציבור;
- (2) יכול שהדרך הנגישה תהיה מהחניה בלבד אם לא ניתן להתקין דרך נגישה אל המגרש מרחוב או משביל ציבורי;
- (3) דרך נגישה בשיפוע שלא יעלה על 8 אחוזים יכולה להיות בלא משטחי ביניים, ובלבד שאורכה לא יעלה על 15 מטרים;
- (4) הוועדה המקומית, לאחר התייעצות עם מורשה לנגישות מבנים, רשאית לאשר דרך נגישה בשיפוע שלא יעלה על 10 אחוזים;
- (5) הכניסה הקובעת לבניין לא תהיה כניסה נגישה, ובלבד שקיימת לבניין כניסה נגישה אשר דרך נגישה מובילה אליה ממקום חניה נגיש.
- (ד) מתוכננת מעלית בבניין מדורג, אשר מסיבה טופוגרפית-הנדסית ניתן לו פטור מדרך נגישה אל הכניסה העיקרית, תהיה דרך נגישה אחרת אל המעלית ומהמעלית אל הדירות שהיא משרתת.

8.303. פטור מהתקנת דרך נגישה לתוספת יחידות דיור לבניין

מהנדס הוועדה המקומית לאחר שהתייעץ עם מורשה נגישות מבנים תשתיות וסביבה, רשאי לפטור מהתקנת דרך נגישה לתוספת יחידות דיור לבניין מגורים שאינו בניין מגורים חדש, אם תוספת יחידות הדיור עולה על 50% מיחידות הדיור בבניין המגורים; פטור זה לא יחול במקום שבו ניתן להתקין דרך נגישה לתוספת יחידות הדיור בלבד.

8.304. פטור באישור הנציב

מי שחייב בהתאמת נגישות רשאי לבקש פטור מביצוע התאמת נגישות מסוימת, אחת או יותר, לבניין מגורים חדש כמפורט בפרק זה, לפי הוראות סעיף 2158(ד) ו-(ה) לחוק ובהתקיים נסיבות אלה:

- (1) התאמת הנגישות אינה ניתנת לביצוע מסיבות הנדסיות;
- (2) בתוספת לבניין קיים התאמות הנגישות עלולות לפגוע ביציבות הבניין הקיים או חלק ממנו, או לפגוע בסידורי הבטיחות והמילוט, ובלבד שאין אפשרות לקבוע סידורי בטיחות או מילוט חלופיים;
- (3) מתן הפטור מתחייב כדי למנוע פגיעה מהותית באופיו המיוחד של המקום עקב ייחודו בשל ערכים היסטוריים, ארכאולוגיים, אדריכליים או ערכי טבע;
- (4) עלות התאמת הנגישות הנדרשת לפי סעיף 2158 לחוק מטילה נטל גבוה מאוד, העולה על 0.5 אחוזים מעלות הקמת הבניין או הפרויקט, לפי העניין; לעניין זה, "עלות הקמת הבניין או הפרויקט" – העלות הכוללת של הקמת הבניין או הפרויקט, לפי העניין, בלא עלות הקמת המעלית בבניין שבו הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבניין לבין מפלס הדירה השוכנת בקומה הגבוהה ביותר נמוך מ-10 מטרים, אך לרבות עלות הקמת המעלית בבניין שבו הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבניין לבין מפלס הדירה השוכנת בקומה הגבוהה ביותר גבוה מ-10 מטרים ולרבות עלות הקרקע, אגרות, מסים, היטלים, שכר תכנון או ביצוע ביסוס.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), תשס"ח-2008¹

תוכן העניינים

1.	הגדרות.....	- 2
2.	מוקדי עניין נגישים.....	- 3
3.	ביצוע התאמות נגישות באתר.....	- 3
4.	חלופות לביצוע עקב סיבות הנדסיות ופגיעה מהותית.....	- 4
5.	אתר חדש.....	- 5
6.	מפרט טכני.....	- 5
7.	החלה הדרגתית.....	- 5
8.	תחזוקה.....	- 6
9.	שמירת מסמכים והצגתם.....	- 6
10.	עיגול תוצאות חישוב.....	- 6
11.	שמירת דינים.....	- 6
12.	תחילה.....	- 7
7 -	תוספת ראשונה.....	
7 -	התאמות נגישות באתר.....	
1.	הגדרות.....	- 7
2.	הוראות כלליות.....	- 9
3.	בית שימוש נגיש.....	- 10
4.	בית שימוש שאינו בית שימוש נגיש.....	- 11
5.	רהיטי חוץ ומתקני חוץ.....	- 11
6.	דגם תלת ממדי.....	- 12
12 -	תוספת שנייה.....	
	אישור של מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה לתכנית פעולה או להשלמת	
	ביצוע התאמות נגישות באתר.....	- 12
13 -	תוספת שלישית.....	
	אישור של מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה לצורך ביצוע חלופה או פטור	- 14

¹ נוסח זה של תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), הותקן
21.9.2008 ולא תוקן מאז.

נספח - 15 -

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 19ט ו-19יד לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח -
1998 (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם
ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהסכמת שר האוצר לפי סעיף
19טז לחוק, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה –

- "אדם עם מוגבלות" ו"נציבות"** – כהגדרתם בסעיף 5 לחוק;
- "אילן מוגן"** – אילן שהוכרז בצו לפי סעיף 14 לפקודת היערות;
- "אתר"** – כל אחד מאלה: אתר עתיקות, גן לאומי, שמורת טבע, שטח שמנהלת קרן קיימת
לישראל או מנהל על ידי צד שלישי מטעמה, ואשר הוכשר, כולו או חלקו הכשרה אינטנסיבית
לקליטת קהל; לעניין זה, "הכשרה אינטנסיבית" – הקמה או התקנה של תשתיות קבועות
שמאפשרות לציבור ביקור, פעילות או בילוי, בשטח מהמפורטים להלן יותר מאשר אילולא
הוקמו, כגון אחד מאלה: דרכים להולכי רגל, מערך כניסה לאתר, בית שימוש קבוע, מרכז מידע
ביער שמנהלת קרן קיימת לישראל, מרכז מבקרים באתר שמנהל רשות הטבע והגנים;
- "אתר ארצי"** – אתר שלדעת גוף מנהל, באישור הנציבות, הוא בעל חשיבות ארצית;
- "אתר קיים"** – אתר שהוכרז והוכשר לביקור הציבור לפני המועד הקובע, ולגבי שטח שמנהלת
קרן קיימת לישראל – הוכשר לביקור הציבור לפני המועד הקובע;
- "אתר חדש"** – אתר שהוכשר לביקור הציבור לאחר המועד הקובע;
- "אתר עתיקות" ו"עתיקה"** – כהגדרתם בחוק העתיקות, תשל"ח-1978;
- "גן לאומי"**, **"הרשות לשמירת הטבע והגנים"**, **"ערך טבע"** ו**"שמורת טבע"** – כהגדרתם
בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח-1998;
- "גוף מנהל"** – הגורם שאחראי לפי דין או הסכם לניהול אתר ולאחזקתו ואם אינו הרשות
לשמירת הטבע והגנים, רשות העתיקות או קרן קיימת לישראל, אותו גורם לאחר שהתייעץ עם
גוף מנהל מן האמורים;
- "המועד הקובע"** – כהגדרתו בסעיף 19ז לחוק, בפסקה (2) להגדרה "מקום ציבורי קיים";
- "הנציב"** – כהגדרתו בסעיף 5 לחוק או מי שהוא מינה מבין עובדי הנציבות, שהוא בעל
מומחיות מתאימה, לפי העניין;
- "מוקד עניין"** – כל אחד מאלה:
- (1) באתר עתיקות – המקום שבאה בו לידי ביטוח הסיבה שבשלה, בין השאר,
הוכרז המקום אתר עתיקות וכן ריכוז מיתקנים לבילוי, להנאה ולשימוש הציבור;
 - (2) בשמורות טבע וגן לאומי – המקום, לפי העניין, שבאה בו לידי ביטוח הסיבה
שבשלה, בין השאר, הוכרז המקום שמורת טבע או גן לאומי, וכן ריכוז מיתקנים
לבילוי, להנאה ולשימוש הציבור;
 - (3) בשטח שמנהלת קרן קיימת לישראל – מקום שנועד לביקור, לפעילות או לבילוי
הציבור לרבות מיתקנים שבו לשימוש הציבור;
- "מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה" ו"מורשה לנגישות השירות"** – כמשמעותם

בסימן י"א לחוק, לפי העניין;
"נגישות" – כהגדרתה בסעיף 19 לחוק;
"קרן קיימת לישראל" – כמשמעותה בחוק קרן קיימת לישראל, תשי"ד-1953;
"רשות העתיקות" – כמשמעותה בחוק רשות העתיקות, תשמ"ט-1989;
"שירות ציבורי" – כמשמעותו בסעיף 19 לחוק.

2. מוקדי עניין נגישים

(א) גוף מנהל אחראי שמוקדי העניין באתר שבאחריותו ושליצבור עניין בהם כחלק מחוויית הביקור באתר, יהיו נגישים לאנשים עם מוגבלות.

(ב) גוף מנהל –

(1) רשאי לגרום לכך שבאתר שמציעים בו כמה מוקדי עניין דומים כמפורט בטור א', במרחק סביר זה מזה, רק חלק מהם, כמפורט בטור ב', יהיו נגישים לאדם עם מוגבלות לפי תקנות אלה:

מספר מוקדי עניין שיוגשו	טור ב'	מספר מוקדי עניין דומים	טור א'
1	1	2 עד 5	2 עד 5
2	2	6 עד 10	6 עד 10
3	3	11 עד 20	11 עד 20
3 נוסף על כך 10 אחוזים מכמה מוקדי העניין הדומים שמעל 20		מעל 20	

(2) יורה, באישור מורשה לנגישות מבנה, תשתיות וסביבה, מהו מרחק סביר לעניין תקנה זו בהתחשב, בין השאר, במספר המבקרים במוקדי עניין או באתרים כאמור, במרחק האווירי בין מוקדי עניין או אתרים ובסוג הדרכים המובילות אליהם ואיכותן.

(ג) בתקנה זו, "מוקד עניין דומה" – מוקד עניין הדומה למוקד עניין אחר בתוכן, בחשיבות או באופי פעילות הפנאי והנופש המתבצעת בו, לפי העניין, ובשעות שהוא פתוח בהן לביקור הציבור.

3. ביצוע התאמות נגישות באתר

(א) באתר תהיה לאדם עם מוגבלות נגישות רציפה –

(1) לכניסה הראשית לאתר מכל אחד מאלה המצויים בקרבתו: מקום חניה, מדרכה, תחנת הסעה, מקום להורדת נוסעים והעלאתם ושביל ציבורי עיקרי;

(2) מהכניסה הראשית לאתר אל מוקדי העניין הנגישים ולחלופות שלפי תקנה 4;

(3) לבניין המצוי באתר ופתוח לציבור, לשירות ציבורי באתר כגון מזנון, בית שימוש נגיש, מיתקנים נגישים לאורך דרך נגישה לפי תקנות אלה, וכיוצא באלה, בין שהם בניהול הגוף המנהל ובין שהם בניהול גורם אחר.

(ב) באתר יתקיימו הוראות התוספת הראשונה והן יבוצעו באופן –

(1) שבכפוף להוראות תקנות אלה; נגישות אדם עם מוגבלות באתר תהיה חלק בלתי נפרד מנגישות כלל הציבור (Inclusion principle) ולא תמומש בנפרד;

- (2) שיקנה לאדם עם מוגבלות המבקר באתר חוויה דומה, ככל האפשר, בטיבה ובאיכותה, לזו של מבקר שאינו עם מוגבלות;
- (3) שהתאמות נגישות הנוגעות למידע, הכוונה ואזהרה, יוקמו באתר באופן אחיד, ככל האפשר, מבחינת תבנית ומיקום ביחס לדרך נגישה.
- (ג) גוף מנהל יבצע התאמות נגישות באתר –
- (1) לאחר שהכין תכנית פעולה שאישר מורשה לנגישות תשתיות, מבנים וסביבה, שהתייעץ עם מורשה לנגישות השירות, המתבססת על אפיון יעדי הנגישות באתר ובה פירוט התאמות הנגישות;
- (2) אם הוא אתר ארצי – התכנית האמורה בפסקה (1) פורסמה באתר האינטרנט של הגוף המנהל למשך 30 ימים להערות הציבור, ונשלחה הודעה על פרסומה כאמור לנציבות ולארגונים העוסקים בקידום זכויות של אנשים עם מוגבלויות;
- (3) לאחר שבחן את ההערות שקיבל לתכנית, בחר לתקן את התכנית או שלא לתקנה, באישור מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה שהתייעץ עם מורשה לנגישות השירות.
- (ד) גוף מנהל אחראי לכך שבסיום ביצוע תכנית הפעולה יאשר מורשה לנגישות תשתיות, מבנים וסביבה כי הושלם ביצוע תכנית הפעולה באתר; אישור תכנית הפעולה ואישור השלמת ביצוע התאמות הנגישות לפי תכנית הפעולה יעשו לפי טופס שבתוספת השנייה.

4. חלופות לביצוע עקב סיבות הנדסיות ופגיעה מהותית

- (א) סבר גוף מנהל, לאחר שעשה כל שביכולתו לבצע התאמות נגישות לפי תקנות אלה, כי הנגשת מוקד עניין לפי תקנה 2 או ביצוע התאמת נגישות כאמור בתקנה 3 יגרום לפגיעה מהותית באתר ובכלל זה במוקד עניין, או כי לא ניתן לבצע התאמת נגישות עקב סיבות הנדסיות לפי אישור של מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, הכול כמפורט בטופס שבתוספת השלישית, יבצע גוף מנהל, באישור מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה ולאחר התייעצות עם מורשה נגישות השירות, התאמת נגישות חלופית המבטיחה נגישות וחוויה משמעותית ממוקד עניין או מהאתר כולו, לפי העניין, למספר מרבי של בני אדם עם סוגי מוגבלויות שונים, בלא להגיע לפגיעה מהותית באתר כאמור או למניעה עקב סיבה הנדסית כאמור; לא קיימת, לדעת גוף מנהל, באישור מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה התאמת נגישות חלופית כאמור – פטור הגוף המנהל מחובת ביצוע התאמת הנגישות החלופית.
- (ב) לעניין תקנת משנה (א) ייחשבו, בין השאר, אחת או יותר מהתאמות הנגישות המפורטות להלן, כהתאמות נגישות חלופיות, לפי הנסיבות:
- (1) הגעה בכלי רכב נגיש קרוב ככל האפשר למוקד עניין; בפסקה זו, "כלי רכב נגיש" – כלי רכב שלאדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא גלגלים או באמצעי עזר אחר לניידות יש נגישות לתוכו, לרבות באמצעות כיסא גלגלים; הייתה מניעה מטעמי בטיחות להימצאות כיסא גלגלים בכלי רכב כאמור, תתאפשר לאדם עם מוגבלות גישה עצמאית ומכובדת לכלי רכב כאמור מכיסא גלגלים שבו הוא ישוב;
- (2) תצפית למוקד עניין ממרחק קרוב, ככל האפשר, המאפשר לראות את מרב חלקיו, סביבתו והאופן שבו הם משולבים זה בזה;
- (3) דגם של מוקד עניין הכולל את חלקיו וסביבתו לפי העניין, המאפשר למתבונן בו או למי שממשש אותו להתרשם מטיבו של מוקד העניין;
- (4) שימוש באמצעים מסייעים אחרים.

(ג) בתקנה זו –

- "**סיבות הנדסיות**" – העדר מקום או תנאים פיזיים, כגון יציבות מבנה, המאפשרים ביצוע התאמת נגישות במוקד עניין או במקום אחר שאין בו נגישות לאדם עם מוגבלות;
- "**פגיעה מהותית**" – פגיעה מהותית באופיו המיוחד של מוקד עניין או של אתר שהוא מצוי בו ושיש בו, בין השאר, ערכי ארכיאולוגיה, אדריכלות, טבע, נוף או היסטוריה לרבות –
- (1) פגיעה או הרס של עתיקה, ערך טבע, אילן מוגן, נוף או מבנה לשימור המצויים במוקד עניין או בדרך המובילה אליו;
 - (2) הסתרת מוקד עניין או חלק ממנו בשל התאמות נגישות;
 - (3) שינוי משמעותי באופיו או בחזותו של מוקד העניין.

5. אתר חדש

לא ייפתח לציבור אתר חדש אלא לאחר שבוצעו בו התאמות נגישות לפי תקנות אלה.

6. מפרט טכני

- (א) בהעדר הוראות טכניות מתאימות לביצוע התאמת נגישות שהחובה לבצעה נקבעה בחיקוק, ועקב כך עלולה להימנע נגישות אדם עם מוגבלות, רשאי הנציב לפרסם הוראות טכניות לביצועה, לשם הבטחת נגישות לבני אדם עם מוגבלות.
- (ב) הוראות טכניות של הנציב כאמור, יפורסמו במדור מיוחד למטרה זו באתר האינטרנט של הנציבות ויימצאו במשרדי הנציבות לעיון הציבור בעת שהם פתוחים לציבור; תחילתן של ההוראות תהיה 120 ימים מיום פרסומן והנציב יקבע את תחולתן לפי שיקול דעתו.
- (ג) התאמת נגישות שהוראות טכניות הנוגעות לה פורסמו כאמור בתקנת משנה (ב), תתאים, תותקן או תתוחזק, לפי העניין, ולפיהן.

7. החלה הדרגתית

- (א) גוף מנהל ישלים את הנגשת מוקדי העניין לפי תקנה 2 וביצוע התאמות הנגישות לפי תקנה 3, ובכלל אלה ביצוע חלופות לפי תקנה 4, לגבי אתרים קיימים שבאחריותו, בשלבים ובפרקי זמן מיום תחילתן של תקנות אלה, לפי הפירוט שלהלן:
 - (1) בתוך 3 שנים – 15 אחוזים;
 - (2) בתוך 5 שנים – 35 אחוזים;
 - (3) בתוך 8 שנים – 65 אחוזים;
 - (4) בתוך 10 שנים – 100 אחוז.
- (ב) סיווג האתרים הקיימים לפי שיעורי הביצוע האמורים ייעשה, בין השאר, לפי ההנחיות לעניין החלה הדרגתית שבסעיף 19ט(ג) לחוק.
- (ג) בתוך שנה מיום תחילתן של תקנות אלה ישלים גוף מנהל את רשימת האתרים הקיימים שייסיים בכל אחד מפרקי הזמן המנויים בתקנת משנה (א), ויעביר אותה לנציב לשם פרסומה באתר האינטרנט של הנציבות.
- (ד) גוף מנהל חייב לכלול ביצוע התאמות נגישות בכל שיפוץ או תחזוקה משמעותיים שהוא מבצע באתר קיים שבהחזקתו, באופן שישתלב בלוחות הזמנים לפי תקנת משנה (א).

8. תחזוקה

- (א) התאמות נגישות ותשתיות ומיתקנים באתר התורמים לנגישות אנשים עם מוגבלות יתוכננו ויוקמו, בכפוף לאמור בכל דין אחר, באופן שיבטיח שימוש ועמידות בתנאי סביבה לאורך שנים תוך היזקקות לתחזוקה מזערית ככל האפשר.
- (ב) גוף מנהל אחראי לכך כי התאמות נגישות, תשתיות ומיתקנים כאמור בתקנת משנה (א) יהיו תקינים וזמינים בכל עת שהאתר פתוח לציבור.
- (ג) לא יפגע אדם בהתאמות נגישות באתר, לא יגרע מהן ולא יסב את השימוש בהן למטרות אחרות באופן חלקי או מלא, ואולם רשאי גוף מנהל לעשות כן במהלך תקופת שיפוץ של אתר כאמור, ובלבד שהבטיח נגישות חלופית לאותו מקום לתקופה כאמור.

9. שמירת מסמכים והצגתם

גוף מנהל חייב –

- (1) לשמור לתקופה שלא תפחת מ-7 שנים לאחר מועד סגירת אתר לביקור הציבור, העתק של כל אחד מאלה: תכנית פעולה שהכין לפי תקנה 3, רשימת האתרים הקיימים שהוכנה לפי תקנה 7(ג), מסמך ששימש להכנת פטור לפי תקנה 4, וכל מסמך אחר שהוכן בקשר עם חובותיו או זכויותיו לפי תקנות אלה; מסמכים אלה ירוכזו ויישמרו יחד עם מסמכים אחרים שהוא חייב בשמירתם;
- (2) להעביר לנציב או להציג לו, לא יאוחר מתום שלושים ימים מיום שהוצגה לו דרישה לכך, העתק מסמך מן המסמכים הנזכרים בפסקה (1).

10. עיגול תוצאות חישוב

מספר שהוא תוצאת חישוב אחוזים לפי תקנות אלה יעוגל למספר השלם הקרוב, ומחצית תעוגל למספר השלם הנמוך ממנו.

11. שמירת דינים

אין באמור בתקנות אלה כדי לגרוע –

- (1) מחובות גוף מנהל לביצוע הוראות נגישות לפי הוראות שלפי פרק ה' לחוק, וזאת בכפוף לאמור בתקנה 4;
- (2) מסמכיות הנציב והנציבות לפי החוק.

12. תחילה

תחילתן של תקנות אלה 60 ימים מיום פרסומן.

תוספת ראשונה

(תקנה 3(ב))

התאמות נגישות באתר

1. הגדרות

בתוספת זו –

"**אמצעי הכוונה**" – רצועה או קו, על פני רצועת הליכה או שביל, בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתה, המיועדים לסייע לאדם עם מוגבלות ראייה למצוא את דרכו אל יעד מבוקש;

"**בניין חדש**" – מקום ציבורי חדש כהגדרתו בסעיף 1158(א) לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965;

"**בניין קיים**" – מקום ציבורי קיים כמשמעותו בפסקה הראשונה של הגדרתו שבסעיף 19z לחוק;

"**ניגוד חזותי**" (Visual contrast) – ניגוד בין שטח מסוים לסביבתו הקרובה הניתן להבחנה ברורה לעיני אדם מתבונן, ומבוטא בעיקר בבהירות (Lightness or Brightness), וכן בגוון (Hue) ורוויה (Saturation), בתנאי התאורה הקיימים או הצפויים בפועל במקום; גימור השטח יהיה עמום (Matt), לא מבריק, ובלא שימוש בשניים או יותר מבין הגוונים אדום, כחול וירוק, בצמידות זה לזה; דוגמאות לניגוד כאמור הם צבע לבן או צהוב בצמוד לכחול, ירוק כהה או שחור; לענין זה –

"**בהירות** (Lightness or Brightness)" – תחושת כמות האור המוחזרת מהשטח המסוים יחסית לסביבתו;

"**גוון** (Hue)" – הביטוי התחושתי של אורך הגל הנפלט מהשטח כגון מידת היותו של צבע אדום או כחול;

"**רוויה** (Saturation)" – התחושה המתקבלת ממידת המובחנות של השטח מצבעי לבן, אפור או שחור;

"**ניגוד מישושי**" (Tactile contrast) – ניגוד בין מרקם פני שטח מסוים למרקם סביבתו הקרובה, הניתן לזיהוי במישוש באמצעות כף רגל נעולה בנעל ובמקל נחייה;

"**סימן אזהרה**" – שטח המורכב מגבשושיות מעוגלות בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתו שנועד להזהיר מפני סכנה או שינוי במרחב;

"**סימן מאתר**" – אמצעי הכוונה המיועד להפנות את תשומת לבו של הולך רגל עם מוגבלות בראייה אל תחילתו של סימן מוביל או מיתקן המצוי בצמוד או בסמוך לאמצעי הכוונה כאמור;

היה אמצעי כאמור חלק מדרך – ימוקם לרוחב הדרך בניצב לכיוון התנועה שבה ורוחבו יהיה 60 סנטימטרים;

"סימן מוביל" – אמצעי הכוונה מאחד משלושה טיפוסים אלה:

(1) טיפוס 1 –

(א) סימן המורכב מפסים מקבילים היוצרים ניגוד חזותי וניגוד מישושי לסביבתם;

(ב) רוחב הסימן בין 30 ל-40 סנטימטרים, אך אם סביר להניח שאדם ההולך במקום כאמור יגיע לסימן מכיוון הניצב לו – יהיה רוחב הסימן 60 סנטימטרים;

(ג) מצדו האחד לפחות של הסימן נמצאת דרך נגישה שרוחבה 130 סנטימטרים לפחות, פנויה ממכשולים, שמתקיימות בה הוראות ת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדין בדרך נגישה להולכי רגל; הייתה הדרך בלתי נגישה לאדם עם מוגבלות בניידות המתנייע בכיסא גלגלים או בעזרת אמצעי עזר אחר – רוחבה לא יפחת מ-90 סנטימטרים והיא תהיה פנויה ממכשולים;

(2) טיפוס 2 – קו מפגש, ישר במידת האפשר, בין שני שטחים צמודים זה לזה המצויים באותו מפלס, הנמשך באופן רציף ממקום אחד במרחב למקום אחר, ובלבד שבשטחים מתקיימות הוראות אלה:

(א) הם בניגוד חזותי ובניגוד מישושי זה לזה;

(ב) באחד השטחים, בצמוד לקו המפגש, נמצאת דרך נגישה שרוחבה 130 סנטימטרים לפחות פנויה ממכשולים ומתקיימות בה הוראות ת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדין בדרך נגישה להולכי רגל; הייתה הדרך בלתי נגישה לאדם עם מוגבלות בניידות המתנייע בכיסא גלגלים או בעזרת אמצעי עזר אחר – רוחבה לא יפחת מ-90 סנטימטרים והיא תהיה פנויה ממכשולים;

(ג) רוחב השטח מצדו השני של קו המפגש הוא 30 סנטימטרים לפחות; ואולם אם השטחים האמורים מצויים מחוץ לבניין, וסביר להניח שאדם ההולך במקום כאמור יגיע לקו המפגש מכיוון הניצב לו – יהיה רוחב השטח מצדו השני של קו המפגש 60 סנטימטרים לפחות;

(3) טיפוס 3 –

(א) אלמנט פיזי שתוחם ברציפות שולי דרך שרוחבה אינו עולה על 3 מטרים, בניגוד חזותי לסביבתו הקרובה וניתן להבחנה במישוש;

(ב) היו לאורך דרך שהותקן בה סימן מוביל כאמור התפצליות לדרכים משניות – ימצאו לרוחב ההתפצליות, בסמוך לגבולות הדרך, סימן מוביל מטיפוס 1 או 2, באופן שתיווצר רציפות סימנים מובילים לאורך הדרך;

"ת"י 1918 חלק 1" – תקן ישראלי ת"י 1918, חלק 1 – נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות;

"ת"י 1918 חלק 2" – תקן ישראלי ת"י 1918, חלק 2 – נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין;

"ת"י 1918 חלק 4" – תקן ישראלי ת"י 1918, חלק 4 – נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת; **"תקנות התכנון"** – תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות), תש"ל-1970.

2. הוראות כלליות

- (א) בהעדרן של הוראות לפי פרק ה' 1 כאמור בתקנה 11 לעניין –
- (1) הנגשת מקום חניה באתר קיים ובניין קיים באתר שדרך נגישה אמורה להוביל אליו לפי תקנות אלה;
 - (2) הנגשת בית שימוש באתר קיים;
 - (3) שילוט,
- יורה הנציב על התאמות הנגישות הנדרשות להנגשת האמור ויראו גוף מנהל שביצע התאמות נגישות לפי הוראות הנציב כאילו ביצע את חובתו לפי פרק ה' 1 לעניין פסקאות (1) עד (3).
- (ב) במקום חניה באתר חדש ובבניין חדש באתר שדרך נגישה אמורה להוביל עליו לפי תקנות אלה, יתקיימו הוראות תקנות התכנון.
- (ג) גוף מנהל יבדוק, מזמן לזמן, אם הביקוש בפועל למקומות חניה נגישים גבוה מכמות מקומות החניה הנגישים שהוא חייב להתקין לפי פרט משנה (א) (להלן – הפער); מצא גוף מנהל כי קיים פער כאמור, ידאג כי ייוספו בהקדם מקומות חניה נגישים בכמות הנותנת מענה הולם לפער.
- (ד) עלה מרחק מקום החניה מהכניסה הראשית לאתר על 100 מטרים יתקיימו הוראות אלה:
- (1) תתאפשר לאדם בעל תג נכה לפי חוק חניה לנכים, תשנ"ד-1993, נסיעה ברכב עד לכניסה הראשית למקום כאמור וחניה בקרבתה;
 - (2) בשלט שהותקן במקום בולט לעין ביציאה ממקום חניה כאמור, ושהתקיימו בו הוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף ה' ה' השילוט, יצוין מספר טלפון של מי שניתן להתקשר אליו בשעות הפעילות באתר כאמור, האחראי לכך כי הדרך המקשרת בין מקום חניה כאמור לכניסה הראשית האמורה תהיה פנויה באופן מיידי לנסיעה ברכב.
- (ה) בדרך באתר שמיועדת להיות נגישה לאדם עם –
- (1) מוגבלות בניידות המתנייע בכיסא כלכלים או בעזרת אמצעי עזר אחר, יתקיימו הוראות ת"י 1918 –
 - (א) חלק 1 – הסעיפים הדנים בפני השטח, אנטרופומטריה (מידות אנוש), דרך נגישה, מכשולים בדרך; המדרך לא יכלול בליטות מתוכו כגון חלוקי נחל או אבנים הבולטות מתוך משטח בטון העלולות להפריע או לסכן אדם עם מוגבלות הנע על הדרך;
 - (ב) חלק 2 – הסעיפים הדנים בדרכים נגישות להולכי רגל, בכבש ובמדרגות, ובלבד –
 - (1) שבאתר חדש שיפוע הכבש לא יעלה על 8 אחוזים אלא אם כן התיר מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה מסיבות הנדסיות שהשיפוע יהיה גדול יותר אך לא יעלה על 10 אחוזים;
 - (2) שעומקו של כל שלח במהלך מדרגות המחושב לפי הנוסחה למידות השלח והרום של מדרגה, יגדל ב-61 עד 63 סנטימטרים (להלן – **התוספת**) או יגדל בשתי תוספות, ובלבד שעומק השלחים במהלך מדרגות כאמור יהיה זהה;
- נוסף על כך יתקיימו בה ההוראות בדבר דרך נגישה לאדם עם מוגבלות בראייה כמפורט בפסקה (2) להלן.

(2) מוגבלות בראייה –

- (א) לכל אורכה יימצא סימן מוביל ויינקטו אמצעים שיאפשרו את איתורו על ידי אדם עם מוגבלות בראייה בסביבת כניסה נגישה, כגון על ידי שימוש בסימן מאתר; הבחירה בין טיפוס סימנים מובילים תיעשה בין השאר לפי תנאי הדרך, באופן שיבטיח יעילות ועמידות לאורך זמן;
- (ב) אפשר שיעשה שימוש בכמה טיפוסים של סימן מוביל, בזה אחר זה, לאורך דרך נגישה, ובלבד שיקושרו זה לזה ברציפות, באופן שאדם עם מוגבלות בראייה העוקב אחר סימן מוביל מסוים, יזהה את המשך הסימן המוביל גם אם טיפוסו השתנה בנקודה מסוימת לאורך הדרך;
- (ג) לאורכה יסומנו בסימן אזהרה מקומות שאדם עם לקות ראייה עלול להיפגע בהם פגיעת גוף אם לא הוזהר מראש על סכנה הצפויה בדרך, ובפרט –

- (1) במדרגות יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 2, הסעיפים הדנים במשטחי אזהרה למדרגות ובתי אחיזה; לא נמשכו בתי אחיזה ברציפות לאורך משטח ביניים שבין מהלכי מדרגות, יימצא סימן מוביל לאורך משטח כאמור כך שיווצר רצף הכוונה בין בתי האחיזה;
- (2) דרך בנויה שאינה נגישה לאדם עם מוגבלות בניידות ושיפועה עולה על 12% תסומן בתחילתה ובסופה בסימן אזהרה לפי ת"י 1918 בסעיף הדין במשטח אזהרה למדרגות;
- (ד) היה בית אחיזה חשוף לקרינת שמש ולמשקעים – תימנע, במידה סבירה, התלהטותו, כגון על ידי שימוש בחומר המחזיר קרינת שמש, ותימנע החלקת כף יד המבקשת לאחוז בו;
- (ה) בנקודת מפגש של שבילים נגישים לאדם עם מוגבלות בראייה, שניתן להמשיך ממנה ליותר מכיוון אחד נגיש כאמור, יימצאו אמצעים הניתנים לזיהוי על ידי אדם כאמור, כגון אמצעי הכוונה או אמצעים קוליים שיאפשרו לו לקבל מידע על כיווני ההמשך והבחירה ביניהם בהיקף דומה לזה הניתן לאדם שאינו עם מוגבלות.
- (ו) אמצעי הכוונה וסימני אזהרה באותו אתר ואם ניתן – אף בין אתרים שונים – יהיו זהים; לציבור יימסר בכניסה לאתר מידע על צורתו וחזותו של סימן האזהרה.

3. בית שימוש נגיש

- (א) באתר קיים שנתקיים בו אחד מאלה יימצא בית שימוש מיוחד אחד לפחות המיועד לגברים ולנשים:
- (1) במועד הוצאת היתר הבניה להקמתו או במועד הקמתו, לפי העניין, היה חייב בבית שימוש נגיש לפי כל דין או חייב בבית שימוש מיוחד לפי תקנות התכנון;
- (2) מצוי בו בית שימוש המשמש בפועל את הציבור המבקר בו.
- (ב) אם הוא אתר קיים שהכניסה אליו בתמורה ומבקרים בו 80,000 איש בשנה לפחות, יימצא בו, נוסף על האמור בפרט משנה (א), בית שימוש נגיש אחד לפחות משותף לנשים ולגברים או בית שימוש נגיש אחד לנשים ובית שימוש נגיש אחד לגברים.
- (ג) באתר חדש יותקנו בתי שימוש נגישים לפי תקנות התכנון, ובכל מקרה לא יפחת מספרם מהאמור בפרטי משנה (א) ו-(ב).
- (ד) נוסף על כך, יימצא בית שימוש נגיש אחד לפחות בכל מדור שירותים שלפי תקנות אלה תוביל אליו דרך נגישה או בסמוך לו; הוראה זו לא תחול על מדור שירותים באתר קיים

שמרחקו מנקודה אחרת באתר קיים שיש בו בית שימוש נגיש, קטן מ-500 מטרים.
(ה) בית שימוש נגיש ימצא –

- (1) בתוך או קרוב, ככל הניתן, למדור שירותים קיימים;
- (2) בדרך נגישה, ויותקן שלט המכוון אליו ושלט לפי הוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדן בשילוט.

(ו) בפרט זה –

"בית שימוש נגיש" – תא בית שימוש לאנשים עם מוגבלות המתנייעים בכיסא גלגלים או באמצעי עזר אחר;
"מדור שירותים" – חלק בבניין הכולל שני בתי שימוש לפחות.

4. בית שימוש שאינו בית שימוש נגיש

בתא בית שימוש שאינו בית שימוש נגיש אחד לפחות המצוי במבנה שירותים המשמש לנשים ואחד לפחות במבנה שירותים המשמש לגברים יתקיימו הוראות תקנות התכנון הדנות בהנגשת בית שימוש שאינו נגיש.

5. רהיטי חוץ ומתקני חוץ

(א) ברהיטי חוץ ובמתקני חוץ באתר לאורך דרך נגישה לאדם עם מוגבלות בניידות, שלפי תקנות אלה יש להנגישם, כגון ספסלים, שולחנות פיקניק, ברזיות, פחי אשפה, ושלטים לאורך הדרך, יתקיימו התנאים המפורטים בת"י 1918 חלק 1, בסעיף העוסק במכשולים בדרך ובמידות אנוש, ובת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדן ברהיטי חוץ ומתקני חוץ; רהיטי חוץ ומתקני חוץ כאמור, לרבות שטחים המשמשים לתפעולם (כגון שטח הצמוד לברזייה ושטח המשמש להנחת הרגליים בחזית ספסל), ימצאו ככל האפשר, מחוץ ובצמוד לדרך נגישה.

(ב) רהיטים ומתקני חוץ לרבות שלטים לצד דרך נגישה לאדם עם מוגבלות בראייה, יהיו ניתנים לזיהוי על ידי אדם כאמור, באמצעות –

- (1) קיום אמצעים מתאימים, כגון סימון קווי המתאר שלהם בניגוד חזותי לסביבתם; נמצאים הרהיטים על רקע הסביבה הפתוחה, ימצא סימון נוסף החוצץ בין הסימון הראשון לרקע הסביבה בממדים מתאימים ובניגוד חזותי, כגון מדבקה שקוטרה 15 סנטימטרים שמסומנים בה עיגול בתוך עיגול בניגוד חזותי זה לזה, בגובה שבין 100 סנטימטרים ל-160 סנטימטרים לפחות;
- (2) סימן מאתר, אם היה אחד מאלה: דגם תלת-ממדי, מפה מישושית, אמצעי להעברת מידע קולי, וברזייה.
- (ג) לאורך דרך נגישה לאדם עם מוגבלות המתנייע באמצעי עזר לניידות או בכיסא גלגלים, או בסמוך לה, ימצאו אמצעים שאפשר לשבת עליהם, כגון מדרגת סלע או ספסל, ויתקיימו בהם הוראות אלה:

- (1) גובה מישור הישיבה מעל המדרג שסביבו יהיה בין 45 ל-50 סנטימטרים;
- (2) ימצא עליהם התקן בדומה למשענת יד שמסייע לשבת ולקום; אם הוא משענת יד, יהיה הגובה העליון של משענת היד מפני המושב 18 עד 24 סנטימטרים;
- (3) בחזית אמצעי הישיבה ימצא שטח רצפה פנוי שרוחבו 65 סנטימטרים לפחות והוא נמשך לכל אורך אמצעי הישיבה;
- (4) בשביל ששיפוע האורך שלו –

(1) עולה על 5 אחוזים ולאורך 200 מטרים לפחות מתחילתו כאמור, ימצאו אמצעי ישיבה כאמור, במרחק של כ-50 מטרים האחד מן האחר, ככל האפשר;

- (2) עד 5 אחוזים – במרחק של כ-100 מטרים אחד מן האחר, ככל האפשר, ולכל אורכו;
- (5) אמצעי ישיבה כאמור ימצא, במידת האפשר, בצל;
- (6) היה אמצעי כאמור ספסל, יתקיימו בו דרישות ת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדין בספסלים ובלבד –
- (א) שגובה פני הספסל יהיה בין 45 ל-50 סנטימטרים;
- (ב) שמשני צדי הספסל ימצאו משענות לזרוע שגובה פניהן מעל פני הספסל יהיה בין 18 ל-24 סנטימטרים;
- (ג) בחזית הספסל ימצא שטח רצפה פנוי שרוחבו 65 סנטימטרים לפחות והוא נמשך לכל אורך הספסל;
- (ד) יכול שבמקום האמור בפרט משנה (ג)4(4) ימצאו אמצעי ישיבה באתר בטווח הליכה של 250 מטרים לפחות מהכניסה הראשית לאתר; נוסף על כך, יעמיד גוף מנהל כלי רכב נגיש כאמור בתקנה 4(ב)1, לרשות אדם עם מוגבלות שבאמצעותו יוכל לנוע באתר;
- (ה) ב-20 אחוזים לפחות מכלל שולחנות פיקניק המצויים באתר המשמש לנופש ופנאי, ובסך הכול לא פחות משניים, יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדין בשולחנות פיקניק ודרישות פרט משנה (ג) לגבי אמצעי הישיבה לצדם; שולחנות כאמור יהיו פזורים באופן אחיד, במידת האפשר, בין שאר השולחנות באתר;
- (ו) במקבץ של רהיטי חוץ או מתקני חוץ זהים המצויים סמוך זה לזה באתר, יכול שהוראות פרטי משנה (א) עד (ד) יתקיימו ברהיט או במיתקן חוץ אחד בלבד ממקבץ כאמור.

6. דגם תלת ממדי

- (א) נוסף על האמור בתקנה 4(ב)3, באתר ארצי שבו מבנים או תופעות טבע בעלי ייחוד – ימצא דגם תלת-ממדי המדמה מבנה או תופעה כאמור או את חלקם באופן מייצג, שיאפשר לאדם עם לקות ראייה להתרשם ולחוות מבנה או תופעה כאמור באמצעות מישוש; מרכיביו העיקריים יהיו ניתנים לזיהוי באמצעות ניגוד חזותי.
- (ב) היה הדגם חשוף לקרינת שמש – תימע התלנטותו כגון על ידי שימוש בחומר מחזיר קרינת שמש.

תוספת שנייה

(תקנה 3(ד))

אישור של מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה לתכנית פעולה או להשלמת ביצוע התאמות נגישות באתר

לפי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות באתר), תשס"ח-2008 (להלן – התקנות)

1. פרטי האתר	
אתר קיימ/אתר חדש [מחק'י את המיותר]	מיקום:
מספר היתר הבנייה אם הוצא:	מועד הוצאת היתר הבנייה:
אתר ארצי: כן/לא [מחק'י את המיותר]	אם לא הוצא היתר בנייה – מועד תחילת הקמת האתר
2. פרטי הגוף המנהל של האתר	
שם מלא:	מס' זהות/מס' רישום אצל רשם החברות:
מס' טלפון:	כתובת:
דואר אלקטרוני:	
3. הצהרת מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה*	
(א) אני, החתום מטה, מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה מצהיר בזה כי אני רשאי ליתן אישור זה בקשר לאתר שבנדון, כל העובדות בטופס זה הם אמת, וחוות דעתי זו ניתנת לפי מיטב שיקול דעתי וכושר שיפוטי המקצועי.	
(ב) לאחר שהתייעצתי עם מורשה לנגישות השירות ששמו/ה....., ומספר הרישוי שלו/ה....., אני מאשר את תכנית הפעולה לפי תקנה 3(ז) לתקנות.	
(ג) אם האתר הוא אתר ארצי - (1) תכנית הפעולה פורסמה באתר האינטרנט של הגוף המנהל ביום; (2) לאחר שבחנתי את ההערות שהוגשו על ידי הציבור לתכנית, החלטתי לאשר/שלא לאשר את החלטת הגוף המנהל בקשר להערות כאמור, וזאת לאחר שהתייעצתי ביום עם מורשה לנגישות השירות.	
(ד) אני מאשר כי הושלם ביצוע התאמות הנגישות באתר לפי תכנית הפעולה.	
שם המורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה:	מס' זהות:
מס' רישוי:	כתובת:
מס' טלפון:	כתובת דואר אלקטרוני:
חתימת המורשה:	תאריך:
שם מורשה לנגישות השירות שנערכה עמו/ה התייעצות:	מס' זהות:
מס' רישוי:	כתובת:
מס' טלפון:	כתובת דואר אלקטרוני:

תוספת שלישית

(תקנה 4(א))

* יש למחוק בסעיף 3 את הלא מתאים בין סעיפים קטנים (א) עד (ד).

אישור של מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה לצורך ביצוע חלופה או פטור
לפי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות באתר), תשס"ח-2008 (להלן
– התקנות)

1.	פרטי האתר
	מיקום:
	מספר היתר הבנייה אם הוצא: מועד הוצאת היתר הבנייה: אם לא הוצא היתר בנייה – מועד תחילת הקמת האתר
2.	התאמות הנגישות שלא ניתן לבצע עקב פגיעה מהותית באתר או מסיבות הנדסיות
	הערה: התאמות הנגישות שלא ניתן לבצען עקב פגיעה מהותית באתר או במוקד עניין או מסיבות הנדסיות יפורטו בטורים א' ו-ב' לנספח שלהלן המהווה חלק בלתי נפרד מאישור זה (להלן - הנספח);
3.	הצהרת הגוף המנהל*:
	(א) עקב פגיעה מהותית באתר או במוקד עניין או מסיבות הנדסיות אין אפשרות לבצע את התאמות הנגישות המפורטות בטור א' לנספח מהנימוקים המפורטים בטור ב' לנספח. (ב) מצאתי התאמות נגישות חלופיות המפורטות בטור ג' לנספח שהן חלופה לדרישת התקנות כמפורט בטור א' לנספח, שמבטיחות נגישות למרב בני אדם עם סוגי מוגבלויות שונים. (ג) בדקתי ולא מצאתי התאמות נגישות חלופיות לביצוע לפי הסיפה של תקנה 4(א) לתקנות, כמפורט בטור ג' בנספח.
4.	פרטי הגוף המנהל של האתר
	שם מלא: מס' זהות/מס' רישום אצל רשם החברות: כתובת: דואר אלקטרוני: פרטי כל המנהלים הפעילים במקרה שהבעלים הוא תאגיד: שם מלא: מס' זהות
5.	הצהרת מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה*
	אני, החתום מטה, מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה מצהיר ומאשר בזה כי: א. אני רשאי ליתן אישור זה בקשר לאתר שבנדון, כל העובדות בטופס זה הם אמת, וחוות דעתי זו ניתנת לפי מיטב שיקול דעתי וכושר שיפוטי המקצועי. ב. לאחר שהתייעצתי ביום עם מורשה לנגישות השירות אני מאשר את האמור בסעיף 3(א), (ב) ו-(ג) **.

* יש למחוק בסעיף 3 את הלא מתאים בין סעיפים קטנים (א) עד (ג).

** יש למחוק בסעיף 5(ב) את הלא מתאים בין סעיפים קטנים (א) עד (ג) של סעיף 3.

שם המורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה:	מס' זהות:
מס' רישוי:	כתובת:
מס' טלפון:	כתובת דואר אלקטרוני:
חתימת המורשה:	תאריך:
שם מורשה לנגישות השירות שנערכה עמו/ה התייעצות:	מס' זהות:
מס' רישוי:	כתובת:
מס' טלפון:	כתובת דואר אלקטרוני:

נספח

טור א'	טור ב'	טור ג'
פירוט התאמות הנגישות לביצוע לפי התקנות, שביחס אליהן מתבקש הפטור	פירוט הסיבות לפגיעה מהותית או הסיבות ההנדסיות ונימוקי הפטור	התאמת נגישות חלופית לביצוע קיימת (ציין פרטיה) ²

דניאל פרידמן
שר המשפטים

כ"ד באב תשס"ח (25 באוגוסט 2008)

² מחק את המיותר.

חוק חנייה לנכים, תשנ"ד-1993¹

תוכן העניינים

1. הגדרות ופרשנות.....1
- א. אישור נכות בידי רופא שהסמיכה רשות הרישוי.....1
- ב. (בוטל).....1
2. חנייה במקום שאין החנייה מותרת בו.....2
3. סייג לרשות חנייה.....2
4. נעילה.....2
- א. עונשין.....2
- ב. פטור מתשלום בעד חנייה במקום ציבורי.....3
5. ביצוע ותקנות.....3

1. הגדרות ופרשנות

(א) בחוק זה -

"תג נכה" - תג שנתנה רשות הרישוי לנכה, הנושא את שם הנכה, את מספר זהותו ואת מספרי הרישוי של עד שני כלי רכב מזכים;

"נכה" - עיוור, אדם אשר רופא שהוסמך לאשר נכות על פי דין אישר לגביו בכתב אחת מאלה, או אדם שניתן לגביו אישור בכתב כאמור בסעיף 1א:

(1) שדרגת נכותו מגיעה ל-60% לפחות ותנועתו בדרכים בלי רכב עלולה לערער את מצב בריאותו;

(2) שהוא מוגבל בהליכה וזקוק לכסא גלגלים לצורך ניידותו;

(3) שהוא נכה הזקוק לרכב כאמצעי תנועה בגלל רגליו הנכות;

"רכב מזכה" - רכב שלגביו הוכיח הנכה, להנחת דעתה של רשות הרישוי, כי הוא עומד לשימושו האישי דרך קבע.

(ב) למונחים אחרים בחוק זה תהיה המשמעות שיש להם לפי פקודת התעבורה.

1א. אישור נכות בידי רופא שהסמיכה רשות הרישוי

לא ניתן לאשר נכות על פי דין, רשאי רופא שהסמיכה רשות הרישוי לאשר כי מתקיים באדם האמור בפסקה (1) להגדרה "נכה".

1ב. (בוטל).

¹ חוק חנייה לנכים תוקן לאחרונה 7.4.2005 – תיקון מס' 4

2. חנייה במקום שאין החנייה מותרת בו

- (א) נכה רשאי להחנות את רכבו הנושא תג נכה (להלן - הרכב), במקום שאין החניה מותרת בו אם התקיימו כל אלה:
- (1) בסמוך למקום האמור, אין מקום חניה מוסדר לנכים או שהוא לא היה פנוי בזמן החניה;
 - (2) בסמוך למקום האמור לא מצוי מקום אחר שהחניה בו מותרת או שהוא לא היה פנוי בזמן החניה;
 - (3) החניה נעשית באופן שאין בה סיכון לעוברי דרך ואין היא מונעת מעבר חופשי להולכי רגל, לעגלות ילדים או לעגלות נכים;
 - (4) החניה אינה גורמת להפרעה ממשית לתנועה.
- (ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על אדם המתלווה אל הנכה והנוהג עבורו ברכב, אלא אם כן תג הנכה ניתן לנכה בהתאם להוראות סעיף 1ב.

3. סייג לרשות חנייה

- מבלי לגרוע מן האמור בסעיף 2(א)(3) ו-4, לא יחול ההיתר שבסעיף 2 על חניה -
- (1) בתוך צומת או בתחום שנים- עשר מטרים ממנו, פרט לקטע שסימנה רשות תמרור, בתמרור או בסימון על אבני השפה, שמותר לחנות בו;
 - (2) במקום כניסה לשטח המיועד לחניית כלי רכב;
 - (3) בתוך מעבר חציה או בתחום שנים- עשר מטרים לפניו;
 - (4) בנתיב שיועד לתחבורה ציבורית ובתחום תחנת אוטובוסים המוגדר על ידי סימון על פני כביש, ובאין סימון כאמור - בתוך עשרים מטרים לפני תמרור "תחנת אוטובוסים" ועשרים מטרים אחריו, בשני צדי הדרך, ובלבד שמותר להחנות את הרכב בצד הדרך שממול לסימון על פני הכביש או ממול לתמרור, אם רוחב הכביש באותו מקום הוא שנים- עשר מטרים או יותר;
 - (5) בתוך תחום תחנת מוניות המסומן בתמרור שהוצב או סומן;
 - (6) בתחום שני מטרים מברז כיבוי (הידרנט) כאשר התחום מסומן בסימון על המדרכה או על שולי הכביש או על שניהם, כפי שקבעה רשות התמרור המרכזית;
 - (7) בצד רכב אחר העומד או חונה בצדה של הדרך.

4. נעילה

על אף האמור בסעיף 70א לפקודת התעבורה, לא ינעלו שוטר או גורר מורשה, גלגלי רכב הנושא תג נכה אם הרכב חונה בניגוד להוראות חוק זה, אולם רשאים הם להזיז את הרכב, ובמידת הצורך גם לגררו, אם אופן חנייתו מסכן עוברי דרך או גורם הפרעה ממשית לתנועה.

4א. עונשין

- (א) אדם שאינו נכה ואינו מתלווה לנכה, שהחנה רכב הנושא תג נכה במקום שאין החניה מותרת בו, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.
- (ב) נכה המוסר תג נכה לאדם אחר, שאינו מתלווה לנכה, לשם שימוש בתג האמור לחניה במקום שאין החניה מותרת בו, דינו - קנס כאמור בסעיף קטן (א).

- (ג) הורשע נכה בעבירה לפי סעיף קטן (ב), רשאי בית המשפט, נוסף על כל עונש אחר, להורות בצו על שלילת זכאותו של הנכה לתג הנכה לתקופה שיקבע.
- (ד) בסעיף זה, "מתלווה לנכה" - אדם המתלווה אל הנכה והנוהג עבורו ברכב.

4. פטור מתשלום בעד חנייה במקום ציבורי

מקום ציבורי שהגישה הנגישה היחידה אליו לאדם עם מוגבלות היא דרך חניה במקום הציבורי הכרוכה בתשלום, תחול על המפעיל או המחזיק של המקום הציבורי חובה לשלם בעד חניה במקום האמור, בשל האדם עם המוגבלות, ככל שנדרש לאדם כאמור מקום חניה; לעניין סעיף זה –

"אדם עם מוגבלות" – כהגדרתו בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות;

"חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998;

"מקום ציבורי" – כהגדרתו בסימן ג' לפרק ה'1 בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות; "תשלום" – לרבות שיפוי בעד תשלום.

5. ביצוע ותקנות

שר התחבורה ממונה על חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

ישראל קיסר
שר התחבורה

שבח וייס
יושב ראש הכנסת

יצחק רבין
ראש הממשלה

עזר וייצמן
נשיא המדינה

סעיפים רלוונטיים מחוקים שונים

תוכן העניינים

2.....	תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970
2.....	1. הגדרות
2.....	תוספת שנייה, חלק ג'
2.....	3.2.1.2. אופן מדידת רוחב פנוי למעבר וגובה של דלת
4.....	3.2.12.1. חישוב תפוסה
6.....	תוספת שנייה, חלק ח'
6.....	8.13. בתי שימוש מיוחדים
8.....	תוספת שנייה, חלק כ"א
8.....	21.1.1.1. פרשנות
8.....	חוק רישוי עסקים, תשכ"ח – 1968
8.....	ב. הגדרות
8.....	פקודת היערות
8.....	15. אסור לכרות אילנות מוגנים וכו' אלא עפ"י רשיון
9.....	חוק העתיקות, תשל"ח-1978
9.....	1. הגדרות
9.....	28. אתר עתיקות
9.....	תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), תשכ"ז-1967
9.....	תוספת ראשונה
10.....	תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), תשס"ד-2004
10.....	1. הגדרות

תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות),

תש"ל-1970¹

1. הגדרות

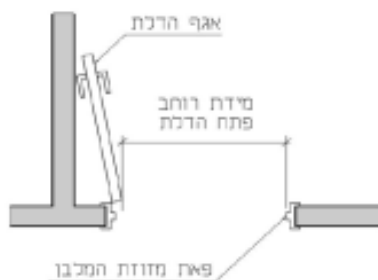
בתקנות אלה –

"הל"ת" - הוראות למיתקני תברואה, תש"ל-1970, שאושרו על-ידי שר הפנים לאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה ועותק מהן מופקד במשרדי כל ועדה מקומית;

תוספת שנייה, חלק ג'

3.2.1.2. אופן מדידת רוחב פנוי למעבר וגובה של דלת

(א) בדלת חד-אגפית – לקביעת רוחבה הפנוי למעבר, יימדד המרחק האופקי הקטן ביותר, שבין מישור אגף הדלת הפתוח לגמרי בפתיחה מרבית ובין פאת מזוזת המלבן, הבולטת ביותר כלפי האגף הפתוח, כמתואר בתרשים 3.2.1.2 א'.

תרשים 3.2.1.2 א'

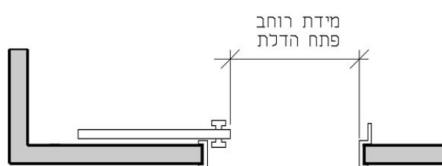
(ב) בדלת דו-אגפית או רב-אגפית – לקביעת רוחבה הפנוי למעבר, יימדד המרחק האופקי בין מישורי שני אגפי הדלת הסמוכים זה לזה והפתוחים בזווית ישרה לפחות, כמתואר בתרשים 3.2.1.2 ב'.

¹ תקנות התכנון והבניה תוקנו לאחרונה 21.11.2011 – תיקון מס' 2 לשנת תשע"ב. סעיפים 3.2.1.2 ו-3.2.12.1 תוקן באחרונה 22.9.2008 – תיקון מס' 3 לשנת תשס"ח, סעיף 8.13 תוקן באחרונה 23.9.2004 – תיקון מס' 1 לשנת תשס"ה, ההגדרה בסעיף 21.1.1.1 נוספה 26.10.2011 – תיקון מס' 1 לשנת תשע"ב.

תרשים 3.2.1.2 ב'

(ג) בדלת הזזה חד-אגפית – לקביעת רוחבה הפנוי למעבר, יימדד המרחק האופקי בין הפאה הצדדית של אגף הדלת כאשר היא פתוחה לגמרי ובין מזוזת המלבן שממול, כמתואר בתרשים 3.2.1.2 ג'.

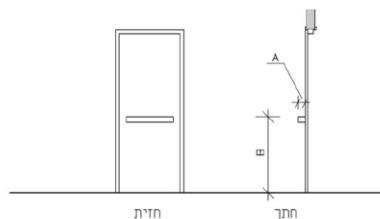
תרשים 3.2.1.2 ג'

(ד) בדלת הזזה דו-אגפית, שאגפיה נפתחים משני כיוונים מנוגדים, לקביעת רוחבה הפנוי למעבר, יימדד המרחק האופקי בין הפאות הצדדיות של שני אגפי הדלת, כאשר שניהם פתוחים לגמרי, כמתואר בתרשים 3.2.1.2 ד'.

תרשים 3.2.1.2 ד'

(ה) בקביעת רוחבה הפנוי למעבר של דלת, לא תיחשב בליטה מקומית של ידיות או של צירים עד 9 סנטימטרים ועד לגובה מרבי של 1.20 מטר ממישור הרצפה, כמתואר בתרשימים 3.2.1.2 ה' ו-3.2.1.2 ו'.

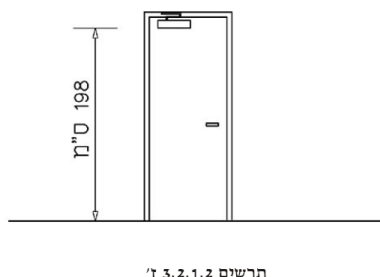

$A \geq 9$ ס"מ
 $B \geq 120$ ס"מ

תרשים 3.2.1.2 ה' ו'

(ו) בקביעת גובה הפנוי למעבר של דלת, מעל גובה של 1.98 מטרים ממישור הרצפה יותרו בליטות בלא הגבלת רוחב, כמתואר בתרשים 3.2.1.2 ז'.

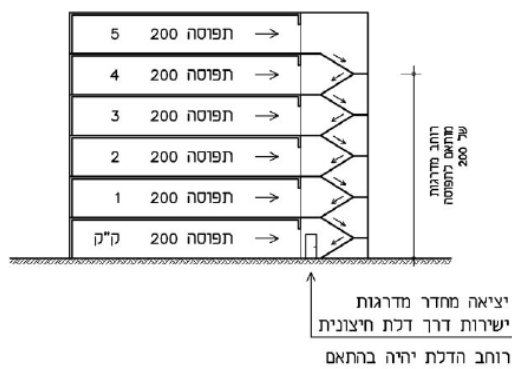

3.2.12.1. חישוב תפוסה

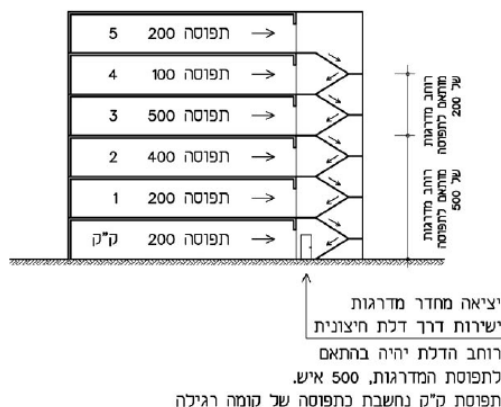
(א) תפוסה של בניין תיקבע לפי סך הכל המצטבר של תפוסת חלקי הבניין השונים על פי שימושם.

(ב) מספר דרכי מוצא ורוחבן בכל קומה ייתנו מענה לתפוסה הכוללת של חלקי הבניין השונים באותה קומה.

(ג) אם דרכי מוצא משרתות יותר מקומה אחת, מספרן ורוחבן ייקבעו על פי התפוסה של הקומה שבה הם נמצאים; בכל מקרה לא תהיה הפחתה במספר דרכי המוצא או ברוחבן בכיוון המילוט, כמתואר בתרשימים 3.2.12.1 א' ו-3.2.12.1 ב'.

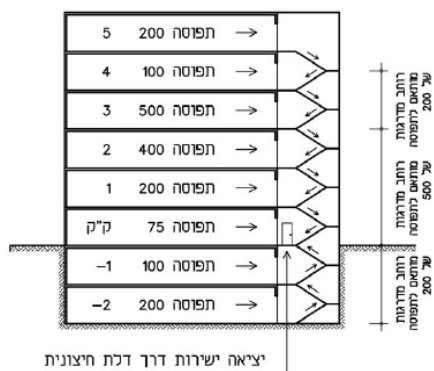

תרשים 3.2.12.1 א'

תרשים 3.2.12.1 ב'

(ד) היו דרכי המוצא משרתות קומה המלכדת נתיב מילוט מהקומות שמעליה ומתחתיה, יחושבו מספרן ורוחבן של דרכי המוצא כסכום הכמות והרוחב של הקומות המתלכדות, כאמור בתרשים 3.2.12.1 ג'.

תפוסת הדלת תהיה טר:
 תפוסת המדרגות - 500 איש
 תפוסת קומות תחתונות - 200 איש
 סה"כ תפוסת הדלת: 700 איש

תרשים 3.2.12.1 ג'

(ה) תפוסה של יציע או של מרפסת תתווסף לחישוב התפוסה של חלק הבניין שאליו הם מחוברים.

(ו) תפוסת חדר או אולם, לצורך חישוב רוחב ומספר דרכי מוצא, תחושב על ידי חלוקת השטח השימושי של חלק הבניין האמור, כמפורט בטור א' בטבלה 3.2.12.2, הנמדד במטר מרובע, במקדם התפוסה הנקוב בטור ב' לצדו, למעט אם נרשם אחרת; בפרט זה, "שטח שימושי" – השטח הנמדד על פי טור ג' בטבלה האמורה ובהתייחס לדרישות הנוספות כמצוין בטור ד'.

(ז) על אף האמור בפרט משנה (ו), מותר שתפוסת חדר או אולם תהיה גדולה מן התפוסה המתקבלת מהחישוב לפי פרט משנה (ו), בתנאי שבמרכיבי דרך המוצא יתקיימו כל דרישות פרק זה; פרט משנה זה לא יחול על שימושים שההערה "תפוסה מקסימלית" מצוינת לצדם בטור ד' בטבלה 3.2.12.2.

(ח) שטחי פרזדורים, מדרגות, חדרי שירותים וחדרים טכניים לא יכללו בחישוב התפוסה.

(ט) אם בחלק מבניין מתקיימים כמה שימושים בו-זמנית ולא ניתן להפריד בין שימושים, תפוסתו תחושב לפי השימוש בעל התפוסה הגבוהה ביותר.

תוספת שנייה, חלק ח'

8.13. בתי שימוש מיוחדים

- (א) יותקנו בבנין ציבורי לפחות שני תאים של בית שימוש המיועדים לנכים, אחד לנשים ואחד לגברים.
- (ב) נמצא לפני תא בית שימוש כאמור חדר שירות, יתמלאו בו התנאים האלה:
- (1) המרחק בין המישור החיצון של כנף הדלת של בית השימוש ובין הקיר ממול (בחלק זה – עומק) יהיה לפחות 1.30 מטר לכל ארכו;
 - (2) המרחק בין שאר הקירות הניצבים לדלת התא של בית השימוש (להלן בחלק זה – אורך) יהיה לפחות 2.30 מטרים;
 - (3) לא תיפתח שום דלת לתוך חלל חדר השירות האמור, פרט לדלת של תא בית השימוש;
 - (4) הדלת של התא תימצא בפנינת החלל האמור, בקיר הארוך;
 - (5) ארכו של חדר שירות האמור יוכל להיות לפחות 1.30 מטר, אם עמקו יגיע ל-2.30 מטרים לפחות וגם יתמלא התנאי שבסעיף 8.07(2).
- (ג) הדלת לתא בית השימוש תמלא את התנאים הבאים:
- (1) היא תיפתח החוצה;
 - (2) הצירים שלה יהיו מורכבים על צד המשקוף המרוחק יותר כלפי מי שמתקרב אליה מהחוץ;
 - (3) לא יותקן מפתן בפתחה;
 - (4) יחולו עליה ההוראות שבפרט 8.07(1), (10), (11) ו-12);
 - (5) בגובה הידית יורכב על המישור הפנימי של הכנף מוט או צינור אפקי כאמור שבפרט 8.07(13) ו-14);
 - (6) על אף הסגירה בפנים על-ידי בריח או סידור דומה, תינתן האפשרות לפתוח את הדלת האמורה ולסלקה מהחוץ ולהיכנס לתא התפוס של בית השימוש בשעת הצורך.
- (ד) המידות הפנימיות של תא בית השימוש יהיו דלהלן:
- (1) המרחק בין המישור הפנימי של כנף הדלת והקיר ממול לא יפחת מ-1.75 מטר;
 - (2) המרחק בין הקירות הניצבים לדלת לא יפחת מ-1.40 מטר.
- (ה) מיקומה של האסלה יהיה כך:
- (1) המרחק מהקצה הקדמי שלה עד לקיר שמאחוריה לא יפחת מ-0.75 מטר;
 - (2) המרחק מהקו המרכזי שלה עד לקיר הקרוב המקביל לה לא יפחת מ-1.00 מטר; "הקו המרכזי של האסלה" הוא קו פיקטיבי החוצה אותה לארכה לחצאים;

- (3) הגובה של המישור העליון של המכסה שלה יהיה 0.50 מטר מעל פני הרצפה.
- (ו) יותקנו בתא מוטות אופקיים ואנכיים בדרך הזו:
- (1) קוטרם לא יהיה קטן מ-25 מילימטר ולא גדול מ-40 מילימטר;
- (2) בקיר המקביל והסמוך לציר האורך של האסלה, יותקן מוט אנכי באורך 60 סנטימטר לפחות שקצהו התחתון יהיה בגובה 75 עד 85 סנטימטר מהרצפה; המוט יותקן מעל קצהו הקרוב לכיור של המוט האופקי האמור בפסקה (3), אך לא פחות ממרחק של 95 סנטימטר מהקיר שבגב האסלה;
- (3) בקיר המקביל והסמוך לציר האורך של האסלה יותקן מוט אופקי באורך 60 סנטימטר לפחות, שחלקו העליון יהיה בגובה 75 עד 85 סנטימטר מהרצפה וחלקו האחורי יותקן במרחק 15 עד 35 סנטימטר מהקיר שבגב האסלה;
- (4) המוטות האמורים בפסקאות (2) ו-(3) יותירו מרווח גריפה של 4 עד 12 סנטימטר מפני הקיר שעליו הם מותקנים וניתן יהיה לחבר את המוטות ליחידה אחת;
- (5) כל מוט יעוגן משני קצוותיו, על ידי שלושה ברגים לפחות, בכל קצה, המותאמים לדרישות היצרן והתקן החל במקום ייצורם; הברגים יוסתרו על ידי מכסה מתאים (רוזטה) כך שלא יהיו גלויים לעין;
- (6) בקיר שבגב האסלה, או צמוד לו, על גבי עמוד חיצוני מיוחד המותאם למוט והמעוגן לרצפה בצורה בטיחותית באמצעות 4 ברגים לפחות, יותקן מוט מתרומם ממצב אופקי למצב אנכי; המוט יהיה באורך 75 עד 85 סנטימטר, וצדו העליון, במצב אופקי, יהיה בגובה 75 עד 85 סנטימטר מהרצפה; המוט יורכב במרחק של 80 סנטימטר מהקיר המקביל והקרוב לציר האורך של האסלה; על המוט להישאר במצב אנכי בכוחות עצמו באמצעות אמצעי המהווה חלק מובנה בו שימנע את נפילתו הפתאומית למצב אופקי; צורת המוט המתרומם האמור בפסקה זו יכולה להיות אובלית או מלבנית ובלבד שתהיה נוחה לתמיכה והחזקה ביד; רוחב המוט לא יעלה על 60 מילימטר ועוביו לא יעלה על 40 מילימטר; המוט, על כל חלקיו, יהיה בטיחותי, קל ופשוט לשימוש; יש להצמיד סמוך למוט מדבקה או שלט בגודל d2020 סנטימטר, עם ציורים (פיקטוגרמות) קריאים וברורים המראים את אופן השימוש במוט;
- (7) כל המוטות, על חלקיהם השונים, יהיו עשויים מחומר קשיח, עמיד ובלתי מחליד ויעמדו בפני כוחות אופקיים ואנכיים; פני השטח של המוטות יהיו עם חספוס קל או שצורת המוט תהיה מיוחדת כך שתימנע החלקת היד; כל העיגונים לקיר ולרצפה יהיו בטיחותיים וכל קצוות המוטות יהיו מעוגלים באופן המונע פגיעה ופגיעה כלשהי.
- (ז) יותקן בתוך התא כיור רחצה ולגביו יתמלאו התנאים הבאים:
- (1) הכיור יימצא במרחק מהאסלה המאפשר לאדם היושב עליה להגיע ולהשתמש בו;
- (2) פני הכיור העליונים יהיו בגובה של 80 ס"מ מעל הרצפה;
- (3) ברז המים בכיור האמור יהיה מסוג ידי-מנוף.
- (ח) ידית השטיפה של האסלה, מחזיק נייר טואלטי, סידורי סיבון לרחיצת ידיים ומגבת יימצאו במרחק מהאסלה המאפשר לאדם היושב עליה להשתמש באבזרים האמורים בנקל.

תוספת שנייה, חלק כ"א

21.1.1.1. פרשנות

"ברירת שחיה לספורט" – ברירת שחיה מיוחדת המיועדת לאימוני שחיה ותחרויות ספורט;

חוק רישוי עסקים, תשכ"ח – 1968²

8. הגדרות

(א) בסעיף זה ובסעיף 8ג –

"חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;

"מורשה לנגישות השירות" – כמשמעותו בסעיף 19מא לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות שהוא עובד של רשות הרישוי או שרשות הרישוי התקשרה עמו לענין זה;

"מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה" – כמשמעותו בסעיף 19מא לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות שהוא עובד של רשות הרישוי או שרשות הרישוי התקשרה עמו לענין זה;

"מקום ציבורי" – מקום מהמקומות המפורטים בתוספת הראשונה לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, או חלק ממנו, העומד לשימוש כלל הציבור או חלק בלתי מסוים ממנו;

"שירות ציבורי" – שירות המפורט בתוספת השניה לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, המיועד לכלל הציבור או לחלק בלתי מסוים ממנו.

(ב) רשות הרישוי לא תיתן רישיון או היתר זמני לעסק טעון רישוי שהוא מקום ציבורי או שירות ציבורי, אלא אם כן מצאה רשות הרישוי כי קוימו הוראות הנגישות לפי פרק ה' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, על סמך חוות דעת של מורשה לנגישות השירות וחוות דעת של מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה.

פקודת היערות³

15. אסור לכרות אילנות מוגנים וכו' אלא עפ"י רישיון

לא יכרות אדם עץ זית או עץ חרוב או כל אילן אחר המוגן לפי צו שניתן עפ"י סעיף 14 מפקודה זו, וכן עץ בוגר, כהגדרתו בסעיף 83 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, בכל

² חוק רישוי עסקים תוקן לאחרונה 18.11.2010 – תיקון מס' 27. סעיף 8 תוקן באחרונה 18.11.2010 – תיקון מס' 27.

³ פקודת היערות תוקנה לאחרונה 16.11.2008 – תיקון מס' 4. סעיף 15 תוקן באחרונה 16.11.2008 – תיקון מס' 4.

מקום שהם גדלים, ולא יעביר את עציהם של אותם אילנות אלא אם קיבל תחילה רשיון לכך בטופס הקבוע מפקיד היערות.

חוק העתיקות, תשל"ח-1978⁴

1. הגדרות

"עתיקה" –

נכס, בין תלוש ובין מחובר, שנעשה בידי אדם לפני שנת 1700 לספירה הכללית, לרבות דבר שהוסף לו לאחר מכן והוא חלק בלתי נפרד ממנו;

נכס, כאמור בפסקה (1), שנעשה בידי אדם החל בשנת 1700 לספירה הכללית, והוא בעל ערך היסטורי והשר הכריז שהוא עתיקה;

שרידים זואולוגיים ובוטניים מלפני שנת 1300 לספירה הכללית;

"אתר עתיקות" – שטח המכיל עתיקות, שהמנהל הכריז עליו לפי סעיף 28(א);

28. אתר עתיקות

(א) המנהל רשאי להכריז כי מקום פלוני הוא אתר עתיקות; ההכרזה תפורסם ברשומות.

תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות),

תשכ"ז-1967⁵

תוספת ראשונה

1. בתוספת זו –

"רשות מוסמכת" – כל רשות שיש לה סמכות בענין היתרים או מתן הוראות בקשר לבניה, על פי כל דין;

⁴ חוק העתיקות תוקן לאחרונה 15.2.2010 – תיקון מס' 4. ההגדרות בסעיף 1 וסעיף 28 לא תוקנו מאז חקיקת החוק בשנת 1978.

⁵ תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות) תוקנו לאחרונה 1.11.2007; ההגדרה "רשות מוסמכת" הוספה לתקנות 5.8.1971 – תיקון מס' 3 לשנת תשל"א

תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה),

תשס"ד-2004⁶

1. הגדרות

"אתר בריכת שחיה" – בריכת שחיה לרבות החצרים והמבנים המשרתים אותה כגון מלתחות ושירותים;

⁶ תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה) לא תוקנו מאז התקנתן ביום 15.6.2004

נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות

Accessibility of the built environment: Principles and general requirements

תקן זה הוכן על ידי ועדת מומחים בהרכב זה:
יעקב אדיב, שמואל חיימוביץ (יו"ר), דוד כהנא, גליה שפנאוף
כמו כן תרמה להכנת התקן רעיה קובזאנצב.

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 117 - תכנון כללי, בהרכב זה:

איגוד לשכות המסחר בישראל	-	צביקה קראוס
הטכניון - הפקולטה לארכיטקטורה	-	אריה גונן
התאחדות הקבלנים והבונים בישראל	-	חיים לב
התאחדות התעשיינים בישראל	-	עמי אריכא
לשכת המהנדסים והאדריכלים	-	ישראל קצנלנבוגן
מרכז השלטון המקומי	-	רחמים שרים (יו"ר)
משרד הבינוי והשיכון	-	ליאורה לבקוביץ-זיידמן
משרד הפנים	-	דוד פילזר
עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל	-	אורי זרובבל
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	אבי ג'נח

נורית הולצינגר ריכזה את עבודת הכנת התקן.

הודעה על רויזיה

תקן זה בא במקום

התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 מדצמבר 1998

מילות מפתח:

בניינים, נגישות, גישה, תכן, רכיבי בניין, שטחים ציבוריים, בטיחות בבניינים.

Descriptors:

buildings, accessibility, design, building elements, public areas, safety in buildings.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכניו נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם התקן רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

תוכן העניינים

1	הקדמה
1	מבוא
1	פרק א - עניינים כלליים
1	1.1 תחום התקן
2	1.2 אזכורים
2	1.3 הגדרות
4	פרק ב - דרישות כלליות
4	2.1 כללי
4	2.2 כניסה נגישה לבניין
4	2.3 חניה נגישה
4	2.4 אמצעי תקשורת, הכוונה ותאורה
4	2.5 אמצעי הפעלה
5	2.6 מידות אנוש (אנתרופומטריה)
10	2.7 דרך נגישה
13	2.8 תחזוקה
13	2.9 מכשולים בדרך
18	נספח א - מידות טיפוסיות לכיסאות גלגלים
18	רשימת מונחים

הקדמה

תקן זה הוא החלק הראשון בסדרת תקנים הדנה בנגישות הסביבה הבנויה. חלקי הסדרה הם אלה:

- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3.1 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות
- ת"י 1918 חלק 3.2 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות משלימות לשימושים ספציפיים
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 1918 חלק 5⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור ויחידות אכסון
- ת"י 1918 חלק 6⁽²⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: סימנים מישושיים וחזותיים במשטחי הליכה

מבוא

סדרת התקנים הישראליים ת"י 1918 קובעת דרישות מינימליות לתכנונם של מרחבים ורכיבי בניין⁽²⁾ ושל אזורי שירות נלווים, כך שישרתו גם אנשים עם מוגבלות (הגדרה 1.3.2)⁽³⁾, בהתאם להוראות כל דין. בעבר היה נהוג להתחשב במידותיו של "אדם ממוצע" כאמת-מידה לתכנון. כיום מובן שאין למעשה "אדם ממוצע", ושכל אדם חורג מה"ממוצע" במידה זו או אחרת. במקרים רבים, הסביבה הפיזית היא שהופכת חריגה זו למוגבלות.

בסדרת תקנים זו משתקפת השאיפה לתכנן סביבה בעלת נגישות אינטגרלית המתאימה גם לאנשים עם מוגבלות, קבועה או זמנית, והמאפשרת את השתלבותם בחברה בדרך שוויונית, מכובדת, עצמאית ובטיחותית.

חלק זה של סדרת התקנים כולל עקרונות ודרישות כלליות, המשמשות בסיס לדרישות המפורטות הנקובות בחלקים האחרים של סדרת התקנים הישראליים ת"י 1918.

פרק א - עניינים כלליים

1.1. תחום התקן

תקן זה קובע עקרונות ודרישות כלליות מינימליות לתכנון מרחבים ורכיבי בניין⁽²⁾ בבניינים ובשטחי חוץ בסביבה הבנויה (הגדרה 1.3.9), כך שתתאפשר נגישות (הגדרה 1.3.6) גם לאנשים עם מוגבלות⁽⁴⁾. התקן חל על תכנון נגישות בסביבה חדשה, כך שתהיה נגישה ככל הנדרש לפי הוראות כל דין⁽⁵⁾. תקן זה או חלקים ממנו יכולים לחול גם על נגישות בסביבה קיימת, בהתאם לנדרש בהוראות כל דין.

(1) נמצא בהכנה בעת פרסום תקן זה (ת"י 1918 חלק 1).

(2) ראו רשימת מונחים בסוף התקן.

(3) כאשר מתכננים עבור אדם מסוים, יש להביא בחשבון את מוגבלויותיו, יכולותיו והעדפותיו המיוחדות.

(4) לא כל המידות המפורטות בתקן זה מתאימות לשימוש אנשים המתניידים בקלנועית (ראו הגדרה 1.3.12). מידע נוסף

בנושא קלנועיות ראו בתקן הישראלי ת"י 1279 חלק 2 ובתקנות התעבורה.

(5) בסביבה המיועדת במיוחד לאנשים עם מוגבלות תתוכנן הנגישות, נוסף על התכנון לפי דרישות תקן זה, על פי הצרכים המיוחדים של אוכלוסיית היעד ובהתייעצות עם מומחים.

1.2. אזכורים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים שאינם מתוארכים - מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

- כיסאות גלגלים: כיסאות גלגלים מונעים חשמלית, קלנועיות והמטענים שלהם	ת"י 1279 חלק 2
- ניהול תחזוקת בניינים: רכיבים וגימור	ת"י 1525 חלק 1
- נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין	ת"י 1918 חלק 2
- נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות	ת"י 1918 חלק 3.1
- נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות משלימות לשימושים ספציפיים	ת"י 1918 חלק 3.2
- נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת	ת"י 1918 חלק 4
- התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל חומרים המיועדים למשטחי הליכה	ת"י 2279
- תאורה למקומות עבודה שבתוך מבנים	ת"י 8995

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, על עדכוניו
 תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) התש"ל-1970, על עדכוניהן
 תקנות התעבורה, התשס"ו-2006, על עדכוניהן
 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), התשס"ח-2008

1.3. הגדרות

הגדרות אלה כוחן יפה בתקן זה:

1.3.1. אמצעי הפעלה

אמצעי המשמש להפעלת מערכות, כגון: שקע, מפסק, מתג, כפתור, ידית.

1.3.2. אדם עם מוגבלות

כהגדרתו בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות:

"אדם עם לקות פיסית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים".
 הערה להגדרה:

לדוגמה: אנשים המתניידים בכיסא גלגלים, אנשים המתקשים בהליכה, אנשים עם לקות ראייה, אנשים עם לקות שמיעה, אנשים עם פיגור שכלי, אנשים עם לקות חמורה בתקשורת, וכן אנשים עם מידות גוף חריגות ואנשים עם מוגבלויות המאפיינות את אוכלוסיית הקשישים.

1.3.3. חופשי

ללא מכשולים.

1.3.4. כבש⁽²⁾

מישור משופע קבוע המקשר בין שני מפלסים.

1. 3. 5. משטח ביניים⁽⁶⁾

משטח אופקי המשמש למנוחה או להתארגנות לאורך כבש, מהלך מדרגות או דרך.

1. 3. 6. נגישות⁽²⁾

כהגדרתה בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות:

"אפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם, שימוש במתקניהם והשתתפות בתכניות ובפעילויות המתקיימות בהם, והכל באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי".

1. 3. 7. מרחב נגיש⁽²⁾

מונח המתאר מרחב כגון שטח, בניין, אזור שירות או חלק מהם, שאנשים עם מוגבלות יכולים לגשת אליו, להיכנס אליו ולהשתמש בו באופן חופשי, בטוח, מכובד ועצמאי, ללא הפרדה מכלל הציבור, ואשר מתאים לדרישות תקן זה.

1. 3. 8. דרך נגישה

תוואי חופשי רצוף, המקשר בין כל הרכיבים והמרחבים הנגישים שבבניין, שמחוץ לבניין ושבאזורי השירות, והמתאים לשימוש של אנשים עם מוגבלות. דרך נגישה עשויה לכלול מסדרונות, פתחים, שטחי רצפה חופשיים, כבשים, מעליות, מדרכות והנמכות מדרכה.

1. 3. 9. סביבה בנויה

כל סביבה שנבנתה או פותחה כך שהציבור יכול לגשת אליה ולהשתמש בה.

1. 3. 10. שיפוע אורכי

שיפוע הדרך המקביל לכיוון התנועה בה.

1. 3. 11. שיפוע רוחבי

שיפוע הדרך הניצב לכיוון התנועה בה.

1. 3. 12. קלנועית⁽²⁾

כהגדרתה בתקנות התעבורה, למעט כיסא גלגלים ממונע עם מוט היגוי⁽²⁾.

1. 3. 13. ניגוד חזותי⁽²⁾

הניגוד בין שטח מסוים לסביבתו הקרובה, הניתן להבחנה ברורה בעיני אדם המתבונן בתנאי התאורה הקיימים או הצפויים במקום, והמבוטא בעיקר בבהירות⁽²⁾ וכן בגוון⁽²⁾ וברוויה⁽²⁾. דוגמות לניגוד חזותי: צבע לבן או צהוב על רקע כחול או שחור. הערות:

א. פירושים לעניין זה:

בהירות⁽²⁾ - תחושת כמות האור המוחזרת מהשטח המסוים יחסית לסביבתו;

גוון⁽²⁾ - הביטוי התחושתי של אורך הגל הנפלט מהשטח, כגון מידת היותו של הצבע אדום או כחול;

רוויה⁽²⁾ - התחושה המתקבלת ממידת המובחנות של השטח מצבעי לבן, אפור או שחור.

ב. ראו גם הגדרת "ניגוד חזותי" בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר).

⁽⁶⁾ בלשון המקצוע, משטח ביניים מכונה "פודסט".

14. 3. 1. ניגוד מישושי⁽²⁾

הניגוד בין מרקם פניו של שטח מסוים לבין מרקם פני סביבתו הקרובה, הניתן לזיהוי במישוש באמצעות כף רגל נעולה בנעל ובאמצעות מקל נחייה.

פרק ב - דרישות כלליות

1. 2. כללי

כל המידות הנקובות בתקן זה הן מידות נטו מינימליות; אין להקטינן על ידי בליטות, מעקים, חיפויים או כל אלמנט אחר, אלא אם צוין אחרת בתקן.

2. 2. כניסה נגישה לבניין

כניסה לבניין, הנדרשת לפי תקנות התכנון והבנייה להיות כניסה נגישה, תתאים לנדרש בעניין זה בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 3.1, לפי העניין.

3. 2. חניה נגישה

מקומות החניה הנגישים לאנשים עם מוגבלות יתאימו לדרישות המופיעות בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2.

4. 2. אמצעי תקשורת, הכוונה ותאורה

יש להבטיח תכנון מתאים לצרכים המיוחדים של אנשים עם לקות שמיעה או/וגם לקות ראייה במרחבים המשמשים להתכנסות ולהעברת מידע לציבור, כגון: בתי ספר, אולמות תאטרון, אולמות קולנוע, אולמות הרצאה, מרכזי מבקרים, מוזאונים, אולמות כניסה ועל יד דלפקי מודיעין ועמדות שירות. התאורה תתאים לדרישות הסעיף הדין בתאורה שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4. נוסף על כך, תאורה במקומות עבודה תעמוד לפחות בדרישות הנקובות בתקן הישראלי ת"י 8995. ליד אמצעי הפעלה, שילוט, דלפקי מודיעין ועמדות שירות, וליד מדרגות ומכשולים אחרים, תסופק תאורה בעוצמה מתאימה למפורט לעיל. אמצעי תקשורת העוזרים להתמצאות, להכוונה ולקבלת מידע, כגון: אמצעים חזותיים, שמיעתיים, מישושיים ואלקטרוניים, יתאימו לדרישות המפורטות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

5. 2. אמצעי הפעלה

כל אמצעי ההפעלה (הגדרה 1.3.1) במרחבים נגישים (הגדרה 1.3.7) ולאורך דרכים נגישות (הגדרה 1.3.8) יעמדו בדרישות אלה:

א. מיקום

אמצעי ההפעלה והוראות השימוש בהם ימוקמו כך שיהיו נגישים לכל משתמש בהתאם לדרישות תקן זה.

ב. גובה

אמצעי ההפעלה ימוקמו בטווח ההגעה המשותף כנדרש בסעיף 2.6.4, לפי העניין.

ג. אופן ההפעלה

אמצעי ההפעלה יותקנו כך שהפעלתם תהיה קלה, ביד אחת, תוך הפעלת כוח קטן מ-22 ניוטון (כ-2.2 קילוגרם כוח). לצורך הפעלתם לא יידרשו תמרון עדין של האצבעות, אחיזה חזקה, צביטה חזקה, סיבוב חזק של כף היד או לחיצה רצופה. דרישות בעניין כוח ההפעלה הנדרש לפתיחת דלת ראו בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

ד. עיצוב

אמצעי ההפעלה יהיו בגודל נוח לשימוש, בניגוד חזותי (הגדרה 1.3.13) לסביבתם וניתנים לזיהוי מישושי, והם יוארו בעוצמה מתאימה (ראו סעיף 2.4).

ה. מידע

המידע לגבי האמצעים השונים, כגון חוראות ההפעלה, יהיה מובן וקל לקריאה ויתאים לדרישות הסעיף הדין באמצעי הפעלה שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2. 6. מידות אנוש (אנתרופומטרייה)

בתכנון מרחבים ורכיבי בניין נגישים יש להביא בחשבון את הדרישות והנתונים המפורטים להלן:
הערה:

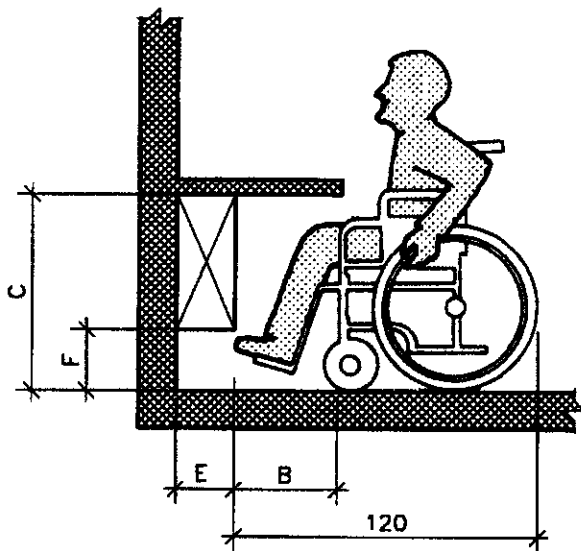
פירוט המידות הטיפוסיות לכיסא גלגלים ראו בנספח א.

2. 6. 1. מידות שטח רצפה חופשי לכיסא גלגלים

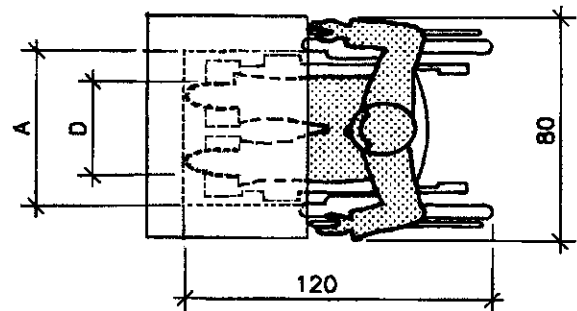
שטח הרצפה החופשי (הגדרה 1.3.3) להכלת כיסא גלגלים עם נוסע שאינו בתנועה יהיה (120×80) ס"מ לפחות (ראו ציור א1).

2. 6. 2. חללים חופשיים לברכיים ולכפות רגליים

מידות החללים לברכיים ולכפות רגליים יהיו לפחות כנקוב בציור 1.

ציור ב1

מקרא לציור:

- A - רוחב חלל הברכיים - 75
- B - עומק חלל הברכיים - 48
- C - גובה חלל הברכיים - 70
- D - רוחב חלל כפות הרגליים - 65
- E - עומק חלל כפות הרגליים - 23
- F - גובה חלל כפות הרגליים - 23

ציור א1

ציור 1 - מידות מינימליות של חלל לברכיים וחלל לכפות הרגליים

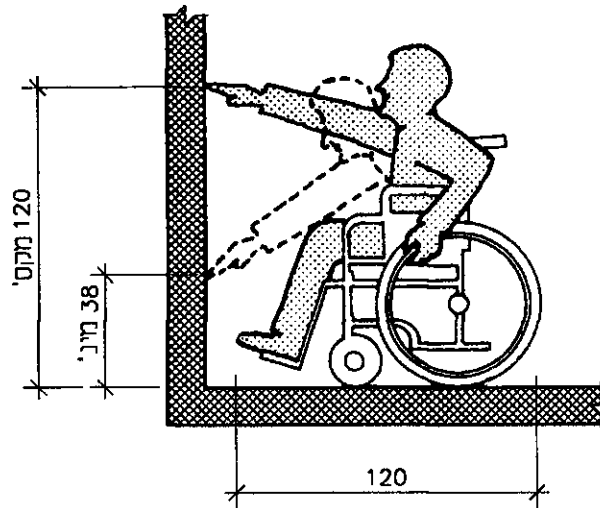
(המידות בסנטימטרים)

טווחי הגעה של אנשים המתניידים בכיסא גלגלים

טווחי ההגעה של אנשים המתניידים בכיסא גלגלים יהיו כמפורט להלן⁽⁷⁾:

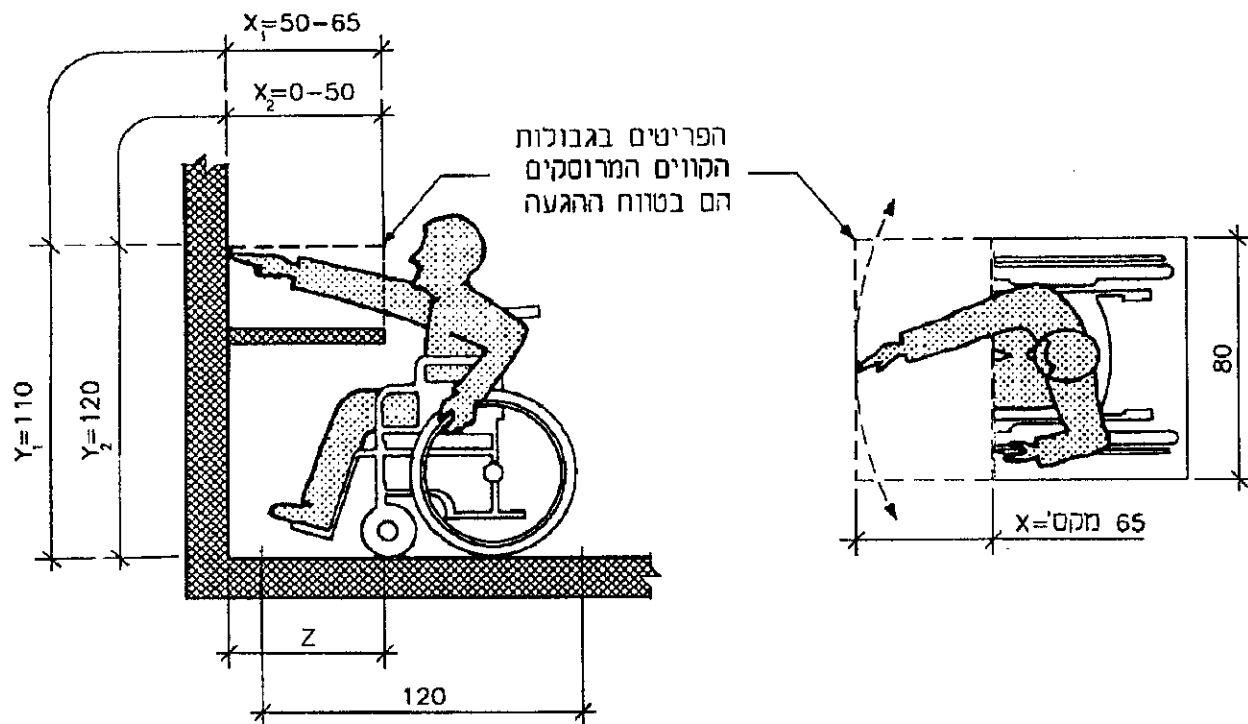
1. 3. 6. 2. טווח הגעה לחזית

- 2.6.1 שטח הרצפה החופשי הנדרש לאדם בכיסא גלגלים לצורך גישה לחזית יתאים למפורט בסעיף 2.6.1.
2. טווח ההגעה עם היד לחזית ללא מכשול יהיה כמתואר בציור 2.
3. טווח ההגעה עם היד לחזית מעל מכשול יהיה כמתואר בציור 3.

ציור 2 - טווח הגעה עם היד לחזית ללא מכשול (המידות בסנטימטרים)

⁽⁷⁾ בעת התכנון יש להתחשב בפעולות הצפויות ולהתאים לפיהן את הגבהים בתחום טווחי ההגעה.

מקרא לציור:

X - עומק ההגעה

Y - גובה ההגעה; Y הוא פונקצייה של X

Z - עומק שטח הרצפה החופשי שמתחת למכשול

העומק Z שווה לפחות לעומק ההגעה X

ציור 3 - טווחי הגעה עם היד לחזית מעל מכשול (המידות בסנטימטרים)

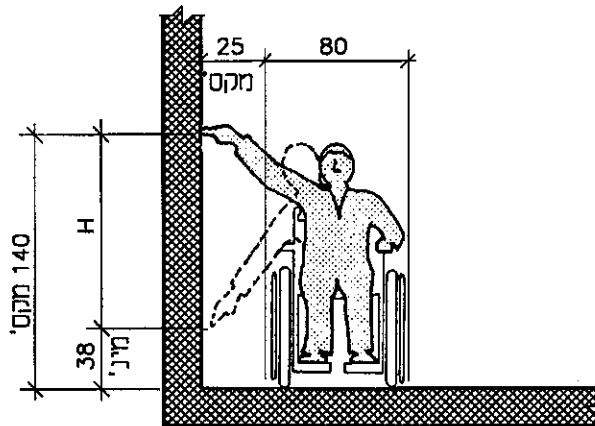
2. 6. 3. 2. טווח הגעה לצד

שטח הרצפה החופשי הנדרש לאדם בכיסא גלגלים לצורך גישה לצד במקביל, יתאים למפורט

בסעיף 2.6.1.

טווח ההגעה עם היד לצד ללא מכשול יהיה כמתואר בציור 4.

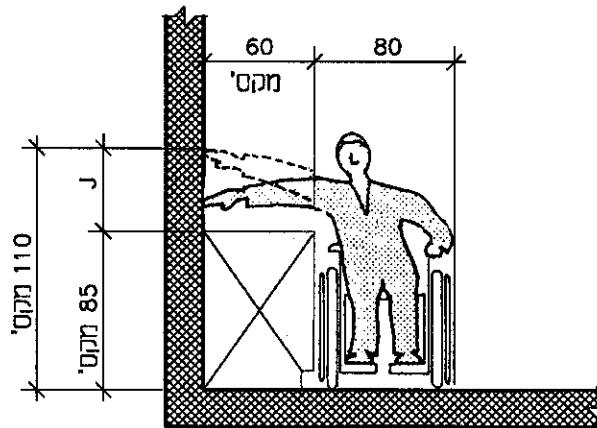
טווח ההגעה עם היד לצד מעל מכשול יהיה כמתואר בציור 5.

מקרא לציור:

H - טווח ההגעה ממרחק שאינו גדול מ-25 ס"מ

ציור 4 - טווח הגעה עם היד לצד ללא מכשול (המידות בסנטימטרים)

מקרא לציור:

J - טווח ההגעה מעל מכשול שגובהו 85 ס"מ מקס' ועומקו 60 ס"מ מקס'

ציור 5 - טווח הגעה עם היד לצד מעל מכשול (המידות בסנטימטרים)

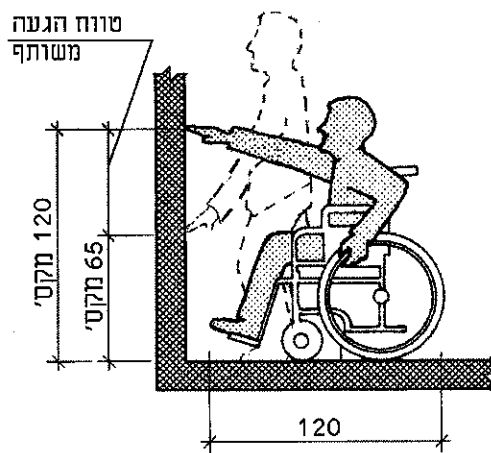
2. 6. 4. טווחי הגעה משותפים לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים ולאנשים הולכים

טווחי ההגעה עם היד המשותפים לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים ולאנשים הולכים יהיו כמפורט להלן⁽⁷⁾:

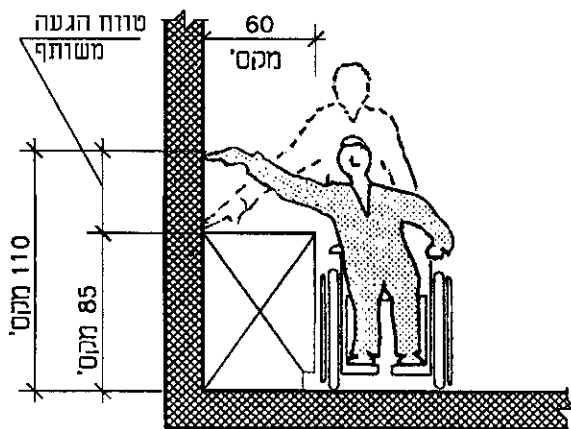
לצורך הגעה לחזית (ללא מכשול ומעל מכשול שעומקו אינו גדול מ-50 ס"מ) - בין 65 ס"מ ל-120 ס"מ מפני הדרך (ראו ציור א6);

לצורך הגעה לצד ללא מכשול - בין 65 ס"מ ל-140 ס"מ מפני הדרך (ראו ציור ב6);

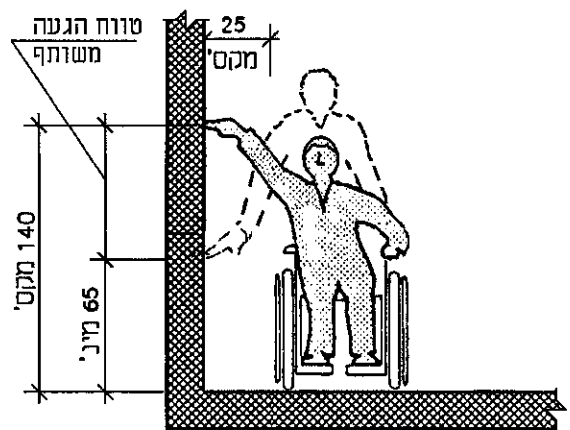
לצורך הגעה לצד מעל מכשול - בין 85 ס"מ ל-110 ס"מ מפני הדרך (ראו ציור ג6).

ציור א6 - טווח הגעה משותף לחזית

ציור ב6 - טווח הגעה משותף לצד מעל מכשול

ציור ג6 - טווח הגעה משותף לצד ללא מכשול

ציור 6 - טווח הגעה משותף (המידות בסנטימטרים)

2.7. דרך נגישה

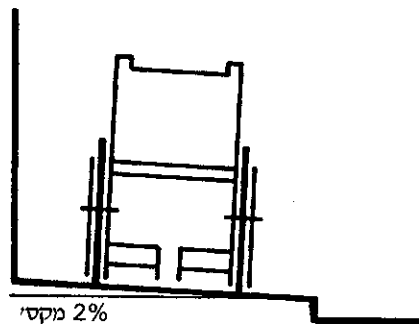
2.7.1. שיפועים

השיפוע האורכי (הגדרה 1.3.10) בדרך נגישה (הגדרה 1.3.8) משופעת לא יהיה גדול מ-5% (למעט בכבש), והשיפוע הרוחבי (הגדרה 1.3.11) לא יהיה גדול מ-2% (ראו ציור 7). כאשר השיפוע האורכי גדול מ-5% תעוצב הדרך ככבש ותתאים לדרישות המפורטות בעניין זה בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 3.1, בהתאם לעניין.

בדרך נגישה בעלת שיפוע אורכי של 3% - 5% יהיו משטחי ביניים (הגדרה 1.3.5) בהתאם לנדרש בעניין זה בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 3.1.

שיפועי דרכים נגישות מחוץ לבניין יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2.
הערה:

דרך בעלת שיפוע מתון קטן מ-5% עדיפה ונוחה יותר לשימוש, גם אם היא ארוכה יותר.

ציור 7 - שיפוע רוחבי

2.7.2. רוחב דרך נגישה

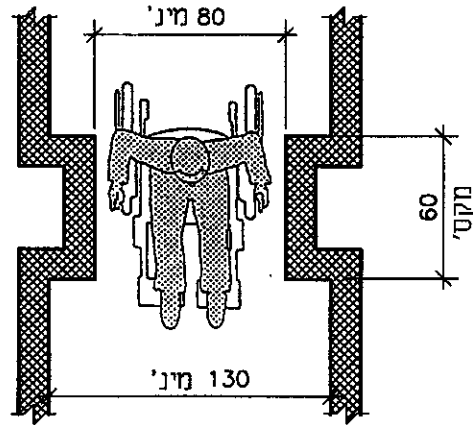
הרוחב החופשי המינימלי של דרך נגישה יהיה 130 ס"מ (ראו ציור 8).

הערה:

רוחב זה מתאים לאנשים עם מוגבלויות מסוגים שונים. במקומות שצפוי בהם מעבר דו-סיטרי של אנשים המתניידים בכיסאות גלגלים, דרוש רוחב חופשי של 160 ס"מ לפחות.

2.7.3. רוחב היצרות מקומית בדרך נגישה

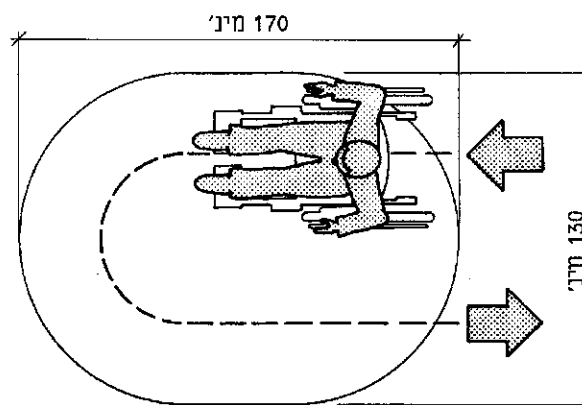
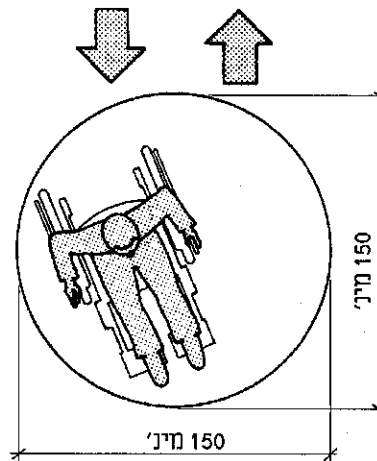
היצריות מקומית בדרך נגישה, שאורכן אינו גדול מ-60 ס"מ, מותר שרוחבן החופשי יהיה 80 ס"מ לפחות (ראו ציור 8). המרחק בין שתי היצריות מקומיות סמוכות (עוקבות) לא יהיה קטן מ-200 ס"מ. היצריות כאלה לא יהיו לפני פתח או פנייה ובמקומות שיש בהם סכנת נפילה (כגון: לצד מדרגות; לצד שפת מדרכה או שפת רציף).

ציור 8 - רוחב דרך נגישה ומידות היצרות מקומית (המידות בסנטימטרים)

2. 7. 4. שטח סיבוב

השטח המינימלי לסיבוב כיסא גלגלים ב-180° יהיה עיגול שקוטרו 150 ס"מ או אליפסה שמידותיה (170 × 130) ס"מ (ראו ציור 9).

ציור 9 - השטח המינימלי לסיבוב כיסא גלגלים ב-180° (המידות בסנטימטרים)

2. 7. 5 פני הדרך

- א. החומר, המרקם (טקסטורה) והניגוד החזותי של פני דרכים נגישות יהיו כאלה המאפשרים הליכה, תנועה והתמצאות בקלות.
- ב. פני הדרך יהיו בעלי רמת השתקפות נמוכה של עצמים בסביבה ושל תאורה, העלולה לגרום לאבדן התמצאות, והם ייעשו מחומר הניתן לניקוי בקלות.
- ג. פני הדרך יהיו יציבים, קשיחים, קבועים ואחידים. אין להשתמש במשטחי חול או חצץ או במשטחים לא אחידים (כגון: כורכר מהודק, חלוקי נחל), שהפרשי הגבהים שבהם אינם מתאימים לדרישות סעיף 2.7.6. בפני דרך עשויים גרנוליט, האגרגאט לא יהיה גדול מ-10 מ"מ.
- ד. פני הדרך יהיו בעלי התנגדות להחלקה המתאימה לדרישות התקן הישראלי ת"י 2279, בהתאם לתנאי השירות הצפויים או הקיימים בהם. במקומות שצפויים בהם רטיבות או אבק יותקנו אמצעי התנגדות להחלקה. פני השטח של כבשים ומשטחי ביניים יהיו מחוספסים.
- ה. אם יש מישקים בפני הדרך המוגמרים, רוחבם לא יהיה גדול מ-10 מ"מ.
- ו. במקומות שבהם פני הדרך הנגישה משיקים לפני הרצפה של כלי תחבורה הנע במסלול קבוע (כגון: קרון רכבת), יתוכננו פני הדרך הנגישה כך שהמרווח האופקי בינם לבין פני רצפת כלי התחבורה לא יהיה גדול מ-5 ס"מ.
- ז. סבכה המשולבת בפני הדרך תמוקם כך, שהרכיבים הארוכים בה יהיו בניצב לכיוון ההליכה העיקרי, ורוחב המרווחים ביניהם לא יהיה גדול מ-13 מ"מ.

2. 7. 6 הפרשי גבהים במשטחי רצפה

- א. הפרשי גבהים בין משטחי רצפה נגישים סמוכים, כגון הפרשי גבהים העלולים להיגרם כתוצאה ממפגש בין חומרי חיפוי שונים, יתאימו לנדרש בטבלה 1.
- ב. הפרשי גבהים בסיפי פתחים יתאימו לנדרש בסעיף הדרן בסף בפתח בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.
- ג. הפרשי גבהים בסיפים של דלתות הזזה חיצוניות בבנייני מגורים יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 15⁽¹⁾.

טבלה 1 - הפרשי גבהים

הפרש גובה אנכי (מ"מ)	טיפול בהפרש הגובה
גדול מ-6 ועד 15	ישופע בשיפוע 50% לכל היותר
גדול מ-15	יטופל באמצעות דרך משופעת (ראו סעיף 2.7.1), כבש, הנמכת מדרכה או באמצעי מתאים אחר, כנדרש בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 3.1, לפי העניין

2.7.7 שטיחים

חיפויי רצפה במרחבים נגישים, כגון שטיחים או אריחי-שטיח, יוצמדו היטב. השטיחים לא יהיו עבים וסבוכים, וגובה סיביהם יהיה 15 מ"מ לכל היותר. קצותיהם של השטיחים יהיו בעלי גימור, הם יוצמדו לרצפה לכל אורכם ויתאימו לדרישות סעיף 2.7.6. כאשר מניחים מצע מתחת לשטיח יהיו פני השטיח יציבים ומתוחים, באופן שתתאפשר תנועה בטוחה וקלה עליו. יש להשתמש בשטיחים מחומרים אנטי-סטטיים, למניעת הפרעות למכשירי עזר לשמיעה.

2.7.8 משטחי הקיר

גימור משטחי הקיר לאורך דרך נגישה יהיה ללא בליטות חדות העלולות לפגוע במשתמש.

2.8 תחזוקה

יש להקפיד על תחזוקה שוטפת של מרחבים, דרכים ורכיבים נגישים, ולתקן כל פגם שיתגלה בהם. הנחיות לתחזוקה ראו בתקן הישראלי ת"י 1525 חלק 1.

2.9 מכשולים בדרך

כדי להימנע מכך שעצמים (לרבות רכיבי בניין) לאורך דרך נגישה (הגדרה 1.3.8) יהוו מכשול, יישמרו דרישות אלה:

2.9.1 כללי

- הגובה החופשי לאורך דרך נגישה יתאים להוראות כל דין. במקומות שיש בהם עצמים מעל הדרך העלולים להוות מכשול, כגון שלטים עיליים, מנורות או מתקנים, הגובה החופשי מתחת לעצמים אלה לא יהיה קטן מ-200 ס"מ (ראו ציורים א10 - ב10), ובפתח דלת לא יהיה גובה זה קטן מ-198 ס"מ.
- במקום שבו הגובה החופשי קטן מ-200 ס"מ (כגון מתחת למהלך מדרגות) יותקן מחסום שתחתיתו בגובה 30 ס"מ לכל היותר מפני הדרך ופניו העליונים בגובה 55 ס"מ לפחות מפני הדרך (ראו ציור א10).
- עצמים הבולטים לתוך דרך נגישה יהיו ללא זיזים חדים או חספוסים גסים; העצמים יהיו בעלי ניגוד חזותי לסביבתם, כדי שיובחנו בקלות.
- עצמים הצמודים לקירות ועצמים העומדים בדרך, שתחתיתם נמצאת בגובה קטן מ-200 ס"מ מפני הדרך, יתאימו לדרישות סעיפים 2.9.2 - 2.9.3.

2.9.2 עצמים הצמודים לקירות

2.9.2.1 עצם צמוד לקיר, שתחתיתו נמצאת בגובה 30 ס"מ מפני הדרך או פחות, מותר שיבלוט ללא הגבלה, ובלבד שיישמרו הדרישות שבסעיפים 2.7.2 ו-2.7.3 (ראו ציור ג10).

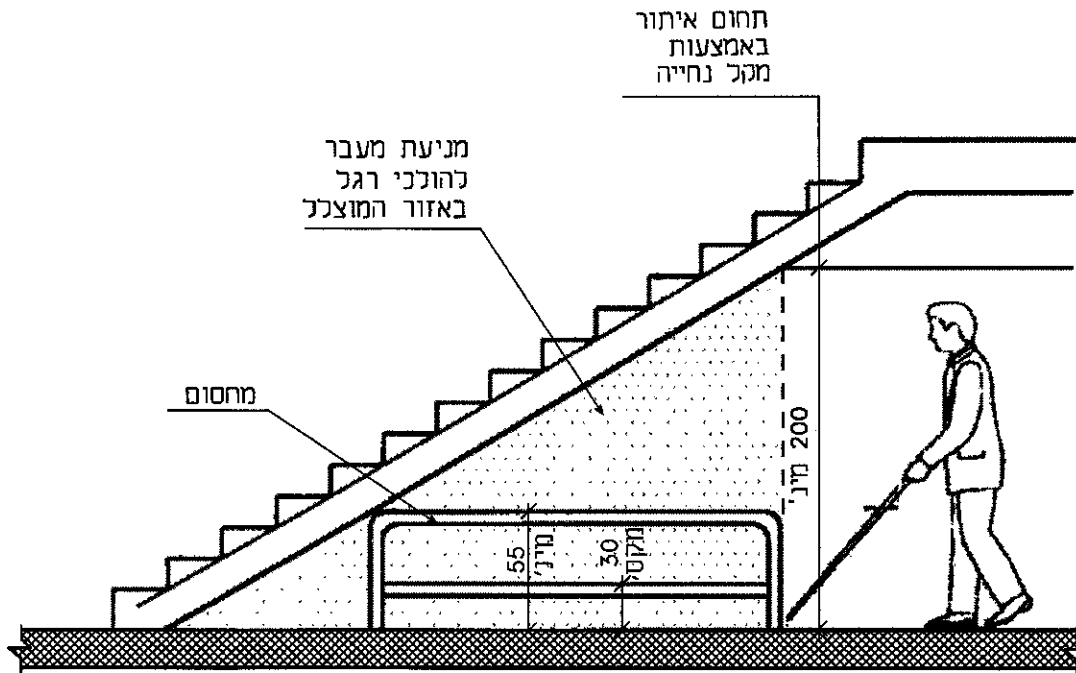
2.9.2.2 עצם צמוד לקיר, שתחתיתו נמצאת בגובה גדול מ-30 ס"מ מפני הדרך, לא יבלוט יותר מ-10 ס"מ ממישור הקיר לתוך הדרך, או לא יותר מ-10 ס"מ מעבר לבסיסו בתנאי שהבסיס אינו בולט יותר מ-10 ס"מ לתוך הדרך הנגישה (ראו ציור ב10).

מותר שהעצם יבלוט יותר מ-10 ס"מ אם יש מתחתיו אמצעי אזהרה בעל נפח, כגון סף מוגבה, המאפשר את איתור המכשול באמצעות מקל נחייה. אמצעי האזהרה לא יבלוט מעבר לחזית הקדמית של המכשול ולא יהיה שקוע יותר מ-10 ס"מ ממנה (ראו ציור ד10). בכל מקרה, הרוחב החופשי של הדרך יתאים לנדרש בסעיפים 2.7.2 ו-2.7.3.

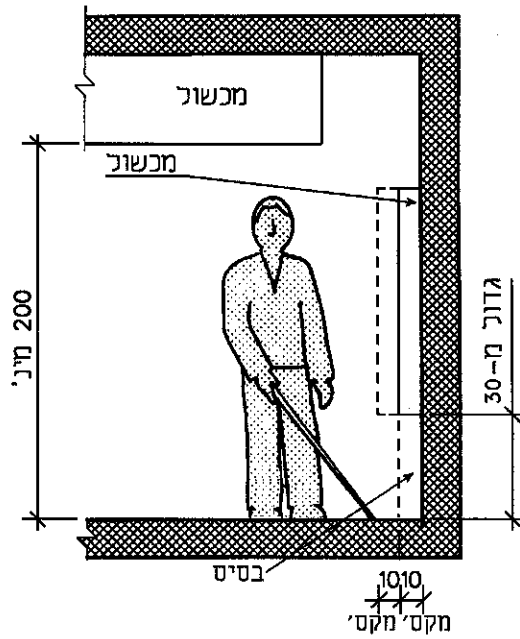
2. 9. 3. עצמים העומדים בדרך⁽⁸⁾

2. 9. 3. 1. עצם העומד בדרך נגישה, שתחתיתו נמצאת בגובה גדול מ-30 ס"מ מפני הדרך, לא יבלוט יותר מ-30 ס"מ לתוך הדרך. על פני הדרך שמתחתיו יהיה משטח אזהרה בעל ניגוד מישושי (הגדרה 1.3.14) שיבלוט לפחות 30 ס"מ מעבר להיטל היקפו של העצם, כך שיתאפשר איתור העצם בקלות באמצעות מקל נחייה (ראו ציור 10ה).
2. 9. 3. 2. עצם העומד בדרך נגישה, שתחתיתו נמצאת בגובה 30 ס"מ מפני הדרך או פחות, מותר שיבלוט ללא הגבלה, ובלבד שיישמרו הדרישות שבסעיפים 2.7.2 ו-2.7.3.
2. 9. 3. 3. אם תחתיתו של עצם העומד בדרך נגישה גבוהה יותר מ-30 ס"מ מפני הדרך ובין תומכיו יש מרווח גדול מ-30 ס"מ (כגון ספסל), יהיה על פני הדרך שמתחתיו לכל אורכו משטח אזהרה בעל ניגוד מישושי. רוחב משטח האזהרה יהיה 30 ס"מ לפחות (ראו ציור 10ו).
2. 9. 3. 4. עצם העומד בדרך נגישה, צמוד לפני הדרך, כגון: עציץ, או מתקן המשמש למניעת חניה או מעבר רכב (ראו ציור 10ז), יעמוד בדרישות אלה:
 א. גובהו יהיה 55 ס"מ מפני הדרך לפחות;
 ב. רוחב קודקודו יהיה 15 ס"מ לפחות;
 ג. הוא יהיה בעל ניגוד חזותי לסביבה לפחות ברצועה שרוחבה 6 ס"מ בהיקפו, בתחום השליש העליון שלו;
 ד. כאשר כמה עצמים צמודים לפני הדרך בדרך נגישה, יישמר ביניהם מעבר אחד לפחות שרוחבו החופשי לא יהיה קטן מ-110 ס"מ.
2. 9. 3. 5. עמוד העומד בדרך (כגון תמרור) יסומן בסימון אזהרה בגובה 150 ס"מ מפני הדרך. סימון האזהרה יהיה פס זוהר ברוחב 15 ס"מ ובניגוד חזותי לגון העמוד.

⁽⁸⁾ עצמים העומדים בדרך מכוונים בתקנים הזרים : free standing objects.

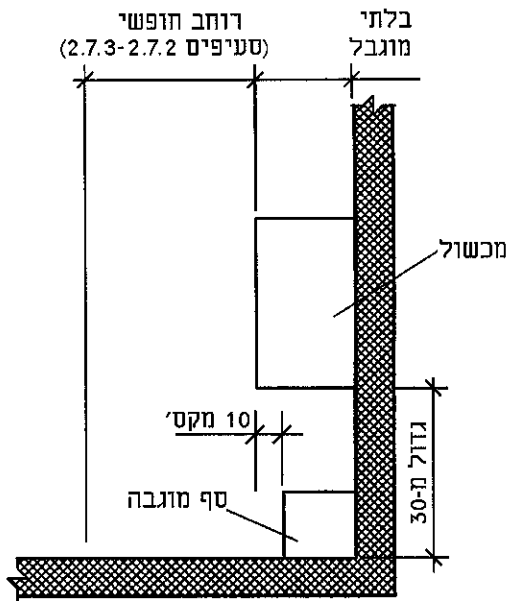
ציור 10א

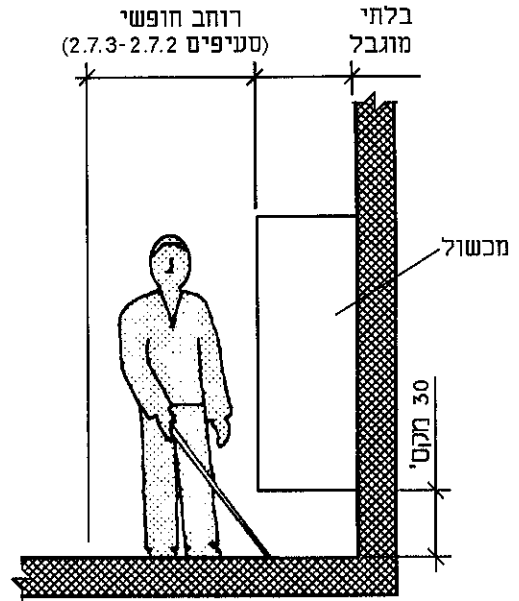
ציור 10ב

ציור 10 - מכשולים (המידות בסנטימטרים)

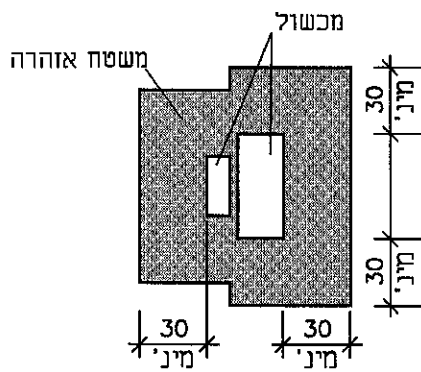
(המשך הציור בעמוד הבא)

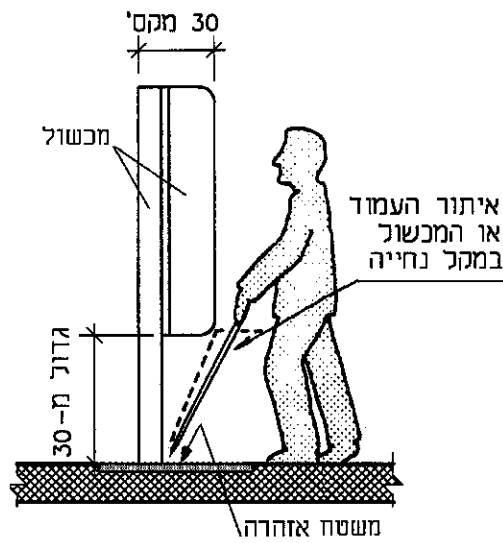
ציור 10ד

ציור 10ג

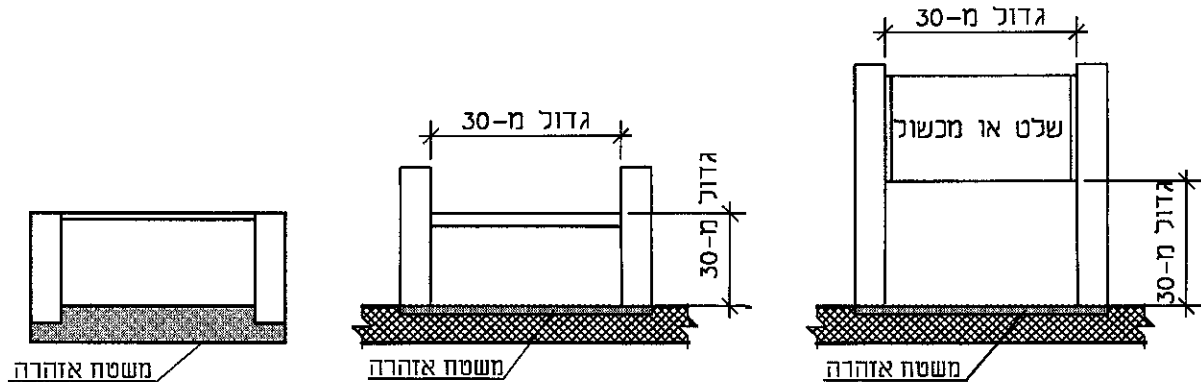
מבט על

מבט צד

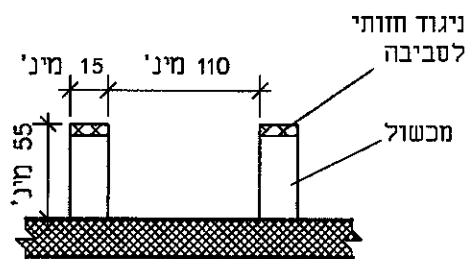
ציור 10ה

ציור 10 - מכשולים (המידות בסנטימטרים)
(המשך הציור בעמוד הבא)

מבט על

ציור 110

ציור 110

ציור 10 - מכשולים (המידות בסנטימטרים) (סוף)

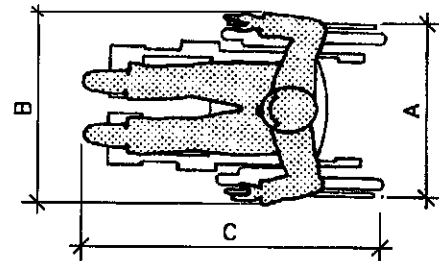
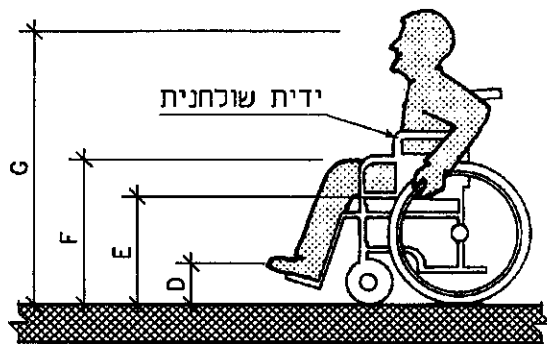
נספח א - מידות טיפוסיות לכיסאות גלגלים
(למידע בלבד)

א-1. מידות של כיסא גלגלים עם נוסע

המידות הטיפוסיות לכיסא גלגלים עם נוסע מתוארות בציור א-1.

הערה:

המידות בציור א-1 הן בגדר מידע המפרט טווחים אפשריים של מידות. המידות עשויות להשתנות בטווחים אלה בהתאם לנתוני כיסא הגלגלים, גובה כרית המושב, זוויות הרגליות וגובהן, סוג משענות הידיים, נתוני הפיזיים של המשתמש וכדומה.

מקרא לציור:

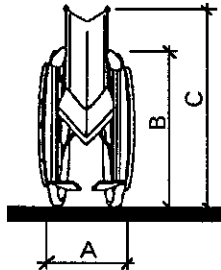
- D - גובה כפות רגליים: 10 - 30
- E - גובה מושב: 45 - 55
- F - גובה ברכיים: 65 - 73
- G - גובה עיניים: 110 - 130

- A - רוחב חוץ-חוץ: 65 - 75
- B - רוחב חוץ-חוץ עם יושב: 75 - 85
- C - אורך: 110 - 120

ציור א-1 - מידות של כיסא גלגלים עם נוסע
(המידות בסנטימטרים)

א-2. מידות של כיסא גלגלים מקופל

המידות הטיפוסיות לכיסא גלגלים מקופל מתוארות בצור א-2.

מקרא לציור:

A - רוחב: 35 - 40

B - גובה משענת צד: 73 - 76

C - גובה כללי: 100

ציור א-2 - מידות של כיסא גלגלים מקופל (המידות בסנטימטרים)

רשימת מונחים

brightness, lightness	-	בהירות
hue	-	גוון
ramp	-	כבש
joystick	-	מוט היגוי
accessible	-	נגיש
accessibility	-	נגישות
visual contrast	-	ניגוד חזותי
tactile contrast	-	ניגוד מישושי
scooter	-	קלנועית
saturation	-	רוויה
building elements	-	רכיבי בניין

מכון התקנים הישראלי

The Standards Institution of Israel

תקן ישראלי - ת"י 1918 חלק 2

חשוון התשס"ב - נובמבר 2001

נגישות הסביבה הבנויה : הסביבה שמחוץ לבניין

Accessibility of the built environment: Outdoors

תקן זה הוכן על ידי ועדת מומחים בהרכב זה:
אילנה אופיר, חנה זיו (יו"ר), שמואל חיימוביץ, סליה יונג, סרג'יו רוזנפלד

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 117 - תכנון כללי, בהרכב זה:

הטכניון - הפקולטה להנדסת אזרחית	-	אריה גונן
המועצה הישראלית לצרכנות	-	דוד אייזן
התאחדות הקבלנים והבונים בישראל	-	מתי בנמור
לשכת המהנדסים והאדריכלים	-	שמואל דקר
מרכז השלטון המקומי	-	רחמים שרים (יו"ר)
משרד הבינוי והשיכון	-	יוסי ששון
משרד הפנים	-	דוד פילזר
עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל	-	אורי זרובבל
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	רעיה חיוז

כמו כן תרמו לחכנת התקן נורית איבניצקי, דני בודור
נורית הולצינגר ריכזה את עבודת חכנת התקן

יש לבדוק אם המסמך רשמי, או אם חלקים ממנו רשמיים.
תקן רשמי/גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום החודעה ברשומות,
אלא אם בחודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.
שים לב: מסמך המתפרסם ברשומות כ"גיליון תיקון" יכול להיות גיליון תיקון נפרד, או תיקון המשולב בתקן.

תוכן העניינים

1.....	הקדמת
1.....	מבוא
1.....	פרק א - עניינים כלליים
1.....	1.1 תחום התקן
2.....	1.2 אזכורים
2.....	1.3 הגדרות
3.....	1.4 ציורים
3.....	פרק ב - זרישות תכנון
3.....	2.1 דרכים נגישות לחולכי רגל
5.....	2.2 הכניסה לבניין
5.....	2.3 כבש
11.....	2.4 מדרגות
18.....	2.5 מעליות ואמצעי העלאת
18.....	2.6 מדרכות
21.....	2.7 חניות נגישות
24.....	2.8 אזורי העלאת נוסעים
25.....	2.9 תחנות תחבורה ציבורית
26.....	2.10 תאורה
26.....	2.11 ריחוט חוץ ומתקני חוץ
28.....	2.12 אמצעי גישה לתוך מים
28.....	2.13 מקומות ישיבה
28.....	רשימת מונחים

הקדמה

- תקן זה הוא חלק בסדרת תקנים חדנה בנגישות הסביבה הבנויה.

חלקי הסדרה הם:

- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: פנים חבניין
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 1918 חלק 5⁽²⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור ויחידות אכסון

- בתקן זה יש לעיין יחד עם התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

מבוא

נקודת המוצא בהכנת סדרת תקנים זו היא העיקרון, שכדי לחקל ככל האפשר על חשתלבותם בחברה של אנשים בעלי מגבלות, יש לאפשר גם להם נגישות עצמאית, בטיחותית ומכובדת לכל מקום המיועד לשימוש הציבור. אין ספק שתכנון סביבה נגישה משרת את כלל החברה, לרבות ילדים, קשישים ואנשים בעלי מגבלות זמניות או קבועות.

נגישות לבניינים מחייבת גם נגישות לסביבתם, לרבות מדרכות, דרכים אל אמצעי תחבורה ומהם, שטחים ציבוריים פתוחים וכדומה. חלק זה של סדרת התקנים מוקדש לעניין זה.

בשטחים ציבוריים פתוחים, כגון פארקים ואתרי תיירות, תנאי השטח לא תמיד מאפשרים נגישות מלאה לכל מקום באתר. מטרת תקן זה להביא לכך, שבמקומות כאלה תתאפשר נגישות גם לאנשים בעלי מגבלות, לפחות לאזורים שנערכת בהם פעילות אופיינית למקום, כגון נקודת תצפית נוף ושטח לפיקניקים, וכן לאמצעי השירות הנלווים אליהם, כגון מזנון ושירותים.

החלק העוסק בנגישות בחוק שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות נמצא בהכנה. כאשר יאושר חלק זה בחוק, יותאמו דרישות התקן לדרישות החוק.

פרק א - עניינים כלליים

1.1 תחום התקן

תקן זה קובע דרישות מינימליות לתכנון ולביצוע של שטחים פתוחים ושל רכיבי בניין⁽²⁾ בסביבה שמחוץ לבניין, בתחום גבולות הנכס (ראו הגדרות 1.3.8, 1.3.9) ומחוץ לגבולות הנכס, כך שתתאפשר גישה חופשית ממכשולים לבניינים ולשטחים ציבוריים. דרישות תקן זה באות נוסף על הדרישות הנקובות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

⁽¹⁾ נמצא בהכנה בעת פרסום תקן זה.

⁽²⁾ ראו רשימת מונחים בסוף התקן.

בשטחים ציבוריים פתוחים, דרישות התקן מתייחסות לשטחים פתוחים המיועדים לשימוש הציבור, ולפחות לאלה שנערכת בהם פעילות אופיינית למקום. התקן מתייחס לתכנון נגישות בסביבה חדשה וכן לבנייה ולשינויים בסביבה קיימת⁽³⁾.

2.1. אזכורים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים שאינם מתוארכים - מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

- ת"י 1142 - מעקים ומסעדים
- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 3⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 2142 חלק 1⁽²⁾ - בטיחות בשטחים פתוחים - פתרונות לחפשי גבהים: פתרונות באזורים מבונים

מסמכים ישראליים

תקנות התכנון והבנייה (בקשה לחיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970, על עדכוניהן
 חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, על עדכוניו

3.1. הגדרות

ההגדרות של התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 כוחן יפה בתקן זה; נוסף עליהן יפה כוחן של הגדרות אלה:

1.3.1. מעקה

אלמנט, בבניין או מחוץ לבניין, המיועד למנוע נפילת אנשים ממפלס למפלס.

1.3.2. מסעד

אלמנט המיועד לאחיזה, לשם סיוע לחליכה, לעלייה או לירידה של אנשים בכבש או במדרגות.

1.3.3. און

רכיב במעקה או במסעד, המקביל למשטח שהמעקה או המסעד מותקנים בו.

1.3.4. בית-אחיזה

פס רציף, המורכב לאורך האון העליון של מעקה או לאורך און המסעד, והמשמש לאחיזה ביד. האון העליון של מעקה, או און המסעד, יכול לשמש בית-אחיזה.

1.3.5. משטח תפקוד

השטח האופקי החופשי לפני דלת, המאפשר מרחב תמרון הנדרש לתנועה של כיסא גלגלים.

1.3.6. חניה נגישה

מקום חניה המותאם לשימושם של אנשים בעלי מגבלות ניידות.

⁽³⁾ סביבה המיועדת במיוחד לאנשים בעלי מגבלות תוכנון, נוסף על דרישות תקן זה, על פי הצרכים המיוחדים לאוכלוסיית היעד ובחתייעצות עם מומחים.

1. 3. 7. **מכונות למתן שירות אוטומטי**
מכונות למתן שירות או מידע לציבור, כגון: מתקן לשירות בנקאי עצמאי (לדוגמה: כספומט), מתקן להנפקת כרטיסים, מכונות תשלום, מכונות מכירה אוטומטיות ומכונות או מתקנים המספקים מידע, מוצר או שירות אחר לציבור.

1. 3. 8. **נכס**
כמשמעותו בתקנות התכנון וחבנייה (ראו סעיף 1.2).

1. 3. 9. **תחום גבולות הנכס**
תחום המגרש המכיל את הנכס (הגדרה 1.3.8).

1. 4. **ציורים**
הציורים בתקן זה אינם מסורטטים לפי קנה מידה.
בכל ציור מובאים הפרטים הרלוונטיים שאליהם יש התייחסות בסעיף המתאים.

פרק ב - דרישות תכנון

2. 1. **דרכים נגישות לחולכי רגל**

2. 1. 1. **כללי**

דרך נגישה⁽⁶⁾ לחולכי רגל (להלן: דרך נגישה), אחת לפחות, תוביל אל מקומות כלהלן: מרחבים שנועדו לשימוש חציבורי, רכיבי בניין נגישים, אזורי שירות ובניינים נגישים⁽⁶⁾.
הדרך הנגישה תהיה הדרך העיקרית המשמשת את הציבור, ואם אין הדבר אפשרי, היא תהיה קרובה ככל האפשר לדרך העיקרית.
הדרך הנגישה תוביל אל חכניסות הנגישות של הבניין ושל אזורי השירות. בשטחים פתוחים תוביל דרך נגישה לכל המקומות שנקבעו עבורם הוראות בדין, ולמקומות שלא נקבעו עבורם הוראות בדין תוביל דרך נגישה אל האזורים שנערכת בהם פעילות אופיינית למקום, כגון: אזורים בחופי רחצה, בברכות שחייה, בשטח לפיקניקים, באתרי שעשועים, באתרי טבע, באתרים ארכאולוגיים ובאזורי קבורה בבתי קברות.
דרכים נגישות, לרבות שבילים וכבשים, בתחום גבולות הנכס ומחוץ לגבולות הנכס, יתאימו לדרישות הסעיף החדן בדרך נגישה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, ונוסף על כך לדרישות סעיפים 2.1.2 - 2.1.6 לחלן.

2. 1. 2. **מכשולים בדרך**

מתקנים המוצבים בדרך עלולים להוות מכשול לאנשים בעלי לקות ראייה, למעבר של כיסא גלגלים, למעבר עם עגלת ילדים וכדומה.
מתקנים שיש להציבם בדרך נגישה, לצידה או מעליה, ימוקמו כך שיעמדו בכל הדרישות הנקובות בסעיף החדן במכשולים בדרך בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

⁽⁶⁾ ראו הגדרת "נגיש" ו"דרך נגישה" בת"י 1918 חלק 1.

2. 1. 3 פני הדרך

- פני הדרך הנגישה, לרבות הפרשי גבהים, יתאימו לדרישות המפורטות בעניין זה בסעיף חדן בפני השטח בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1. נוסף על כך יעמדו פני הדרך בדרישות אלה:
- א. יתוכננו כך שיתאפשר ניקוז מים מפניהם, למניעת החלקה בתנאי רטיבות.
 - ב. במקומות שנדרש בהם זיחוי על ידי אנשים בעלי לקות ראייה, לדוגמה: בחתפצלות שבילים, בגבולות צירי הליכה ברחבות, מסביב לבורות עצים, לפני מכשולים או שינויי גבהים, במדרגות, בכבשים, בהנמכות מדרכה ולאורך רציפים בתחנות רכבת, יכללו פני הדרך משטחי אזהרה והכוונה מתאימים, כגון: שינוי מרקם (טקסטורה) וגוון, שינוי כיווני ריצוף, הדגשת שולי הדרך (ראו פירוט בסעיפי הפרק לפי העניין).
 - ג. המרקם של פני המדרכים לא יהיה בעל עיבוד גס (כגון עיבוד "טובוח", "סלטיש גס" וכדומה, באבן טבעית) המקשה על המתניידים בכיסא גלגלים או המשתמשים בהליכון.

2. 1. 4 שולי דרך נגישה

- שולי הדרך ואבן השפה יהיו רציפים, ללא הפסקות. אם יש מניעה עניינית לרציפות, כגון בכניסות לחניונים החוצות מדרכות, החפסקות ברציפות יצוינו באמצעות הבדלים במרקם ובגוון של פני הדרך. שולי המדרכה הסמוכים לכביש יהיו בגוון מנוגד לגוון פני המדרכה. שולי הנמכת מדרכה יתאימו לדרישות סעיף 2.6.3.5.
- בשבילים נגישים ששוליהם אינם במפלס אחד עם פני השטח הצמוד אליהם, יהיו בשולי השביל רכיבי הגנה המתאימים לדרישות סעיף 2.3.10.

2. 1. 5 רוחב הדרך

- הרוחב החופשי של דרך נגישה בתחום גבולות הנכס ומחוץ לגבולות הנכס יהיה 130 ס"מ לפחות.

2. 1. 6 שיפוע הדרך

2. 1. 6. 1 שיפוע רוחבי

- השיפוע הרוחבי של דרך נגישה בתחום גבולות הנכס ומחוץ לגבולות הנכס, למעט מדרכות, לא יהיה גדול מ-2%.
- חדרישות לגבי שיפועים במדרכות יתאימו למפורט בסעיף 2.6.

2. 1. 6. 2 שיפוע אורכי ומשטחי ביניים

- שיפוע אורכי ומשטחי ביניים בדרך נגישה יעמדו בדרישות אלה:
- א. בתחום גבולות הנכס (למעט מדרכות)

- אם השיפוע האורכי של דרך נגישה בתחום גבולות הנכס גדול מ-3% ולא גדול מ-5%, יהיה לאורך הדרך משטח ביניים אחד לכל הפרש גובה של 150 ס"מ (ראו הגדרת משטח ביניים בת"י 1918 חלק 1);

- אם השיפוע האורכי של דרך נגישה בתחום גבולות הנכס גדול מ-5%, תתוכנן הדרך ככבש ותתאים לדרישות סעיף 2.3.

ב. מחוץ לגבולות הנכס (למעט מדרכות)

- אם השיפוע האורכי של דרך נגישה מחוץ לגבולות הנכס גדול מ-5% ולא גדול מ-8%, יהיה לאורך הדרך משטח ביניים אחד לכל הפרש גובה של 500 ס"מ;

- אם השיפוע האורכי של דרך נגישה מחוץ לגבולות הנכס גדול מ-8%, תתוכנן הדרך ככבש ותתאים לדרישות סעיף 2.3.

2.2 הכניסה לבניין

הכניסה לבניין תעמוד בדרישות אלה:

- א. הכניסה תקובעת לבניין (ראו הגדרה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1) תהיה נגישה. כניסה נגישה תהיה במפלס הרחוב או שתוביל אליה דרך ששיפועה אינו גדול מ-5%. אם שיפוע הדרך גדול מ-5%, יתוכנן צירוף של כבש ומדרגות כמפורט בסעיפים 2.3 ו-2.4, לפי העניין.
- ב. כניסה לבניין ממקומות חניה נגישים תהיה כניסה נגישה. אם נדרשת מעלית, תתאים המעלית לדרישות המפורטות בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3⁽⁵⁾.
- ג. בבניין שיש בו כניסות אחדות, שנועדו לגזרות שונות של הבניין, תהיה הכניסה לכל גזרת בניין כניסה נגישה. אם יש בו יותר מכניסה אחת לאותה גזרת בניין, מרחק החליכה בין שתי כניסות נגישות לאותה גזרה לא יהיה גדול מ-100 מ'.
- ד. בכל הכניסות המוצעות לשירות הציבור יוצב שילוט המכוון לכניסות הנגישות. השילוט יתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.
- ה. בכניסה נגישה בעלת דלת שאינה ניתנת לפתיחה עצמאית מבחוץ, תותקן מערכת קשר פנים ("אינטרקום") המתאימה לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.
- ו. דרישות נוספות לגבי הכניסה לבניין, כגון דלתות הכניסה, יהיו כמפורט בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3⁽⁵⁾.

2.3 כבש

2.3.1 כללי

- הפרש הגובה המרבי בין מפלסים הנמצאים בתחום גבולות הנכס, שניתן לגשר ביניהם באמצעות כבש, יהיה 300 ס"מ. כבש ימוקם קרוב ככל האפשר לדרך שהוא משרת.
- הערה:
- כדי לגשר בין הפרשי גובה גדולים מ-300 ס"מ, או כשתנאי השטח אינם מאפשרים גישה באמצעות כבש, נדרשת מעלית. אם לא ניתן להתקין מעלית, יותקנו אמצעי העלאה אחרים, כגון: מעלון אנכי (אנכון), מעלון משופע. המעלית ואמצעי העלאה האחרים יתאימו לדרישות סעיף 2.5.

2.3.2 שיפוע הכבש

שיפוע הכבש יעמוד בדרישות אלה:

- א. שיפוע מחלכי כבש בין משטחי ביניים יהיה קבוע, ומהלכי הכבש לא יהיו מעוקלים.
- ב. השיפוע המרבי של כבש בתחום גבולות הנכס יהיה 8%⁽⁶⁾.
- אם שיפוע הכבש גדול מ-6%⁽⁶⁾ יהיו בסמוך לכבש מדרגות המשרתות את אותה הדרך. המדרגות יתאימו לדרישות סעיף 2.4.
- ג. בהתאמת בניינים ושטחים קיימים לדרישות הנגישות, אם אי אפשר להתקין כבש העונה על דרישות סעיף ב, או כאשר נדרשים צירופים מסובכים של כבשים ומישורים, מותר ששיפועו של הכבש יהיה 10% לכל היותר.
- ד. השיפוע המרבי של כבש מחוץ לגבולות הנכס יהיה 10%.

⁽⁵⁾ ת"י 1918 חלק 3 נמצא בהכנה. עד לפרסומו יתאימו הדרישות לנקוב בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו

ואגרות) חלק ח - התקנת סידורים מיוחדים לנכים בבניין ציבורי, על עדכוניהן.

⁽⁶⁾ מודדים את האורך ואת השיפוע בציר המשטח הנמדד.

2.3.3 רוחב הכבש

הרוחב החופשי המינימלי של פני הכבש יהיה 130 ס"מ.

2.3.4 משטחי ביניים בכבש

- משטחי ביניים יהיו במקומות אלה:

א. בראשו ובתחתיתו של כל מהלך כבש (ראו ציור 1);

ב. במקומות שבהם הכבש משנה כיוון (ראו ציורים 1 ו-2);

ג. אחת להפרש גובה מרבי של 75 ס"מ (ראו ציור 1).

- משטחי הביניים יעמדו בדרישות אלה:

א. השיפוע של משטח ביניים בכבש (בכל כיוון) לא יהיה גדול מ-2%;

ב. המידות המינימליות של פני משטח הביניים בכבש יהיו 130 ס"מ x 130 ס"מ. אחד מכל שלושה

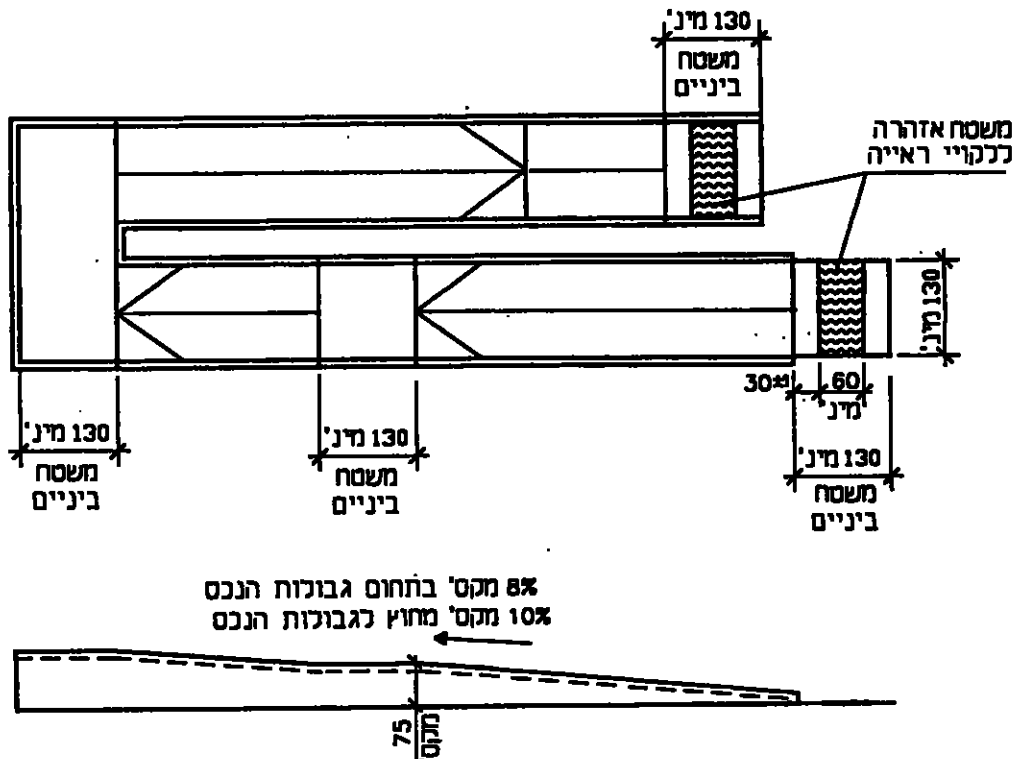
משטחי ביניים יהיה במידות 150 ס"מ x 150 ס"מ לפחות, כדי לאפשר מעבר דו-סיטרי מקומי

לשני כיוונים גלגלים (במניין משטחי הביניים לא נכללים המשטחים שבקצות הכבש);

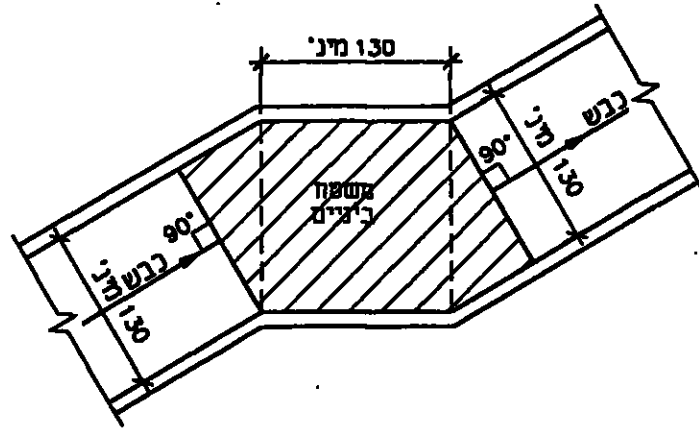
ג. זווית המפגש בין ציר הכבש למשטח הביניים תהיה 90° (ראו ציור 2).

2.3.5 משטחי תפקוד בכבש

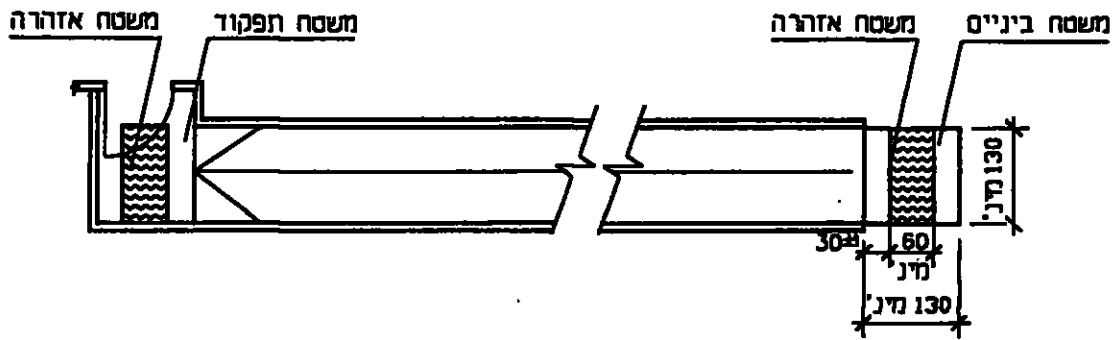
לא תיפתח דלת ישירות אל כבש, אלא אל משטח תפקוד (ראו הגדרה 1.3.5 וציור 3), שמידותיו המינימליות הן בחתום לסוג הדלת ולאופן פתיחתה והמתאים לדרישות המפורטות בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3(1).

ציור 1 - משטחי ביניים ומשטחי אזורה בכבש (המידות בסנטימטרים)

ציור 2 - דוגמה למפגש בין כבש למשטח ביניים (המידות בסנטימטרים)

ציור 3 - דוגמה למשטח תפקוד ומשטח אזהרה בכבש (המידות בסנטימטרים)

2.3.6 פני השטח

פניו המוגמרים של הכבש, לרבות משטחי הביניים ומשטחי התפקוד שלו (חגדרה 1.3.5), יתאימו לנדרש בסעיף 2.1.3. משטחי אזהרה יתאימו לנדרש בסעיף 2.3.7.

2.3.7 משטחי אזהרה בכבש

בראש הכבש ובתחתיתו, במרחק (30 ± 1) ס"מ מקצה הכבש, יהיו משטחי אזהרה שרוחבם כרוחב הכבש ועומקם 60 ס"מ לפחות (ראו ציורים 1 ו-3). משטחי האזהרה יהיו עשויים מחומר המנוגד בגוון ובמרקם לחומר המדרך חסובב.

2. 3. 8 מעקים בכבש

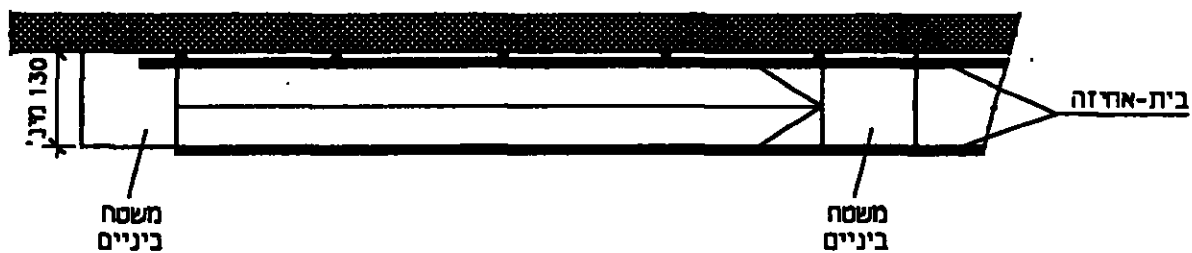
במקומות שנדרשים בהם מעקים, יתאימו המעקים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1142; במקומות שנדרשים בהם מחסומים⁽⁷⁾, יתאימו המחסומים לדרישות התקן הישראלי ת"י 2142 חלק 1. בתי-האחיזה יתאימו לדרישות סעיף 2.3.9, נוסף על הדרישות המפורטות בתקנים הנזכרים לעיל. בתכנון מעקים המותקנים במקומות המאפשרים תצפית יש להביא בחשבון את גובה העין של ילדים, של אנשים נמוכי קומה ושל אנשים המתניידים בכיסא גלגלים.

2. 3. 9 בתי-אחיזה בכבש

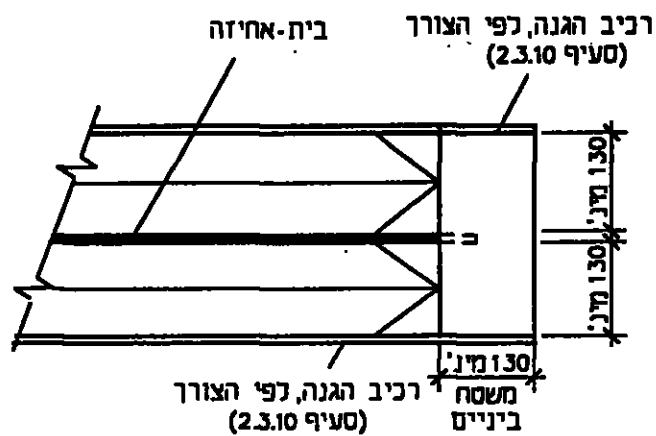
בכבש המגשר על הפרש גובה גדול מ-20 ס"מ יותקנו בתי-אחיזה, העומדים בדרישות אלה:
 א. בתי-האחיזה יותקנו כך שיאפשרו אחיזה חן ביד ימין והן ביד שמאל, כדי לאפשר שימוש גם לאנשים המוגבלים בתפקוד באחת חגפיים העליונות.
 דוגמות: 1. בתי-אחיזה משני צידי הכבש (ראו ציור א4);
 2. בית-אחיזה במרכז כבש רחב, ובלבד שרוחב הכבש משני צידי בית-האחיזה יהיה 130 ס"מ לפחות (ראו ציור ב4);
 3. בית-אחיזה מצידו האחד של כבש שבו עולים משני כיוונים אל משטח ביניים משותף (ראו ציור ג4).
 ג. בתי-אחיזה שאינם רציפים⁽⁸⁾ יימשכו לפחות 30 ס"מ מעבר לקצה שיפוע הכבש, במקביל לפני משטחי הביניים הגובלים עם הכבש בשני קצותיו, אלא אם אין הדבר אפשרי בגלל הפרעה במעבר (כגון: פתח, או בליטה היכולה לחוות מכשול); הם יסתיימו בקצוות מכופפים (ראו ציור ד4) או בסיומת בולטת ללא פינות חדות, כגון: צורת כדור שקוטרו 5 ס"מ לפחות, כך שלא יהוו מכשול.
 ג. הפן הפנימי של בית-האחיזה לא יחרוג יותר מ-5 ס"מ מחוץ לכבש או למשטח הביניים ולא יחדור יותר מ-10 ס"מ לתחום הכבש או משטח הביניים.
 ד. הפן העליון של בית-האחיזה יהיה בגובה 90 ס"מ - 95 ס"מ מפני המשטח המוגמרים של הכבש. אם נדרש בדין או בהסכם בית-אחיזה שני, נמוך יותר, הוא יותקן בגובה 70 ס"מ - 75 ס"מ.
 ה. המבנה, הגימור וההתקנה של בית-האחיזה יתאימו למפורט בסעיף 2.4.9.

⁽⁷⁾ המחסומים מתוארים בתקן הישראלי ת"י 2142 חלק 1.

⁽⁸⁾ אם החפסקה ברציפות בית-האחיזה אינה גדולה מ-10 ס"מ, בית-האחיזה ייחשב רציף.

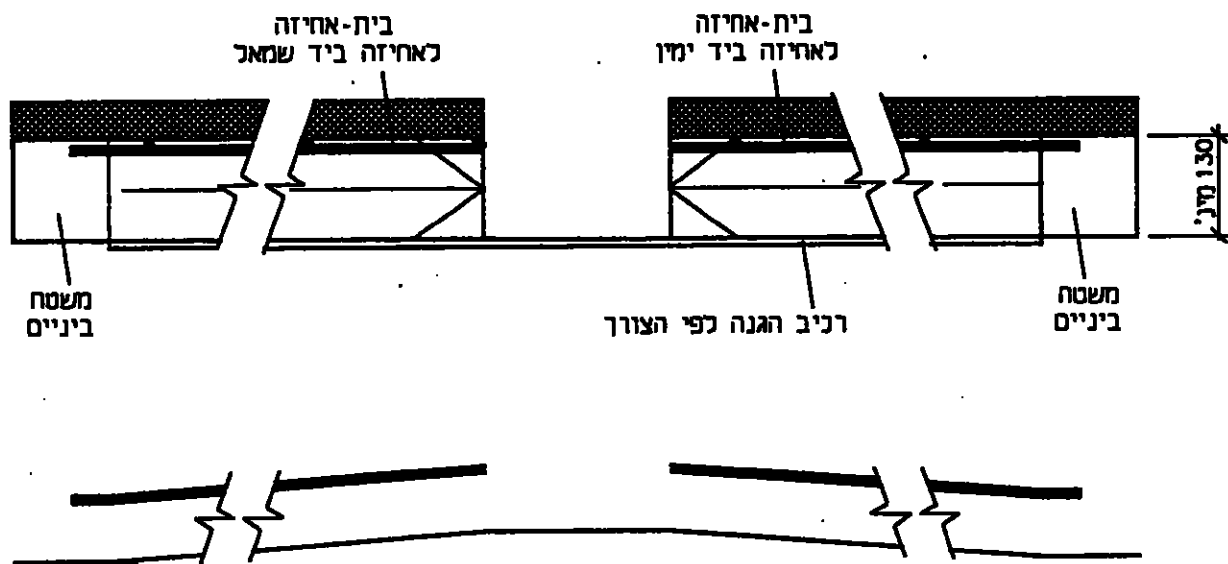

א4 - בית-אחיזה משני צידי כבש

ב4 - בית-אחיזה בכבש רחב

ציור 4 - בית-אחיזה בכבש (המידות בסנטימטרים) (המשך בעמוד הבא)

ג4 - בית-אחיזה בכבש דו-כיווני

ד4 - קצות בית-האחיזה

ציור 4 - בית-אחיזה בכבש (המידות בסנטימטרים)

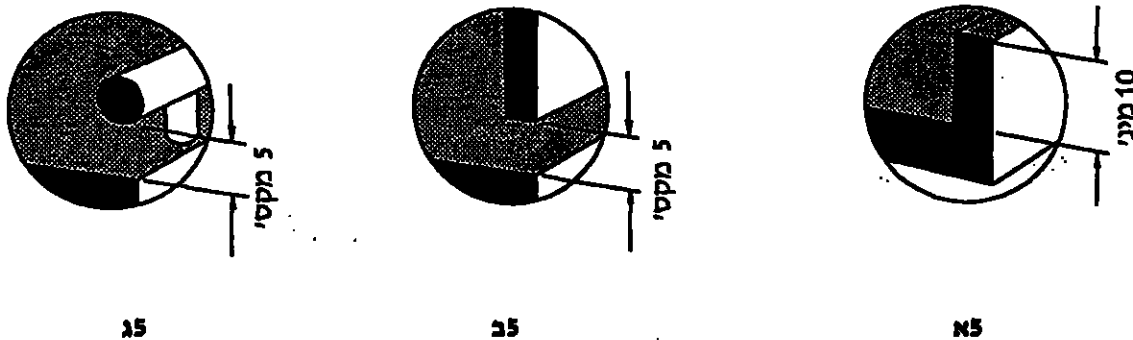
2.3.10 רכיבי הגנה בשולי כבש

שוליהם של כבשים ושל משטחי הביניים שלחם, שאינם במפלס אחד עם השטח הצמוד לחם או שאינם צמודים לקיר, יחיו בעלי רכיבי הגנה.

רכיבי ההגנה לא יגרעו מרוחב הכבש, כנדרש בסעיף 2.3.3.

פניו העליונים של רכיב ההגנה יחיו בגובה 10 ס"מ לפחות מעל פניהם המוגמרים של הכבש ומשטח הביניים (ראו ציור א5).

תחתית רכיב ההגנה תהיה בגובה 5 ס"מ לכל היותר מעל פניהם המוגמרים של הכבש ומשטח הביניים (ראו ציורים ב5-ג).

ציור 5 - דוגמות של רכיבי הגנה לכבש (המידות בסנטימטרים)

2.4 מדרגות

2.4.1 כללי

יש לצמצם ככל האפשר את הצורך בשימוש במדרגות בדרכים נגישות, אולם כאשר נדרשות מדרגות הן יעמדו בדרישות המפורטות בסעיפים 2.4.2 - 2.4.9.

2.4.2 מהלך המדרגות

במהלך מדרגות יחיו 3 מדרגות לפחות; מידות הרומים בו יחיו אחידות ומידות השלחים בו יחיו אחידות; רוחב מהלך המדרגות לא יחיה קטן מ-100 ס"מ; הפרש הגובה המרבי בין שני קצות מהלך המדרגות יחיה כלהלן:

- בתחום גבולות הנכס: 150 ס"מ לכל היותר;

- מחוץ לגבולות הנכס: 185 ס"מ לכל היותר.

בסוף כל מהלך מדרגות יחיה משטח ביניים, שעומקו, הנמדד מקצה רום המדרגה, לא יחיה קטן מ-120 ס"מ.

הערה:

מידת רוחב מהלך המדרגות תיעשה כנדרש בעניין זה בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) חלק ג - אמצעי יציאה מבניין.

2.4.3 שלח ורום של המדרגה

עומק שלח מדרגה, הנמדד אופקית בין קצות שני שלחים עוקבים, לא יהיה קטן מ-28 ס"מ (ראו ציור 6).

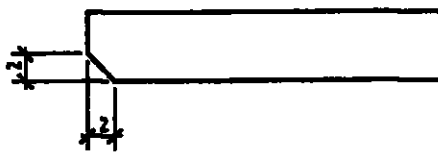
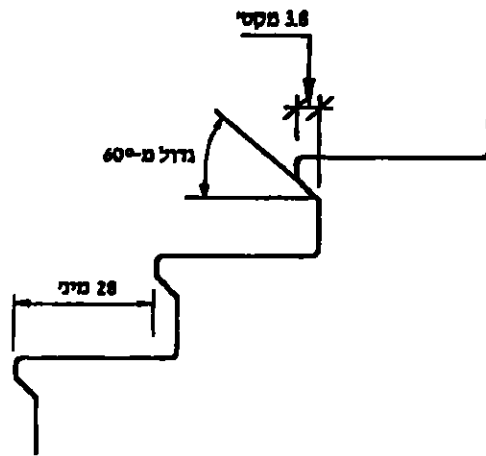
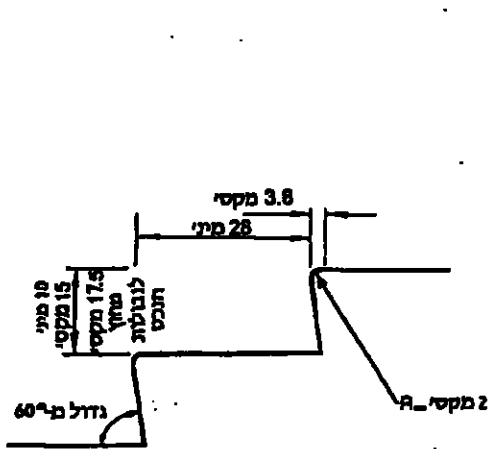
גובה רום מדרגה בתחום גבולות הנכס לא יהיה קטן מ-10 ס"מ ולא גדול מ-15 ס"מ;
 גובה רום מדרגה מחוץ לגבולות הנכס לא יהיה קטן מ-10 ס"מ ולא גדול מ-17.5 ס"מ (ראו ציור 6).
 רומי המדרגות לא יהיו פתוחים⁽²⁾ או בעלי אפי מדרגה⁽²⁾ חדים (ראו ציור 7).
 מידות השלח והרום של המדרגה נקבעות לפי הנוסחה:

$$2 \times \text{רום} + 1 \times \text{שלח} = 61 - 63 \text{ ס"מ}$$

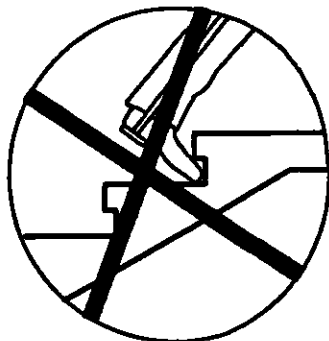
2.4.4 אפי מדרגה⁽²⁾

אפי המדרגה יעמדו בדרישות אלה:

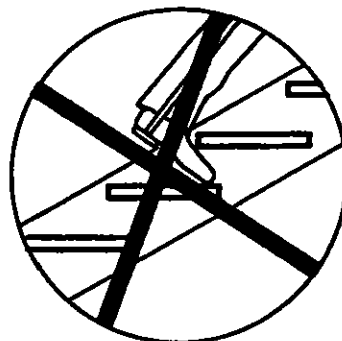
- א. לא יבלטו יותר מ-3.8 ס"מ מעבר לקו רום המדרגה (ראו ציור 6).
- ב. לא יהיו בעלי זוויות חדות (אפים בעלי זוויות חדות מונעים מכף הרגל להחליק במעלה הרום - ראו ציור 7). רדיוס חעיגול או חקיטום של אף המדרגה לא יהיה גדול מ-2 ס"מ (ראו ציור 6).
- ג. במקומות שבחס רומי המדרגות משופעים, או אפי המדרגות בולטים בשיפוע מעבר לקו רום המדרגה, זווית השיפוע תהיה גדולה מ-60° (ראו ציור 6).
- ד. על אפי המדרגה יהיו משטחי אזחרה כנדרש בסעיף 2.4.6, כדי שיחיה אפשר להבחין בהם בקלות.

ציור 6 - מדרגות - מידות רומים, שלחים ואפי מדרגה (המידות בסנטימטרים)

רומים בעלי אפס חדים

רומים פתוחים

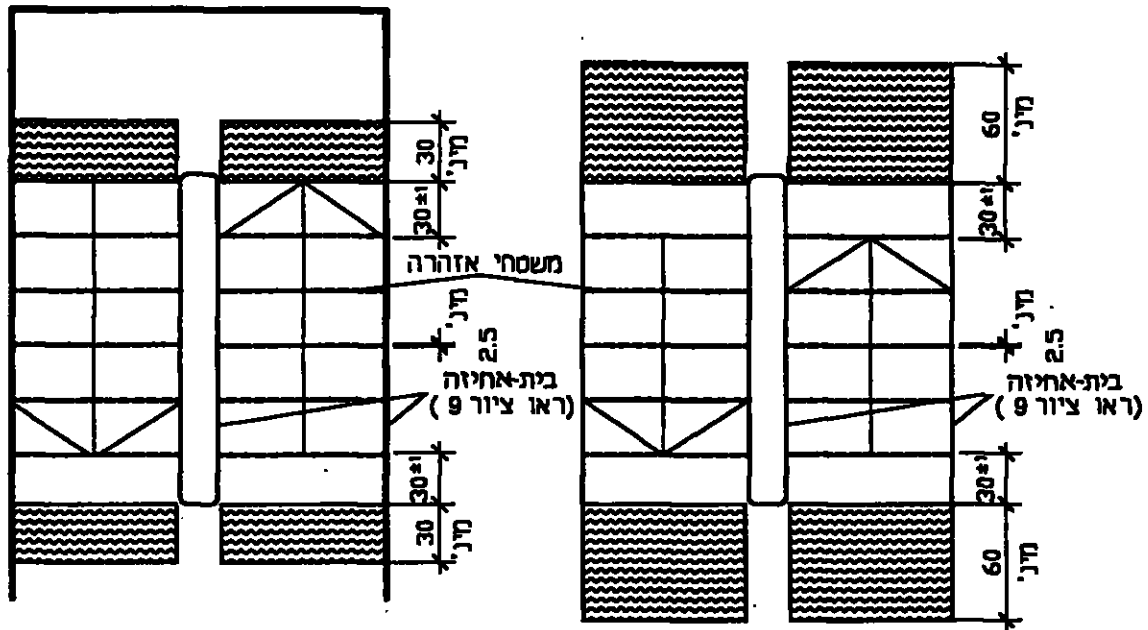
ציור 7 - מדרגות אסורות

2. 4. 5 פני השטח

פני השטח המוגמרים של המדרגות, לרבות משטחי חביניים, יתאימו לנדרש בסעיף 2.1.3.
משטחי האזרח יתאימו לנדרש בסעיף 2.4.6.

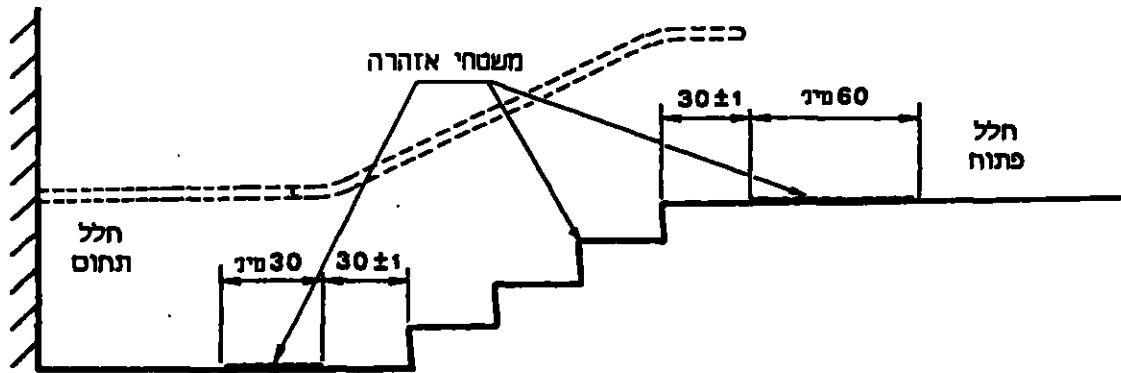
2. 4. 6 משטחי אזהרה למדרגות

אנשים בעלי לקות ראייה מתקשים לדעת היכן מחלך המדרגות מתחיל או נגמר. התראה על כך תינתן באמצעות משטחי אזהרה.
סימון מישושי על בתי-האחיזה יכול לבוא נוסף על משטחי האזהרה.
משטחי אזהרה במדרגות יעמדו בדרישות אלה (ראו ציור 8):
א. יהיו עשויים מחומר המנוגד בגוון ובמרקם לחומר המדרך הסובב.
ב. יותקנו בראש ובתחתית של כל מהלך מדרגות, במרחק (30 ± 1) ס"מ מקצה השלח העליון והתחתון.
רוחבם יהיה כרוחב המדרגות ועומקם יהיה 60 ס"מ לפחות בחלל מדרגות פתוח (ראו ציור 8א)
ו-30 ס"מ לפחות בחלל מדרגות תחום (ראו ציור 8ב).
ג. נוסף על כך, בקצה כל שלח, במרחק שאינו גדול מ-3 ס"מ מחקצה, ולכל אורך השלח, יהיו משטחי אזהרה ברוחב 2.5 ס"מ לפחות (פסי אזהרה), שיבטיחו שקצה השלח ייראה בבירור לאדם היורד במדרגות.

ב- מדרגות בחלל תחום

א- מדרגות בחלל פתוח

ג- מבט

ציור 8 - משטחי אזהרה למדרגות (חמידות בסנטימטרים)

2. 4. 7 מעקים למדרגות

מעקים למדרגות יתאימו לדרישות סעיף 2.3.8.

2. 4. 8 בתי-אחיזה במדרגות

במדרגות ובמשטחי הביניים שלהן יותקנו בתי-אחיזה, שיעמדו בדרישות אלה:

א. בתי-אחיזה יותקנו כך שיאפשרו אחיזה הן ביד ימין והן ביד שמאל, כדי לאפשר שימוש גם

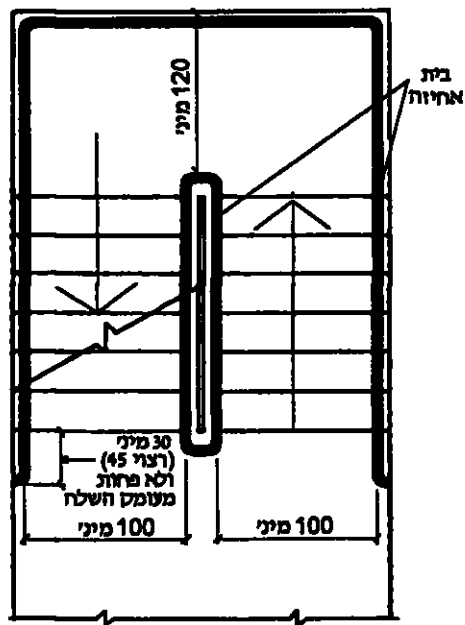
לאנשים המוגבלים בתפקוד באחת הגפיים העליונות.

דוגמות: 1. בתי-אחיזה משני צידי המדרגות (ראו ציור 9א);

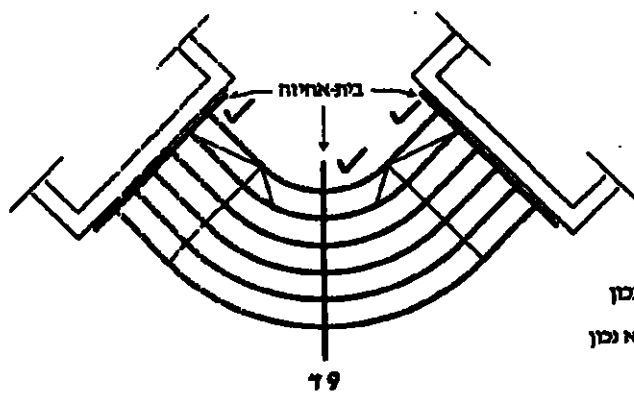
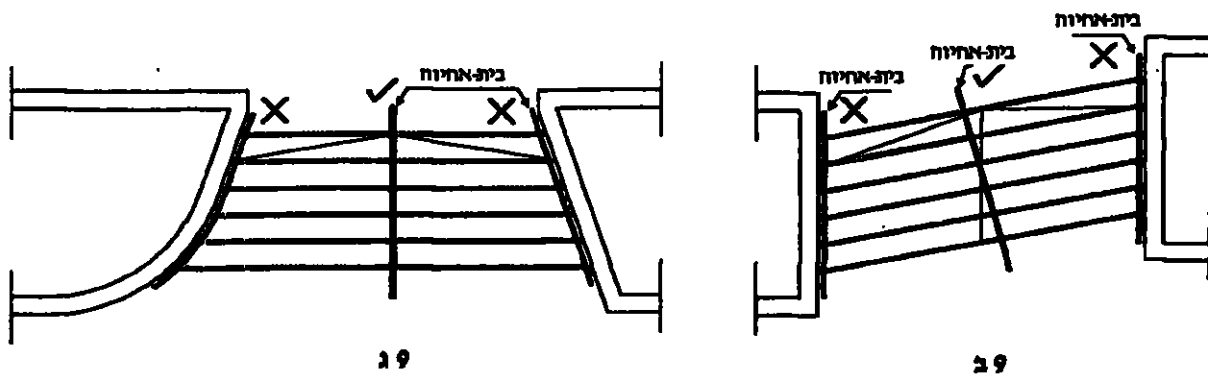
2. בית-אחיזה מרכזי במדרגות רחבות, ובלבד שרוחב המדרגות מכל צד של בית-תאחיזה לא יהיה קטן מהנדרש בסעיף 2.4.2 ומהוראות כל דין, הגדול שביניהם (ראו ציורים 9ב - 9ד);
3. בית-אחיזה מצידן האחד של מדרגות שבחן עולים משני כיוונים אל משטח ביניים משותף (בדומה לציור 9ג לגבי כבש).
- ב. בתי-האחיזה יימשכו באופן רצוף בצד הפנימי של מחלכי מדרגות המשכיים שכיוון העלייה משתנה בהם, כגון מדרגות פרסה⁽²⁾ (ראו ציור 9א).
- ג. בתי-אחיזה שאינם רציפים⁽³⁾ יימשכו מעבר לרומי המדרגה העליונה והמדרגה התחתונה, למרחק שמידתו האופקית אינה קטנה מ-30 ס"מ, ובכל מקרה אינה קטנה מעומק השלח (ראו ציור 9ה), אלא אם אין הדבר אפשרי בגלל הפרעה במעבר (כגון: פתח, או בליטה היכולה להוות מכשול).
- ד. קצות בתי-האחיזה יעוצבו כך שלא יחוו מכשול, לדוגמה: על ידי כיפופם לכיוון הרצפה, הקיר או העמוד (ראו ציור 9ה), או באמצעות סיומת נטולת פינות חדות, כגון: כדור שקוטרו 5 ס"מ לפחות;
- ה. בתי-האחיזה יהיו ממוקמים כך שיאפשרו עלייה לאורך המדרגות בקו ישר וניצב למדרגות (לא באלכסון) (ראו ציורים 9ב - 9ד).
- ו. הפן העליון של בית-האחיזה יהיה בגובה 90 ס"מ - 95 ס"מ מפני קצה השלח ובניצב לו (ראו ציור 9ה).
- ז. הפן הפנימי של בית-האחיזה לא יחרוג יותר מ-5 ס"מ מחוץ למחלך המדרגות או למשטח הביניים, ולא יחדור יותר מ-10 ס"מ לתחום מחלך המדרגות או משטח הביניים.
- ח. המבנה והגימור של בתי-האחיזה יתאימו לנדרש בסעיף 2.4.9.

2.4.9 מבנה, גימור והתקנה של בתי-אחיזה

- המבנה, הגימור וההתקנה של בתי-האחיזה יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1142 ולדרישות הנוספות האלה:
- א. בתי-האחיזה יהיו בעלי חתך רוחבי עגול שקוטרו 30 מ"מ - 40 מ"מ, או בעלי צורה אחרת, המספקת משטח אחיזה זהה בגודלו וללא פינות חדות (ראו ציור 10).
- ב. בבית-אחיזה שאינו בעל חתך עגול יהיו הפינות מעוגלות ברדיוס 3 מ"מ - 5 מ"מ לפחות על פני משטח האחיזה (ראו ציור 10).
- ג. בתי-האחיזה יותקנו באופן קשיח, יציב ובטוח.
- ד. מבנה בית-האחיזה ואופן התקנתו יאפשרו גריפה רציפה לאורכו.
- ה. חמרחק המינימלי בין בית-האחיזה לקיר סמוך, אם ישנו, יהיה 40 מ"מ (ראו ציור 10).
- ו. רצוי שבתי-האחיזה יהיו בעלי גוון שונה מגון הרקע סביבם, כדי שיחיה אפשר לחבחין בהם בקלות.

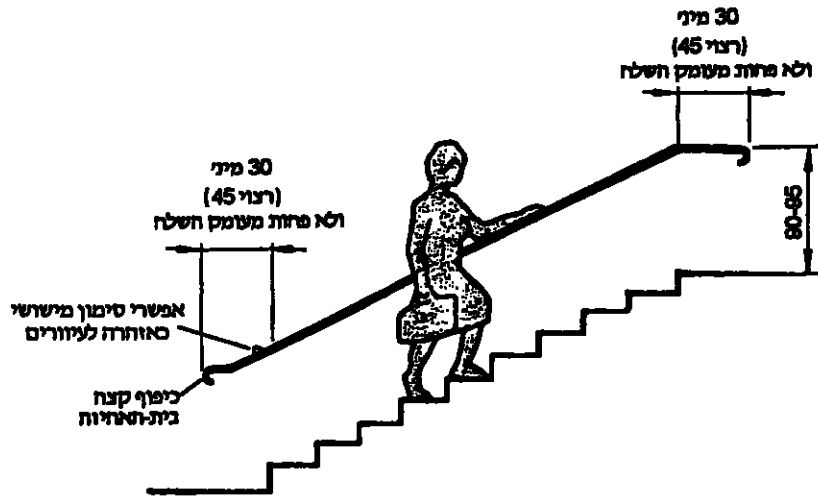
א9

מקרא סימון:

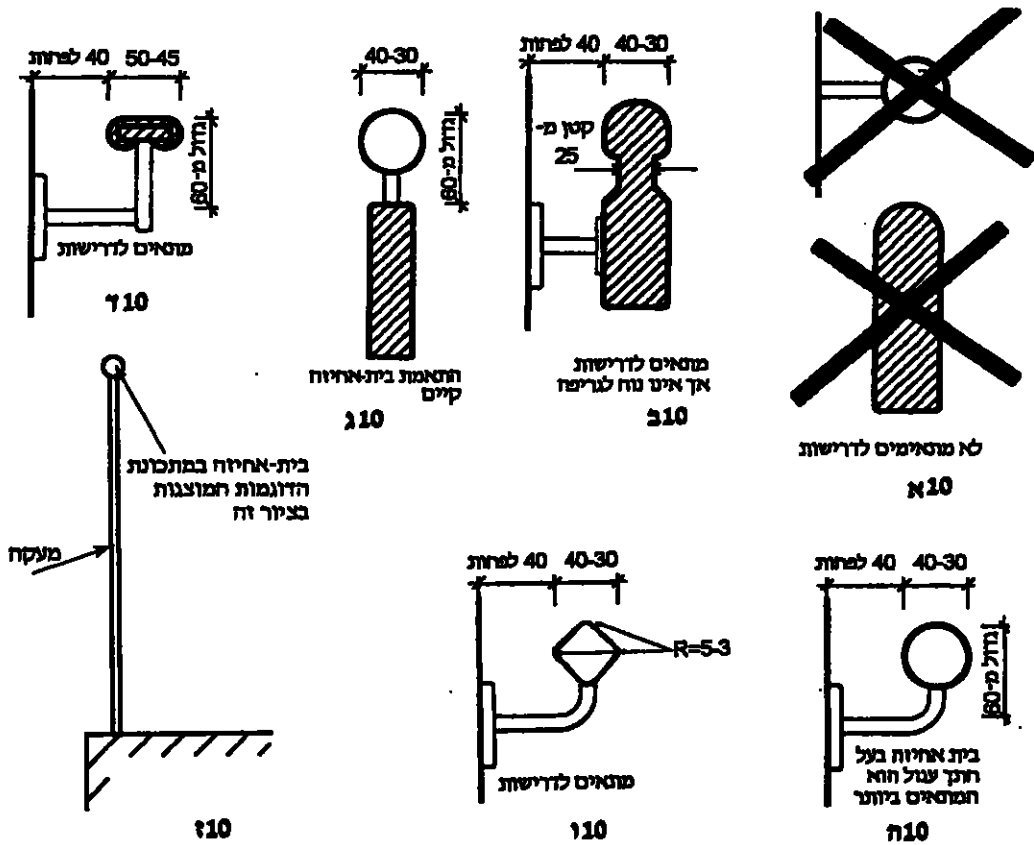
- ✓ - בית אחיזה שמיקומו נכון
- ✗ - בית אחיזה שמיקומו לא נכון

ציור 9 - דוגמות להתקנת בתי-אחיזה למדרגות (המידות בסנטימטרים)
(המשך הציור בעמוד הבא)

ה9

ציור 9 - דוגמות להתקנת בתי-אחיזה למדרגות (חמידות בסנטימטרים)

ציור 10 - דוגמות למבנה בית-אחיזה (חמידות במילימטרים)

2. 5 מעליות ואמצעי העלאה

מעלית ותאים לדרישות התקן הישראלי תיי 1918 חלק 3⁽⁵⁾.
אמצעי העלאה אחרים, כגון: מעלון אנכי (אנכון) ומעלון משופע, יאפשרו שימוש עצמאי בהם ויתאימו לדרישות התקנים הישראליים ומפרטי מכון התקנים הישראלי החלים עליהם.

2. 6 מדרכות

2. 6. 1 כללי

רוחב המעבר החופשי במדרכות לא יהיה קטן מ-130 ס"מ ויתאים לנדרש בסעיף חדן במכשולים בדרך בתקן הישראלי תיי 1918 חלק 1.

השיפוע הרוחבי של מדרכות, המקשרות מרחבים ובניינים נגישים, לא יהיה גדול מ- $2\frac{1}{2}\%$.

2. 6. 2 מקומות חציית הכביש

מקומות המוסדרים לחציית כביש, לרבות גשרים עיליים או מעברים ות-קרקעיים, יחיו נגישים בהתאם לדרישות תקן זה.
רוחב הדרך במקומות חציית הכביש לא יהיה קטן מ-130 ס"מ.
במקומות שבהם נדרש שהרמזורים יחיו רמזורי שמע בעלי אות קולי שישרת את בעלי לקות הראייה, יתאימו רמזורי השמע לדרישות סעיף 2.6.3.7.

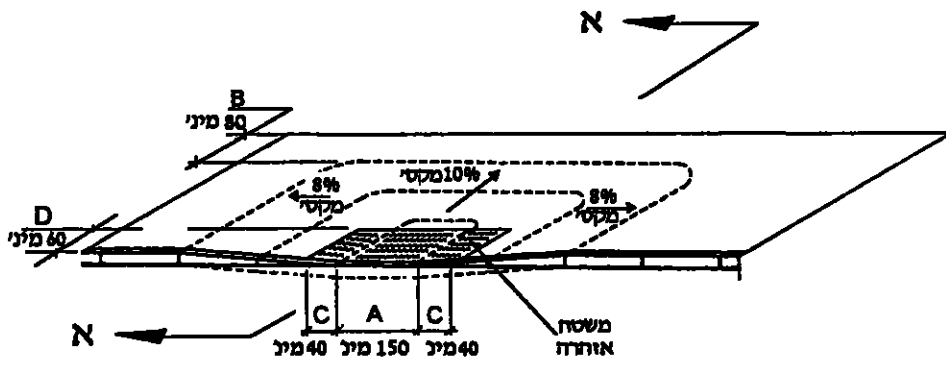
2. 6. 3 הנמכת מדרכות ואיי-תנועה

2. 6. 3. 1 כללי

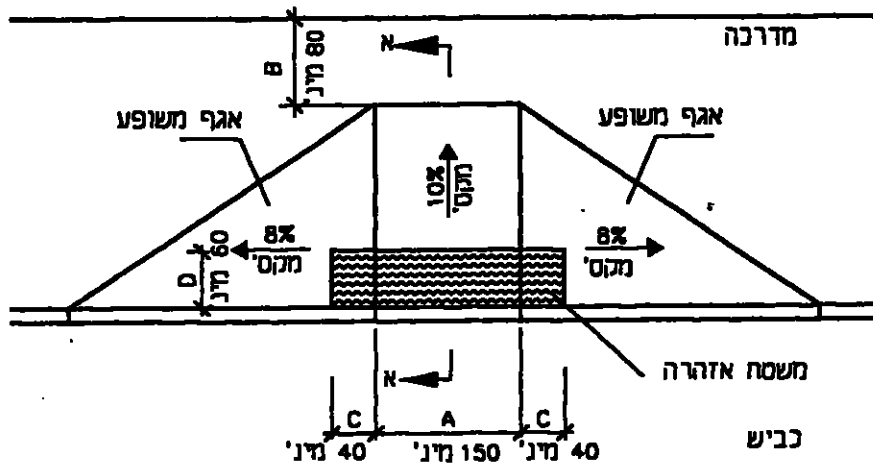
ליד כל צומת שבו רשאים חולכי רגל לחצות את הכביש, בכל מעבר חציה מסומן וליד חניות נגישות, בגבולות הנכס או מחוץ לגבולות הנכס, יחיו המדרכה, אי-התנועה ואבני השפה שלהם מונמכים בהתאם לדרישות המפורטות בסעיפים 2.6.3.2 - 2.6.3.6, לפי העניין.
באזור הנמכת המדרכה יש להימנע מהתקנת תאי ניקוז. אם יש הכרח הנדסי לנקז מים במקומות אלה, יתאימו סבכות הניקוז לנדרש בעניין זה בסעיף חדן במדרכים (סעיף 2.6.1.2) בתקן הישראלי תיי 1918 חלק 1.
ינקטו אמצעים מתאימים למניעת חניח במקומות שבהם המדרכה מונמכת.

2. 6. 3. 2 מידות הנמכת המדרכה

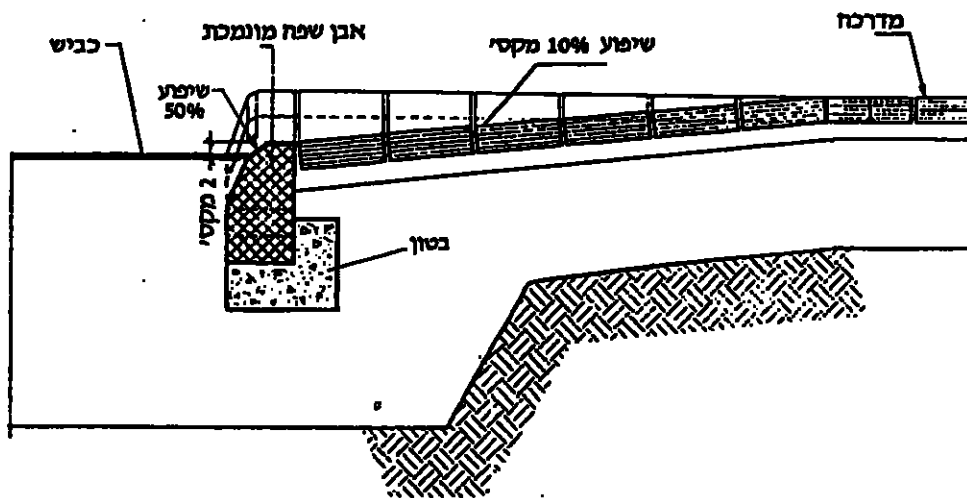
רוחב הנמכת המדרכה, ללא האגפים המשופעים, יהיה 150 ס"מ לפחות (A בציורים 11-א-ב). בראש הנמכת המדרכה יחיה שטח מדרכה חופשי שרוחבו 80 ס"מ לפחות (B בציורים 11-א-ב).
במדרכות קיימות שבחן אי אפשר לקיים את חדרישה שלעיל, תתאים הנמכת המדרכה למתואר בציור 12.

א11

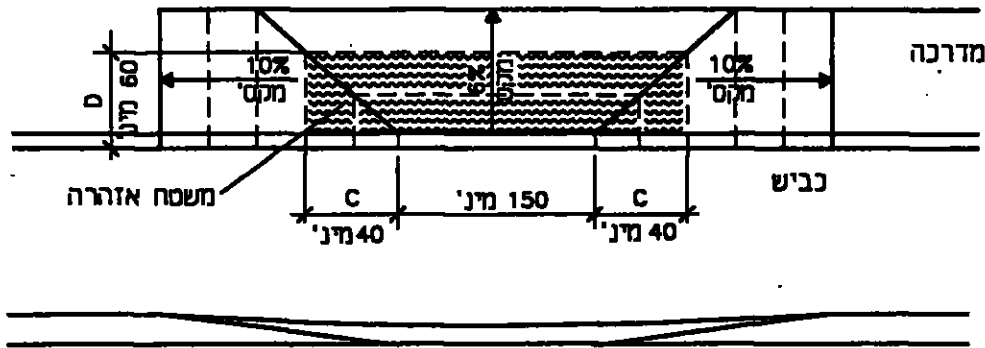

ב11

ג11 - חתך א-א

ציור 11 - דוגמות להנמכת מדרכה (המידות בסנטימטרים)

ציור 12 - זוגמת הנמכה במדרכה צרה קיימת (חמידות בסנטימטרים)

2.6.3.3 שיפוע הנמכת המדרכה

השיפוע המרבי של הנמכת מדרכה יהיה 10%, למעט במדרכות קיימות, שבהן יתאים השיפוע למתואר בציור 12.

2.6.3.4 אנפי הנמכה

אם הנמכת המדרכה ממוקמת כך, שהיא נמצאת בדרכם של חולכי רגל החולכים על המדרכה בכיוון המקביל לאבן השפה, יהיו לצידי הנמכת המדרכה אנפים משופעים, ושיפועם לא יהיה גדול מ-8% (ראו ציורים A11 ו-11ב).

2.6.3.5 פני השטח

משטח הנמכת מדרכה יהיה רציף, יציב, קשיח ועמיד-החלקה. במקום המפגש בין הכביש לנמכת המדרכה לא יהיה כל הפרש גובה, אלא בתנאי ששולי הנמכת המדרכה במקום זה יהיו קטומים בשיפוע של 50%, והפרש הגובה בקיטום לא יהיה גדול מ-2 ס"מ (ראו ציור 11ג).
 קו המפגש בין הנמכת המדרכה למשטחים הסמוכים יהיה רצוף וללא קפיצות.
 לאורך הנמכת המדרכה ולמרחק 40 ס"מ לפחות משני צידי הקטע העיקרי שלה (C בציורים A11-ב ו-12), יהיה משטח אזהרה המנוגד בגוון ובמרקם למשטחים הסמוכים. רוחב משטח האזהרה יהיה 60 ס"מ לפחות (D בציורים A11-ב ו-12).

2.6.3.6 אי-תנועה

אי-תנועה באזור חציה יהיה מונמך כך, שהפרש הגובה במקום המפגש בין אי-תנועה לכביש יתאים לנדרש בעניין זה בסעיף 2.6.3.5.
 רוחבו של אי-תנועה באזור החציה לא יהיה קטן מ-130 ס"מ, כדי לאפשר לאדם בכיסא גלגלים לעצור על אי-תנועה.
 במקומות שבהם החציה דרך אי-תנועה אינה בקו ישר רציף (כגון: מעבר חציה מודרג או מפותל), יעמוד רוחב אי-תנועה בדרישות המפורטות לגבי רוחב דרך נגישה (סעיף 2.1.5), כדי לאפשר סיבוב כיסא גלגלים כנדרש.

2. 6. 3. 7 רמזורי שמע

האות הקולי ברמזורי שמע יתאים לדרישות אלה:

- תדירות הצליל המושמע בהידלק אור אדום לעצירת חולכי רגל תהיה כ-1.5 פעימות לשנייה.
- תדירות הצליל המושמע בהידלק אור ירוק למעבר חולכי רגל תהיה כ-6.5 פעימות לשנייה.
- בכל מקרה, היחס בין תדירות הצליל המסמל אור אדום לזו המסמל אור ירוק יהיה לפחות 1:4, בהתאמה.

הערה:

מומלץ שכל רמזורי השמע ישמיעו אותו הצליל.

2. 7 חניות נגישות

2. 7. 1 מידות

המידות של חניה נגישה (הגדרה 1.3.6) יתאימו לדרישות אלה:

2. 7. 1. 1 גובה חופשי

הגובה החופשי במקומות החניה הנגישים ובדרך אליהם ומחס יהיה כלהלן:

לחניית רכב רגיל - 220 ס"מ לפחות;

לחניית רכב גבוה⁽⁹⁾ - 245 ס"מ לפחות.

בחניונים מקורים, אם מבחינה הנדסית אי אפשר לחקצות מקומות חניה נגישים לרכב גבוה⁽⁹⁾ בחניון המקורה, יהיו מקומות החניה קרובים ככל האפשר לכניסה נגישה לבניין, ודרך נגישה תחבר בין מקום החניה לבין הכניסה לבניין.

2. 7. 1. 2 רוחב

רכב של אנשים המתניידים בכיסא גלגלים מצויד במקרים רבים במתקן לאחסון כיסא הגלגלים. כאשר כיסא הגלגלים מורד לצד הכביש, נדרש מעבר לצד המכונית אשר יספק מרחב תמרון מתאים בכיסא הגלגלים.

הרוחב החופשי הנדרש לחניית רכב בניצב לכיוון הנסיעה יהיה 350 ס"מ עבור רכב רגיל ו-460 ס"מ עבור רכב גבוה.

אפשר למקם כל שני מקומות חניה בניצב כך שיחלקו מעבר משותף, שמפלוס זהה למפלוס החניה (ראו ציור 13). פני השטח של המעבר המשותף יסומנו כמקום אסור לחניה.

הרוחב הכולל לשתי חניות ומעבר משותף יהיה 630 ס"מ עבור רכב רגיל ו-740 ס"מ עבור רכב גבוה.

רוחב המעבר המשותף בין שני מקומות חניה נגישים יהיה 130 ס"מ עבור רכב רגיל ו-240 ס"מ עבור רכב גבוה, והמעבר יהיה חופשי ממכשולים.

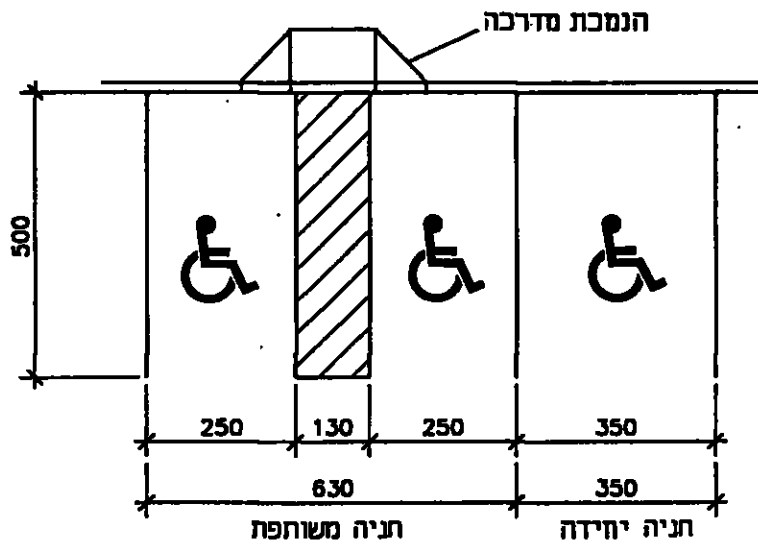
למקומות חניה הממוקמים בצמוד לקיר, עמוד או כל מכשול אחר, יש לחוסיף לרוחב המצוין לעיל עוד 35 ס"מ בצד המכשול.

הרוחב החופשי הנדרש לצידו המרוחק מן הכביש של רכב גבוה החונה במקביל לכיוון הנסיעה יהיה 190 ס"מ לפחות.

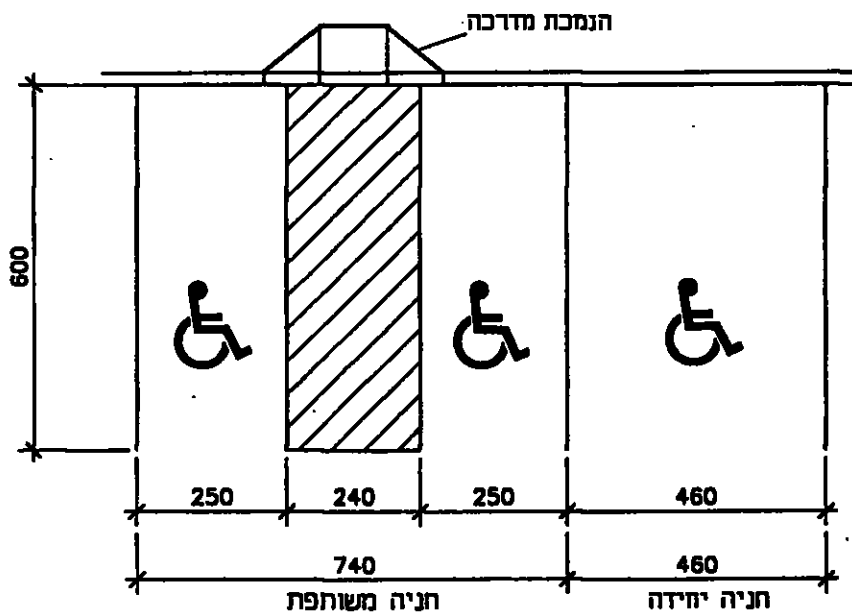
⁽⁹⁾ רכב גבוה המכונה בפי הציבור "ואן" והמותאם לשימושם של אנשים המתניידים בכיסא גלגלים הוא רכב בעל התקן העלאה, כגון מעלון אנכי (אנכונן), המאפשר כניסה אל תרכב ויציאה ממנו בישיבת כיסא גלגלים.

2.7.1.3 אורך

- א. האורך החופשי לחניית רכב במקביל לכיוון הנסיעה יהיה 600 ס"מ עבור רכב רגיל ו-750 ס"מ עבור רכב גבוה.
- ב. האורך החופשי לחניית רכב בניצב לכיוון הנסיעה יהיה 500 ס"מ עבור רכב רגיל ו-600 ס"מ עבור רכב גבוה.

13א - חניית רכב רגיל בניצב לכיוון הנסיעה

13ב - חניית רכב גבוה^(*) בניצב לכיוון הנסיעה

ציור 13 - חניות נגישות (המידות בסנטימטרים)

2.7.2 מספר מקומות החניה

מספר מקומות החניה הנגישים יתאים להוראות כל דין, ובמקומות שלא נקבע עבורם, יתאים למפורט בטבלה 1, למעט בחניונים הצמודים לבנייני מגורים.

הערה:

מומלץ שבחניונים הצמודים לבנייני מגורים חלק ממקומות החניה יחיו נגישים בהתאם לדרישות סעיף 2.7.1, כדי שיתאימו לדיירים מוגבלי ניידות במידת הצורך.

טבלה 1 - חניות נגישות

מספר מינימלי של מקומות חניה נגישים			מספר מקומות חניה כללי
לרכב גבוה ⁽⁹⁾	לרכב רגיל	סה"כ	
1	-	1	עד 25
1	1	2	26 - 50
1	2	3	51 - 75
1	3	4	76 - 100
1	4	5	101 - 150
1	5	6	151 - 200
1	6	7	201 - 300
1	7	8	301 - 400
2	7	9	401 - 500
ראו הערה ^(א)		2% מכלל מקומות החניה	501 - 1000
ראו הערה ^(א)		12 + 1% מכלל מקומות החניה	יותר מ-1000

הערה לסבלה:
 (א) לפחות מקום חניה נגיש אחד לרכב גבוה⁽⁹⁾ יוקצה לכל 8 או חלק מ-8 מקומות חניה נגישים.

2.7.3 מיקום מקומות החניה

דרך נגישה תקשר בין מקום חניה נגיש המשרת בניין או אתר לבין המעלית או הכניסה הנגישה לבניין או לאתר.

מקומות החניה הנגישים יימצאו קרוב למעלית הבניין או לכניסה הנגישה לבניין או לאתר, וקרוב למעבר מקורה, אם קיים. לפני הכניסה למעלית יסופק משטח תפקוד המתאים לדרישות הנקובות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3⁽¹⁰⁾.

בבניין בעל מספר כניסות נגישות וחניות סמוכות אליהן, יפוזרו מקומות החניה הנגישים בסמוך לכל הכניסות הנגישות.

במגרשי חניה שאינם משרתים בניין מסוים, מקומות החניה הנגישים ימוקמו קרוב אל הכניסה הנגישה למגרש החניה.

מקומות חניה בניצב לדרך הנגישה יתוכננו כך, שהמכוניות החונות לא יגרעו מהרוחב החופשי של הדרך (סעיף 2.1.5).

המעבר מהחניות הנגישות למדרכה יהיה באמצעות הנמכת מדרכה המתאימה לנדרש בסעיף 2.6.3.

2. 7. 4 פני השטח

מקומות החניה ימוקמו על שטח אופקי. אם יש מניעה לכך יהיו מקומות החניה בשיפוע שאינו גדול מ- $2\frac{1}{2}\%$ בכל הכיוונים. פני השטח יתאימו לנדרש בסעיף 2.1.3.

2. 7. 5 מכוונות למתן שירות אוטומטי

מכוונות למתן שירות אוטומטי (ראו הגדרה 1.3.7), כגון מתקן להנפקת כרטיסי חניה ומכוונות תשלום, יתאימו לנדרש בסעיף הדין בעניין זה (סעיף 2.11) בתקן הישראלי תיי 1918 חלק 4. מכוונות שניגשים אליהן ללא רכב ימוקמו בדרך הנגישה המקשרת בין החניות הנגישות לכניסות הנגישות או למעלית.

2. 7. 6 שילוט

מקומות החניה הנגשים יסומנו וישולטו כנדרש בעניין זה (סעיף 2.2.2.1) בתקן הישראלי תיי 1918 חלק 4.

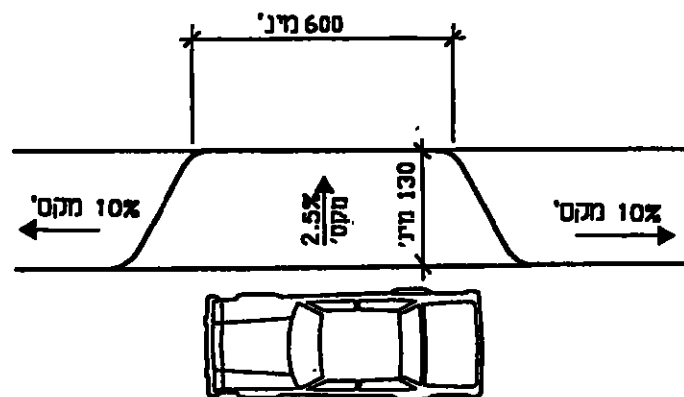
2. 8 אזורי העלאת נוסעים

המקומות המיועדים להעלאת נוסעים ולהורדתם וחמשרתים בניין או אתר מסוים (למעט תחנות אוטובוס), ימוקמו קרוב לכניסה הנגישה לבניין או לאתר, באופן שלא יהוו סכנה. בצמוד ובמקביל לאזור עצירת הרכב, ובחמשך למפלס הכביש, יהיה מעבר נגיש ששיפועו הרוחבי לכיוון המדרכה אינו גדול מ- $2\frac{1}{2}\%$, רוחבו 130 ס"מ לפחות ואורכו 600 ס"מ לפחות (ראו דוגמות בציורים 14א, 14ב).

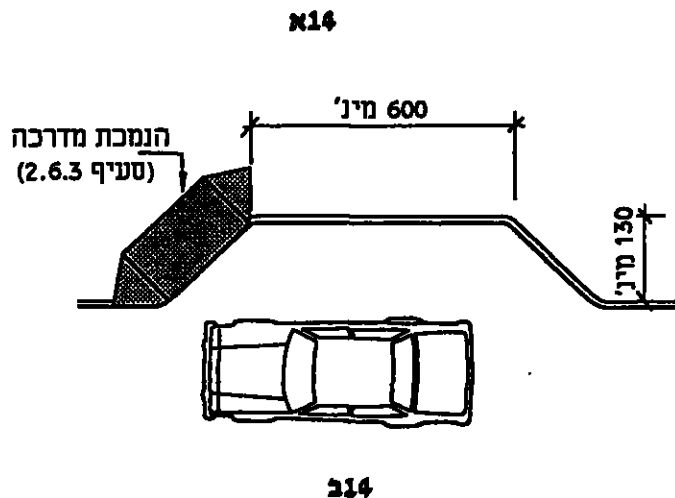
השיפוע האורכי של המדרכה בחמשך למעבר הנגיש (ציור 14א) ושיפוע הנמכת המדרכה (ציור 14ב) יתאימו לדרישות סעיף 2.6.3.

דרך נגישה תקשר בין אזור העלאת הנוסעים לכניסה הנגישה.

הגובה החופשי באזורי העלאת נוסעים ולאורך דרכי גישת רכב אליהם לא יפחת מהנדרש בסעיף 2.7.1.1.

14א

ציור 14 - דוגמות לאזור העלאת נוסעים (המידות בסנטימטרים)

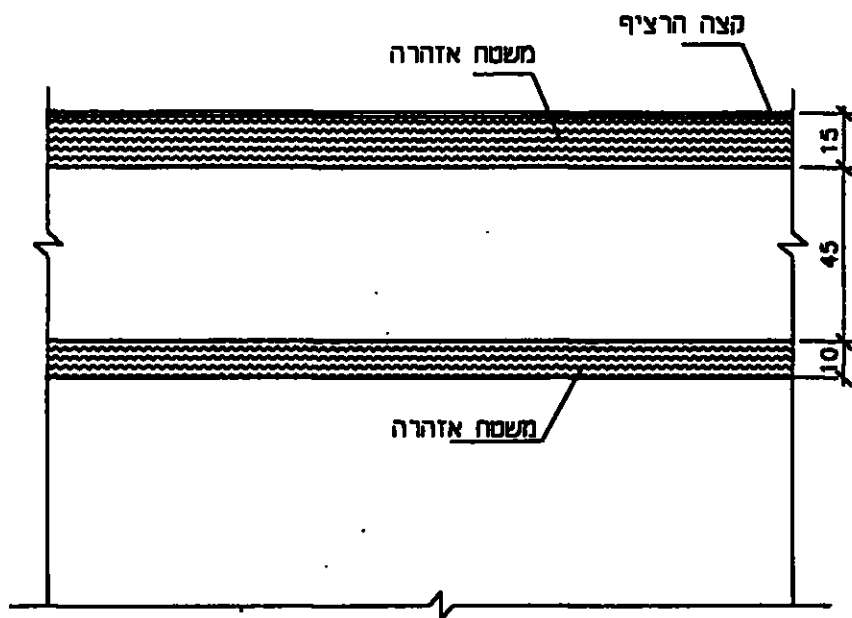
2. 9 תחנות תחבורה ציבורית

2. 9. 1 כללי

תחנות המתנה לתחבורה ציבורית יוצבו כך שיתאימו לדרישות המפורטות בסעיף הדין במכשולים בדרך שבתקן הישראלי תיי 1918 חלק 1. התחנות יכילו מקום המתנה נגיש אחד ששטח הרצפה החופשי שלו 80 ס"מ x 120 ס"מ לפחות. אם מקומות ההמתנה מקורים, יהיה גם מקום ההמתנה הנגיש מקורה. מידע המתייחס לקווים העוצרים בתחנה וליעד הנסיעה, לרבות מידע מישושי, יוצג באופן מובן. שילוט חזותי יראה ממרחק גדול (ראו דרישות בסעיף הדין במיקום הצבת השלטים [סעיף 2.2.3] בתקן הישראלי תיי 1918 חלק 4).

2. 9. 2 משטחי אזהרה

לאורך רציפי רכבת יהיו על פני הרצפה שני משטחי אזהרה המנוגדים במרקם ובגוון למשטחים הסמוכים להם. משטח אחד ימוקם לכל אורך קצה הרציף ויהיה ברוחב כ-15 ס"מ ובגוון בולט לעין. משטח נוסף, בעל מרקם שונה, ימוקם במרחק כ-45 ס"מ מקצה הרציף, ורוחבו יהיה 10 ס"מ לפחות (ראו ציור 15).

ציור 15 - משטחי אזהרה ברציפי רכבת (המידות בסנטימטרים)

2.10. תאורה

מדרגות, דרכים, שבילים, כניסות, חניות ומכשולים בדרך יוארו ברמת הארה מתאימת, כדי שיובחנו בקלות (ראו פירוט בסעיף הדין בתאורה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4).

2.11. ריהוט חוץ ומתקני חוץ

2.11.1. כללי

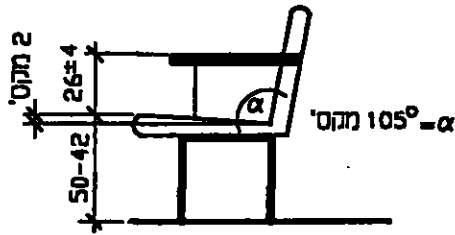
ריהוט חוץ ומתקני חוץ (כגון: שלטים, תאי טלפון, תיבות דואר, ספסלים, ברזיות, פחי אשפה) יוצבו כך שיעמדו בדרישות הרלוונטיות בסעיף הדין במכשולים בדרך ובסעיף הדין באנטרופומטריה שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

2.11.2. ספסלים

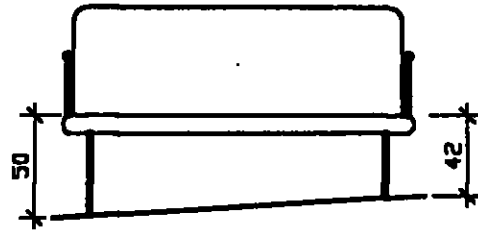
- מקומות מנוחה לאורך דרך נגישה חיוניים לאנשים עם מגבלות בניידות.
 ספסלים המוצבים לאורך דרך נגישה יעמדו בדרישות אלה:
- א. יוצבו בצמוד לדרך הנגישה;
 - ב. יהיו יציבים ובטוחים;
 - ג. מפלס פני השטח שעליו ממוקמים הספסלים יהיה זחה למפלט הדרך הנגישה;
 - ד. הפרש הגובה בין הפן העליון של המושב לפני הרצפה יהיה 42 ס"מ - 50 ס"מ (ראו ציור 16א);
 - ה. ליד הספסל יסופק שטח רצפה חופשי לכיסא גלגלים, המתאים לדרישות בעניין זה (סעיף 2.7.1) בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1;
 - ו. גימור הספסל יהיה כזה, שלא יהיו בו פינות חדות או בליטות חעלולות לגרום נזק למשתמש.

הערה:

הספסלים מיועדים למגוון רחב של אנשים ורצוי שיהיו בעלי משענות לגב ולזרוע. מומלץ שגובהן של משענות לזרוע יהיה (26 ± 4) ס"מ מעל פני המושב.
 רצוי שהחלק הקדמי של פני המושב לא יהיה גבוה ביותר מ-2 ס"מ מחלקו האחורי (ראו ציור ב16).
 חזויות בין משענת הגב (אם ישנה) לבין המושב לא תהיה גדולה מ- 105° (ראו ציור ב16).

ב16

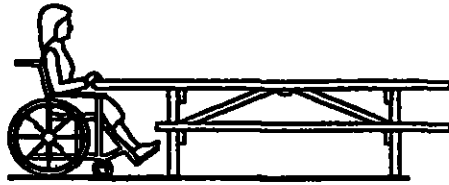

א16

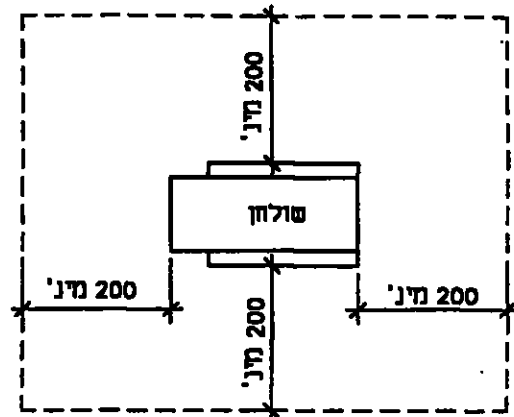
ציור 16 - ספסלים (המידות בסנטימטרים)

2. 11. 3. שולחנות פיקניק

- במקום שמותקנים בו שולחנות פיקניק, תוביל דרך נגישה אל חלק מהשולחנות. השולחנות הנגישים יתאימו לדרישות אלה:
- א. יוצבו בצמוד לדרך הנגישה;
 - ב. יהיו יציבים ובטוחים;
 - ג. יהיו ממוקמים על משטח קרקע המתאים לדרישות הנקובות בסעיף חדן בפני השטח שבתקן הישראלי תיי 1918 חלק 1, אשר יימשך 200 ס"מ לפחות מעבר לכל צד של השולחן (ציור א17);
 - ד. בכל שולחן יהיה לפחות מקום ישיבה אחד המיועד לאדם בכיסא גלגלים והמתאים לדרישות עבור חלל ברכיים שבתקן הנזכר לעיל;
 - ה. לפחות מקום ישיבה אחד בכל ספסל הצמוד לשולחן יאפשר גישה וישיבה נוחה, ללא מכשול פיזי כגון קושרת (ראו דוגמה בציור ב17).

ב17

א17

ציור 17 - דוגמה לשולחן פיקניק (המידות בסנטימטרים)

2. 12. אמצעי גישה לתוך מים

בברכות שחייה יותקנו מדרגות המתאימות לדרישות סעיף 2.4. חמדרגות יותקנו כך שיימצאו מחוץ לתחום המיועד לשחייה, ושלא יגרעו ממידות המינימום הנדרשות של הברכה. נוסף על כך, בברכות שחייה, בחופי רחצה, במקוואות וכדומה, שבהם נדרשת כניסה נגישה אל תוך המים, יותקן אחד מאמצעי הגישה המפורטים בסעיפים א-ד שלהלן, בהתאמה לתנאי המקום, כדי לאפשר לאדם המתנייד בכיסא גלגלים להיכנס למים ולצאת מהמים בנוחות ובבטחה:

א. כבש מחוץ לברכה בצמוד לשוליה, היורד 45 ס"מ - 50 ס"מ מתחת למפלס הפנים העליונים של שולי הברכה, ומאפשר מעבר ישיר מכיסא הגלגלים אל שולי הברכה. הכבש יתאים לדרישות סעיף 2.3;

ב. שוליים מוגבהים מקומית לגובה 45 ס"מ - 50 ס"מ;

ג. מתקנים מכניים מיוחדים המתאימים למטרה זו;

ד. כבש החודר עד לעומק 70 ס"מ לפחות מתחת לפני המים ומתאים לדרישות סעיף 2.3. הכבש יותקן כך שיימצא מחוץ לתחום המיועד לשחייה ושלא יגרע ממידות המינימום הנדרשות של הברכה. דרך נגישה המתאימה לדרישות סעיף 2.1 תוביל אל קו המים ואל אמצעי הגישה הנזכרים לעיל. בחופי רחצה יש להביא בחשבון את התנאים המיוחדים למקום (גיאות ושפל, סוג חקרקע, משטר הרוחות וכדומה).

אזורי חשירות (כגון: מלתחות ושירותים) יתאימו לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3⁽³⁾.

2. 13. מקומות ישיבה

מקומות ישיבה לצופים באמפיתאטרון, באיצטדיונים וכדומה יתאימו לדרישות חמפורטות בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3⁽³⁾.

רשימת מונחים

switchback stairs	-	מדרגות פרסה ⁽¹⁾
building elements	-	רכיבי בניין
nozing	-	אף מדרגה ⁽¹⁾
open riser	-	רום מדרגה פתוח ⁽¹⁾
interpolation	-	ביון

⁽¹⁾ מונחים מסומנים אלה מקובלים בלשון בעלי המקצוע ואינם מופיעים במילוני האקדמיה ללשון העברית.

נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות

Accessibility of the built environment: Indoors - Basic requirements

תקן זה הוכן על ידי ועדת מומחים בהרכב זה:
נורית איבניצקי, חנה זיו ז"ל, שמואל חיימוביץ (יו"ר), סליה יונג, עמוס לבנת, דני פריגת

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 117 - תכנון כללי, בהרכב זה:

איגוד לשכות המסחר בישראל	-	רון כהן-צמח
המועצה הישראלית לצרכנות	-	דוד אייזן
הפקולטה להנדסה אזרחית	-	אריה גונן
התאחדות הקבלנים והבונים	-	פיני וולך
התאחדות התעשיינים בישראל	-	עמי אריכא
לשכת המהנדסים והאדריכלים	-	ישראל קצנלנבוגן
מרכז השלטון המקומי	-	רחמים שרים (יו"ר)
משרד הבינוי והשיכון	-	יוסי ששון
משרד הפנים	-	דוד פילזר
עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל	-	אורי זרובבל
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	אבי ג'נאח

כמו כן תרמו להכנת התקן: נירה בר-אשר, דן עמר, רעיה קובזאנצב.
נורית הולצינגר ריכזה את עבודת הכנת התקן.

מילות מפתח:

אנשים עם מגבלות, נכים, נגישות, בניינים, תכן.

Descriptors:

handicapped people, disabled people, accessibility, buildings, design.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

רשמיות התקן

יש לבדוק אם המסמך רשמי, או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי/גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

תוכן העניינים

1 הקדמה

1 מבוא

1 **פרק א - עניינים כלליים**

1 1.1 תחום התקן

2 1.2 אזכורים

2 1.3 הגדרות

3 **פרק ב - דרישות תכנון**

3 2.1 כניסה נגישה לבניין

4 2.2 סף בפתח

5 2.3 דלתות ושערים

9 2.4 דרכים נגישות, לרבות פרוזדורים ומעברים

11 2.5 כבשים

14 2.6 מדרגות

19 2.7 אזורי מחסה

19 2.8 מעליות

20 2.9 מדרגות נעות ומסועי לכת

20 2.10 מעלונים

21 2.11 שירותים נגישים

32 2.12 מתקן שתייה

32 2.13 תאורה

32 2.14 חניות נגישות

..... **נספח א - דרישות מתוך הצעת הרוויזיה לפרק הדין בבטיחות אש שבתקנות**

33 התכנון והבנייה

35 **רשימת מונחים**

הקדמה

תקן זה הוא החלק השלישי בסדרת תקנים חדנה בנגישות הסביבה הבנויה.

חלקי הסדרה הם אלה:

- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה מחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3.1 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות
- ת"י 1918 חלק 3.2⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות ייחודיות
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 1918 חלק 5⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור ויחידות אכסון

בתקן זה יש לעיין יחד עם התקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1, ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 4.

מבוא

תקן זה קובע עקרונות תכנון ודרישות מינימליות לתכנון חללים ורכיבים שבתוך בניינים, במגמה לאפשר גם לאנשים בעלי מגבלות מסוגים שונים נגישות בתוך הבניינים ושימוש בהם ובשירות הניתן בהם. הדרישות המפורטות בחלק 3.1 של התקן מתייחסות לאותם חללים ורכיבי בניין העשויים להימצא בכל בניין, ללא קשר ליעודו ולשימוש בו, כגון: דלתות, פרוזדורים, מדרגות, חדרי שירותים. בחלק 3.2⁽¹⁾ של התקן מפורטות דרישות נוספות שהן ייחודיות לשימושים מסוימים, כגון: מקלחות, מלתחות, מקומות ישיבה באולמות, מקומות ישיבה באזורי המתנה, עמדות עבודה. אם יוגדרו בעתיד בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾ דרישות שישפיעו על הדרישות שבתקן זה, יעודכן התקן בהתאם.

פרק א - עניינים כלליים

1.1 תחום התקן

תקן זה קובע דרישות מינימליות לתכנון ולביצוע של חללים ורכיבים בתוך בניינים, כך שתאפשר בהם נגישות (הגדרה 1.3.6)⁽³⁾. דרישות תקן זה באות נוסף על הדרישות הנקובות בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1 ות"י 1918 חלק 4. הדרישות המפורטות בתקן זה מתאימות לתכנון בניינים חדשים, כך שיהיו נגישים ככל הנדרש לפי הוראת כל דין. אין תקן זה בא לקבוע אילו בניינים חייבים לעמוד בדרישה מדרישותיו. חובת ההחלה של דרישות התקן נקבעת לפי הוראות כל דין.

⁽¹⁾ נמצא בהכנה בעת פרסום תקן זה.

⁽²⁾ תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) התשי"ל-1970 על עדכוניהן.

⁽³⁾ בניינים ייעודיים המשרתים בעיקר אנשים בעלי מגבלות, כגון: מבנים המיועדים לקשישים, בתי חולים, מוסדות חינוך לאנשים בעלי מגבלות, מתקני נופש לאנשים בעלי מגבלות - יתכוננו, נוסף על דרישות תקן זה, על פי הצרכים המיוחדים לאוכלוסיית היעד ובהתייעצות עם מומחים.

תקן זה אינו דן בנגישות בתוך יחידות דיור בבנייני מגורים, לרבות בשטחים המוצמדים אליהן (הגדרה 1.3.7), ובתוך יחידות אכסון מיוחדות (כמשמעותן בחלק ח של תקנות התכנון והבנייה⁽²⁾); בכך דן חלק 5⁽¹⁾ של סדרת התקנים ת"י 1918. התקן אינו דן בחללים וברכיבי בניין שהם ייחודיים לשימושים מסוימים; הדרישות לגביהם מפורטות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.2⁽¹⁾.

2.1. אזכורים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים - מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

ת"י 975	- קביעת שטח של דירה
ת"י 1142	- מעקים ומסעדים
ת"י 1172	- מכלל של מושב ומכסה לאסלה
ת"י 1918 חלק 1	- נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
ת"י 1918 חלק 2	- נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה מחוץ לבניין
ת"י 1918 חלק 3.2 ⁽¹⁾	- נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות ייחודיות
ת"י 1918 חלק 4	- נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
ת"י 2252 חלק 1	- משטחי הרמה חשמליים למוגבלי תנועה - כללי בטיחות, מידות ופעולה תפקודית: מעלונים אנכיים
ת"י 2279	- התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל חומרים המיועדים למשטחי הליכה
ת"י 2481 חלק 70	- מעליות: דרישות בטיחות לבנייה ולהתקנה - התאמות מיוחדות לנגישות אנשים לרבות אנשים בעלי מגבלות
ת"י 5115 חלק 3	- יחידות החתלה: יחידות החתלה לשימוש ציבורי

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (תיקון מס' 2), התשס"ה-2005
תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) התש"ל-1970, על עדכוניהן
הל"ת - הוראות למתקני תברואה, התש"ל-1970, על עדכוניהן

3.1. הגדרות

ההגדרות של התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 כוחן יפה בתקן זה; נוסף עליהן יפה כוחן של הגדרות אלה:

3.1.1. רוחב הפתח

רוחב הפתח, הנמדד כנדרש בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾⁽⁴⁾.

3.1.2. משטח תפקוד

שטח אופקי חופשי לפני דלת, המאפשר מרחב תמרון הנדרש לתנועה של אדם בכיסא גלגלים.

⁽⁴⁾ תקנות התכנון והבנייה נמצאות ברוויזיה בעת פרסום תקן זה. עד לפרסום הנוסח המתוקן של התקנות תקפות הדרישות הרלוונטיות שבנספח א לתקן זה.

1. 3. 3 מעלון

התקן המותקן דרך קבע כדי לשרת מפלסים קבועים של רחבות עצירה, והכולל מתקן הרמה מונחה שמידותיו וחומרי הבנייה שלו מאפשרים גישה ושימוש לנוסעים בעלי מגבלות.

1. 3. 4 מעלון אנכי

מעלון הכולל משטח הרמה הנע אנכית בין שני מפלסים ומיועד לשמש אדם עומד או אדם יושב בכיסא או בכיסא גלגלים. מעלון אנכי יכול להיות מותקן בתוך פיר או בלעדיו.

1. 3. 5 קבועות

כלי קיבול ומתקנים המחוברים למקור הספקת מים, המקבלים לתוכם או מזרימים מתוכם נוזלים או פסולת המוסעת על ידי נוזלים, ואלה מועברים או שאינם מועברים אל מערכת הביבים אשר אליה מחוברים כלי הקיבול והמתקנים באופן ישיר או עקיף (דוגמות: אסלה, כיור, משתנה, מקלחת).

1. 3. 6 נגישות

כהגדרתה בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מגבלות: אפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם, שימוש במתקניהם והשתתפות בתוכניות ובפעילויות המתקיימות בהם, והכל באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי.

1. 3. 7 שטח מוצמד

שטח שהוצא משטח הרכוש המשותף ושיוחד כדין או על פי חוזה לדירה מסוימת, כמתואר בתקן הישראלי ת"י 975 בסעיף הדרך בהצמדות לדירה.

1. 3. 8 כבש מעוקל

כבש שציר התנועה על פניו קשתי.

פרק ב - דרישות תכנון

2. 1 כניסה נגישה לבניין

כניסה נגישה לבניין תעמוד בדרישות המפורטות בסעיף הדרך בכניסה לבניין שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2, וגם בדרישות המפורטות להלן בסעיפים 2.1.1, 2.1.2 ו-2.2. דלת בכניסה לבניין תעמוד בדרישות סעיף 2.3.

2. 1. 1 כניסה מקורה

אם הכניסה לבניין מקורה, יימשך הקירווי לפחות מעל משטח התפקוד שלפני הדלת (ראו סעיף 2.3.5), למעט בכניסות שבהן דלת הכניסה היא דלת אוטומטית.

הערה:

קירווי מעל משטח התפקוד מאפשר הגנה מפני גשם בזמן ההתארגנות לפני הכניסה לבניין.

2. 1. 2. משטח ניגוב

אם מותקן לפני דלת הכניסה לבניין משטח המיועד לניגוב סוליות נעליים וגלגלי כיסאות גלגלים, הוא יעמוד בדרישות אלה:

- השימוש בו לא יגרום לתזוזתו;
- הפרש הגובה בין פני משטח הניגוב לפני המדרג הסובבים יתאים לדרישות הרלוונטיות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בהפרשי גבהים;
- שוליו של משטח הניגוב לא יהיו מכופפים ופני השטח שלו לא יפריעו לתנועה.

הערות:

- א. משטח ניגוב לפני דלת הכניסה מיועד למנוע הרטבת פני השטח של מדרכים, שההתנגדות להחלקה של חומר הריצוף שלהם מותאמת להיותם יבשים (ראו סעיף 2.4.3).
- ב. שטיחים מסוימים עלולים לגרום להסטת כיסא גלגלים ועזרי הליכה מכיוון התנועה שלהם.

2. 2. סף בפתח

הפרש הגובה בין הפנים העליונים של סף בפתח דלת לבין פני הרצפה הצמודים אליו יעמוד בדרישות אלה, לפי העניין:

2. 2. 1. בדלת כניסה לבניין ובפתח כל דלת המקשרת בין פנים הבניין לחוץ הבניין יהיה הפרש הגובה 2 ס"מ לכל היותר.

בדלת פנים יהיה הפרש הגובה 1.5 ס"מ לכל היותר.

אם הפרש הגובה גדול מ-1.0 ס"מ, יותקן סף ששיפועו אינו גדול מ-50% (יחס של יחידת גובה אחת לשתי יחידות אורך)⁽⁵⁾ (ראו ציור א1).

הערה:

אפשר לקבל את השיפועים הנדרשים לעיל גם באמצעות הרכבת פרופיל משופע.

2. 2. 2. למרות האמור בסעיף 2.2.1, מותר שביציאה למרפסת לא מקורה או לגג לא מקורה יהיה הפרש הגובה בסף עד 6 ס"מ, אם יותקן בו אחד מאלה:

א. רכיב משופע קבוע, שאורכו אינו גדול מ-50 ס"מ ושיפועו אינו גדול מ-12% (יחס של יחידת גובה אחת לכ-8 יחידות אורך);

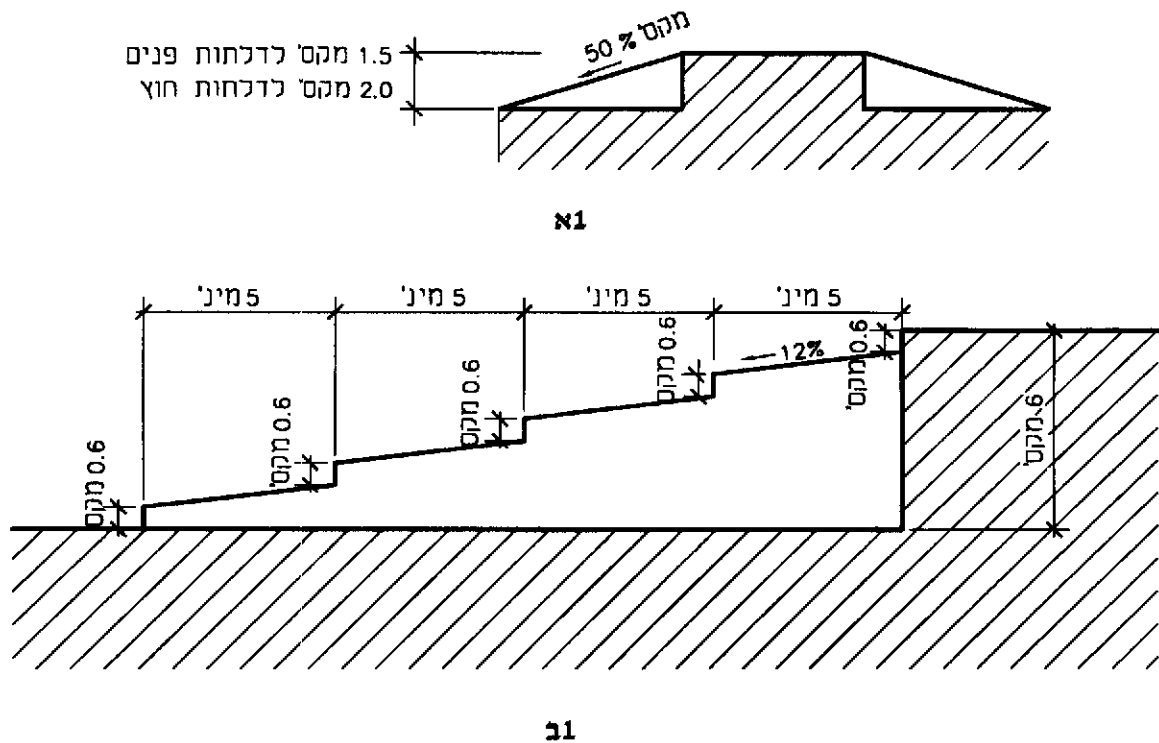
ב. רכיב מדורג קבוע כמתואר בציור 1ב.

2. 2. 3. בדלת כניסה ליחידת דיור יהיה הפרש הגובה 2 ס"מ לכל היותר; אין חובה להתקין סף משופע כנדרש בסעיף 2.2.1.

2. 2. 4. בדלתות של מרחבים מוגנים ומקלטים יותקן רכיב קבוע או פריק, מדורג או משופע, כמתואר בציורים א1 - 1ב, לפי העניין.

2. 2. 5. הדרישות המפורטות בסעיפים 2.2.1 - 2.2.4 יחולו לכל רוחב הפתח; בפתחים שרוחבם גדול מ-100 ס"מ, הדרישות יחולו לרוחב 100 ס"מ לפחות.

⁽⁵⁾ שיעור השיפוע נקבע על ידי היחס בין גובה השיפוע לבין ההיטל האופקי שלו, מבוטא באחוזים.

ציור 1 - דוגמות לסף בפתח (המידות בסנטימטרים)

2.3. דלתות ושערים

דלתות ושערים לאורך דרכים נגישות ובכניסה לחללים נגישים יתאימו לדרישות סעיפים 2.3.1 - 2.3.8. דלתות לשירותים נגישים יתאימו לדרישות סעיף 2.11.10. ליד דלת מסתובבת⁽⁶⁾, דלת מטוטלת⁽⁶⁾ ("פנדלי") ומתקני מעבר אחרים שאינם נגישים, המונעים מעבר של אנשים בעלי מגבלות (כגון: מעצור צלב סובב⁽⁶⁾, מעברים אלקטרוניים), תותקן דלת נוספת (כגון דלת סובבת⁽⁶⁾ ["דלת צירי"]) המיועדת לאותה מטרה. שלט המתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4 יכוון מהדלת שאינה נגישה אל הדלת הנוספת. הדלת הנוספת תתאים לדרישות אלה:
 - דרישות סעיף 2.3 על סעיפי המשנה שלו;
 - אם היא משמשת כדלת כניסה, היא תתאים גם לדרישות סעיף 2.1;
 - תותקן באותה חזית ובמקום הניתן להבחנה ממיקום הדלת שאינה נגישה, ובמרחק שאינו גדול מ-10 מ' ממנה.

2.3.1. כוח ההפעלה

כוח ההפעלה הנדרש לפתיחת דלת בדרך נגישה יתאים למפורט להלן:
 א. דלת פנים, למעט דלתות אלה: דלת אש, דלת עשן ודלת למרחב מוגן - 22 ניוטון מקסי';
 ב. דלת חוץ - 30 ניוטון מקסי'.
 אם כוח ההפעלה הנדרש לפתיחת דלת שאינה במצב רגיל-פתוח⁽⁶⁾ (אינה פתוחה בזמן השימוש בבניין) גדול מ-30 ניוטון, יותקן מנגנון עזר המאפשר את פתיחת הדלת ללא הפעלת כוח גדול מן הנדרש לעיל.

⁽⁶⁾ ראו רשימת מונחים בסוף התקן.

דרישה זו אינה חלה על דלתות כניסה לחדרי מדרגות. מנגנון העזר יתאים לנדרש עבורו בת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן באמצעי הפעלה.

הערה:

הכניסה הנגישה ביותר מתאפשרת על ידי דלת הזזה עם פתיחה אוטומטית.

2. 3. 2. מגיפי דלת

בדלתות שמוקן בהן מגיף דלת⁽⁶⁾ יהיה מגיף הדלת בעל מנגנון השהיה ויכוון כך, שהזמן שיידרש לסגירת אגף הדלת לא יהיה קטן מ-5 שניות. כוח ההפעלה הנדרש לפתיחת הדלת יתאים לדרישות סעיף 2.3.1.

2. 3. 3. דלת אוטומטית

בפתח של דלת הנפתחת אוטומטית יורכב מנגנון השהיה. דלת אוטומטית תנוע בקצב שאינו גדול מ-500 מ"מ לשנייה ואינו קטן מ-250 מ"מ לשנייה.

2. 3. 4. רוחב הפתח

רוחב הפתח (הגדרה 1.3.1) לא יהיה קטן מ-80 ס"מ. בכל מקרה, בדלת בעלת שני אגפים, לפחות רוחב האגף הנפתח ראשון יתאים לדרישה זו. למרות האמור לעיל, רוחב הפתח יהיה לפחות 110 ס"מ בחללים שיש לאפשר בהם גם פעילות של אנשים המתניידים בכיסאות גלגלים מיוחדים, שמפתח הגלגלים שלהם גדול במיוחד (פעילות כגון: כדורסל, טניס שולחן, סייף, אתלטיקה, מחול), ובפתחים לאורך דרכים נגישות המובילות לחללים אלה ומהם (כגון: בכניסות לבניין, לשירותים נגשים, למקלחות נגישות, למלתחות נגישות, למזנון).

2. 3. 5. משטחי תפקוד

2. 3. 5. 1. כללי

מיקום משטחי התפקוד (הגדרה 1.3.2) יהיה כמפורט להלן:

- א. לפני פתח הדלת ואחריו יישמר משטח תפקוד שיאפשר לאדם בכיסא גלגלים תמרון במהלך תנועתו דרך הפתח. מיקום משטחי התפקוד ומידותיהם יתאימו למתואר בציורים 2-3.
- ב. למרות האמור לעיל, במקומות שקיימות לגביהם הוראות כל דין המאפשרות שמידות משטחים לפני דלת יהיו קטנות מהנדרש לעיל, יתאימו מידות המשטחים לנדרש בסעיף 2.3.4.2.

הערה:

- הדרישה המפורטת בסעיף א לעיל אינה חלה על פתחים הנמצאים במשטחי ביניים במדרגות, למעט במשטחי ביניים המהווים דרך גישה לאזור מחסה (ראו סעיף 2.7) או לחללים נגשים אחרים.
 - ג. משטח התפקוד יכלול את כל רוחב הפתח.
- בדלת סובבת יישך משטח התפקוד ממזוזה⁽⁶⁾⁽⁷⁾ הדלת שבצד הצירים ועד מעבר למזוזה שבצד המנועול.

בדלת סובבת שאינה נפתחת אוטומטית יישמר שטח קיר חופשי ברוחב 30 ס"מ לפחות מעבר למזוזה הדלת שבצד המנועול (ראו ציור 2).

הערה:

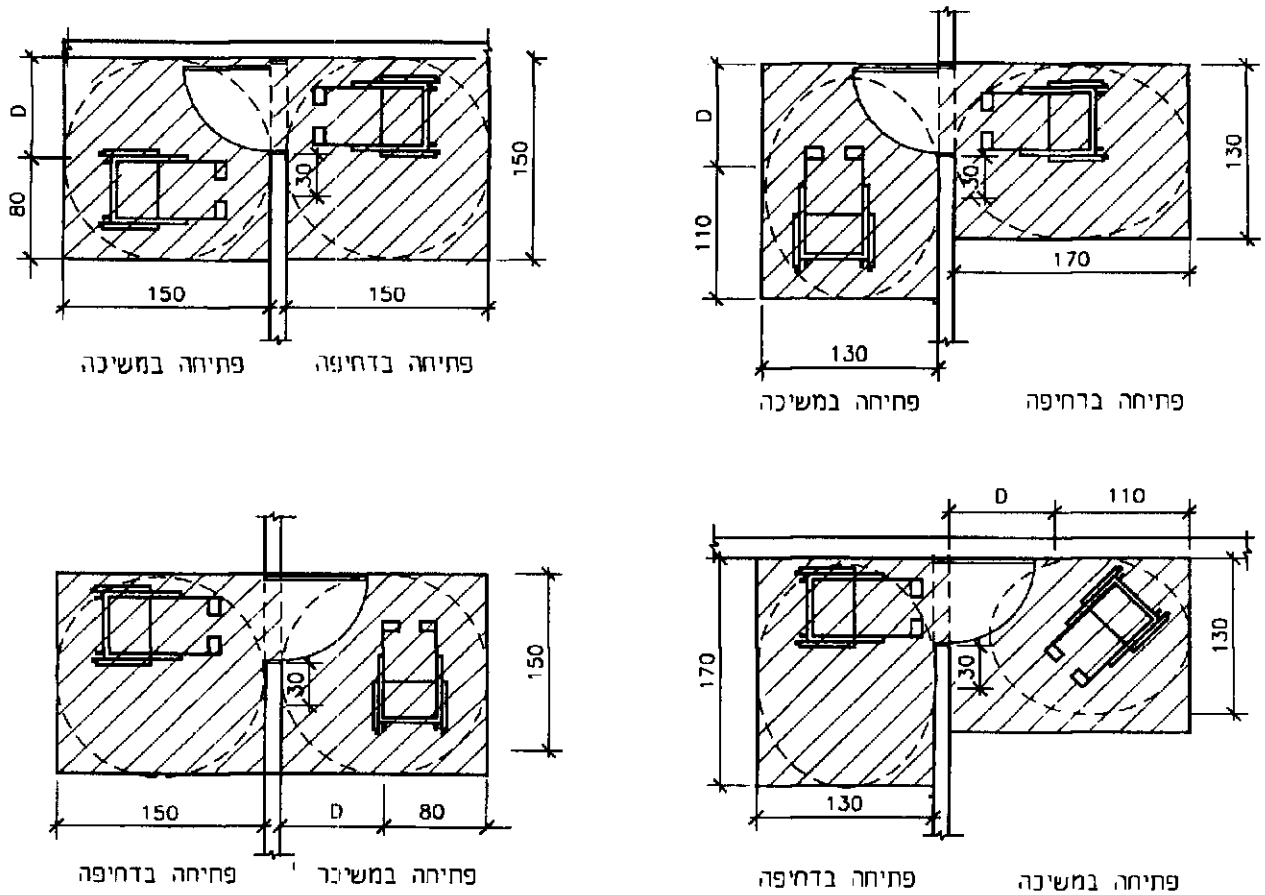
משטח תפקוד יכול להיות חלק משטח הפרוזדור.

⁽⁷⁾ מזוזה הדלת מכונה בפי הציבור בטעות "משקוף".

2. 3. 5. 2 מידות משטח התפקוד

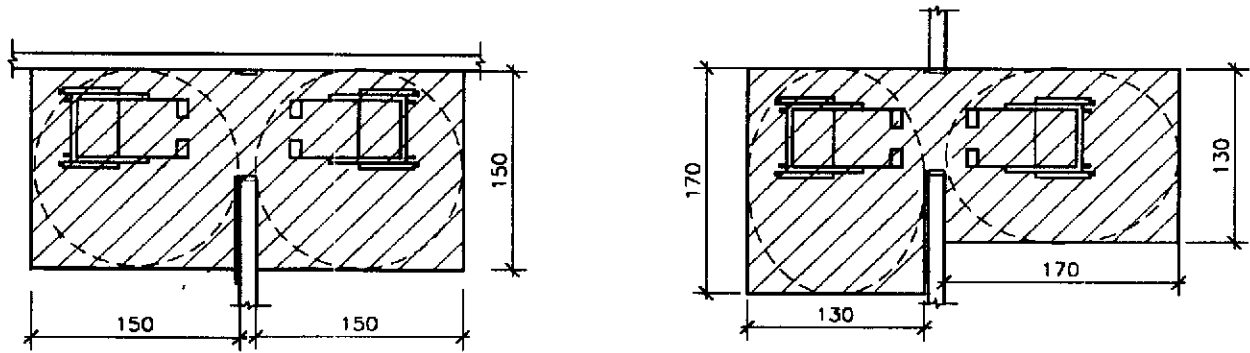
מידות משטח התפקוד יהיו כמפורט להלן:

- א. לדלת סובבת הנפתחת במשיכה: לפחות $[(110+D) \times 130]$ ס"מ, או לפחות $[(80+D) \times 150]$ ס"מ, כאשר $D =$ רוחב אגף הדלת בס"מ (ראו ציור 2)⁽⁸⁾.
- ב. לדלת סובבת הנפתחת בדחיפה: לפחות 150×150 ס"מ, או לפחות 130×170 ס"מ (ראו ציור 2).
- ג. לדלת הזזה: לפחות 150×150 ס"מ, או לפחות 130×170 ס"מ (ראו ציור 3).

ציור 2 - משטחי תפקוד לפני דלת סובבת (המידות בסנטימטרים)

⁽⁸⁾ במקומות המיועדים לפעילויות ספורט, שמידות הדלתות בהם מתאימות לדרישות סעיף 2.3.4, מידות משטח התפקוד יהיו $[(120+D) \times 150]$ ס"מ לפחות.

ציור 3 - משטחי תפקוד לפני דלת הזזה (המידות בסנטימטרים)

2. 3. 6. דלתות מזוגגות

סימני אזהרה על דלתות מזוגגות בזכוכית שקופה יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדן בדלתות וקירות שקופים.

אם באגף של דלת סובבת מותקן פתח ראייה, המיועד לאפשר לאדם המתקרב אל הדלת להבחין באדם אחר הנמצא מעברה השני של הדלת, גם אם הוא נמוך קומה או מתנייד בכיסא גלגלים, יתאים פתח הראייה לדרישות אלה:

- פתח ראייה יחיד באגף דלת יהיה כזה, שתחום הראייה דרכו יהיה לפחות בין 100 ס"מ ל-150 ס"מ מפני הרצפה;

- רוחב פתח הראייה יהיה 20 ס"מ לפחות.

הערה:

הדרישות המפורטות לעיל אינן חלות על דלתות שיש לגביהן דרישות של רשויות מוסמכות, כגון: דלת אש, דלת עשן.

2. 3. 7. אבזרים ופרזול

2. 3. 7. 1. ידיות

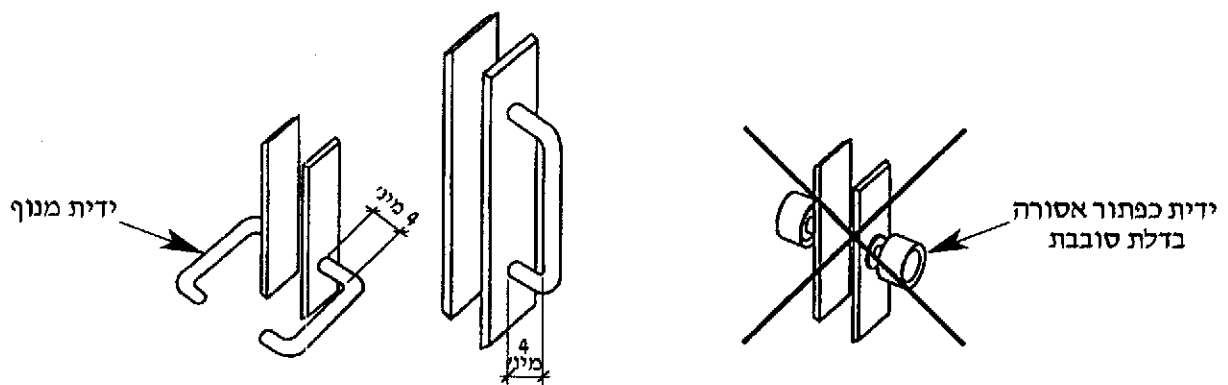
ידיות ומנעולים יותקנו בגובה 85 ס"מ - 110 ס"מ מפני הרצפה.

המרחק בין אגף הדלת לחלק הפנימי של הידית לא יהיה קטן מ-4 ס"מ (ראו ציור 4).

בדלת סובבת⁽⁶⁾ אין להתקין ידיות עגולות מסוג ידית כפתור⁽⁶⁾, הדורשות פעולת סיבוב.

הערה:

צורת הידית המועדפת היא ידית מנוף⁽⁶⁾.

ציור 4 - ידיות לדלתות (המידות בסנטימטרים)

2. 3. 7. 2. אמצעי עזר לסגירה

אם נדרש אמצעי עזר לסגירת הדלת נוסף על הידית, יותקן מוט או אמצעי מתאים אחר המאפשר משיכת הדלת לצורך סגירתה. האמצעי האמור יותקן בגובה 85 ס"מ - 110 ס"מ מפני הרצפה ובמרחק 25 ס"מ לכל היותר מקצה אגף הדלת הקרוב לציר הדלת. המרחק בין הפן הפנימי של אמצעי המשיכה לפני האגף לא יהיה קטן מ-4 ס"מ ולא גדול מ-7 ס"מ. יותקן אמצעי עזר לסגירת הדלת לפחות בדלתות המותקנות במקומות אלה: בדלתות כניסה נגישות לבניין, בדלתות לשירותים נגישים.

2. 3. 8. זיהוי פתחים

יינקטו אמצעים שיאפשרו זיהוי חזותי של פתחים, כגון: ניגוד בין גון מלבן הדלת לגון הקיר, הבדלים בעוצמת ההארה, סימון חזותי ומישושי על פני הרצפה, שילוט בהתאם לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2. 4. דרכים נגישות, לרבות פרוזדורים ומעברים

2. 4. 1. כללי

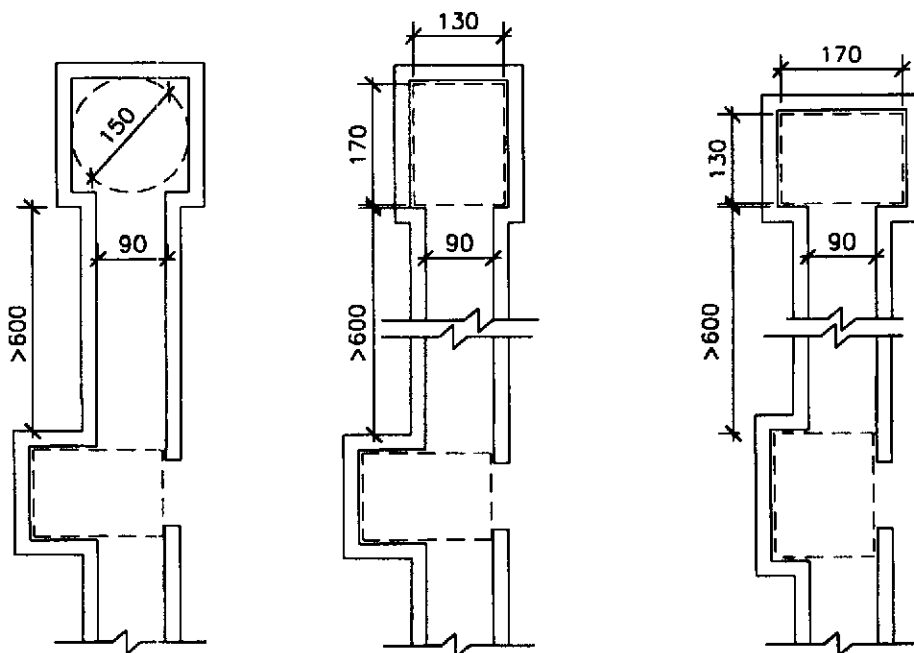
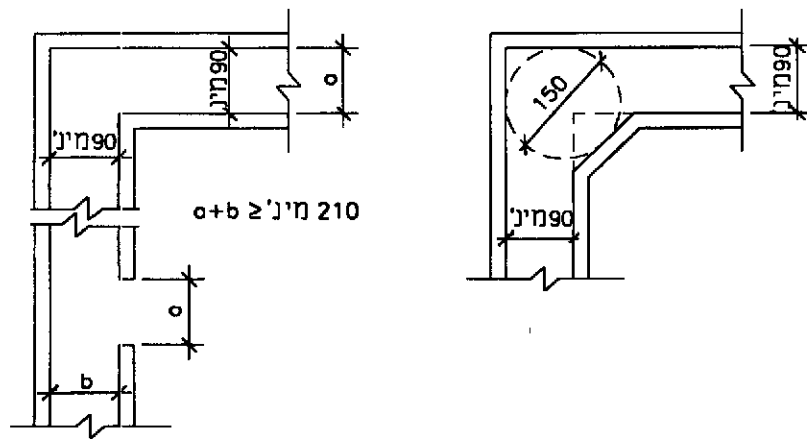
מהכניסה הנגישה לבניין תוביל דרך נגישה אל חללים נגישים ורכיבים נגישים בבניין. יובטח רצף נגישות בין הדרך הנגישה המובילה לכניסה הנגישה לבניין לבין הדרכים הנגישות שבתוך הבניין. דרכים נגישות בתוך הבניין יתאימו לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בדרך נגישה ובסעיף הדן במכשולים בדרך, ונוסף על כך יתאימו גם לדרישות אלה:

2. 4. 2. רוחב פרוזדורים ומעברים

2. 4. 2. 1. הרוחב החופשי של דרכים נגישות בבניין, לרבות פרוזדורים ומעברים, ולמעט מעברים בין מחיצות קלות ומעברים בין רהיטים קבועים, לא יהיה קטן מ-130 ס"מ; רוחב מעברים בין מחיצות קלות ומעברים בין רהיטים קבועים יתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.2⁽¹⁾.

2. 4. 2. 2. למרות האמור לעיל, בפרוזדורים שלפי תקנות התכנון והבנייה⁽²⁾ מותר שרוחבם יהיה קטן מ-130 ס"מ, יתקיימו דרישות אלה:

- א. רוחב הפרוזדור לא יהיה קטן מ-90 ס"מ.
- ב. בכל מקום שנדרשת בו פנייה לפתח או לפרוזדור סמוך בזווית גדולה מ-30° מכיוון התנועה בציר הדרך, יהיה שטח חופשי לסיבוב. מידות השטח החופשי לסיבוב יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בסיבוב, או ששכום מידות הרוחב (a+b) לא יהיה קטן מ-210 ס"מ כמתואר בציור 5.
- ג. לאורך הפרוזדור, במרחקים שאינם גדולים מ-15 מ', יהיו הרחבות, שמידותיהן מתאימות לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בסיבוב;
הערה:
פנייה לפתח תיחשב הרחבה לעניין זה, אם הפתח ושטח הפרוזדור שלפניו מתאימים לדרישות סעיף ב שלעיל.
- ד. אם קצהו של פרוזדור או של מעבר ללא מוצא מרוחק מההרחבה הקרובה מרחק גדול מ-6 מ', יהיה בקצה הפרוזדור שטח חופשי לסיבוב שמידותיו כמפורט בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בסיבוב (ראו ציור 5).

ציור 5 - דוגמות לרוחב פרוזדורים ומעברים (המידות בסנטימטרים)

3. 4. 2. פני הדרך

פני הדרך המוגמרים יעמדו בדרישות הסעיף הדין בפני השטח שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, למעט הדרישה לגבי עמידות בהחלקה. ההתנגדות להחלקה של פני הדרך בתנאי השירות הצפויים או הקיימים של הדרך תתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 2279.

4. 4. 2. מקומות מנוחה

לאורך דרכים נגישות שמרחקי ההליכה בהן גדולים מ-50 מ', יסופקו מקומות ישיבה לצורך מנוחה המתאימים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.2⁽⁴⁾.

2. 4. 5 מקומות המוגדרים על ידי המתכנן לתצפית

מקומות המוגדרים על ידי המתכנן לתצפית, לרבות מעקות במקומות המיועדים לתצפית, יתוכננו כך שיתאפשר גם לאנשים נמוכי קומה ולאנשים המתניידים בכיסאות גלגלים לראות דרכם. תחום הצפייה הנדרש לשם כך יהיה בין 50 ס"מ ל-150 ס"מ מפני הרצפה.
הערה:
מותר שרכיבים הדרושים לבטיחות יפגעו ברציפות תחום הצפייה.

2. 5. כבשים

2. 5. 1 כללי

הפרש הגובה המרבי בין מפלסים שניתן לגשר ביניהם באמצעות כבש יהיה 150 ס"מ.
כאשר הפרש הגובה בין שני מפלסים גדול מ-150 ס"מ, תותקן מעלית (סעיף 2.8).

2. 5. 2 שיפוע הכבש

שיפוע הכבש יעמוד בדרישות אלה:

- א. שיפוע מהלכי הכבש בין משטחי ביניים יהיה קבוע. מהלכי הכבש (בין משטחי הביניים) לא יהיו מעוקלים (ראו הגדרה 1.3.8), אלא במקרים שבהם תנאי הבניין מחייבים זאת.
 - ב. השיפוע האורכי (ראו הגדרה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1) של הכבש לא יהיה גדול מ-8%. אם השיפוע גדול מ-6%, יהיו בסמוך לכבש מדרגות המשרתות את אותה דרך. המדרגות יתאימו לדרישות סעיף 2.6.
 - ג. בכבש שמהלכיו מעוקלים, בכל נקודה לאורך מהלכי הכבש לא יהיה השיפוע האורכי גדול מ-8%.
- הערה:
שיפוע של כבש שאינו מעוקל מודדים בציר המשטח הנמדד; שיפוע של כבש מעוקל מודדים ברדיוס הפנימי של עיקול הכבש.
- ד. השיפוע הרוחבי (ראו הגדרה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1) של הכבש לא יהיה גדול מ-2%. השיפוע הרוחבי של כבש מעוקל לא יהיה גדול מ-2.5%.

2. 5. 3 רוחב הכבש

הרוחב החופשי של פני הכבש יהיה 130 ס"מ לפחות.

2. 5. 4 משטחי ביניים בכבש

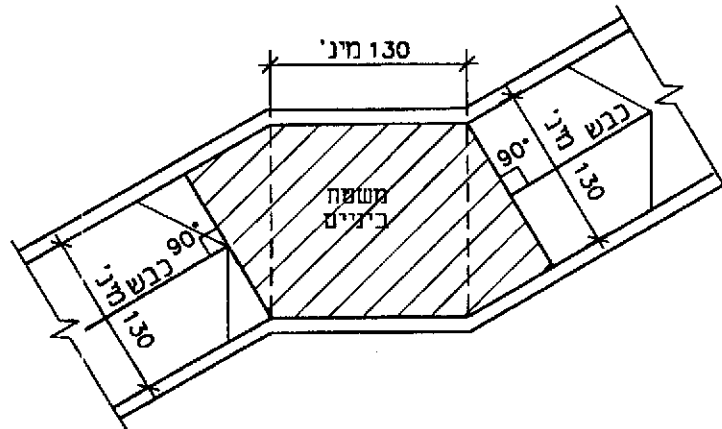
- משטחי ביניים (ראו הגדרת "משטחי ביניים" בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1) יהיו במקומות אלה:
- א. בראשו ובתחתיתו של כל מהלך כבש;
 - ב. במקומות שבהם משתנה כיוון ציר התנועה על פני הכבש, למעט בכבש מעוקל;
 - ג. לפחות משטח ביניים אחד לכל הפרש גובה של 75 ס"מ (ראו ציור 6).

ציור 6 - כבש ובתי-אחיזה בכבש (המידות בסנטימטרים)

משטחי הביניים יעמדו בדרישות אלה:

- א. אורך משטח הביניים יהיה לפחות 130 ס"מ בכיוון התנועה, ורוחבו יהיה לפחות כרוחב הכבש.
- ב. זווית המפגש בין ציר הכבש למשטח הביניים תהיה 90° (ראו ציור 7).

ציור 7 - דוגמה למפגש בין ציר הכבש למשטח הביניים (המידות בסנטימטרים)

2. 5. 5 פני הכבש

פניו המוגמרים של הכבש יעמדו בדרישות הסעיף הדין בפני השטח שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, למעט הדרישה לגבי עמידות בחלקה. מקדם ההתנגדות להחלקה של פני הכבש הנמדד כמתואר בתקן הישראלי ת"י 2279 יהיה 0.8 לפחות.

2. 5. 6 מעקים בכבש

במקומות שנדרשים בהם מעקים יתאימו המעקים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1142. בתי-האחיזה בכבש יתאימו לדרישות סעיף 2.5.7 להלן.

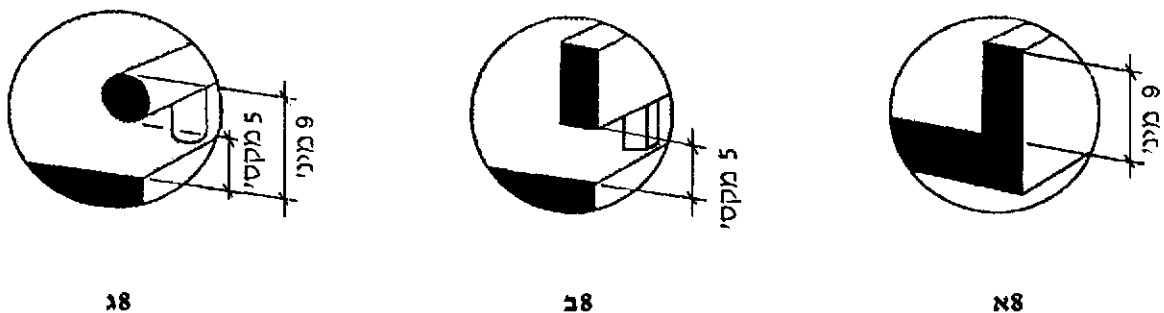
2. 5. 7. בתי-אחיזה בכבש

בכבש המגשר על הפרש גובה גדול מ-20 ס"מ יותקנו בתי-אחיזה, העומדים בדרישות אלה:

- א. בתי-האחיזה יותקנו משני צידי הכבש.
- ב. בתי-אחיזה שאינם רציפים⁽⁹⁾ יימשכו לפחות 30 ס"מ מעבר לקצה שיפוע הכבש, במקביל לפני משטחי הביניים הגובלים עם הכבש בשני קצותיו, אלא אם אין הדבר אפשרי בגלל הפרעה במעבר (כגון: פתח, או בליטה היכולה להוות מכשול).
- ג. בתי-האחיזה יסתיימו בקצוות מכופפים (ראו ציור 6) או בסיומת בולטת ללא פינות חדות.
- ד. הפן הפנימי של בית-האחיזה לא יחרוג יותר מ-5 ס"מ מחוץ לכבש או למשטח הביניים ולא יחדור יותר מ-10 ס"מ לתחום הכבש או משטח הביניים, ובלבד שהמרחק האופקי הנמדד בין הפנים הפנימיים של בתי-האחיזה שמשני צידי הכבש לא יהיה קטן מ-90 ס"מ.
- ה. הפן העליון של בית-האחיזה יהיה בגובה 90 ס"מ - 95 ס"מ מפני המשטח המוגמרים של הכבש. אם יותקן בית-אחיזה שני, נמוך יותר, יהיה גובה הפן העליון שלו 70 ס"מ - 75 ס"מ מפני המשטח המוגמרים.
- ו. המבנה, הגימור וההתקנה של בית-האחיזה יתאימו למפורט בסעיף 2.6.9.

2. 5. 8. רכיבי הגנה בשולי כבש

- שוליהם של כבשים ושל משטחי הביניים שלהם, שאינם במפלס אחד עם השטח הצמוד להם או שאינם צמודים לקיר, יהיו בעלי רכיבי הגנה.
- רכיבי ההגנה לא יגרעו מרוחב הכבש הנדרש בסעיף 2.5.3.
- פניו העליונים של רכיב ההגנה יהיו בגובה 9 ס"מ לפחות מעל פניהם המוגמרים של הכבש ומשטח הביניים (ראו ציור א8).
- תחתית רכיב ההגנה תהיה בגובה 5 ס"מ לכל היותר מעל פניהם המוגמרים של הכבש ומשטח הביניים (ראו ציורים ב8 - ג8).
- הערה:
אם הפרש הגובה בין מפלס פני הכבש למפלס פני השטח הצמוד אליו אינו גדול מ-20 ס"מ, אין חובה להתקין רכיבי הגנה.

ציור 8 - דוגמות של רכיב הגנה לכבש (חמידות בסנטימטרים)

⁽⁹⁾ אם ההפסקה ברציפות בית-האחיזה אינה גדולה מ-10 ס"מ, בית-האחיזה ייחשב רציף.

2.6. מדרגות

2.6.1. רוחב מהלך המדרגות

רוחב מהלך המדרגות יתאים לדרישות הנקובות בעניין זה בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾⁽⁴⁾.

2.6.2. רומים ושלחים

א. במדרגות המחופות בלוחות עשויים טראצו או אבן טבעית יתאימו הלוחות לדרישות התקנים הישראליים ת"י 1554 חלק 1 או ת"י 1554 חלק 2, לפי העניין.

ב. במהלך מדרגות אחד יהיו כל הרומים בעלי מידות אחידות וכל השלחים בעלי מידות אחידות.
ג. רומי המדרגה לא יהיו פתוחים (ראו ציור 9א).

ד. גובה רום המדרגה לא יהיה קטן מ-10 ס"מ ולא יהיה גדול מ-17.5 ס"מ (ראו ציור 10).

עומק שלח המדרגה, הנמדד אופקית בין קצות שני שלחים עוקבים, לא יהיה קטן מ-26 ס"מ (ראו ציור 10).

למרות האמור לעיל, אם אין בבניין מעלית המובילה לאותם חללים שאליהם מובילות המדרגות

האמורות, גובה רום המדרגה לא יהיה גדול מ-16.5 ס"מ, ועומק השלח לא יהיה קטן מ-28 ס"מ.

ה. הסטיות המותרות בגובה רום המדרגה או בעומק השלח, במהלך מדרגות אחד, לא יהיו גדולות מהמפורט להלן:

- בין שתי מדרגות סמוכות - 5 מ"מ לכל היותר;

- בין המידה הגדולה ביותר לבין המידה הקטנה ביותר - 10 מ"מ לכל היותר.

2.6.3. מספר המדרגות במהלך אחד

2.6.3.1. אם מותקנת בבניין מעלית המובילה לאותם חללים שאליהם מובילות המדרגות האמורות, מספר המדרגות במהלך אחד לא יהיה גדול מהמפורט להלן:

- 16 מדרגות שגובה הרום שלהן אינו גדול מ-17.5 ס"מ; או

- 22 מדרגות שגובה הרום שלהן אינו גדול מ-15.5 ס"מ.

2.6.3.2. אם לא מותקנת בבניין מעלית המובילה לאותם חללים שאליהם מובילות המדרגות האמורות,

מספר המדרגות במהלך אחד לא יהיה גדול מ-11 מדרגות שגובה הרום שלהן אינו גדול מ-16.5 ס"מ.

2.6.4. משטח ביניים

בקצה כל מהלך מדרגות יהיה משטח ביניים. משטח הביניים יתאים לנדרש בתקנות התכנון

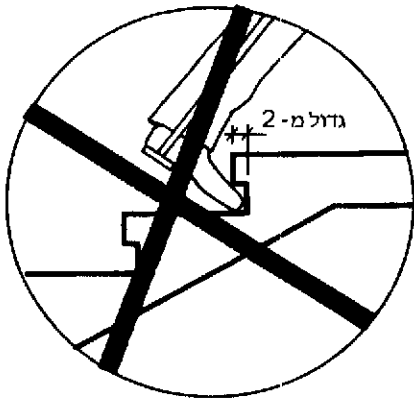
והבנייה⁽²⁾⁽⁴⁾ בסעיף ה'דן במשטח אופקי בחדר מדרגות.

2.6.5. קצה שלח ואף מדרגה⁽⁶⁾

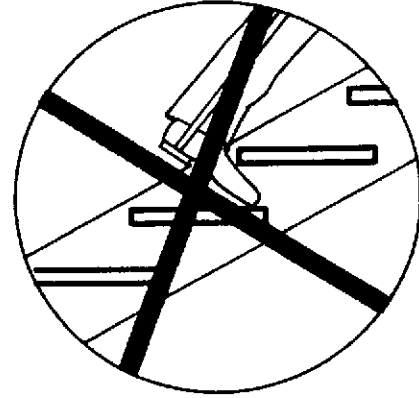
א. אם יש חפיפה בין שלח לשלח שמתחתיו, כך שנוצר אף מדרגה, אף המדרגה לא יבלוט יותר מ-4 ס"מ מעבר לחלקו העליון של קו רום המדרגה.

ב. אפי מדרגה הבולטים יותר מ-2 ס"מ לא יהיו חדים בתחתיתם (ראו ציור 9ב) אלא ישופעו כמתואר בציורים 10א - 10ב.

אפשר ששיפוע תחתית אף המדרגה יתחיל במרחק של עד 1.5 ס"מ מהרום, כמתואר בציור 10ב.

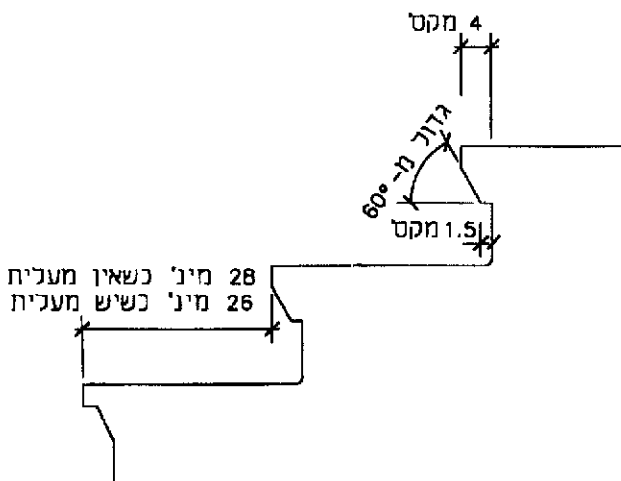

ב9 - אפי מדרגה חדים בתחתיתם

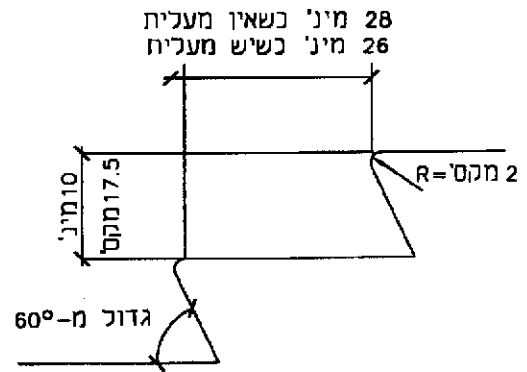

א9 - רומים פתוחים

ציור 9 - מדרגות אסורות

ב10

א10

הערה לציור:

בבניין שאין בו מעלית, גובה הרום לא יהיה גדול מ-16.5 ס"מ, כמפורט בסעיף 2.6.2.

ציור 10 - מידות רומים, שלחים ואפי מדרגה (המידות בסנטימטרים)

2.6.6 פני השטח

- פני השטח המוגמרים של המדרגות, לרבות משטחי הביניים, יתאימו לנדרש בסעיף 2.4.3.
- אמצעי האזהרה יתאימו לנדרש בסעיף 2.6.7.

2.6.7 אמצעי אזהרה למדרגות

בקצות המדרגות ובתחילתן ובסיומו של מהלך מדרגות תינתן התראה על ידי אמצעי אזהרה.

הערה:

אמצעי אזהרה למדרגות נדרשים עבור אנשים בעלי לקות ראייה, העשויים להתקשות בזיהוי המדרגות ובזיהוי תחילתן וסופן של מהלך מדרגות.

- אמצעי אזהרה למדרגות יעמדו בדרישות אלה (ראו ציור 11):
- א. יותקנו משטחי אזהרה מישושיים בכל מפלסי הכניסה אל מהלכי מדרגות והיציאה מהם, ובמשטחי ביניים שעומקם גדול מ-200 ס"מ.
- המרחק d בין משטחי האזהרה למדרגה העליונה ולמדרגה התחתונה של מהלך המדרגות יהיה כעומק שלח המדרגה d.
- רוחבם של משטחי האזהרה המישושיים יהיה כרוחב המדרגות, עומקם יהיה 60 ס"מ לפחות (ראו ציור 11) והם יהיו עשויים מחומר המנוגד במרקמו לחומר המדרך במפלס הקומה, כך שניתן יהיה לחוש בהם בכף רגל נעולה.
- ב. נוסף על כך יותקנו אמצעי אזהרה נוספים, שיבטיחו שקצה כל שלח ייראה בבירור לאדם היורד במדרגות. לדוגמה: פסי אזהרה שגונם מנוגד לגון השלח, שיימצאו במרחק שאינו גדול מ-3 ס"מ מקצה השלח, ושאוּרכם 80% לפחות מאורך השלח.
- ג. מספר הקומה יסומן באמצעות סימון מישושי בקצה בית-האחיזה בכל קומה, לפחות במדרגות המשמשות דרך מילוט.

2. 6. 8 מעקים למדרגות

מעקים למדרגות ולמשטחי הביניים יתאימו לדרישות התקן הישראלי ת"י 1142.

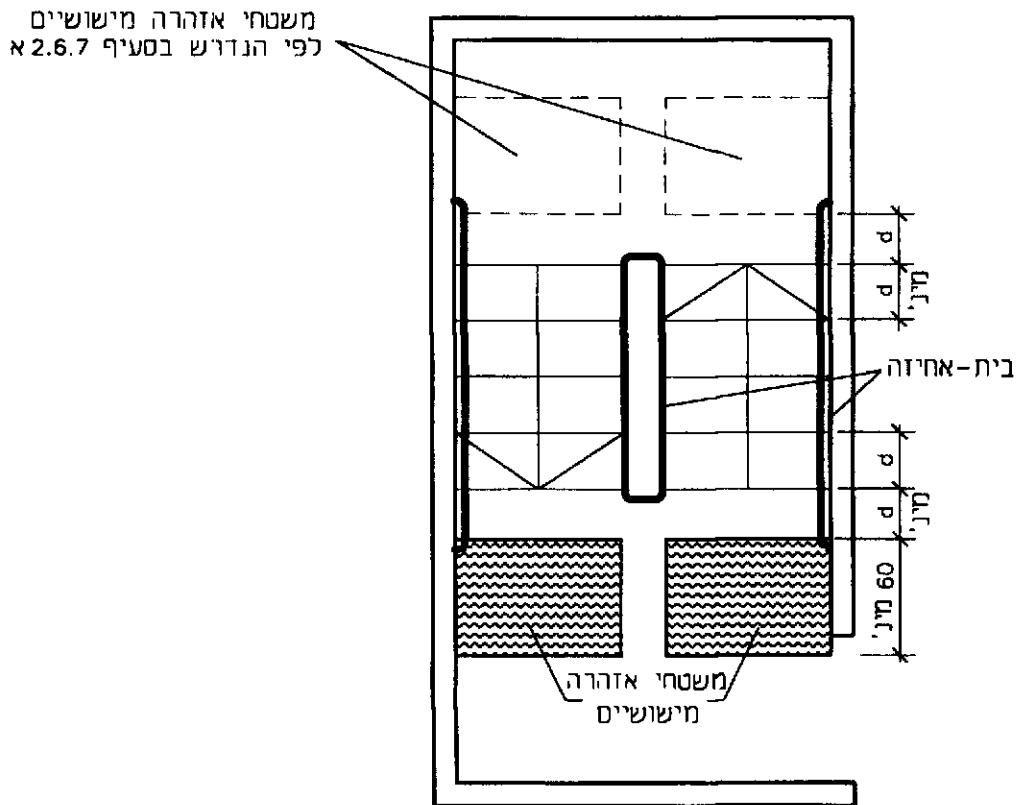
2. 6. 9 בתי-אחיזה במדרגות

- במדרגות ובמשטחי הביניים שלהן יותקנו בתי-אחיזה, שיעמדו בדרישות אלה:
- א. בתי-האחיזה יותקנו משני צידי המדרגות (ראו ציור 11); במדרגות שרוחבן גדול מ-250 ס"מ יתאימו בתי-האחיזה לנדרש בעניין זה בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾.
- ב. בצד הפנימי של מהלכי מדרגות המשכיים שכיוון העלייה משתנה בהם, כגון מדרגות פרסה⁽⁶⁾, יימשכו בתי-האחיזה באופן רצוף (ראו ציור 11).
- ג. בית-אחיזה שאינו רציף⁽⁹⁾ יימשך 30 ס"מ לפחות מעבר לרום המדרגה העליונה, וימשיך את שיפועו מעבר לרום המדרגה התחתונה לאורך מרחק שמידתו האופקית אינה קטנה מעומק שלח המדרגה d (ראו ציור 12), אלא אם אין הדבר אפשרי בגלל הפרעה במעבר (כגון: פתח, או בליטה היכולה להוות מכשול).
- ד. קצות בית-האחיזה יעוצבו כך שלא יהוו מכשול, לדוגמה: על ידי כיפופם לכיוון הרצפה, הקיר או העמוד (ראו ציור 12), או באמצעות סיומת נטולת פינות חדות.
- ה. הפן העליון של בית-האחיזה יהיה בגובה 90 ס"מ - 95 ס"מ מפני קצה השלח ובניצב לו (ראו ציור 12).
- ו. בתי-האחיזה יהיו ממוקמים כך, שיאפשרו עלייה לאורך המדרגות בקו ישר וניצב למדרגות (לא באלכסון) (ראו ציור 13).
- ז. הפן הפנימי של בית-האחיזה לא יחרוג יותר מ-5 ס"מ מחוץ למהלך המדרגות או למשטח הביניים.
- ח. המבנה והגימור של בתי-האחיזה יתאימו לנדרש בסעיף 2.6.10.

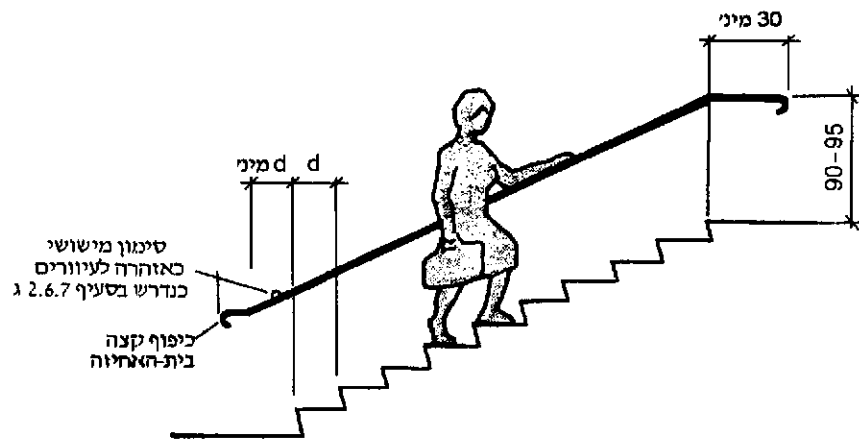
2. 6. 10 מבנה, גימור והתקנה של בתי-אחיזה

- המבנה, הגימור וההתקנה של בתי-האחיזה יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1142 ולדרישות הנוספות האלה:
- א. צורת בית-האחיזה תהיה עגולה או אחרת, ובלבד שתהיה נוחה לגריפה; קוטר בית-אחיזה שצורתו עגולה יהיה 3 ס"מ - 4 ס"מ; רוחב בית-אחיזה שצורתו אינה עגולה לא יהיה קטן מ-3 ס"מ ולא יהיה גדול מ-6 ס"מ, ופינותיו העליונות שעל פני משטח האחיזה יהיו מעוגלות ברדיוס 0.3 ס"מ - 0.5 ס"מ (ראו ציור 14).

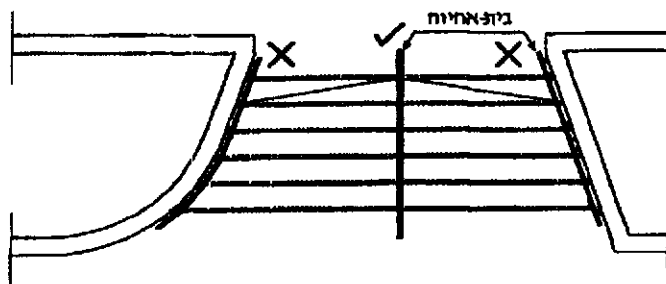
- ב. בתי-האחיזה יותקנו באופן קשית, יציב ובטוח.
- ג. מבנה בית-האחיזה ואופן התקנתו יאפשרו גריפה רציפה לאורכו.
- ד. מסביב לבית-האחיזה יהיה מרווח חופשי לגריפה שהיקפו 4 ס"מ לפחות מהפנים החיצוניים של בית-האחיזה (ראו ציור 14).
- ה. בתי-האחיזה יהיו בעלי גוון שונה מגון הרקע סביבם, כדי שיהיה אפשר להבחין בהם בקלות; בתי-אחיזה שהם חלק ממעקה יכולים להיות בגוון זהה לגון המעקה.

ציור 11 - אמצעי אזהרה למדרגות ובתי-אחיזה במדרגות (המידות בסנטימטרים)

ציור 12 - חתך בית-אחיזה במדרגות

מקרא לציור:

- ✓ - דוגמה למיקום בית-אחיזה המאפשר עלייה בניצב למדרגות;
- ✗ - מיקום בית-אחיזה שאינו מאפשר עלייה בניצב למדרגות.

ציור 13 - דוגמה להתקנת בתי-אחיזה במדרגות (המידות בסנטימטרים)

2. 8. 2. תא המעלית

- א. במעליות מטיפוס 3 (טיפוסי המעליות מפורטים בתקן הישראלי ת"י 2481 חלק 70) רוחב פתח דלת התא לא יהיה קטן מ-90 ס"מ;
- ב. במעליות שבמתקני ספורט, העשויות לשמש גם אנשים המתניידים בכיסאות גלגלים מיוחדים שמפתח הגלגלים שלהם גדול במיוחד (לצורך פעילות כגון: כדורסל, טניס שולחן, סייף, אתלטיקה, מחול), רוחב פתח דלת תא המעלית יהיה 110 ס"מ לפחות;
- ג. אם דלתות תא המעלית ניצבות זו לזו, מידות התא יהיו לפחות כאלה שיאפשרו סיבוב של אדם המתנייד בכיסא גלגלים, לפי הנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

2. 8. 3. סימון הקומה

- נוסף על הנדרש בסעיף הדין בשילוט מעליות שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4, יצוין בפתח של מעליות מספר הקומה, על גבי שלט מישושי לצד כל אחת משתי מזוזות הדלת בכל קומה שהמעלית עוצרת בה.
- מידות הספרות, עיצובן, הגוון שלהן וגובה התקנתן יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הנזכר לעיל.

2. 9. מדרגות נעות ומסועי לכת⁽⁶⁾

- בכל מקום שמותקן בו מסוע לכת תהיה בצמוד גם דרך נגישה המתאימה לדרישות סעיף 2.4 והמובילה לאותו יעד. במקומות שמותקנים בהם מדרגות נעות או מסועים המשמשים לתנועה בין מפלסים בבניין, תותקן גם מעלית המשמשת את אותם המפלסים, ויוצב במקום נראה לעין שלט המכוון אליה.
- השלט יעמוד בדרישות הרלוונטיות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.
- מדרגות נעות יתאימו לנדרש בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾.
- נוסף על כך, מדרגות נעות ומסועים יתאימו לדרישות אלה:
 - א. כיוון התנועה של מדרגות נעות ומסועים משופעים או אופקיים יסומן בבירור בקצה כל מהלך, באמצעות שלט וסימון מישושי המתאימים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.
 - ב. בראש ובתחתית של מהלכי המדרגות הנעות והמסועים יהיו משטחי אזהרה המתאימים לדרישות סעיף 2.6.7א.
 - ג. נוסף על כך, במדרגות נעות יתאימו אמצעי האזהרה גם לדרישות סעיף 2.6.7ב.
 - ד. במסוע אופקי הנמצא בתוואי דרך להולכי רגל יותקנו אמצעי הגנה לאורך המסוע, למניעת מעבר בין המסוע לדרך.
 - ה. בתי-האחיזה יהיו בעלי גוון שונה מגון הרקע סביבם, באופן שיהיה אפשר להבחין בהם בקלות.

2. 10. מעלונים

- מעלונים (הגדרה 1.3.3) והתקנתם יתאימו לנדרש בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾.
- במקומות שבהם מותר לפי הוראות כל דין להתקין מעלון אנכי (הגדרה 1.3.4), יתאים המעלון לדרישות אלה:
 - א. המעלון יתאים לדרישות החלות על "מעלונים בבניינים שיש בהם גישה לציבור" בתקן הישראלי ת"י 2252 חלק 1.
 - ב. מידות משטח ההרמה לא יהיו קטנות מהמפורט להלן: רוחב - 90 ס"מ, אורך - 140 ס"מ.
 - במקומות שאין אפשרות, מסיבות הנדסיות, להתקין מעלון במידות הנדרשות, אפשר שמידות משטח ההרמה יהיו קטנות יותר, ובלבד שלא יהיו קטנות מ-80 ס"מ רוחב x 125 ס"מ אורך.

ג. המעלון ימוקס כך שלא יהווה מכשול בדרך הנגישה (ראו בסעיף הדן במכשולים בדרך שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1), והגישה אל החלל שמתחת למשטח ההרמה תהיה מוגנת. לפני פתח המעלון ואחריו יישמר משטח תפקוד המתאים לדרישות סעיף 2.3.5.

2.11. שירותים נגשים

1. 2.11. כללי

מספר תאי השירותים הנגשים המתאימים לשימושם של אנשים בעלי מגבלות, לרבות אנשים המתניידים בכיסא גלגלים, ומיקומם בבניין, יתאימו להוראות כל דין. אפשר לשלב תאי שירותים נגשים במערכת הרגילה של תאי שירותים נפרדים לגברים ולנשים, או למקם בנפרד תאי שירותים נגיש מעורב, לשימוש אנשים בעלי מגבלות בני שני המינים.

הערה:

תאי שירותים מעורב קל יותר לזיהוי כתא נגיש, זמין יותר, מאפשר כניסה עם מלווה בן המין השני ודורש פחות שטח מאשר שני תאים נפרדים, אחד לכל מין.

מידות תאי השירותים הנגיש ומיקום הקבועות (הגדרה 1.3.5) והאבזורים המותקנים בו יאפשרו כניסה ושימוש על ידי אדם בכיסא גלגלים, לרבות שימוש באופני מעבר שונים מכיסא הגלגלים אל האסלה ולהפך, באופן עצמאי או בעזרת מלווה. הקבועות והאבזורים יותקנו באופן יציב ובטוח (יש להביא בחשבון שאנשים בעלי מגבלות עשויים להישען עליהם). דוגמות לאופני המעבר השונים מפורטות להלן ובציור 15:

א. מעבר צידי בעזרת מאחזי היד, כשאחד הגלגלים האחוריים, או שניהם, צמודים לקיר האחורי (ציור 15א);

ב. מעבר אלכסוני בעזרת מאחזי היד ובאמצעות אחיזת האסלה, או באמצעות אחיזת האסלה בלבד (ציור 15ב);

ג. מעבר חזיתי בעזרת מאחזי היד, המאפשרים לחלק מהאנשים להסתובב תוך כדי מעבר לצורך ישיבה על האסלה, ולאחרים להחליק קדימה מכיסא הגלגלים לישיבה על האסלה עם הפנים אל הקיר האחורי (ציור 15ג);

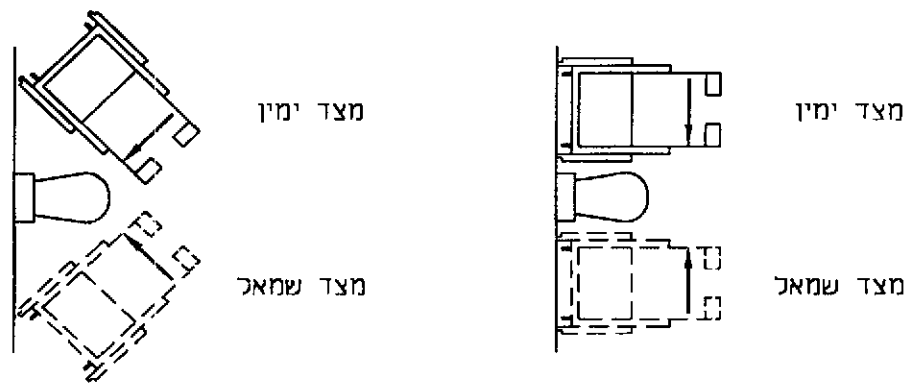
הערה:

בטכניקת מעבר זו יכולה האסלה לשמש כמשתנה לאנשים המסוגלים לעמוד על רגליהם תוך שימוש במאחזי היד לעזרה.

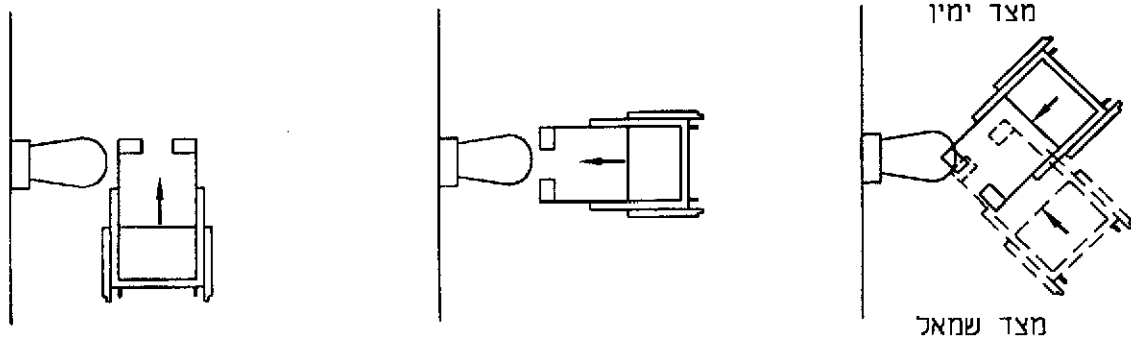
ד. מעבר חזיתי תוך שימוש במאחזי היד, כאשר כיסא הגלגלים ניצב לאסלה (ציור 15ד).

הערה:

רצוי שטיפוסי תאי השירותים המותקנים בבניין יאפשרו אופני מעבר שונים לאסלה.

15 א - מעבר צידי

15 ד - מעבר חזיתי בניצב

15 ג - מעבר חזיתי

15 ב - מעבר אלכסוני

ציור 15 - דוגמות לאופני מעבר מכיסא גלגלים לאסלה

2. 11. 2. גישה לשירותים נגישים

אל השירותים הנגישים תוביל דרך נגישה המתאימה לדרישות סעיף 2.4. המרחק האופקי המרבי, שאדם בעל מגבלות צריך לעבור מכל מקום בקומה אל תא השירותים הנגיש הקרוב ביותר באותה קומה, לא יהיה גדול מ-100 מ'. אם אין שירותים נגישים בקומה, המרחק האופקי המצטבר שיהיה עליו לעבור עד לתא השירותים הנגיש הקרוב ביותר בקומה אחרת, לא יהיה גדול מ-40 מ'. השילוט המכוון אל השירותים הנגישים והשילוט המזהה אותם יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2. 11. 3. חלל כניסה לשירותים (חדר שירות)

אם יש חלל כניסה לפני תא השירותים הנגיש, הוא יעמוד בדרישות אלה: א. לפני דלת הכניסה לחלל ואחריה יהיה משטח תפקוד, שמידותיו מתאימות לדרישות סעיף 2.3.5;

- ב. מידות חלל הכניסה יאפשרו תמרון, סיבוב וגישה חופשית, הנדרשים לאדם בכיסא גלגלים כדי להיכנס לתא השירותים הנגיש וכדי להשתמש בכיור ובאבזרים המותקנים בחלל הכניסה והמיועדים לשימוש הציבור; מידות השטח החופשי הנדרש לסיבוב כיסא גלגלים יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בסיבוב;
- ג. אם נדרש סף בפתח בין אזור רטוב לאזור יבש, יתאים הסף לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בהפרשי גבהים.

2. 11. 4. תא שירותים נגיש

בכל תא שירותים נגיש יותקנו קבועות ואבזרים אלה לפחות:

אסלה, כיור, מאחזי יד, מראה, מתקן לנייר טואלט, מתקן לסבון נוזלי, מתקן לייבוש ידיים או לניגובן, אשפתון, מתלה, משטח להנחת חפצים, וכן לחצן לקריאת חירום, אם נדרש.

הערה:

לחצן לקריאת חירום משמש לקריאה לעזרה במקרה שאדם בעל מגבלות נזקק לסיוע בעת שהותו בתא השירותים.

הקבועות והאבזרים יעמדו בדרישות המפורטות לגביהם בסעיפים 2.11.5 - 2.11.9, לפי העניין. מידות תא השירותים יאפשרו תמרון חופשי של אדם בכיסא גלגלים בין המתקנים והאבזרים המותקנים בו, ואפשרות לנוכחות מלווה שיסייע במעבר אל האסלה וממנה (ראו דוגמות לאופני המעבר בסעיף 2.11.1). לתמרון חופשי של אדם בכיסא גלגלים בתא שירותים נדרש שטח חופשי לסיבוב שקוטרו 150 ס"מ, עד לגובה 68 ס"מ לפחות מפני הרצפה.

2. 11. 4. 1. תא שירותים המאפשר מעבר לאסלה מצד אחד - תא עם אסלה פינתית (טיפוס 1)

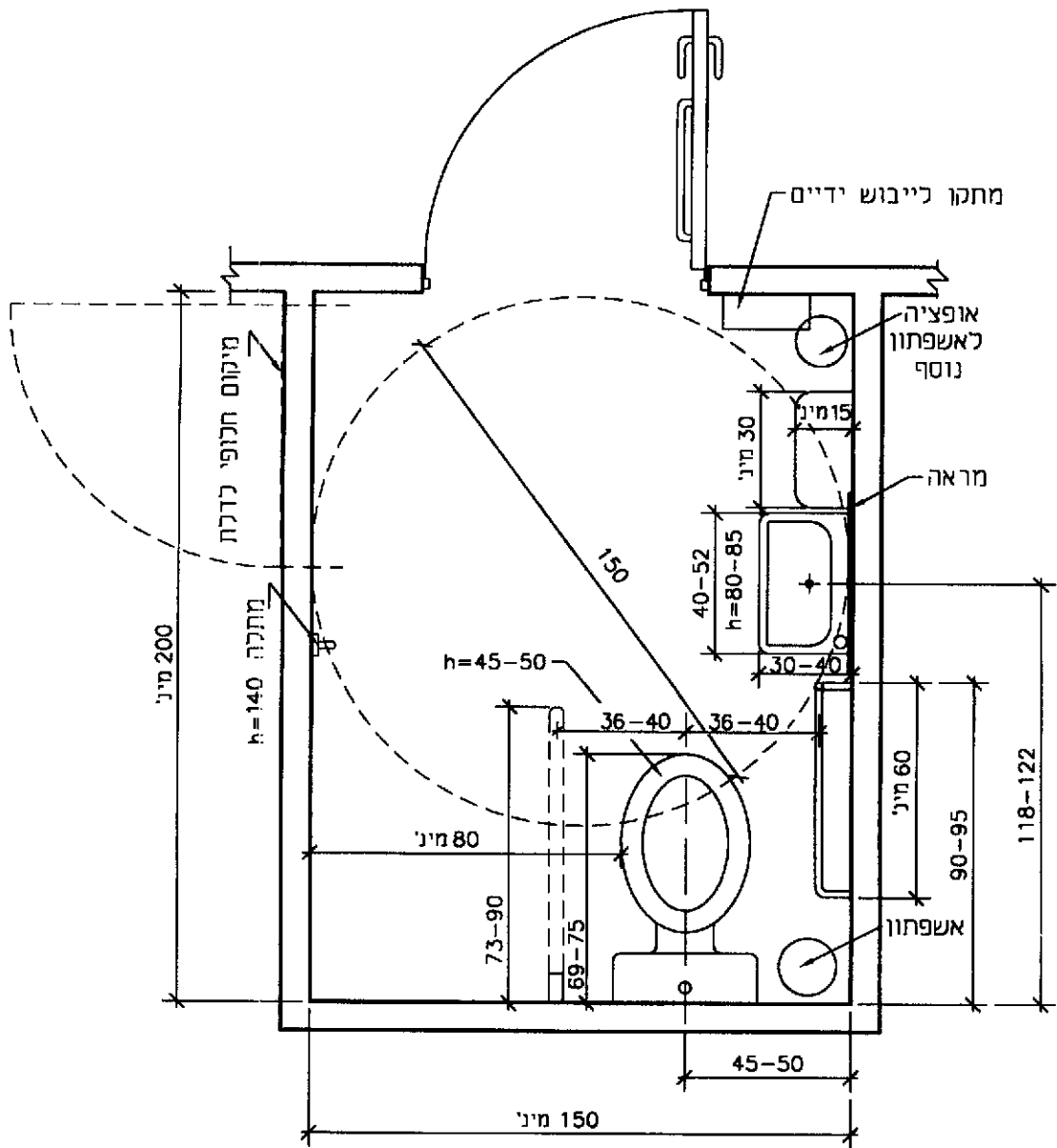
תא עם אסלה פינתית לא יהיה קטן מ-150 ס"מ × 200 ס"מ.

מיקום הקבועות והאבזרים בתא יהיה כמתואר בציור 16.

מידות התא ומיקום הקבועות והאבזרים יאפשרו שימוש בכיור גם תוך ישיבה על האסלה וסיוע מלווה.

הערה:

בתא שירותים שבו האסלה נמצאת בסמוך לפינת התא (אסלה פינתית), המעבר הצידי מכיסא הגלגלים לאסלה מתאפשר רק מצד אחד של האסלה (ראו אופני המעבר לאסלה בסעיף 2.11.1). חלק מהאנשים המתניידים בכיסאות גלגלים אינם יכולים לעבור מכיסא הגלגלים לאסלה מכל צד, ואסלה המאפשרת מעבר רק מצד אחד עלולה להוות עבורם בעיה אם זהו הצד שבו יש להם מגבלה.

ציור 16 - תא שירותים עם אסלה פינתית (המידות בסנטימטרים)

2. 11. 4. 2. תא שירותים המאפשר מעבר לאסלה משני צדדים - תא עם אסלה מרכזית (טיפוס 2)

תא עם אסלה מרכזית לא יהיה קטן מ-240 ס"מ × 220 ס"מ.

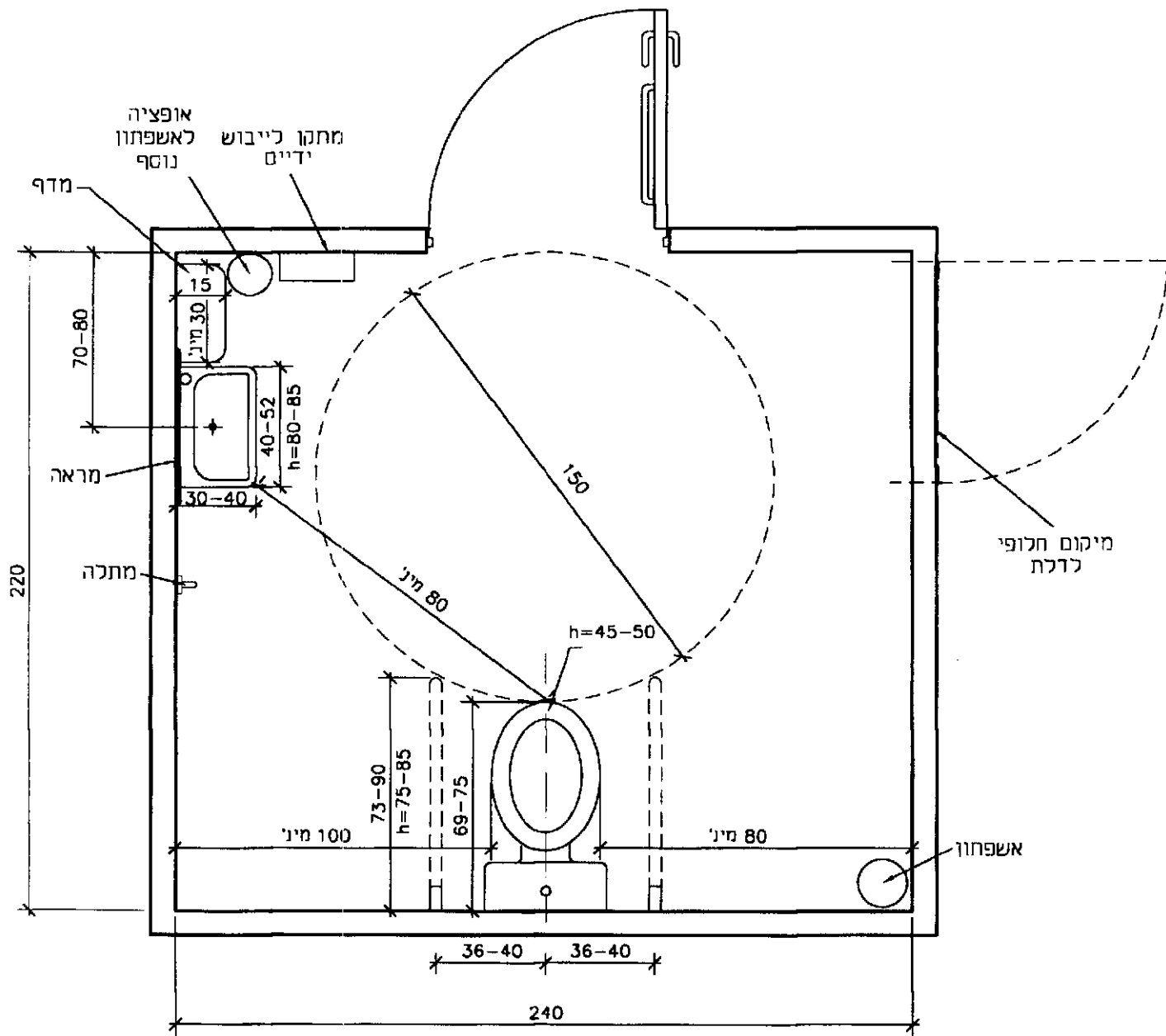
מיקום הקבועות והאבזרים בתא יהיה כמתואר בציור 17 ויאפשר סיוע מלווה. משני צידי האסלה יישמר מעבר חופשי המתאים למפורט בסעיף 2.11.5. כל מתקן או אבזר נוסף שיותקן בתא, יותקן בתנאי שיישמר השטח החופשי הנדרש לסיבוב, כמפורט בסעיף 2.11.4. על מתקנים מתקפלים (כגון יחידות החתלה⁽¹⁰⁾) יחולו דרישות אלה גם כאשר הם במצבם הפתוח.

הערות:

א. בתא עם אסלה מרכזית אפשר לעבור מכיסא הגלגלים לאסלה משני צידיה, ואין חובה לאפשר להגיע לכיור תוך ישיבה על האסלה.

ב. אפשר שמיקום האסלה בתא יהיה שונה מהמתואר בציור 17, ובלבד שיתאפשר לעבור מכיסא הגלגלים לאסלה משני צידיה ומהתזית, ויתאפשר תמרון חופשי של אדם בכיסא גלגלים כמפורט לעיל. לדוגמה: תא עם שתי אסלות פינתיות (ימנית ושמאלית). הרוחב המינימלי הנדרש עבור תא עם שתי אסלות פינתיות הוא 210 ס"מ לפחות.

⁽¹⁰⁾ על יחידות החתלה לשימוש ציבורי חל התקן הישראלי ת"י 5115 חלק 3.

ציור 17 - תא שירותים עם אסלה מרכזית (המידות בסנטימטרים)

5. 11. 2. אסלה

האסלה ואופן התקנתה יתאימו לדרישות אלה:

- א. לצד האסלה המשמש למעבר מכיסא הגלגלים לאסלה יישמר רוחב חופשי של 80 ס"מ לפחות (ראו ציורים 16-17); אולם בתא עם אסלה מרכזית יישמר, בצד שבו מותקן הכיור, רוחב חופשי של 100 ס"מ לפחות.
 - ב. בתא עם אסלה פינתית (סעיף 2.11.4.1), המרחק מציר האורך של האסלה לקיר הקרוב המקביל אליה לא יהיה קטן מ-45 ס"מ ולא גדול מ-50 ס"מ (ראו ציור 16).
 - ג. המרחק מהקצה הקדמי של האסלה עד לקיר שבגבה, בצד שנשמר בו רוחב חופשי המשמש למעבר מכיסא הגלגלים לאסלה, לא יהיה קטן מ- (72 ± 3) ס"מ. מרחק זה לא יופרע על ידי צנרת או בליטות אחרות (ראו ציורים 16-17).
 - ד. גובה הקצה העליון של מושב האסלה יהיה 45 ס"מ - 50 ס"מ מפני הרצפה.
 - ה. מושב האסלה יהיה ממין מושב סגור, כהגדרתו בתקן הישראלי ת"י 1172; המושב יהיה עשוי מחומר קשיח ויהיה ניתן לניקוי ולחיטוי בקלות; המושב יחובר לאסלה בחיבור יציב, שיבטיח את עמידותו בתנאי השימוש, באמצעות ברגים עשויים מתכת עמידה בשיתוך (קורוזיה), רצוי בורגי פלב"ם (פלדה בלתי מחלידה).
- הערה:**
יש להבטיח את היציבות והבטיחות של התקנת האסלה ושל חיבור המושב לאסלה, מכיוון שבעת מעבר מכיסא גלגלים לאסלה מופעלים על האסלה, על המושב ועל החיבורים כוחות אופקיים ואנכיים חזקים.
- ו. מכל ההדחה יהיה סמוי או גלוי, צמוד לאסלה או מוגבה; הדחת המים תהיה אלקטרונית או ידנית; אין להתקין מכל הדחה עם מנגנון הפעלה רגלית.
 - ז. אמצעי ההפעלה במכל הדחה עם מנגנון הפעלה ידני ימוקם מעל מרכז האסלה, או בצד הקרוב למקום המשמש למעבר מכיסא הגלגלים לאסלה; אמצעי ההפעלה יתאים לנדרש עבורו בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

6. 11. 2. מאחזי יד

1. 6. 11. 2. כללי

- בתאי שירותים נגישים יותקנו מאחזי יד המתאימים לדרישות המפורטות להלן, וכמו כן לדרישות שבסעיפים 2.11.6.2 - 2.11.6.4.
- צורת המאחז תהיה עגולה או אחרת, ובלבד שתהיה נוחה לתמיכה ולאחיזה ביד.
- קוטר מאחז שצורתו עגולה יהיה 3 ס"מ - 4 ס"מ.
- רוחב מאחז שצורתו אינה עגולה לא יהיה קטן מ-3 ס"מ ולא יהיה גדול מ-6 ס"מ. עוביו יאפשר לפיתה נוחה ופינותיו יהיו מעוגלות בקוטר 3 מ"מ לפחות.
- כל המאחזים על חלקיהם השונים, לרבות רכיבי העיגון, יהיו עשויים מחומר קשיח ועמיד בשיתוך. גימור המאחז לא יגרום פציעה או נזק למשתמש.
- המאחזים יסופקו עם תעודת בדיקה של מעבדה מאושרת⁽¹¹⁾ לעמידותם בעומסים הנדרשים בסעיפים 2.11.6.2 - 2.11.6.3, לפי העניין. מאחזים מתקפלים יעמדו גם בבדיקת התפעול המתוארת בסעיף 2.11.6.2. תעודת הבדיקה המאשרת את התאמת המאחזים לדרישות התקן תכלול את זיהוי דגם המוצר שנבדק ואת תמונתו.
- המאחזים הנבדקים יותקנו בהתאם להוראות סעיף 2.11.6.4.

⁽¹¹⁾ מעבדה מאושרת - מכון התקנים הישראלי או מי שאושר על ידי הממונה על התקינה, על פי סעיף 12(א) של חוק התקנים התשי"ג-1953, לבדוק את התאמת המאחזים לתקן ולתת תעודת בדיקה על כך.

2. 11. 6. 2. מאחזי יד מתקפלים

אורך המאחז המתקפל יהיה 73 ס"מ - 90 ס"מ, ובלבד שקצהו הקדמי יגיע לפחות עד קדמת האסלה;

התנועה האופקית המקסימלית של קצהו החופשי של המאחז תוגבל ל-5 מ"מ. קיפול המאחז אל הקיר או מהקיר למצב השירות יתאפשר בפעולה אחת, ביד אחת ובכוח שאינו גדול מ-30 ניוטון, כשהוא מופעל בקצה המאחז ובניצב לו. מאחז במצבו המקופל לא יבלוט יותר מ-22 ס"מ מפני הקיר שבגב האסלה. מאחז המתקפל אנכית יישאר במצבו האנכי, באמצעות אמצעי המהווה חלק מובנה⁽¹²⁾ בו, שימנע את נפילתו החופשית למצב אופקי.

בודקים את תפעול המאחז המותקן ואת אופן תפקודו ועמידותו של החלק המובנה על ידי הפעלת 20,000 מחזורים של הרמה והורדה של המאחז, בקצב של 5 מחזורים לדקה לפחות. בתום הבדיקה יש לוודא, שהחלק המובנה מונע את נפילתו החופשית של המאחז למצב אופקי.

המאחזים המתקפלים, על חלקיהם השונים, יעמדו לאחר התקנתם בעומס אופקי של 590 ניוטון לפחות ובעומס אנכי של 981 ניוטון לפחות, בלי שייגרם להם נזק. לצורך בדיקת עמידות המאחזים בעומסים הנדרשים יופעלו הכוחות בקצה המאחזים, במקום המרוחק ביותר מנקודת העיגון שלהם, ולכל רוחב המאחז, למניעת הפעלת עומס נקודתי. בתום הבדיקה, לאחר חסרת העומס, השקיעה השיורית לא תהיה גדולה מ-0.5% מאורך המאחז.

הערה:

אפשר להשתמש גם במאחזים מתקפלים ממינים אחרים (כגון: מאחזים המתקפלים הצידה), אם הם עומדים בכל דרישות התקן בבדיקות של מעבדה מאושרת⁽¹¹⁾.

2. 11. 6. 3. מאחזי יד קבועים

מאחז קבוע יהיה מורכב מחלק אופקי ומחלק אנכי, כל אחד מהם באורך 60 ס"מ לפחות, היוצרים צורת L.

מסביב למאחז יהיה מרווח חופשי לגריפה, שהיקפו 4 ס"מ לפחות מפני המאחז. מאחזים קבועים יעמדו בכוח שליפה אופקי של 295 ניוטון לפחות ובעומס אנכי של 981 ניוטון לפחות, בלי שייגרם להם נזק. לצורך בדיקת עמידות המאחזים בעומסים הנדרשים מפעילים את הכוחות במרכז המאחז, כך שהעומס יתפלג על פני משטח שרוחבו 7 ס"מ.

2. 11. 6. 4. התקנת המאחזים**א. כללי**

מאחזי היד יסופקו בלוויית הוראות התקנה ואמצעי העיגון המתאימים לקיר שהם מיועדים להיות מותקנים עליו.

מאחזי היד יותקנו כמפורט להלן ובהתאם להוראות היצרן. כל העיגונים לקיר ולרצפה יהיו בטיחותיים.

מרחק מרכז המאחזים מציר האורך של האסלה יהיה (38 ± 2) ס"מ (ראו ציורים 16-17). המאחזים יותקנו כך, שגובה הפנים העליונים של חלקם האופקי של המאחזים המותקנים באותו תא מפני הרצפה, יהיה זהה.

⁽¹²⁾ חלק מובנה - חלק אינטגרלי ממאחז היד, שאין אפשרות להפרידו בנקל ממאחז היד ("built in").

ב. התקנת מאחזי יד מתקפלים

מאחז המתקפל ממצב אופקי למצב אנכי יותקן בצד המשמש למעבר אל האסלה; בתא עם אסלה מרכזית יותקנו מאחזים מתקפלים משני צידי האסלה. מאחז מתקפל יעוגן אל הקיר שבגב האסלה, או יותקן בצמוד לו על גבי עמוד מתאים שיעוגן לרצפה. המרחק של המאחז המתקפל מציר האורך של האסלה יהיה זהה למרחק המאחז הקבוע מציר האורך של האסלה (ראו ציור 16). בתא עם אסלה מרכזית (טיפוס 2), מרחק שני המאחזים המתקפלים מציר האורך של האסלה יהיה זהה. פניו העליונים של המאחז, כשהוא נמצא במצב שירות, יהיו בגובה 75 ס"מ - 85 ס"מ מפני הרצפה.

ג. התקנת מאחזי יד קבועים

מאחז יד קבוע יותקן בתא עם אסלה פינתית על גבי הקיר הקרוב לאסלה והמקביל לציר האורך שלה. המאחז יותקן כך, שמקום המפגש בין חלקו האופקי לבין חלקו האנכי יהיה במרחק 90 ס"מ - 95 ס"מ מהקיר שבגב האסלה.

7. 11. 2. כוור

1. 7. 11. 2. כוור בתא שירותים נגיש

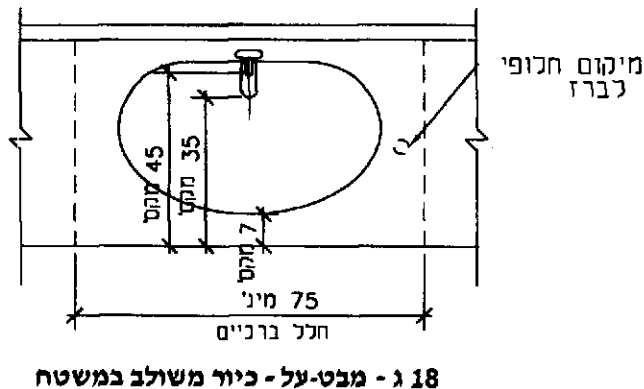
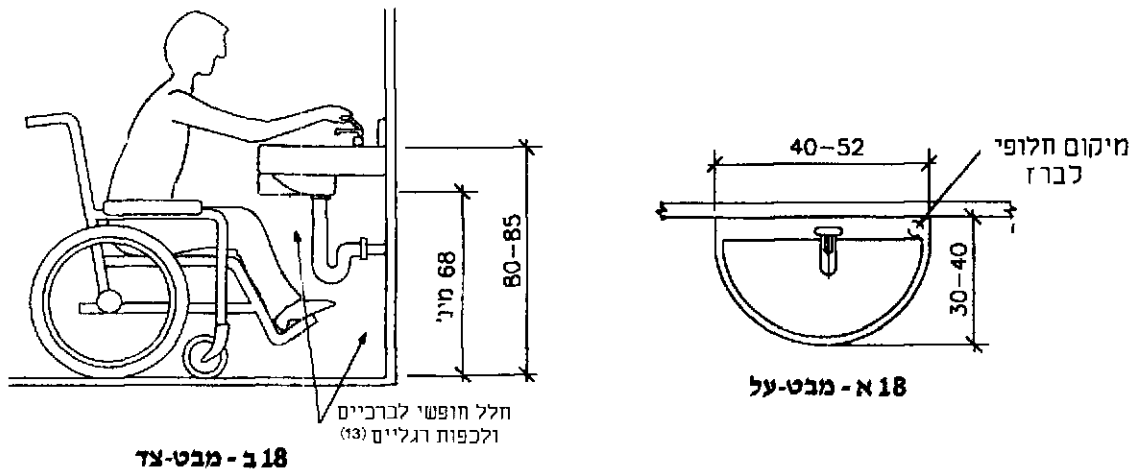
- בתוך תא השירותים יותקן כוור רחצה תלוי על הקיר (ללא רגל), שיאפשר גישה קרובה לאדם בכיסא גלגלים וחלל חופשי מתחת לכוור לברכיים ולכפות הרגליים בעת סיבוב כיסא הגלגלים⁽¹³⁾, כמפורט בסעיף הדרך בחללים חופשיים לברכיים ולכפות רגליים שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1. הכוור יעמוד בדרישות אלה:
- א. רוחב הכוור יהיה 30 ס"מ - 40 ס"מ. אורך הכוור יהיה 40 ס"מ - 52 ס"מ (ראו ציור 18א).
 - ב. בתא שירותים עם אסלה פינתית (סעיף 2.11.4.1) יותקן הכוור כך, שמרכזו יהיה במרחק 118 ס"מ - 122 ס"מ מהקיר שבגב האסלה, כדי שיתאפשר לאדם היושב על האסלה להגיע לכוור ולברז ולהשתמש בהם (ראו ציור 16).
 - ג. בתא שירותים עם אסלה מרכזית (סעיף 2.11.4.2) יותקן הכוור כך, שמרכזו יהיה במרחק (70-80) ס"מ מהקיר שמול האסלה, ובאופן שיבטיח שבין הכוור לאסלה יישמר מעבר חופשי שרוחבו 80 ס"מ לפחות (ראו ציור 17).
 - ד. הפנים העליונים של הכוור יהיו בגובה 80 ס"מ - 85 ס"מ מעל פני הרצפה.
 - ה. גובה הפנים התחתונים של הכוור והחלל שמתחת לכוור יתאימו למפורט בציור 18ב.
 - ו. ברז המים בכוור יהיה מסוג המאפשר הפעלתו ללא שימוש באצבעות הידיים; לברז המופעל בלחיצה תידרש לחיצה קלה בלבד; אין להתקין ברז שהפעלתו באמצעות הרגל; הברז יצא משפת הכוור בצד הקרוב לאסלה או ממרכז הכוור; במקום שנדרשת בו לפי הוראות הל"ת⁽¹⁴⁾ אספקת מים חמים, יהיה גם בתא השירותים הנגיש ברז למים חמים בכוור.
- הערה:
ברזים נוחים לשימוש הם ברז מסוג ידית מנוף או ברז שהפעלתו אוטומטית.

⁽¹³⁾ סיפון המותקן במרחק שאינו קטן מ-25 ס"מ מקדמת הכוור או מקדמת משטח הכוור, לפי העניין, אינו מהווה מכשול בתחום חלל הברכיים שמתחת לכוור.

⁽¹⁴⁾ הל"ת - הוראות למתקני תברואה התש"ל-1970, על עדכוניהן.

2. 11. 7. 2. כיור משולב במשטח

- במקום שמותקנים בו כיורי רחצה מחוץ לתא השירותים, כיור אחד לפחות יתאים לדרישות אלה:
- מתחת לכיור יהיה חלל ברכיים חופשי שרוחבו 75 ס"מ לפחות⁽¹³⁾.
 - אם מותקן בחזית הכיור "סינר", המרחק בין קצהו התחתון של הסינר לרצפה לא יהיה קטן מ-68 ס"מ (ראו ציור 18ב).
 - קדמת הכיור לא תהיה מרוחקת יותר מ-7 ס"מ מחזית המשטח שהוא מותקן בו (ראו ציור 18ג).
 - ברז המים יתאים לנדרש בסעיף 2.11.7.1; המרחק של אמצעי ההפעלה של הברז מחזית המשטח לא יהיה גדול מ-45 ס"מ; המרחק של פית הברז מחזית המשטח לא יהיה גדול מ-35 ס"מ.

ציור 18 - כיור (המידות בסנטימטרים)

2. 11. 8. משתנות

- אם מותקנות משתנות, תעמוד לפחות אחת מהן בדרישות אלה:
- המשתנה תותקן כך, שגובה השפה העליונה הקדמית שלה לא יהיה גדול מ-50 ס"מ מפני הרצפה.
 - משני צידי המשתנה יותקנו מאחזי יד אנכיים קבועים, שאורכם 60 ס"מ לפחות ושהקצה התחתון שלהם מותקן בגובה (70 ± 2) ס"מ מפני הרצפה. המאחזים יותקנו כך שמרכזם יהיה במרחק (32 ± 2) ס"מ ממרכז המשתנה.
 - שטח הרצפה שלפני המשתנה יהיה אופקי, ללא כל הגבהה.
 - המשתנה תהיה ניתנת להבחנה על ידי אנשים כבדי ראייה, לדוגמה: באמצעות הבדלי גוון בין המשתנה לקיר הרקע.

9. 11. 2. אבזרים

- בתא שירותים נגיש יותקנו האבזרים המפורטים בסעיף 2.11.4. האבזרים יתאימו לדרישות אלה:
- א. מיקום האבזרים יאפשר שימוש נוח בהם, ולא יפריע לתמרון כיסא הגלגלים בחלל התא ולמעבר מכיסא הגלגלים לאסלה.
 - ב. תפעול האבזרים יתאים לשימוש באמצעות יד אחת ולשימושם של אנשים בעלי חולשה בפעולות הגפיים העליונות.
 - ג. המתקן לנייר טואלט יותקן בהישג יד לאדם היושב על האסלה, ובאופן שלא יפריע לשימוש במאחז היד ולתפקוד המשתמש בתא.
- הערה:**
- כדי לאפשר גישה נוחה לנייר הטואלט בתא שירותים עם אסלה מרכזית, אפשר למקם את מתלה הנייר על גבי מאחז היד המתקפל.
- ד. מעל לכיור תותקן מראה שרוחבה 45 ס"מ לפחות, כך שגובה הקצה העליון שלה מפני הרצפה לא יהיה קטן מ-175 ס"מ וגובה הקצה התחתון מפני הרצפה לא יהיה גדול מ-90 ס"מ.
 - ה. בצמוד לכיור, בצד המרוחק מהאסלה, יהיה בגובה פני הכיור משטח או מדף המשמש להנחת חפצים; קצותיו יהיו מעוגלים, אורכו יהיה 30 ס"מ לפחות ועומקו 15 ס"מ לפחות, ובכל מקרה הוא לא יבלוט מעבר לחזית הכיור (ראו ציורים 16-17).
 - ו. בסמוך לכיור יותקן מתקן לסבון נוזלי והפעלתו תתאים לדרישות המפורטות בסעיף ט.
 - ז. מתקן לייבוש הידיים או לניגובן יותקן כך, שתחתיתו תהיה בגובה 120 ס"מ - 130 ס"מ מפני הרצפה.
 - ח. בתא יותקן מתלה (וו) בגובה 140 ס"מ מפני הרצפה.
 - ט. אמצעי ההפעלה יעמדו בדרישות הסעיף הדין באמצעי הפעלה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1. גובה התקנתם יהיה כנדרש שם, למעט במקרים שיש לגביהם דרישה אחרת בתקן זה (ת"י 1918 חלק 3.1).

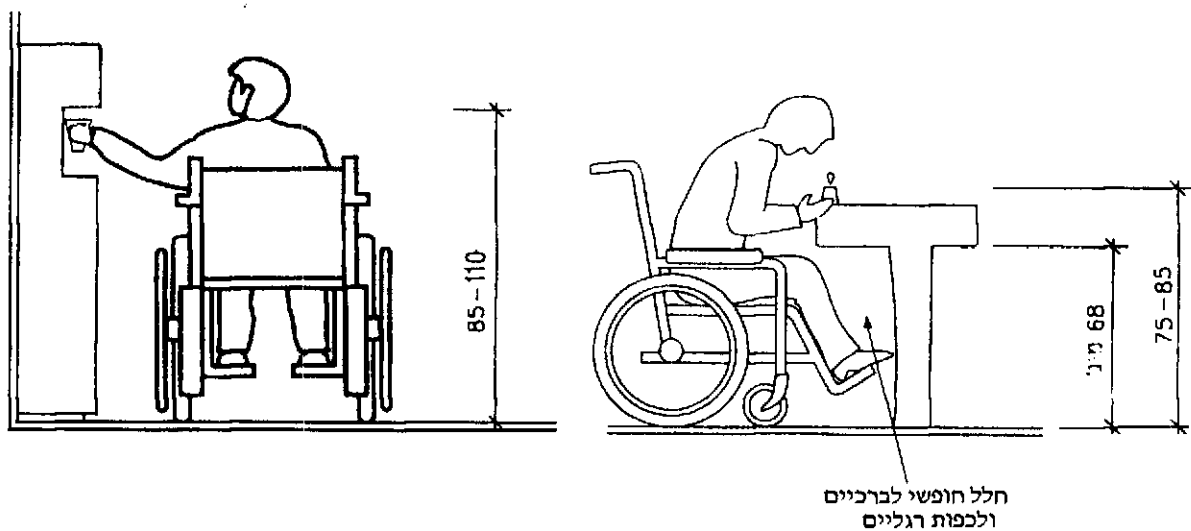
10. 11. 2. דלתות לתאי שירותים נגישים

- הדלתות לתאי שירותים נגישים יתאימו לנדרש בסעיפים 2.3.1, 2.3.4 ו-2.3.5, ונוסף על כך גם לדרישות אלה:
- א. אגף הדלת ייפתח החוצה.
 - ב. למרות האמור לעיל, תותר פתיחת דלת לתוך תא השירותים אם גודל התא יהיה כזה שיתאפשר בתוכו סיבוב כיסא גלגלים מעבר לתחום פתיחת הדלת. (לסיבוב כיסא גלגלים בתא שירותים נדרש שטח חופשי שקוטרו 150 ס"מ, עד לגובה 68 ס"מ לפחות מפני הרצפה).
 - ג. אם לא מתאפשרת פתיחת הדלת החוצה וגודל התא לא מאפשר פתיחה פנימה, כמפורט לעיל, תותר התקנת דלת הזזה.
 - ד. מנגנון נעילת הדלת יאפשר פתיחת הדלת מבחוץ ללא מפתח, באמצעים זמינים.
 - ה. אם לפני תא השירותים אין חלל כניסה ודלת תא השירותים פונה לחלל ציבורי, אפשר להתקין מגיף דלת המתאים לדרישות סעיף 2.3.2, או אמצעי מתאים אחר שיבטיח סגירת הדלת מעצמה.
 - ו. יותקן אמצעי עזר לסגירת הדלת כמפורט בסעיף 2.3.7.2.

2.12. מתקן שתייה

הצבת מתקן שתייה בבניין תתאים למתואר בציור 19 ולדרישות אלה: לפני אחת החזיתות של מתקן השתייה, הנגישה גם לאדם בכיסא גלגלים, יישמר שטח רצפה חופשי לנגישה חזיתית או צידית, לפי הצורך, המתאים לדרישות הסעיף הדין בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

האמצעים להפעלת המתקן יתאימו לדרישות הסעיף הדין באמצעי הפעלה בתקן הנזכר לעיל. אם המתקן הוא מסוג מזרקה, גובה יציאת זרם המים כלפי מעלה יהיה (80 ± 5) ס"מ מעל פני הרצפה. תתאפשר גישה למתקנים מסוג מזרקה לאנשים בכיסאות גלגלים גם בהתאם לדרישות הסעיף הדין בחלל ברכיים וחלל כפות רגליים שבתקן הנזכר לעיל. אם מסופקות כוסות חד-פעמיות, הן ימוקמו בגובה טווח ההגעה המשותף המפורט בתקן הנזכר לעיל.

ציור 19 - דוגמות למתקני שתייה (המידות בסנטימטרים)

2.13. תאורה

תאורת חללים ורכיבים בבניינים תתאים למפורט בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4. התקנת גופי תאורה תיעשה כך, שהגופים המותקנים לא יהוו מכשול בדרך נגישה. גובה ההתקנה וכיוון ההארה יבטיחו מניעת סינוור. גופי תאורה המותקנים במדרכים יותקנו כך, שלא יהוו מכשול ולא יגרמו להחלקה.

2.14. חניות נגישות

מספר מקומות החניה הנגישים יתאים לנדרש בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾. בשאר הדרישות יתאימו מקומות החניה הנגישים למפורט בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2.

נספח א - דרישות מתוך הצעת הרוויזיה לפרק הון בבטיחות אש

שבתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾

(נורמטיבי)

בנספח זה מפורטות דרישות מתוך הצעת הרוויזיה לפרק הון בבטיחות אש שבתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾. דרישות אלה יהיו בתוקף עד לפרסום הנוסח המתוקן של התקנות. עם פרסומו יבוטל נספח זה.

א-1. דלתות

א-1.1. אופן מדידת רוחב וגובה של דלת

מדידת רוחב וגובה של פתח דלת תיעשה כמפורט להלן:

- א. בדלת חד-אגפית - יימדד המרחק האופקי הקטן ביותר, הנמדד בין מישור אגף הדלת הפתוח לגמרי (בפתיחה מרבית) ובין פאת מזוזה המלבן הבולטת ביותר כלפי האגף הפתוח.
- ב. בדלת דו-אגפית או רב-אגפית - יימדד המרחק האופקי בין מישורי שני אגפי הדלת הסמוכים זה לזה והפתוחים בזווית ישרה לפחות לקיר שבו היא נמצאת.
- ג. בדלת הזזה חד-אגפית - יימדד המרחק האופקי בין הפאה הצדדית של אגף הדלת כאשר היא פתוחה לגמרי ובין מזוזה המלבן שממול.
- ד. בדלת הזזה דו-אגפית שאגפיה נפתחים משני כיוונים מנוגדים - יימדד המרחק האופקי בין הפאות הצדדיות של שני אגפי הדלת, כאשר שניהם פתוחים לגמרי.
- ה. למרות האמור לעיל, תותר בליטה מקומית של ידידות או צירים בעומק של עד 9 ס"מ ועד לגובה מרבי של 100 ס"מ ממישור הרצפה.
- ו. מעל גובה 198 ס"מ ממישור הרצפה יותרו בליטות ללא הגבלת רוחב.

א-2. מדרגות

א-2.1. רוחב מדרגות

רוחבן של מדרגות בבניין לא יהיה קטן מ-1.10 מ'.

א-2.2. אופן מדידת רוחב המדרגות

מדידת רוחבן של מדרגות תיעשה בהתאם לתנאים אלה:

- א. אם המדרגות תחומות בין שני קירות ומשני צידיהן מותקנים בתי-אחיזה, יימדד הרוחב בין מישורי הפנים המוגמרים של הקירות, ובתנאי שבית-האחיזה לא יבלוט יותר מ-9 ס"מ ממישור הפנים המוגמרים; אם בליטת המסעד גדולה מ-9 ס"מ, יימדד הרוחב מציר בית-האחיזה.
- ב. אם בצידן האחד ניצב קיר ובצידן השני מעקה, יימדד הרוחב בין מישור הפנים המוגמרים של הקיר שעליו מותקן בית-האחיזה לבין ציר בית-האחיזה של המעקה, ובלבד שציר בית-האחיזה של המעקה לא יחרוג יותר מ-7 ס"מ כלפי חוץ מקצה שטח המדרגות החופשי לדריכה, ושבית-האחיזה המותקן על הקיר לא יבלוט יותר מ-9 ס"מ ממישור הפנים המוגמרים של הקיר; אם בליטת בית-האחיזה מפניו המוגמרים של הקיר גדולה מ-9 ס"מ, יימדד רוחב המדרגות בין צידי שני בתי-האחיזה.
- ג. אם מעקים ניצבים בשני צידי המדרגות, יימדד הרוחב בין הצירים של שני בתי-האחיזה של המעקים ובלבד שהצירים האמורים לא יחרגו יותר מ-7 ס"מ כלפי חוץ, כאמור בפסקה (ב).
- ד. אם ציר בית-האחיזה של מעקה חורג יותר מ-7 ס"מ כלפי חוץ, כאמור בפסקה (ב), יימדד הרוחב בין מישור הפנים המוגמרים של הקיר ובין קצה שטח המדרגה החופשי לדריכה, או בין שני קצות שטח המדרגה החופשי לדריכה, לפי העניין.

א-2.3. משטח ביניים (משטח אופקי, "פודסט")

- משטח אופקי בחדר מדרגות ובמהלך מדרגות יעמוד בדרישות אלה:
- א. רוחב המעבר החופשי בכיוון התנועה במשטח אופקי שבחדר מדרגות ובמהלך מדרגות לא יהיה קטן מרוחבן המינימלי הנדרש של המדרגות.
 - ב. העומק של משטח אופקי בין שני מהלכי מדרגות הנמשכים בכיוון אחד לא יהיה קטן מ-1.20 מ'.
הערה:
עומק המשטח האופקי הוא המרחק האופקי בין הקצוות הקרובים של שני שלחי המדרגות הגובלות עם המשטח האופקי.
 - ג. לפני דלת הנפתחת אל מהלך מדרגות או חדר מדרגות, או ממנו, יהיה משטח אופקי משני צידי אגף הדלת; עומק המשטח האופקי בצד חדר המדרגות, הנמדד מפני הדלת ובניצב לה, לא יהיה קטן מהרוחב הנדרש של מדרגה.
 - ד. בעת פתיחת דלת לחדר מדרגות או למהלך מדרגות, רוחב המעבר החופשי במשטח האופקי לא יהיה קטן ממחצית הרוחב הנדרש של המדרגה. הדלת במצב פתוח לא תבלוט לחלל חדר המדרגות או למהלך המדרגות יותר מ-18 ס"מ.

א-3. אזורי מחסה

- א-3.1.** אזור מחסה המשמש כחלק מדרך מוצא נגישה (להלן: אזור מחסה נגישה) יהיה אחד או יותר מאלה:
- א. חלל חסום לעשן למשך 60 דקות לפחות, בבניין המוגן כולו על ידי מערכת כיבוי אש אוטומטית, והנמצא בקרבה של עד 10 מ' מחדר מדרגות המשמש מוצא בטוח;
 - ב. מבואת מעלית חסומה לעשן;
 - ג. חלל בחדר מדרגות מוגן המשמש מוצא בטוח, המאפשר שהייה במהלך המילוט;
 - ד. דירת מגורים;
 - ה. חדר סגור בקומה שכולה מוגנת על ידי מערכת כיבוי אש אוטומטית.
- א-3.2.** הגישה לאזור מחסה נגישה מהשטחים שהוא משרת תהיה באמצעות דרך מוצא נגישה.
- א-3.3.** מתוך אזור מחסה נגישה תהיה גישה אל חוץ הבניין ומשם לרחוב באמצעות פרוזדור, מוצא בטוח או מעלית.

רשימת מונחים

nosing	-	אף מדרגה ^(*)
swing door	-	דלת מטוטלת
revolving door	-	דלת מסתובבת
hinged door	-	דלת סובבת
lever handle	-	ידית מנוף ^(*)
knob	-	כפתור (ידית כפתור)
door closer	-	מגיף דלת
switchback stairs	-	מדרגות פרסה ^(*)
door jamb	-	מזוזה
moving walkway	-	מסוע לכת
turnstile	-	מעצור צלב סובב
normally open	-	מצב רגיל-פתוח ^(*)

^(*) המונחים המסומנים בכוכבית מקובלים בלשון בעלי המקצוע ואינם מופיעים במילוני האקדמיה ללשון העברית.

נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות משלימות לשימושים ספציפיים

Accessibility of the built environment: Indoors - Supplemental requirements
for specific uses

תקן זה הוכן על ידי ועדת מומחים בהרכב זה:
נורית איבניצקי, שמואל חיימוביץ (יו"ר), דוד ילין, ליאורה לבקוביץ-זיידמן

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 117 - תכנון כללי, בהרכב זה:

איגוד לשכות המסחר בישראל	-	צביקה קראוס
הטכניון - הפקולטה לארכיטקטורה	-	אריה גונן
התאחדות הקבלנים והבונים בישראל	-	חיים לב
התאחדות התעשיינים בישראל	-	עמי אריכא
לשכת המהנדסים והאדריכלים	-	ישראל קצנלנבוגן
מרכז השלטון המקומי	-	רחמים שרים (יו"ר)
משרד הבינוי והשיכון	-	ליאורה לבקוביץ-זיידמן
משרד הפנים	-	דוד פילזר
עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל	-	אורי זרובבל
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	אבי ג'נח

כמו כן השתתפה בהכנת התקן גבריאלה עילם.

נורית הולצינגר ריכזה את עבודת הכנת התקן.

מילות מפתח:

נגישות, נכים, אנשים עם מוגבלות, בניינים, שטחים ציבוריים, אסלת שירותים, התקנים תברואיים, מקלחות.

Descriptors:

accessibility, disabled people, handicapped people, buildings, public areas, w.c. pans, sanitary appliances, showers.

עדכויות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכוניו נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם התקן רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

תוכן העניינים

1	הקדמה
1	מבוא
1	פרק א - עניינים כלליים
1	1.1. תחום התקן
2	1.2. אזכורים
2	1.3. הגדרות
3	פרק ב - דרישות תכנון
3	2.1. מלתחות נגישות
5	2.2. מקלחות ציבוריות נגישות
10	2.3. שירותים נגישים
10	2.4. תא משולב
12	2.5. תאי אחסון (lockers)
13	2.6. אמצעי גישה לתוך מים
13	2.7. תאי הלבשה או תאי מדידה
13	2.8. סידורי ישיבה במקומות להתקהלות ולהתכנסות
16	2.9. נגישות לבמה ולמשטח מוגבה
17	2.10. אזורי המתנה
18	2.11. עמדת שירות נגישה
21	2.12. מעברים בין רכיבי ריחוט קבועים
22	נספח א - הגדרות

הקדמה

תקן זה הוא תוספת לחלק השלישי בסדרת תקנים הדנה בנגישות הסביבה הבנויה. חלקי הסדרה הם אלה:

- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3.1 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות
- ת"י 1918 חלק 3.2 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות משלימות לשימושים ספציפיים
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 1918 חלק 5⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור ויחידות אכסון
- ת"י 1918 חלק 6⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: סימנים מישושיים וחזותיים במשטחי הליכה

בתקן זה יש לעיין יחד עם התקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1, ת"י 1918 חלק 3.1 ות"י 1918 חלק 4.

מבוא

תקן זה הוא המשך לתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

תקן זה קובע דרישות מינימליות לתכנון חללים, חלקי בניין ורכיבים העשויים להימצא בבניינים או בחללים המיועדים לשימושים ספציפיים, כגון: מלתחות, מקלחות, מקומות ישיבה במקומות להתקהלות ולהתכנסות, אזורי המתנה ועמדות שירות.

הדרישות הייחודיות, המפורטות בחלק זה של סדרת התקנים, נוספות על הדרישות הבסיסיות הנוגעות לפנים הבניין והמפורטות בחלק 3.1.

אם יוגדרו בעתיד בתקנות התכנון והבנייה (ראו סעיף 1.2) דרישות שישפיעו על הדרישות שבתקן זה, יעודכן התקן בהתאם.

פרק א - עניינים כלליים

1.1 תחום התקן

תקן זה קובע דרישות מינימליות לתכנון ולביצוע של חללים ורכיבים ייחודיים, המשמשים לשימושים ספציפיים בתוך בניינים⁽²⁾. דרישות תקן זה באות נוסף על הדרישות הנקובות בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1, ת"י 1918 חלק 3.1 ות"י 1918 חלק 4. הדרישות המפורטות בתקן זה חלות על תכנון בניינים חדשים, כך שיהיו נגישים ככל הנדרש לפי הוראות כל דין.

תקן זה או חלקים ממנו יכולים לחול גם על נגישות בבניינים קיימים, בהתאם לנדרש בהוראות כל דין. אין תקן זה בא לקבוע אילו בניינים ורכיבי בניין חייבים לעמוד בדרישה מדרישותיו. חובת ההחלה של דרישות התקן נקבעת לפי הוראות כל דין.

⁽¹⁾ נמצא בהכנה בעת פרסום תקן זה.

⁽²⁾ בניינים ומתקנים המשרתים בעיקר אנשים עם מוגבלות יתוכננו, נוסף על דרישות תקן זה, על פי הצרכים המיוחדים של אוכלוסיית היעד ובהתייעצות עם מומחים.

2. 1. אזכורים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים - מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

- ת"י 1205 חלק 3 - התקנת מתקני תברואה ובדיקתם: קבועות שרברבות ואבזריהן
- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3.1 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 2279 - התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל חומרים המיועדים למשטחי הליכה

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

- חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, על עדכוניו
- תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) התש"ל-1970, על עדכוניהן
- תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), התשס"ד-2004, על עדכוניהן

3. 1. הגדרות

ההגדרות שבתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1 וחלק 3.1 כוחן יפה בתקן זה; נוסף עליהן יפה כוחן של הגדרות אלה:

1. 3. 1. מלתחה

חלל המשמש להחלפת בגדים ולאחסון חפצים אישיים שלא באמצעות נותן שירות (ראו הגדרה 1.3.4), ועשוי לכלול גם מקלחות ושירותים, כדוגמת מלתחות הנמצאות במתקני ספורט ובברכות שחיה.

1. 3. 2. מלתחה נגישה

מלתחה המתאימה גם לשימוש של אנשים עם מוגבלות.

1. 3. 3. תא משולב

חלל המותאם לשמש מלתחה, מקלחת ושירותים, והכולל אסלה, כיור, מקלחת וספסל או מיטה.

1. 3. 4. עמדת שירות

דלפק קבוע שניתן בו שירות לציבור, כאשר נותן השירות נמצא בצידו האחד ומקבל השירות בצידו האחר, כגון: עמדת מודיעין, עמדת קבלה, עמדת תשלום, עמדה להעברת חפצים ועמדת בידוק בטחוני.

1. 3. 5. עמדת שירות סגורה

עמדת שירות שיש בה מחיצה החוצצת באופן מלא או חלקי בין פניו של נותן השירות לבין פניו של מקבל השירות.

1. 3. 6. עמדת שירות פתוחה

עמדת שירות שאין בה מחיצה בין פניו של נותן השירות לפני מקבל השירות.

1. 3. 7. עמדת מודיעין

עמדת שירות פתוחה או סגורה, שניתנים בה מידע על השירות הניתן במקום והקוונה לחלקי המקום השונים. לדוגמה: עמדת קבלה בשירות הארחה; תחנת מידע בפארקים ובשמורות טבע.

8. 3. 1. ברכה טיפולית

כהגדרתה בתקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה).

9. 3. 1. במה

כהגדרתה בתקנות התכנון והבנייה⁽³⁾.

10. 3. 1. משטח מוגבה

כהגדרתו בתקנות התכנון והבנייה⁽³⁾.

11. 3. 1. דרך מוצא

כהגדרתה בתקנות התכנון והבנייה :

דרך מוצא (means of egress)

נתיב יציאה מהבניין, הפנוי ממכשולים והכולל אחד או יותר ממרכיבים אלה :

א. גישה למוצא בטוח ;

ב. מוצא בטוח ;

ג. יציאה.

פרק ב - דרישות תכנון

1. 2. 1. מלתחות נגישות

במקומות שבהם נדרש לפי הוראות כל דין להתקין מלתחה (הגדרה 1.3.1) נגישה, היא תתאים לדרישות אלה :

1. 2. 1. 1. כללי

דרך נגישה, המתאימה לדרישות הנקובות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין בדרכים נגישות, לרבות פרוזדורים ומעברים, תוביל אל חלל המלתחה ותקשר בינו לבין החללים האחרים המשמשים באותו הקשר, כגון: שירותים נגישים, מקלחות נגישות ועמדות הלבשה נגישות. השילוט המכוון אל המלתחות הנגישות והשילוט המזהה אותן יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2. 1. 2. החלל הכללי של המלתחה

החלל הכללי של המלתחה יתאים לדרישות אלה :

- א. בתוך חלל המלתחה יותקן ספסל שאורכו 120 ס"מ לפחות ועומקו 65 ס"מ - 70 ס"מ. הספסל יהיה מעוגל בקצותיו, למניעת נזק או פגיעה. גובה משטח הישיבה יהיה 45 ס"מ - 50 ס"מ מפני הרצפה. לספסל תהיה משענת ליד או יהיה מאחז יד מצידו האחד לפחות. גובה פני משענת היד או מאחז היד יהיה 18 ס"מ - 24 ס"מ מפני משטח הישיבה.
- ב. בחלל המלתחה יותקנו שני מתלים לפחות, שגובה חלקם העליון אינו גדול מ-140 ס"מ מפני הרצפה; לפני המתלים יישמר שטח רצפה חופשי, כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדין בטווח הגעה לצד.

⁽³⁾ תקנות התכנון והבנייה נמצאות ברויזיה. עד לפרסום התקנה הרלוונטית תקפות ההגדרות שבנספח א לתקן זה.

ג. אם מותקנת מראה, רוחבה לא יהיה קטן מ-50 ס"מ. היא תותקן באופן שהקצה התחתון שלה לא יהיה גבוה מ-45 ס"מ מפני הרצפה, והקצה העליון שלה לא יהיה נמוך מ-175 ס"מ מפני הרצפה.

3. 1. 2. עמדת הלבשה נגישה

עמדת הלבשה נגישה (ראו ציור 1) במלתחה תתאים לדרישות אלה:

א. העמדה תיתחם באמצעות וילון או מחיצות או שילוב שלהם. אם מותקנת דלת, היא תתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין בדלתות לתאי שירותים נגישים.

ב. מידות עמדת הלבשה לא יהיו קטנות מ-200 ס"מ x 220 ס"מ. הן יאפשרו תמרון חופשי של אדם בכיסא גלגלים גם כאשר הספסל פתוח לשימוש (ראו סעיף משנה ד), מעבר אל הספסל וממנו ואפשרות לנוכחות מלווה שיסייע בכך. קוטר השטח החופשי לסיבוב, הנדרש לתמרון חופשי של אדם בכיסא גלגלים, יהיה 150 ס"מ, עד לגובה 70 ס"מ לפחות מפני הרצפה.

ג. פני הרצפה של עמדת הלבשה יהיו אופקיים ובעלי התנגדות להחלקה כנדרש בתקן הישראלי ת"י 2279.

ד. בעמדה יוצב ספסל המתאים לדרישות סעיף 2.1.2 א, אולם לא תהיה לו משענת יד. אפשר שהספסל יהיה ספסל מתקפל.

ה. לפחות על אחד הקירות שלצדי הספסל יותקן מאחז יד קבוע, המורכב מחלק אופקי וחלק אנכי, כל אחד מהם באורך 80 ס"מ לפחות, היוצרים צורת L. חלקו האופקי של המאחז יותקן בגובה 66 ס"מ - 70 ס"מ מפני הרצפה. המרחק של המאחז האנכי מהקיר שלאורכו מוצב הספסל יהיה 95 ס"מ - 105 ס"מ.

הערה:

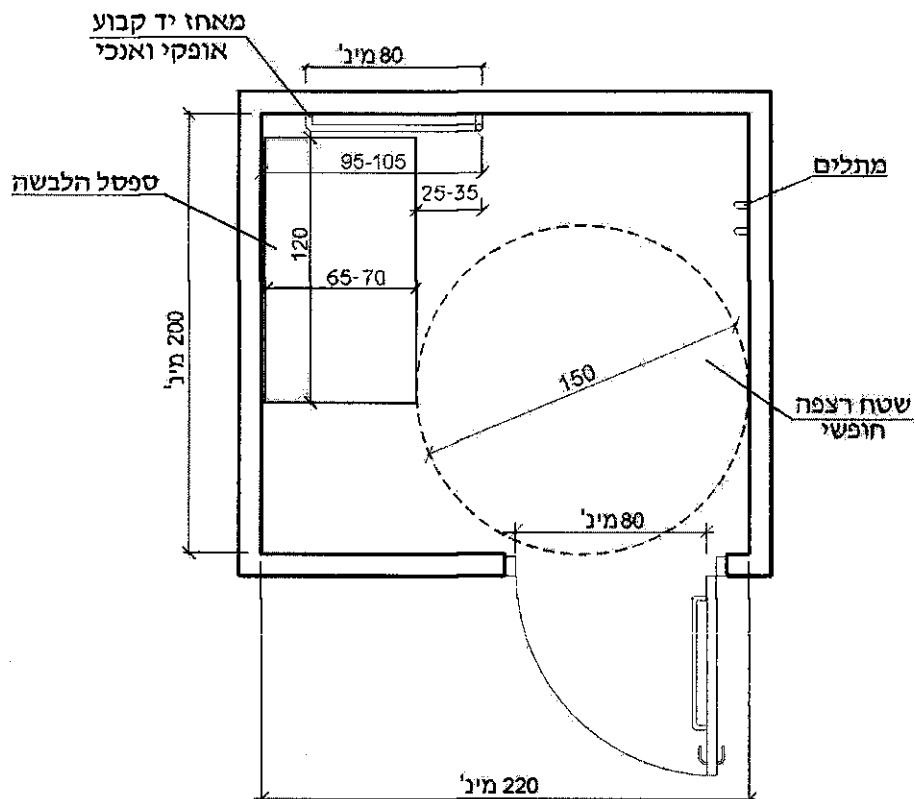
מיקום המאחז וגובה התקנתו ייקבעו בהתאם למידות הספסל ולמיקומו. כדי שהמאחז יהיה נוח לשימוש, חלקו האופקי צריך להיות בגובה 18 ס"מ - 24 ס"מ מפני משטח הישיבה של הספסל, וחלקו האנכי צריך להיות במרחק 25 ס"מ - 35 ס"מ מקדמת הספסל.

מסביב למאחז יהיה מרווח חופשי לגריפת יד, שהיקפו 4 ס"מ לפחות מפני המאחז.

המאחזים יתוכננו כך שהם יעמדו בכוח השליפה האופקי ובעומס האנכי הנדרשים בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין במאחזי יד קבועים.

ו. בעמדת הלבשה יותקנו לפחות שני מתלים כנדרש בסעיף 2.1.2 ב.

ז. מראה, אם יש, תתאים לדרישות סעיף 2.1.2 ג.

ציור 1 - מידות מינימום בעמדת הלבשה נגישה (המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2.2. מקלחת ציבוריות נגישות

מספר תאי המקלחת הנגישים וטיפוסי התאים הנדרשים יתאימו להוראות כל דין. אם יש בבניין תאי מקלחת נגישים, הם יתאימו לדרישות המפורטות להלן, בהתאם לטיפוס התא הנדרש:

2.2.1. כללי

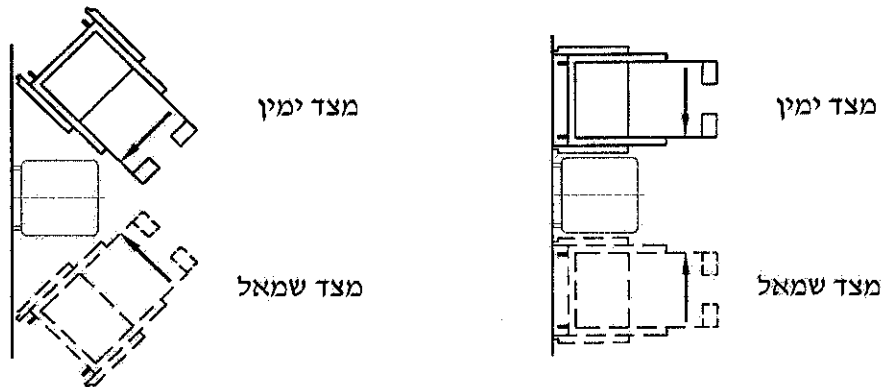
אל תאי המקלחת הנגישים תוביל דרך נגישה, המתאימה לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף ה' בדרכים נגישות, לרבות פרוזדורים ומעברים. השילוט המכוון אל תאי המקלחת הנגישים והשילוט המזהה אותם יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4 בסעיף ה' בעיצוב השלטים.

פני הרצפה בתא מקלחת נגיש והאמצעים לסגירת התא יתאימו לנדרש בסעיפים 2.2.4 ו-2.2.5. בתא מקלחת נגיש יותקנו מאחזי יד, ברזים, אבזרים ומושב מקלחת המתאימים לנדרש בסעיפים 2.2.6, 2.2.7, 2.2.8 ו-2.2.9, לפי העניין. אם נדרש, יותקן גם לחצן חירום.

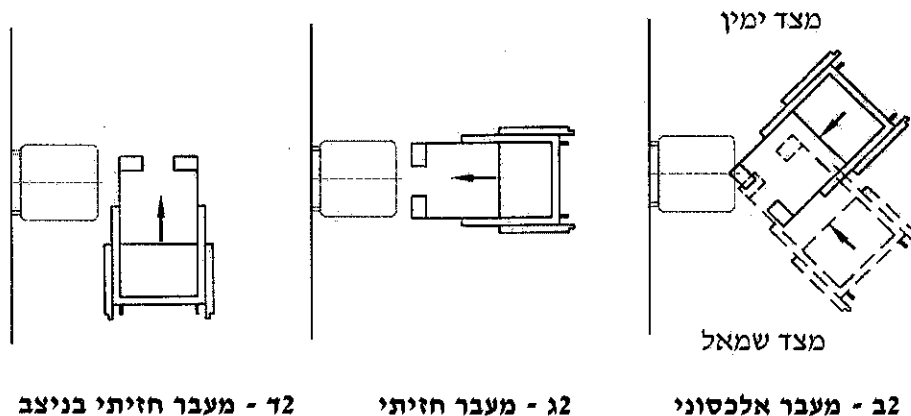
הערה:

לחצן לקריאת חירום משמש לקריאה לעזרה כאשר אדם עם מוגבלות נזקק לסיוע בעת שהותו בתא המקלחת. מידות תא המקלחת הנגיש והמיקום של קבועות ואבזרים המותקנים בו יאפשרו כניסה ושימוש על ידי אדם בכיסא גלגלים, לרבות שימוש באופני מעבר שונים מכיסא הגלגלים אל מושב המקלחת ולהפך, באופן עצמאי או בעזרת מלווה. דוגמות לאופני המעבר השונים מפורטות להלן ובציור 2:

- א. מעבר צידי בעזרת מאחזי היד, כשאחד הגלגלים האחוריים, או שניהם, צמודים לקיר האחורי (ציור א2);
- ב. מעבר אלכסוני בעזרת מאחזי היד ובאמצעות אחיזת המושב, או באמצעות אחיזת המושב בלבד (ציור ב2);
- ג. מעבר חזיתי בעזרת מאחזי היד, המאפשרים לחלק מהאנשים להסתובב תוך כדי מעבר לצורך ישיבה על המושב, ולאחרים להחליק קדימה מכיסא הגלגלים לישיבה על המושב עם הפנים אל הקיר האחורי (ציור ג2);
- ד. מעבר חזיתי תוך שימוש במאחזי היד, כאשר כיסא הגלגלים ניצב למושב (ציור ד2).

א2 - מעבר צידי

ציור 2 - דוגמות לאופני מעבר מכיסא גלגלים למושב מקלחת

2.2.2. תא מקלחת פתוח (טיפוס 1) (ציור א3)

- א. מידות תא מקלחת מטיפוס 1 יהיו לפחות 120 ס"מ x 150 ס"מ, ומידות משטח הרצפה שישופע לצורך ניקוז יתאימו לנדרש בסעיף 2.2.4.
- ב. רוחב פתח התא לא יהיה קטן מ-150 ס"מ.
- ג. לפני המושב המתקפל, כשהוא פתוח לשימוש, יישמר שטח חופשי לסיבוב שמידותיו יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1. אפשר שהשטח החופשי לסיבוב יהיה, כולו או חלקו, מחוץ לתא.
- ד. יהיה אפשר לסגור את תא המקלחת באמצעות וילון עם מוט משיכה, המאפשר את פתיחת הווילון וסגירתו בידי אדם יושב.

2. 2. 4 פני הרצפה

פני הרצפה בתא המקלחת יהיו עשויים חומר בעל התנגדות להחלקה המתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 2279, בהתאם לתנאי השימוש הצפויים.
מידות משטח הרצפה שישופע לצורך ניקוז יהיו 120 ס"מ x 120 ס"מ לפחות. פני הרצפה יהיו מישוריים ככל האפשר, בהתחשב בשיפועים הנדרשים לצורך ניקוז, ובכל מקרה שיפוע הרצפה לא יהיה גדול מ-2%. בין משטח הרצפה שישופע לצורך ניקוז לבין משטח הרצפה הגובלת לא יהיה סף.

2. 2. 5 סגירת התא

דלת או וילון המשמשים לסגירת תא המקלחת לא יהוו מכשול בכניסה וביציאה מהתא, ולא יפריעו למעבר מכיסא הגלגלים למושב המקלחת ולשימוש בברזים, במאחזי היד ובאבזרים.

2. 2. 6 מאחזי היד

2. 2. 6. 1 כללי

בתאי המקלחת יותקנו מאחזי יד המתאימים לדרישות הכלליות המפורטות בסעיף הדין במאחזי יד שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1. נוסף על כך יתאימו המאחזים לדרישות סעיפים 2.2.6.2 - 2.2.6.4, לפי העניין.
המאחזים יתוכננו כך שיעמדו בכוחות ובעומסים הנדרשים בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1. המאחזים הקבועים והמתקפלים המותקנים באותו תא מקלחת יותקנו כך, שגובה הפנים העליונים של חלקם האופקי מפני הרצפה יהיה זהה.

הערה:

היחס בין מיקום מאחזי היד לבין מושב המקלחת הוא בעל חשיבות רבה. במקרים שבהם המבנה הגאומטרי של תא המקלחת אינו מאפשר עמידה בדרישות סעיפים 2.2.6.2 או 2.2.6.3, לפי העניין, ניתן להתקין מאחזי יד מתקפל במקום המאחז הקבוע, ובלבד שיישמרו יחסי המרחק הנדרשים.

2. 2. 6. 2 מאחזי יד קבוע בתא מטיפוס 1

מאחזי יד קבוע המורכב מחלק אופקי ומחלק אנכי היוצרים צורת L יותקן על הקיר הקרוב שלצד מושב המקלחת. אורך החלק האופקי יהיה 60 ס"מ לפחות, ואורך החלק האנכי - 80 ס"מ לפחות. המאחזי יותקן כך, שפני חלקו האופקי יהיו בגובה 66 ס"מ - 70 ס"מ מפני הרצפה וחלקו האנכי יהיה במרחק 25 ס"מ - 35 ס"מ מהקצה הקדמי של המושב, ובכל מקרה לא יותר מ-90 ס"מ מהקיר שעליו מותקן המושב (ראו ציור 3א).

2. 2. 6. 3 מאחזי יד קבועים בתא מטיפוס 2

מאחזי יד קבוע המורכב מחלק אופקי ומחלק אנכי היוצרים צורת L יתאים לדרישות המפורטות בסעיף 2.2.6.2.
במרחק 8 ס"מ - 12 ס"מ מהחלק האנכי שלו יותקן מאחזי יד אופקי קבוע נוסף, שאורכו 80 ס"מ לפחות וגובהו 90 ס"מ - 95 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציור 3ב).

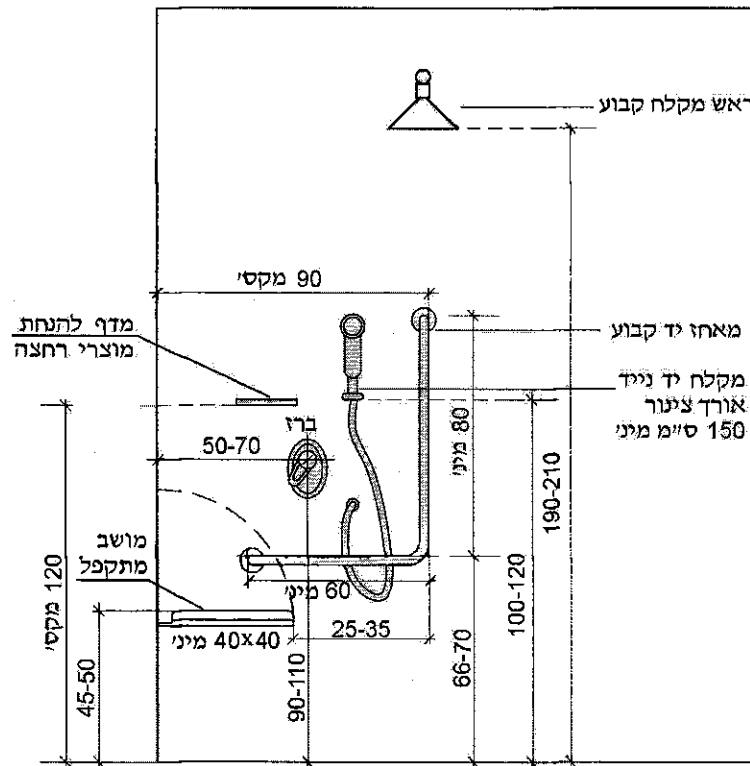
2. 2. 6. 4 מאחזי יד מתקפל

לפחות בצד אחד של מושב המקלחת יותקן מאחזי יד מתקפל. אפשר שהמאחז המתקפל יהיה חלק מובנה של מושב המקלחת.
אורכו של מאחזי יד מתקפל שאינו חלק מובנה של מושב המקלחת יהיה 65 ס"מ לפחות וגובהו 66 ס"מ - 70 ס"מ מפני הרצפה, והוא יותקן כך שמרכזו יהיה במרחק 36 ס"מ - 40 ס"מ מציר האורך של המושב (ראו ציור 3).

2. 2. 7. ברזים בתא המקלחת

הברזים למים חמים וקרים יתאימו לדרישות אלה:

- א. יותקן ראש מקלח קבוע בגובה הנדרש בתקן הישראלי ת"י 1205 חלק 3.
- ב. מנגנון הפעלת הברזים יהיה מסוג ברז ערבוב להתקנה נסתרת, בעל ידית מנוף, הכולל בורר (מהסוג המכונה "4 דרך"). המנגנון ימוקם על הקיר הניצב לקיר שעליו מותקן מושב המקלחת והקרוב יותר למושב. המנגנון יותקן בגובה 90 ס"מ - 110 ס"מ מפני הרצפה ובמרחק 50 ס"מ - 70 ס"מ מפינת שני הקירות (הקיר שעליו מותקן מושב המקלחת והקיר הניצב לו).
- ג. נוסף על כך יותקן מקלח יד נייד עם זרנוק (צינור גמיש) שאורכו 150 ס"מ לפחות. נקודת התלייה של הזרנוק תהיה בגובה 100 ס"מ - 120 ס"מ מפני הרצפה, ומיקומה על הקיר יהיה בהישג ידו של אדם היושב על מושב המקלחת המתקפל.
- ד. הברזים על חלקיהם יותקנו כך שלא יפריעו לשימוש במאחזי היד, ובהתאם למתואר בציור 4.

ציור 4 - דוגמה להתקנת מנגנונים ואבזרים בתא מקלחת נגיש
(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2. 2. 8. אבזרים

על הקיר הניצב לקיר שעליו מותקן מושב המקלחת יותקן מדף להנחת מוצרי רחצה. המדף יותקן בגובה שאינו גדול מ-120 ס"מ מפני הרצפה, ובמקום המאפשר לאדם היושב על מושב המקלחת להגיע אליו. שני מתלים לפחות יותקנו בסמוך למשטח הרחצה, מחוץ לאזור הרטוב, בגובה שאינו גדול מ-140 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציור 3).

9. 2. 2. מושב מקלחת

בתא מקלחת יותקן מושב מתקפל, שיעמוד בדרישות אלה:

א. מידותיו לא יהיו קטנות מ-40 ס"מ × 40 ס"מ.

ב. לא יצטברו עליו מים.

ג. קצותיו יהיו מעוגלים.

ד. המושב יעמוד בעומס אנכי של 130 ק"ג. עיגון המושב יתאים לעומסים המתוכננים.

ה. המושב יסופק עם הוראות התקנה לסוגי קיר שונים ועם תעודת בדיקה של מעבדה מאושרת

לעמידות המושב בעומס הנדרש. תעודת הבדיקה תכלול את זיהוי דגם המוצר שנבדק ואת תמונתו.

בדיקת חוזק המושב תיעשה על ידי הפעלת עומס אנכי של 130 ק"ג בקצה המושב הרחוק מנקודות

העיגון שלו. הכוח יופעל אנכית על גבי לוח עץ, שאורכו כרוחב המושב לפחות ורוחבו 10 ס"מ.

ו. המושב יותקן על גבי הקיר הניצב לקיר שעליו מותקן מנגנון ההפעלה של הברזים (סעיף 2.2.7),

בגובה 45 ס"מ - 50 ס"מ מפני הרצפה. המרחק בין ציר האורך של המושב לבין הקיר שעליו מותקן

מנגנון ההפעלה יהיה 45 ס"מ - 50 ס"מ; המרחק בין צידו של מושב המקלחת כשהוא פתוח לבין

הקיר המרוחק המקביל אליו לא יהיה קטן מ-80 ס"מ, כדי לאפשר מעבר מכיסא הגלגלים למושב

המקלחת (ראו ציור 3).

הערה:

מושב מתקפל שקצהו הקדמי מרוחק 60 ס"מ - 70 ס"מ מהקיר שבגבו, מאפשר גם מעבר צידי במקביל

מכיסא הגלגלים למושב המקלחת (ראו ציור 2).

ז. המושב כשהוא מקופל לא יהווה מכשול למתרחץ עומד, ולא יפריע לשימוש במאחזי היד או במנגנון

ההפעלה.

הערה:

המקלחת אמורה לשרת את כלל הציבור, ולכן יש להבטיח שמושב המתקפל למצב מאונך כשאינו בשימוש

יאפשר שימוש במקלחת הן במצב עמידה והן בישיבה על כיסא גלגלים. אפשרות לכוונון גובה המושב

או/וגם משענת הגב, אם ישנה, מסייעת לאנשים עם מוגבלויות שונות להשתמש במושב.

10. 2. 2. כיוור

אם מותקן כיוור, הוא יתאים לדרישות הרלוונטיות שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

3. 2. שירותים נגישים

שירותים נגישים יתאימו לדרישות הנקובות בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

4. 2. תא משולב

מעבר בין החללים השונים המשמשים באותו הקשר, כגון: שירותים, תא מקלחת ועמדות הלבשה, עלול

להוות קושי עבור אנשים עם מוגבלות, ולכן יש יתרון בריכוזם בחלל אחד, בתא משולב (ראו הגדרה 1.3.3).

1. 4. 2. תא משולב המכיל ספסל (טיפוס 1) (ציור 5)

תא משולב המכיל ספסל יתאים לדרישות אלה:

א. מידות התא לא יהיו קטנות מ-240 ס"מ × 240 ס"מ.

ב. פני רצפת התא יתאימו לנדרש בסעיף 2.2.4.

ג. בתא יותקנו קבועות ואבזרים אלה לפחות:

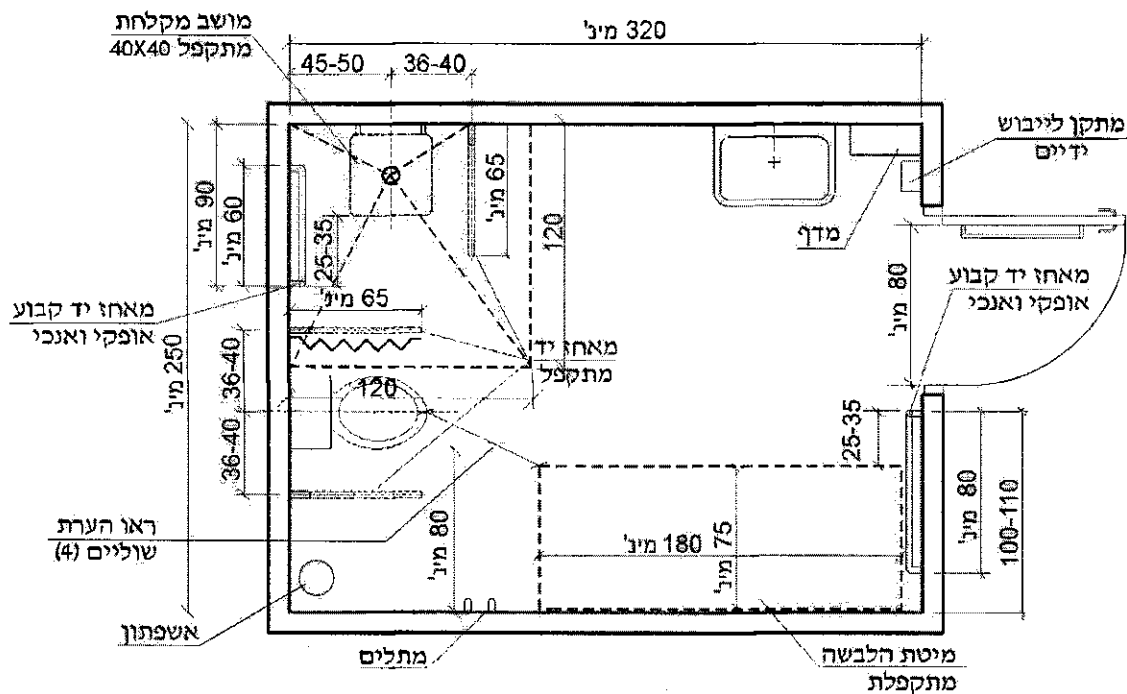
- הקבועות והאבזרים הנדרשים בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין בתא שירותים

נגיש;

2. 4. 2. תא משולב המכיל מיטה (טיפוס 2) (ציור 6)

במקומות שבהם נדרש תא משולב המכיל מיטה, הוא יתאים לדרישות אלה:

- א. מידות התא לא יהיו קטנות מ-250 ס"מ × 320 ס"מ.
- ב. פני רצפת התא יתאימו לנדרש בסעיף 2.2.4.
- ג. בתא יותקנו קבועות ואבזרים כנדרש בסעיף 2.4.1, למעט הספסל.
- ד. במקום הספסל תוצב בתא מיטת הלבשה מתקפלת, שמידותיה 75 ס"מ × 180 ס"מ לפחות וגובה פני המשטח העליון שלה 45 ס"מ - 50 ס"מ מפני הרצפה. המיטה תעמוד בעומס אנכי של 130 ק"ג.
- ה. עיגון מיטה מתקפלת יתאים לעומסים המתוכננים.
- ו. המיטה המתקפלת תסופק עם הוראות התקנה לסוגי קיר שונים ועם תעודת בדיקה של מעבדה מאושרת לעמידות המיטה בעומס הנדרש. תעודת הבדיקה תכלול את זיהוי דגם המוצר שנבדק ואת תמונתו.
- ז. בדיקת חוזק המיטה תיעשה על ידי הפעלת עומס אנכי של 130 ק"ג בקצה המיטה הרחוק מנקודות העיגון שלה. הכוח יופעל אנכית על גבי לוח עץ, שאורכו כאורך המיטה לפחות ורוחבו 10 ס"מ.
- ח. מיקום מיטת הלבשה, הקבועות והאבזרים יהיה כמתואר בציור 6⁽⁴⁾.

ציור 6 - דוגמה לתא משולב המכיל מיטה

(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2. 5. תאי אחסון (lockers)

אם יש תאי אחסון, יסומנו כל התאים בספרות מישושיות ואפשר גם בכתב ברייל, הכל כמפורט בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4. מנגנוני הפתיחה והנעילה של התאים יתאימו לנדרש בסעיף הדן באמצעי הפעלה שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 ויותקנו בגובה טווח ההגעה המשותף כנדרש שם.

הערה :

תפעול מנגנון פתיחה באמצעות מנעול משולב ("קומבינציה") אינו מאפשר שימוש בידי אנשים עם מוגבלויות מסוימות.

לפחות 5% מהתאים, אך לא פחות מתא אחד, יהיו תאים נגישים גם לאנשים בכיסאות גלגלים ויסומנו בסמל הנגישות הבין-לאומי (ראו ת"י 1918 חלק 4).

תאי אחסון נגישים יעמדו בדרישות אלה :

- א. אל תאי האחסון הנגישים תוביל דרך נגישה המתאימה לנדרש בעניין זה בת"י 1918 חלק 3.1.
- ב. לפני תאי האחסון הנגישים יישמר שטח רצפה חופשי לכיסא גלגלים כנדרש בת"י 1918 חלק 1.
- ג. תחתית תאי האחסון הנגישים תהיה בגובה 40 ס"מ - 80 ס"מ מפני הרצפה.
- ד. גובה המדף העליון בתאי אחסון נגישים לא יהיה גדול מ-115 ס"מ מפני הרצפה.

2.6. אמצעי גישה לתוך מים

אמצעי גישה לתוך מים בברכות שחייה, בגיקוזי, במקוואות וכדומה יתאימו לנדרש בעניין זה בהוראות כל דין ובתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2, אלא ששיפוע של כבש החודר מתחת לפני המים יהיה אחיד לכל אורכו ולא יהיה גדול מ-6%. אם מותקן בברכת שחייה שאינה ברכה טיפולית (הגדרה 1.3.8) מתקן הרמה (מכני או אחר), הוא יהיה בעל מושב יציב. דרך נגישה המתאימה לדרישות הנקובות בסעיף הדין בדרכים נגישות, לרבות פרוזדורים ומעברים, שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1, תקשר בין מקום הכניסה לתוך המים לבין המלתחות הנגישות (סעיף 2.1), המקלחות הנגישות (סעיף 2.2) והשירותים הנגישים (סעיף 2.3), או לתא המשולב (סעיף 2.4), אם יש כזה.

2.7. תאי הלבשה או תאי מדידה

במקומות שבהם נדרש לפי הוראות כל דין להתקין תא הלבשה נגיש או תא מדידה נגיש (כגון : בחנויות למוצרי הלבשה, במכונים רפואיים), יתאים התא לדרישות אלה :

- א. בתוך התא יהיה שטח חופשי לסיבוב כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 ;
- ב. יהיה בתא מושב מותאם העומד בדרישות סעיף 2.10.2 ;
- ג. תותקן בתא מראה העומדת בדרישות סעיף 2.1.2 ג ;
- ד. התא ייתחם באמצעות וילון או מחיצות או שילוב שלהם. אם מותקנת דלת, היא תתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין בדלתות לתאי שירותים נגישים.

2.8. סידורי ישיבה במקומות להתקהלות ולהתכנסות

2.8.1. כללי

בתכנון סידורי הישיבה בחללים המשמשים לצפייה ולהאזנה במקומות להתקהלות ולהתכנסות, כגון חללים המשמשים למופעים, הקרנות, הרצאות, כנסים, לימוד או אירועי ספורט, יש להביא בחשבון שזוויות ראייה טובות, אמצעי הגברה מתאימים, דרכים נגישות ומרווחים מתאימים בין שורות המושבים יאפשרו גם לאנשים עם מוגבלויות שונות להשתמש במקום, לקבל בו שירות ולהשתתף בפעילות הנערכת בו, הכל לפי העניין.

יש לאפשר שימוש במגוון של מושבים : מחוברים או שאינם מחוברים (כלומר : שלא חוברו לרצפה חיבור של קבע), בעלי משענות יד או בלעדיהן. ככל האפשר יהיו המושבים מרופדים.

במושבים מחוברים יהיה גובה פני משטח הישיבה 45 ס"מ - 48 ס"מ מפני הרצפה.

הערות:

- א. גובה פני משטח הישיבה במושבים המשמשים לישיבה ממושכת הוא בעל חשיבות מכרעת לנוחות המשתמשים. מושב שמשטח הישיבה שלו גבוה במעט מ-45 ס"מ נוח יותר לאנשים עם מוגבלות בניידות.
- ב. משענות יד נותנות תמיכה נוספת ועזרה בעת החתיישבות והקימה. התקנת משענות יד מתקפלות בחלק מהמושבים תאפשר התאמה לצרכים של מספר גדול יותר של אנשים.

לאורך מעבר מדורג אל שורות המושבים, הגובל בצידו האחד בקיר, יותקן בית-אחיזה המתאים לדרישות הסעיף הדין בבתי-אחיזה במדרגות בת"י 1918 חלק 3.1.

2. 8. 2. מקומות מיוחדים המיועדים לישיבה בכיסאות גלגלים ובמושבים מותאמים

מקומות מיוחדים המיועדים לישיבה בכיסאות גלגלים ובמושבים מותאמים (ראו סעיף 2.10.2) (להלן: מקומות ישיבה מיוחדים) יתאימו לדרישות אלה:

2. 8. 2. 1. מספר מקומות הישיבה המיוחדים יתאים להוראות כל דין.

דרך נגישה המתאימה לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 תוביל אל מקומות הישיבה המיוחדים ותקשר ביניהם לבין חללים נגישים אחרים בבניין, כגון: שירותים, מזנון או חדר אוכל, חדרי לינה (במקרה של אולם כנסים במלון).

2. 8. 2. 2. מקומות הישיבה המיוחדים ימוקמו, ככל האפשר, בזוגות, ובצמוד למושבים רגילים. המושבים הנמצאים בצמידות למקומות הישיבה המיוחדים יהיו בעלי משענות יד מתקפלות או מתפרקות. במתקני ספורט, באיצטדיונים ובחללים שבהם הצופים עשויים לעמוד, ימוקמו מקומות הישיבה המיוחדים באופן שקהל עומד לא יסתיר את קווי הראייה לבמה, למגרש או למסך.

2. 8. 2. 3. רוחב שטח הרצפה החופשי הנדרש עבור מקום ישיבה מיוחד יהיה 80 ס"מ לפחות, ועומקו - 120 ס"מ לפחות (ראו ציור 7).

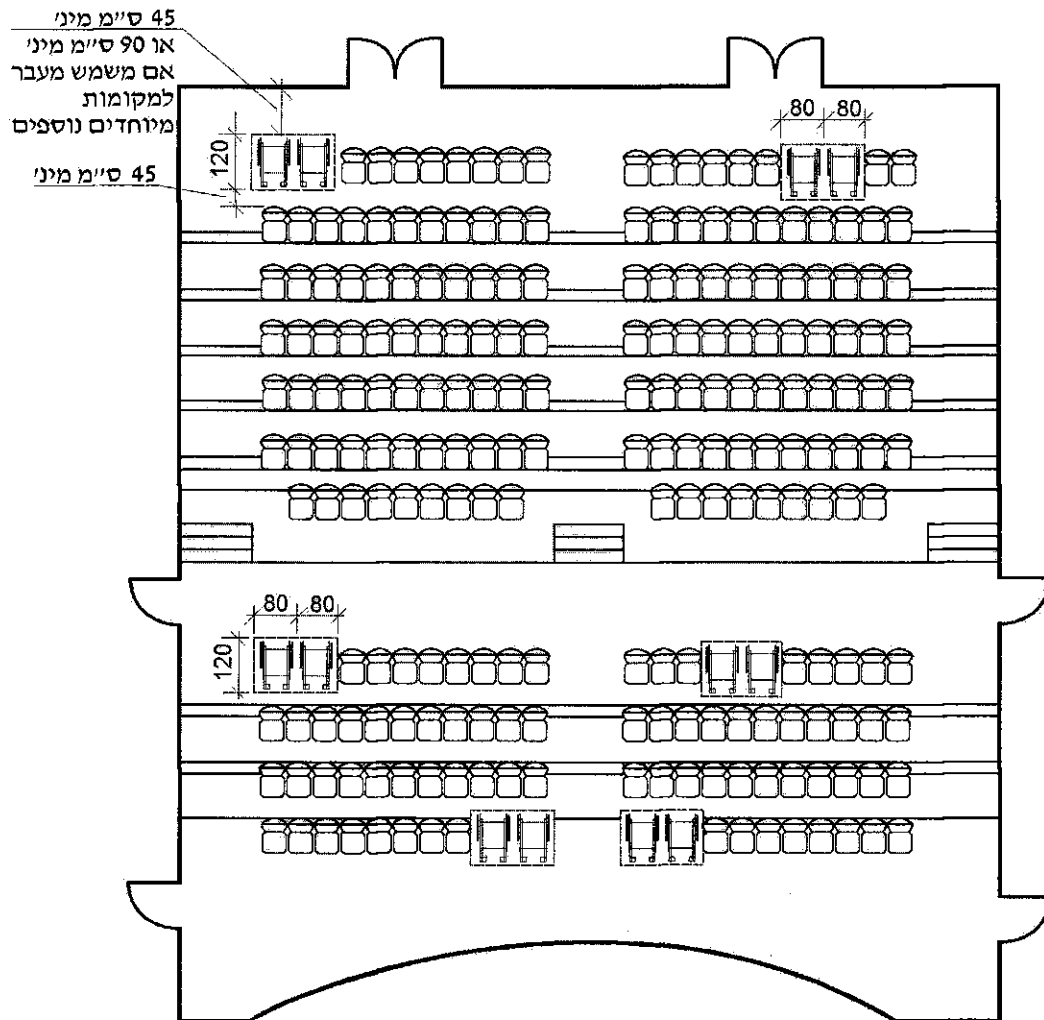
אפשר שהשטח הנדרש עבור מקומות הישיבה המיוחדים יותאם באמצעות קיפול או הוצאה של מספר מתאים של מושבים שאינם מותאמים ואינם מחוברים, ואפשר שיהיה בתחום של חלק מדרך מוצא (הגדרה 1.3.11), בתנאי שיתאים להוראות כל דין.

רוחב המעבר החופשי לפני מקומות הישיבה המיוחדים ומאחוריהם, בהתאם לצורך, לא יהיה קטן מ-45 ס"מ, ואם המעבר מוביל למקומות ישיבה מיוחדים נוספים - רוחבו לא יהיה קטן מ-90 ס"מ (ראו ציור 7).

אם חזיתו של מקום ישיבה מיוחד גובלת במפלס נמוך יותר וקיימת סכנת נפילה, יותקנו בחזית אמצעי הגנה אלה:

- סף מוגבה או רכיב הגנה שפניו העליונים בגובה 9 ס"מ לפחות ותחתיתו בגובה 5 ס"מ לכל היותר מעל פני רצפת השטח המיועד לכיסא גלגלים.

- מחסום שגובה פניו העליונים 68 ס"מ - 72 ס"מ מפני רצפת השטח המיועד לכיסא גלגלים.

הערות לציור:

- א. המידות הנקובות בציור מתייחסות לדרישות הנגישות בלבד; יש לעמוד כמובן בדרישות נוספות המפורטות בהוראות כל דין.
- ב. בציור מתוארת דוגמה למיקום מקומות ישיבה מיוחדים בחלל המשמש לצפייה ולהאזנה. מיקום מקומות הישיבה המיוחדים עשוי להשתנות בהתאם לתכנון החלל, לגודלו ולצורתו, ובלבד שמקומות הישיבה המיוחדים יתאימו לנדרש בסעיף 2.8.

ציור 7 - דוגמה סכמטית לסידור מקומות ישיבה מותאמים לאנשים בכיסאות גלגלים
(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2. 8. 3. התאמה לאנשים עם לקות שמיעה

במקומות שנדרש בהם לפי הוראות כל דין להתקין מערכות עזר לשמיעה, יתאימו מערכות העזר לשמיעה לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2. 8. 4. התאמה לאנשים עם לקות ראייה

סימון מספרי השורות והמושבים יהיה בניגוד חזותי לסביבתם (ראו הגדרה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1). גודל הספרות יאפשר זיהוי ברור. הספרות המזהות מספרי מושבים יהיו מישושיות.

2. 8. 5. מקום לחיית שירות

רוחב מקום המיועד לחיית שירות לאדם עם מוגבלות לא יהיה קטן מ-60 ס"מ, ואורכו לא יהיה קטן מ-110 ס"מ. אפשר שמקום זה יסופק באמצעות קיפול או הוצאה של מושבים שאינם מחוברים, או כחלק ממשטח רצפה המיועד למקום ישיבה של אנשים בכיסאות גלגלים.

2. 8. 6. זוויות ראייה

יש חשיבות רבה לזוויות ראייה טובות כדי לאפשר לאנשים לצפות במתרחש על במה, במסך הקרנה או בלוח כתוביות, גם אם הוא ממוקם גבוה. זוויות ראייה מתאימות ותאורה מתאימה מאפשרות לאנשים עם לקות שמיעה קריאת שפת סימנים וקריאת שפתיים. באולמות קולנוע רגילים, זווית הראייה האנכית ממקומות הישיבה המיוחדים לא תהיה גדולה מ-36°. באולמות שבהם ההקרנה נעשית על מסכי ענק שגובהם גדול מ-12 מ', המיועדים לצפייה תלת-ממדית, יישמרו מקומות ישיבה מיוחדים בשורות האחרונות.

2. 9. נגישות לבמה ולמשטח מוגבה

2. 9. 1. דרך נגישה לבמה ולמשטח מוגבה שגובהם גדול מ-45 ס"מ מפני הרצפה

דרך נגישה תוביל אל הבמה (הגדרה 1.3.9) או אל המשטח המוגבה (הגדרה 1.3.10) ממקומות הישיבה המיוחדים, מאחורי הקלעים ומחדרי השחקנים. הדרך הנגישה תעמוד בדרישות אלה:

- א. אפשר שהדרך הנגישה תהיה מחוץ לאולם, אך בכל מקרה לא תהיה מחוץ לבניין.
- ב. אורך הדרך הנגישה ממקום ישיבה מיוחד אל הבמה או אל המשטח המוגבה לא יהיה גדול מ-100 מ'.
- ג. שיפוע הדרך הנגישה אל הבמה או אל המשטח המוגבה לא יהיה גדול מ-5%; אפשר שהיא תכלול כבש או מעלון המתאימים לדרישות בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.
- ד. אם כבש המוביל לבמה או למשטח מוגבה נמצא בתוך האולם, רוחבו החופשי בחלקו המשופעים יהיה 100 ס"מ לפחות, ובלבד שבמקומות שנדרשת בהם פנייה יהיה משטח סיבוב המתאים לדרישות הסעיף הדין בסיבוב שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.
- ה. כבש המגשר על הפרש גובה גדול מ-20 ס"מ יותקן בית-אחיזה המתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1. אם הכבש נמצא בתוך האולם, מותר שבית-האחיזה יהיה רק מצידו האחד של הכבש.
- ו. גובה רכיבי ההגנה בשולי הכבש יהיה לפחות 20 ס"מ מעל פניו המוגמרים של הכבש, אם באותו צד של הכבש אין מאחז יד.

2. 9. 2. דרך נגישה לבמה ולמשטח מוגבה שגובהם עד 45 ס"מ מפני הרצפה

דרך נגישה תוביל אל הבמה או אל המשטח המוגבה ממקומות הישיבה המיוחדים, וכמו כן מאחורי הקלעים ומחדרי השחקנים, אם יש כאלה. הדרך הנגישה תעמוד בדרישות אלה:

- א. שיפוע הדרך הנגישה לא יהיה גדול מ-5%.
- ב. רוחב הדרך הנגישה לא יהיה קטן מ-100 ס"מ.
- ג. אפשר שהדרך תכלול כבש או מעלון המתאימים לדרישות בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1, בשינוי זה: אם גובה המשטח המוגבה אינו גדול מ-17 ס"מ מותר ששיפוע הכבש לא יהיה גדול מ-12%, ואם גובה המשטח המוגבה אינו גדול מ-30 ס"מ מותר ששיפוע הכבש לא יהיה גדול מ-10%.

- ד. בכבש המגשר על הפרש גובה גדול מ-20 ס"מ יותקן בית-אחיזה המתאים לדרישות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1. אם הכבש נמצא בתוך האולם, מותר שבית-האחיזה יהיה רק מצידו האחד של הכבש.
- ה. גובה רכיבי ההגנה בשולי הכבש יהיה לפחות 20 ס"מ מעל פניו המוגמרים של הכבש, אם באותו צד של הכבש אין מאחז יד.
- ו. אפשר שדרך נגישה אל הבמה או אל המשטח המוגבה תתוכנן כרכיב מתקפל, שיקובע אל המשטח המוגבה או אל הבניין.

3. 9. 2. מדרגות עלייה לבמה ולמשטח מוגבה

בצידן האחד לפחות של מדרגות המשמשות לעלייה לבמה או למשטח מוגבה יותקן בית-אחיזה.

10. 2. אזורי המתנה

1. 10. 2. כללי

באזורים המיועדים להמתנת קהל יש לתכנן את המושבים ואת מיקומם כך שתתאפשר תנועה גם של אנשים עם מוגבלות. רהיטים המוצבים באזורי המתנה יהיו ללא פינות חדות ויהיו ניתנים להבחנה בקלות על ידי אנשים עם לקות ראייה.

אל המושבים המותאמים לאנשים עם מוגבלות בניידות ואל מקומות ההמתנה המיועדים לאנשים בכיסאות גלגלים תוביל דרך נגישה, המתאימה לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

אם המושבים המותאמים מוצבים לאורך דרך נגישה ובמקביל לה, יישמר בקדמת המושבים מעבר חופשי שעומקו 170 ס"מ לפחות (ראו ציור 8א). במקרים שבהם מוצב מושב יחיד, או מושב שרוחבו אינו גדול מ-60 ס"מ, אפשר שעומק המעבר החופשי בקדמת המושבים יהיה 130 ס"מ לפחות.

בקדמת מושב מותאם (ראו סעיף 2.10.2) המוצב כחלק משורת מושבים יישמר מעבר חופשי שרוחבו כרוחב המושב ועומקו 65 ס"מ לפחות (ראו ציור 8ב).

סידור מקומות הישיבה יאפשר לאנשים בכיסאות גלגלים לשבת בצמוד למושבים רגילים. לפחות חלק מהמושבים הרגילים לא יהיו מחוברים, חלקם יהיו בעלי משענות יד וחלקם בלעדיהן, כדי שתתאפשר בחירה והתאמה לצרכים השונים של המשתמשים.

הערה:

מושבים בעלי מידות גובה ורוחב שונות ומושבים עם משענות יד מתרוממות מאפשרים גמישות ונוחות בשימוש למספר גדול יותר של אנשים.

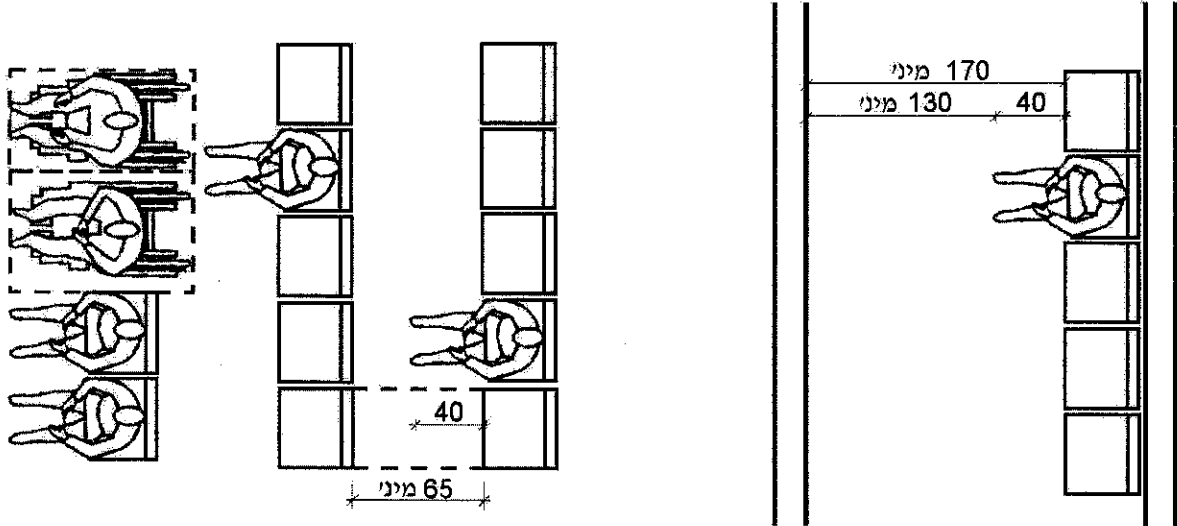
2. 10. 2. מושבים מותאמים

מושבים הנדרשים לפי הוראות כל דין להיות מושבים מותאמים לאנשים עם מוגבלות בניידות יעמדו בדרישות אלה:

- א. גובה פני המושב, ובמושבים מרופדים - גובה פני הכרית המרופדת לאחר שקיעתה, יהיה 45 ס"מ - 48 ס"מ מפני הרצפה; שקיעת פני המושב בזמן שאדם יושב עליו לא תהיה גדולה מ-2 ס"מ, ובלבד שגובה פני המושב בחלקו הקדמי, לאחר שקיעה, לא יהיה קטן מ-45 ס"מ מפני הרצפה.
- ב. החלק הקדמי של פני המושב לא יהיה גבוה ביותר מ-2 ס"מ מחלקו האחורי.
- ג. המרחק מחזית המושב עד לגב המושב יהיה 40 ס"מ - 45 ס"מ, ובכורסה - לא יהיה גדול מ-50 ס"מ.
- ד. משני צידי המושב יהיו משענות יד, שיימשכו מגב המושב ככל האפשר עד לחזית המושב, ואורכן יהיה 30 ס"מ לפחות; גובה פניהן העליונים יהיה 18 ס"מ - 24 ס"מ מפני המושב.

ה. המושב יהיה יציב גם בזמן שאדם מתיישב ויושב עליו וגם בזמן שהוא קם ונשען על משענות היד שלו.

ו. אם נדרש מקום המיועד לחיית שירות, מידותיו יתאימו לנדרש בסעיף 2.8.5.

ב8 - מקבץ של שורות מושבים

א8 - שורת מושבים יחידה לאורך דרך נגישה

ציור 8 - מושבים באזורי המתנה

(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2.11. עמדת שירות נגישה

2.11.1. כללי

נגישות לעמדת שירות (הגדרה 1.3.4) חיונית לאנשים עם מוגבלות כדי שיוכלו לעשות שימוש מלא בשירות הניתן בבניין, הן כמבקרים והן כעובדים נותני שירות. יחד עם זאת, דרישות סעיף זה דנות רק במקבל השירות; התאמות עבור נותן שירות שהוא אדם עם מוגבלות ייעשו בהתאם להוראות כל דין. עמדת שירות נגישה תתוכנן כך, שיתאפשר גם לאנשים המתניידים בכיסאות גלגלים ולאנשים המתקשים בהליכה לתמרן ולהגיע אל עמדת השירות, ולקבל כל שירות הניתן בעמדה. אם לפי הוראות כל דין נדרשת עמדת שירות נגישה, היא תתאים לדרישות סעיפים 2.11.2 ו-2.11.3.

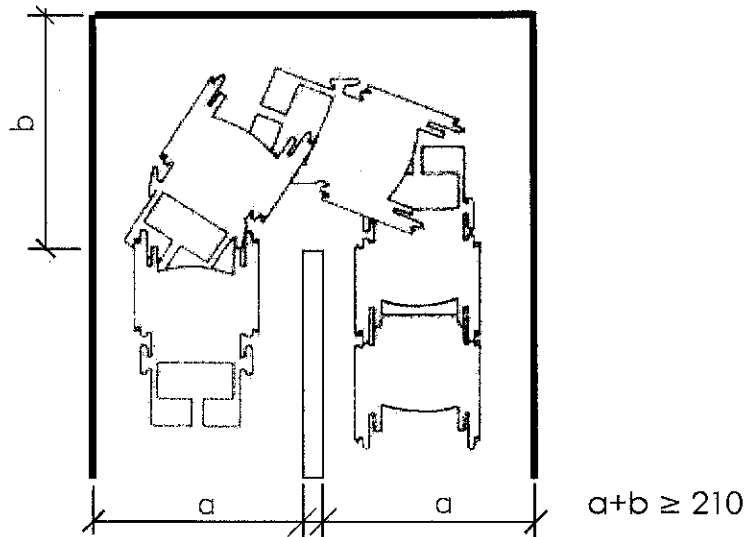
2.11.2. מיקום עמדת שירות נגישה והגישה אליה

- א. אל עמדת שירות נגישה תוביל דרך נגישה, המתאימה לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.
- ב. עמדת השירות תזוהה בבירור. השילוט המכוון לעמדת שירות והמזהה אותה יתאים לדרישות הרלוונטיות שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.
- ג. בסמוך לעמדת שירות נגישה ובמרחק שאינו גדול מ-3 מ' ממנה יהיה שטח רצפה חופשי לסיבוב כיסא גלגלים, המתאים לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

הערה:

בעמדות שיש בהן חלל חופשי לברכיים כנדרש בסעיף 2.11.3, ג, אפשר שחלק משטח הרצפה החופשי לסיבוב יחפוף את שטח החלל החופשי לברכיים, עד לעומק 40 ס"מ לכל היותר.

- ד. מסלול המיועד להמתנה בתור אל עמדת השירות והתחום באמצעות רכיבים קבועים יהיה ברוחב 90 ס"מ לפחות. אם נדרשת לאורך המסלול פנייה בזווית גדולה מ-30°, סכום מידות הרוחב (a+b) לא יהיה קטן מ-210 ס"מ, כמתואר בציור 9.

ציור 9 - מסלול אל עמדת שירות

(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

3. 11. 2. מבנה עמדת שירות נגישה (ציור 10)

- א. גובה פני עמדת שירות שהשירות בה מיועד להינתן כאשר מקבל השירות יושב, לא יהיה קטן מ-73 ס"מ ולא גדול מ-80 ס"מ מפני הרצפה.
- ב. בעמדת שירות המיועדת לקבלת שירות בישיבה בגישה חזיתית, עומק החלל החופשי לברכיים בצד של מקבל השירות יהיה כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 (ראו ציור 10א).
- ג. עומק פני עמדת שירות שבה מקבל השירות ונותן השירות יושבים זה מול זה לא יהיה קטן מ-70 ס"מ (ראו ציור 10א).
- ד. רוחב פני עמדת שירות שהשירות בה מיועד להינתן כאשר מקבל השירות יושב, לא יהיה קטן מ-90 ס"מ (ראו ציור 10ג).
- אם אפשר, רוחב המשטח בעמדת שירות המיועדת לקבלת שירות בישיבה לא יהיה קטן מ-150 ס"מ, כדי לאפשר מקום גם למלווה לצידו של אדם בכיסא גלגלים.
- ה. גובה פני עמדת שירות שהשירות בה מיועד להינתן כאשר מקבל השירות עומד, לא יהיה גדול מ-105 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציור 10ב).

הערות:

- א. גובה נוח למקבל שירות עומד, כשהשירות מצריך כתיבה או חתימה, הוא 95 ס"מ לפחות;
- ב. גובה נוח לקבלת שירות, המצריך העברת מוצרים למקבל שירות יושב או עומד, הוא 90 ס"מ לכל היותר.
- ו. בעמדת שירות המיועדת לקבלת שירות בעמידה, ושאינו בסמוך לה עמדת שירות המיועדת לקבלת שירות זהה בישיבה, ישולב משטח קבוע נמוך יותר שגובהו מתאים לנדרש בסעיף 2.11.3 א, רוחבו 90 ס"מ לפחות ועומקו 40 ס"מ לפחות. אם אפשר יישמר מתחת למשטח הנמוך חלל ברכיים חופשי שגובהו 70 ס"מ לפחות, שיאפשר גישה אלכסונית. אם אי אפשר לשלב משטח נמוך קבוע כאמור,

יש להוסיף משטח כתיבה מתקפל או נשלף שיאפשר כתיבה או חתימה כחלק מקבלת השירות הניתן במקום (ראו ציור 10ג).

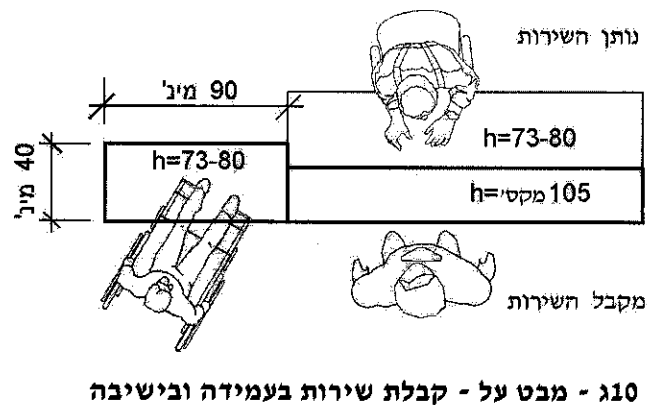
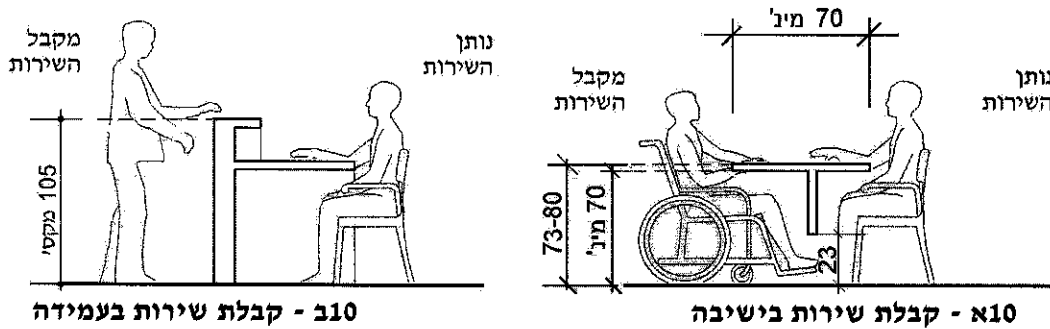
ז. בעמדת שירות סגורה (הגדרה 1.3.5) תאפשר המחיצה למקבל השירות לראות בבירור את פני נותן השירות. נוסף על כך תותקן בעמדת שירות סגורה מערכת שמע דו-כיוונית, הכוללת מיקרופון ומגבר משני צידי המחיצה, בתוספת לולאת השראה. כמו כן תתאפשר העברת דף בגודל A4 כאמצעי תקשורת בכתיבה.

ח. במקומות שצפוי בהם רעש סביבתי באזור עמדת השירות יחופו התקרה, הקירות והרצפה בחיפויים מתאימים, לצורך שיפור העברת הקול.

הערה:

רמת רעש גבוהה מדי באזור עמדת השירות מקשה על אנשים עם לקות שמיעה את הבנת הדיבור.

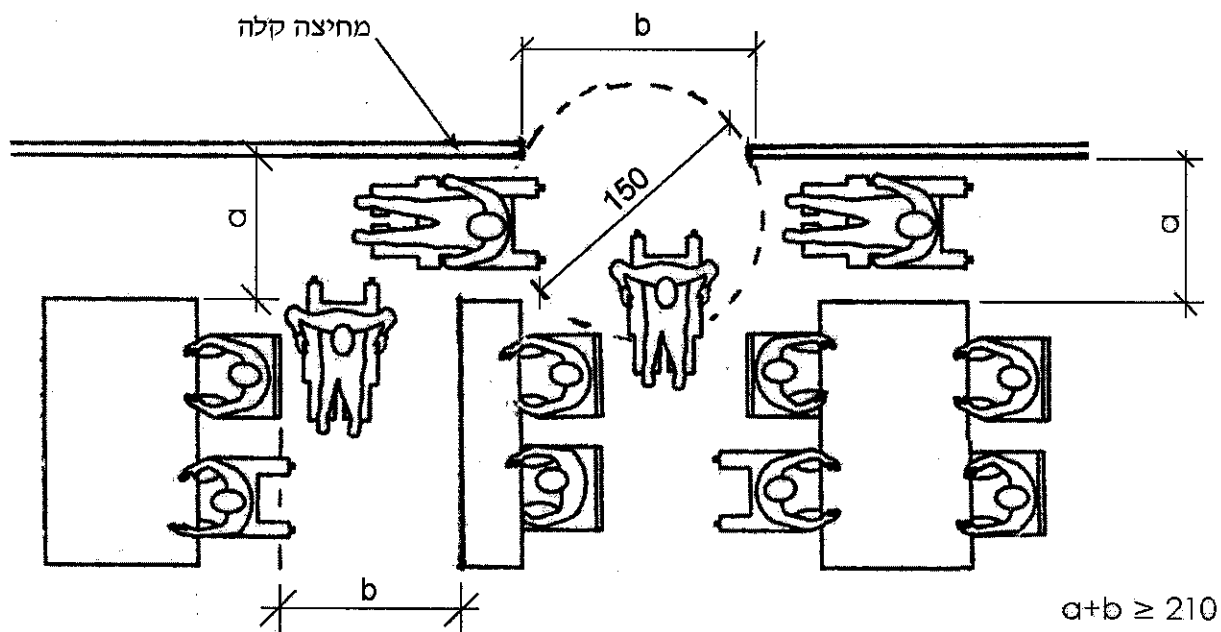
ט. התאורה באזור עמדת השירות תתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדין בתאורה. התאורה הטבעית והתאורה המלאכותית ימוקמו כך שלא יסנוורו ושיאירו את פני הדובר.

ציור 10 - עמדת שירות (המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2.12 מעברים בין רכיבי ריהוט קבועים

- בחללים שמוצבים בהם רכיבי ריהוט קבועים, לרבות מחיצות, יתאימו המעברים הנגישים בין הרכיבים הקבועים לדרישות אלה:
- א. רוחב המעברים לא יהיה קטן מ-90 ס"מ.
 - ב. לאורך המעברים הנגישים יהיה שטח חופשי לסיבוב כיסא גלגלים, כנדרש בסעיף הדן בסיבוב שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 (ראו ציור 11).
 - ג. בכל מקום שנדרשת בו פנייה לפתח או למעבר סמוך בזווית גדולה מ- 30° מכיוון התנועה בציר הדרך, יהיה שטח חופשי לסיבוב כנדרש בסעיף ב לעיל, או שסכום מידות הרוחב $(a+b)$ לא יהיה קטן מ-210 ס"מ כמתואר בציור 11.

ציור 11 - מעברים בין רכיבי ריהוט קבועים

(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

נספח א - הגדרות

(נורמטיבי)

להלן הגדרות הלקוחות מתוך טיוטה משנת 2008 של הרוויזיה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות).

עם פרסום הרוויזיה לתקנות אלה יהיו תקפות ההגדרות שבתקנות המעודכנות.

א-1. במה (stage)

אזור מוגדר המשמש למופעים, להשמעת מוסיקה ולהרצאות, והיכול לכלול מסך, תפאורה, מוצגים ואפקטים תצוגתיים אחרים.

א-2. משטח מוגבה (platform)

משטח מוגבה המשמש למופעים, להשמעת מוסיקה ולהרצאות, המהווה חלק בלתי נפרד מחלל של אולם, ואינו כולל מסכים בין הקהל ומשטח ההצגה.

מכון התקנים הישראלי

The Standards Institution of Israel

תקן ישראלי - ת"י 1918 חלק 4

חשוון התשס"ב - נובמבר 2001

נגישות הסביבה הבנויה : תקשורת

Accessibility of the built environment: Communication

תקן זה הוכן על ידי ועדת מומחים וועדת המשנה שלה, בהרכב זה:
אילנה אופיר, גבי בלום, איקי בר-חיים, צבי גור, גיודי ווין, חנח זיו (יו"ר), שמואל חיימוביץ, סליה יונג,
ארנה ערן, ינאל רוזנטל, סרגיו רוזנפלד, אפי רוזנר

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 117 - תכנון כללי, בהרכב זה:

הטכניון - הפקולטה להנדסת אזרחית	-	אריה גונן
המועצה הישראלית לצרכנות	-	דוד אייזן
התאחדות הקבלנים והבונים בישראל	-	מתי בנמור
לשכת המהנדסים והאדריכלים	-	שמואל דקר
מרכז השלטון המקומי	-	רחמים שרים (יו"ר)
משרד הבינוי והשיכון	-	יוסי ששון
משרד הפנים	-	דוד פילור
עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל	-	אורי זרובבל
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	רעיה חיזי

כמו כן תרם לחכנת התקן דני בודור
נורית הולצינגר ריכזה את עבודת הכנת התקן

יש לבדוק אם המסמך רשמי, או אם חלקים ממנו רשמיים.
תקן רשמי/גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות,
אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.
שים לב: מסמך המתפרסם ברשומות כ"גיליון תיקון" יכול להיות גיליון תיקון נפרד, או תיקון המשולב בתקן.

תוכן העניינים

1	הקדמה
1	מבוא
2	פרק א - עניינים כלליים
2	1.1 תחום התקן
2	1.2 אזכורים
2	1.3 הגדרות
3	1.4 סוגי מגבלות
5	1.5 סיווג אמצעי התקשורת
6	פרק ב - דרישות תכנון
6	2.1 כללי
8	2.2 שילוט
17	2.3 עמדת מודיעין
18	2.4 טלפונים (לרבות מכשירי פקסימיליה) לשימוש חציבור
19	2.5 מערכות קשר פנים ("אינטרקום")
19	2.6 מערכות התרעה
20	2.7 מערכות עזר לשמיעה
21	2.8 תאורה
22	2.9 אמצעי אזהרה מישושיים וחזותיים
22	2.10 תקשורת במעליות
22	2.11 מכונות למתן שירות אוטומטי
24	נספח א - המלצות לחתקנת מערכות עזר לשמיעה
26	נספח ב - דוגמות שילוט
28	רשימת מונחים

הקדמה

- תקן זה הוא חלק בסדרת תקנים הדנה בנגישות הסביבה הבנויה.

חלקי הסדרה הם:

- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 1918 חלק 5⁽²⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור ויחידות אכסון

- בתקן זה יש לעיין יחד עם התקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1 ות"י 1918 חלק 2.

מבוא

דרישות תקן זה באות להשלים את הדרישות הנקובות בחלקים האחרים של סדרת התקנים לנגישות. מטרת התקן היא לקבוע דרישות, שיאפשרו גם לאנשים בעלי מגבלות מסוגים שונים⁽²⁾ לקבל מידע, להתמצא ולחשתמש בבניינים ובשטחים ציבוריים ובכל שירות הניתן לציבור, באופן עצמאי, מכובד ובטיחותי. המידע שיש להעביר למשתמש בסביבה הבנויה מתחלק לארבע קטגוריות:

- א. התמצאות - מידע המעניק לאדם אינדיקציה לגבי תבנית⁽³⁾ הבניין או השטח הציבורי ומראה לו את מיקומו בהם. לדוגמה: מפת הבניין או האתר, ובה חץ המציין את המקום שהאדם נמצא בו.
- ב. תקווה - מידע המכוון את האדם ליעדו. לדוגמה: שלטי חיצים בקרבת היעד; שלטים עם סמלים במרחק מהיעד; שלטי חסבר מילוליים.
- ג. זיהוי - מידע המסופק במקום היעד והמזהה אותו. לדוגמה: שלטים בכניסה למקום, המזהים את שם המקום; שלטי אזכרה.
- ד. מידע כללי - מידע שאינו קשור לאחד משלושת סוגי המידע הקודמים. לדוגמה: מידע לגבי בטיחות, מיגון ומילוט; מידע על מצב חירום; פירוט שעות פעילות של עסק; איסורים.

כל מידע שאנו מקבלים מגיע אלינו באמצעות החושים.

החושים החשובים ביותר שבאמצעותם אנו מקבלים מידע בסביבה הבנויה הם: חוש הראייה, חוש השמיעה וחוש המישוש, והם משלימים זה את זה. לפיכך גם אמצעי התקשורת השונים המעבירים מידע באמצעות חושים אלה משלימים זה את זה, ויש לדאוג לכך שישופקו במקביל, לפי הצורך, עבור ארבע קטגוריות המידע המפורטות לעיל.

בנספח א לתקן זה, שהוא למידע בלבד, מופיעות המלצות בדבר מקומות שיש להתקין בהם מערכות עזר לשמיעה, לשימושם של אנשים בעלי לקות שמיעה, אשר לא נקבעו עבורם דרישות בדין (חוקים או תקנות). כאשר ייקבעו דרישות כאלה תיערך רוויזיה לתקן, ונספח א יבוטל.

⁽¹⁾ נמצא בחכמה בעת פרסום תקן זה.

⁽²⁾ ראו הגדרת "אנשים בעלי מגבלות" בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 ואת הפירוט בסעיף 1.4 בתקן זה.

⁽³⁾ ראו רשימת מונחים בסוף התקן.

פרק א - עניינים כלליים

1.1 תחום התקן

תקן זה קובע דרישות לגבי אמצעי תקשורת בסביבה בנויה (ראו הגדרה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1). התקן דן באמצעי תקשורת חן בסביבה חדשה והן בסביבה קיימת⁽⁴⁾. התקן קובע דרישות לאמצעי תקשורת חזותיים⁽³⁾, שמיעתיים ומישושיים⁽²⁾.

1.2 אזכורים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים - מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

ת"י 1529 - עקרונות הנדסת אנוש בתחום הראייה: תאורת מקומות עבודה שבתוך מבנים
ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
ת"י 1918 חלק 3⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין

מפרטי מכון התקנים הישראלי

מפמ"כ 273 - סימני בטיחות וצבעי בטיחות

מסמכים ישראליים

תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970
תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), התש"ן-1990
ספר הכראילי⁽⁵⁾, רבקה רוזנצויג, הוצאת הספרייה המרכזית לעיוורים, כבדי ראייה ומוגבלים, תשנ"ה-1995
תקנים לאומיים

ANSI S.341 - 1990 - Audible emergency evacuation signal

1.3 הגדרות

הגדרות התקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1 וחלק 2 כוחן יפה בתקן זה; נוסף עליהן יפה כוחן של הגדרות אלה:

1.3.1 לולאת השראה⁽³⁾

מערכת עזר לשמיעה⁽³⁾, הפועלת באמצעות העברה אלקטרומגנטית של קול למתג "T" (telecoil) במכשיר שמיעה.

1.3.2 מערכת FM

מערכת עזר לשמיעה הפועלת באמצעות העברה של קול ממסדר למקלט באמצעות גלי רדיו.

⁽⁴⁾ על בניינים המיועדים במיוחד לאנשים בעלי מגבלות, חלות, נוסף על דרישות תקן זה, דרישות נוספות, בהתאם לצרכים המיוחדים של אוכלוסיית היעד ובהתייעצות עם מומחים.

⁽⁵⁾ כך הוא כתיב המילה Braille בספר זה. הכתיב "בריייל" מקובל יותר, וחוא המשמש לאורך התקן.

- 1. 3. 3 מערכת אור תת-אדום⁽³⁾**
מערכת עזר לשמיעה הפועלת באמצעות העברה של קול ממשדר למקלט באמצעות גלי אור תת-אדום (IR).
- 1. 3. 4 שלטים אלקטרוניים**
שלטים הפועלים באמצעות דיודות פולטות-אור (LEDs), או באמצעות סדרת דסקיות מגנטיות שבסידורים שונים שלהן יוצרות כתוביות. השלטים יכולים להציג סדרת כתוביות, המתחלפות כל פרק זמן.
- 1. 3. 5 יחידות חוזה (וידאו) חידודיות⁽³⁾**
יחידות חוזה המציגות נתונים לפי בקשת המשתמש בהם. המסך נשלט על ידי מחשב המתוכנת להציג רשימות של אפשרויות, ומתוכן יכול המשתמש לבחור את סוגי המידע שברצונו לקבל. יחידות החוזה ניתנות להתאמה לאנשים בעלי לקות ראייה, באמצעות התקנת לוח מקשים מישושי ושפופרת שדרכה ישודרו ההודעות הכתובות על גבי המסך.
הערה:
יתרונו של אמצעי תקשורת זה הוא, שכל משתמש יכול לפנות אליו בדרך המתאימה לסוג המידע שברצונו לבקש. המסך יציג בתגובה הסברים במילים פשוטות ואולי אף מפה של הדרך להגיע ליעד המבוקש. אפשר לצייד את המכשיר גם במדפסת ובמדפסת ברייל, לחדפסת המידע לשירות המשתמש.
- 1. 3. 6 יחידות חוזה (וידאו) סבילות⁽³⁾**
יחידות חוזה המציגות מידע, המתחלף כל פרק זמן קבוע מראש.
- 1. 3. 7 "מפות" שמיעתיות**
טלפון פנימי המותאם לשימושם של אנשים בעלי לקות שמיעה והמספק, עם הרמת השפופרת, תיאור של הבניין, מיקום השירותים העיקריים הניתנים בו וכדומה.
- 1. 3. 8 מערכות מידע קולי**
מערכות המעבירות מידע קולי, כגון: מערכות המציינות בקול את שם האזור בבניין בכל פעם שאדם נכנס אליו, מערכת שמיעה ניידת לסיורים מודרכים אלקטרונית, או מערכות המציינות מידע התרעתי או אחר.
- 1. 3. 9 לוח הכוונה⁽³⁾**
לוח הכולל מידע לגבי מיקום הפונקציות השונות בבניין או באתר.
- 1. 3. 10 שלט הכוונה**
שלט בצורת חץ או הכולל חץ המכוון לעבר חלל או שירות מסוימים, והמוצב בדרך המובילה אליהם.
- 1. 3. 11 שלט זיהוי**
שלט המזחה חלל או שירות מסוימים. שלט הזיהוי מוצב בסמוך לחלל או לשירות שאותם הוא בא לזהות.
- 1. 4 סוגי מגבלות**
- 1. 4. 1 כללי**
חקריטריונים שעל פיהם מוגדרים סוגי המגבלות המפורטים לחלן אינם תואמים את ההגדרות הנקובות בחוקים או המקובלות בתחומים המקצועיים הספציפיים.

הגדרות סוגי המגבלות כפי שהן מובאות בתקן זה מיועדות להבחיר את הקשיים התפקודיים שבהם נתקלים האנשים בעלי המגבלות השונות, ואת הצרכים המיוחדים שעליהם צריך לענות התכנון. הערה: לעתים, אדם בעל מגבלות לוקח בשילוב של כמה מהמגבלות המתוארות להלן.

1. 4. 2. אנשים בעלי לקות שמיעה⁽³⁾

אנשים בעלי נכות חושית המגבילה את יכולת קבלת המידע או קליטת המידע מן הסביבה באמצעות הערוץ השמיעתי. שמיעה בגדר הנורמה מוגדרת בדרך כלל כשמיעה ברמה של 25 דציבל⁽⁶⁾ (25dB HL) או טובה יותר בכל התדירויות; כל סטייה מכך היא בגדר חריגה מן הנורמה. לאנשים בעלי לקות שמיעה עשוי להיות קושי בחבנת דיבור וביצירת תקשורת יעילה עם הסובבים אותם. הקושי בהבנת שפה מדוברת גובר בתנאים אקוסטיים ירודים, כגון: ריחוק מחדובר, רעש רקע והדחוד.

אוכלוסיית בעלי לקות השמיעה מתחלקת לכבדי שמיעה⁽²⁾, שחם הרוב הגדול, ולחירשים. כבדי השמיעה יכולים בדרך כלל לשמוע את צלילי הדיבור ולהבין שפה מדוברת בעזרת מכשירי שמיעה או בלעדיהם, לרוב בסיוע של קריאת דיבור (התבוננות בפניו ובשפתו של הדובר) כדי להשלים את המידע השמיעתי.

כדי לנצל שרידי שמיעה קיימים, משתמשים במכשירי שמיעה. מכשיר שמיעה אינו מתקן את השמיעה, אלא מגביר את המידע האקוסטי המגיע אל האוזן. אולם, עקב הפגיעה במנגנון השמיעה, רק חלק מן הצלילים עשויים להיקלט, ואף הם עלולים להיות מפוענחים בצורה מעוותת וחסרת בהירות. ככל שלקות השמיעה חמורה יותר, יגדל השימוש במידע החזותי לחבנת הדיבור. החירשים ברובם, לעומת זאת, אינם יכולים להשתמש בערוץ השמיעתי לצורכי תקשורת, ולכן עשויים להיעזר בדרכים חלופיות, כגון: שפת סימנים, שפה כתובה ושימוש תכוף בקריאת דיבור.

1. 4. 3. אנשים בעלי לקות ראייה⁽³⁾

אנשים שהראייה שלהם בשתי העיניים אינה טובה יותר מ-6/18 (ראו סעיף 1.4.1), בעזרת כל אמצעי תיקון אפשרי.

אוכלוסיית בעלי לקות הראייה מתחלקת לעיוורים ללא כל ראייה שימושית, לעיוורים עם שרידי ראייה (כגון: שדה ראייה מצומצם או ליקויי בחדות הראייה), לכבדי ראייה (שראייתם חלשה או חלקית) ולבעלי אנומליות בראייה, כגון: עיוורון צבעים (בדרך כלל אדום-ירוק). רבים מבעלי לקות הראייה הם קשישים, הסובלים גם מבעיות אחרות הקשורות לגיל (בניחוד ליקויי שמיעה וקשיי נידות).

עיוורים מוצאים את דרכם באמצעות הקשבה, ריח, תחושת הדרך ברגליים, מישוש בכפות הידיים, עזרת מלווה או שימוש במקל נחייה, בכלב נחייה או בעזרי ראייה אחרים (כגון: אבזרים אלקטרוניים).

1. 4. 4. אנשים בעלי לקות חמורה בתקשורת

אנשים שהתקשורת המדוברת או הכתובה שלהם משובשת או חסרה. אנשים בעלי לקות חמורה בתקשורת אינם מסוגלים בדרך כלל לתקשר בדרכים המקובלות של דיבור, קריאה או כתיבה, וחם יכולים לחסתייע בתקשורת תומכת או חלופית, כלומר: כל אמצעי תקשורת התומך בדיבור או בכתיבה הלקויים או מחליף אותם. תקשורת תומכת יכולה להתבסס על שפת גוף,

⁽⁶⁾ דציבל - בקיצור ד"ב - מקובל בקרב בעלי המקצוע בקיצור הלועזי dB.

חפיקת קולות (או חברות וחלקי מילים), שפת סימנים, מיקוד מבט וחצבעה. נוסף על אלה, המתקשר בעל הלכות בתקשורת יכול להסתייע בעזרים להעברת המסר שלו.

בין עזרים אלה ניתן למנות:

- א. חפצים שהמשתמש יכול להצביע עליהם כדי להביע את רצונו;
- ב. לוחות תקשורת למיניהם, הכוללים סימנים גרפיים שהמתקשר מצביע עליהם כדי להביע את עצמו. סימנים אלה יכולים להיות: תמונות, סמלים, אותיות, מילים ושילובים ביניהם;
- ג. מכשירי תקשורת עם פלט קולי, המבוססים על דיבור סינתטי או דיבור מוקלט (דיגיטלי), והכוללים מסר יחיד או מספר רב של מסרים שהמשתמש משמיע על ידי הפעלת המכשיר;
- ד. מחשב - לתקשורת כתובה.

1. 4. 5. אנשים בעלי מגבלות מוטוריות

אנשים בעלי קשיי תפקוד מוטוריים הגורמים לפגיעה ביכולת הניידות שלהם, בתפקוד הגפיים, בתפעול וכדומה. אוכלוסייה זו מתחלקת לאנשים מוגבלים בניידות המתניידים בכיסא גלגלים, באופן קבוע או זמני, ולאנשים שיכולת הניידות שלהם פגועה בדרך כלשהי אך הם אינם נזקקים לכיסא גלגלים, כגון: המתקשים בהליכה, בין אם משתמשים באמצעי עזר להליכה (כגון: קביים, חליכון) ובין אם לאו; אנשים בעלי ליקויים נירולוגיים או ליקויים בריאותיים אחרים המגבילים את תנועתם, דוגמת שיווי משקל לקוי, קואורדינציה לקויה, בעיות נשימה.

1. 4. 6. אנשים בעלי פיגור שכלי

אנשים שיש להם מגבלה ניכרת בתפקוד האינטלקטואלי ובו-זמנית מגבלה בתפקוד מסתגל⁽³⁾, כך שהם מתקשים לתפקד לפי הנורמות של עצמאות אישית ואחריות חברתית המצופות מהם בהתאם לקבוצת הגיל והתרבות שאליה הם משתייכים. אנשים בעלי פיגור שכלי נבדלים זה מזה בצרכיהם, בסוג התמיכה ובדרגת התמיכה שהם נזקקים לה, בהתאם לרמת התפקוד שלהם. לאנשים בעלי פיגור שכלי יש לעתים גם מגבלות נוספות מבין המפורטות לעיל.

1. 5. סיווג אמצעי התקשורת

את האמצעים השונים המשמשים להעברת מידע ולהתמצאות בסביבה הבנויה ניתן לסווג לפי החושים שבאמצעותם הם פועלים, כמפורט להלן.

1. 5. 1. אמצעים חזותיים

אמצעי תקשורת חזותיים כוללים:

- א. מידע אנושי - באמצעות עמדת מודיעין מאוישת וכדומה; מידע זה מועבר באמצעות קריאת דיבור, שפת סימנים, שפת גוף וכדומה;
- ב. מידע כתוב ומסומל;
- ג. כתוביות;
- ד. שילוט: גרפי, מילולי או אלקטרוני;
- ה. מפות, תוכניות או דגמים;
- ו. סימול וסימון בצבע, כגון: הבדלי גוונים או צבעים, שימוש בקוד הצבעים⁽³⁾ המקובל לצורך הגדרת חללים או רכיבים ולצורך אזהרה;
- ז. מכשירי פקסימיליה;
- ח. יחידות חושי הידודיות⁽³⁾ (אינטראקטיביות) (הגדרה 1.3.5);

- ט. יחידות חוזי סבילות⁽³⁾ (פסיביות) (הגדרה 1.3.6);
 י. סימנים מוארים המשמשים לסימון הגעת מעלית, לאזחרה וחתרעה וכדומה.

1. 5. 2. אמצעים שמיעתיים

- אמצעי תקשורת שמיעתיים כוללים:
 א. עמדת מודיעין מאוישת;
 ב. טלפונים;
 ג. "מפות" שמיעתיות (הגדרה 1.3.7);
 ד. יחידות חוזי הידודיות (הגדרה 1.3.5);
 ה. יחידות חוזי סבילות (הגדרה 1.3.6);
 ו. מערכות מידע קולי (הגדרה 1.3.8);
 ז. מערכות עזר לשמיעה מחסוגים: לולאת השראה (הגדרה 1.3.1), מערכת FM (הגדרה 1.3.2) ומערכת אור תת-אדום (הגדרה 1.3.3);
 ח. מערכות התרעה;
 ט. מערכות תקשורת פנים ("אינטרקום").

1. 5. 3. אמצעים מישושיים

- אמצעי תקשורת מישושיים כוללים:
 א. שילוט מישושי;
 ב. מפות או תוכניות מישושיות ודגמים;
 ג. דף מידע מישושי;
 ד. סימנים מישושיים במרקם של פני השטח, כגון: משטחי אזהרה לפני מדרגות וכבשים, בהצטלבות דרכים, לפני אזורים מסוכנים, מסביב למכשולים ולבורות עצים, על גבי בתי-אחיזה;
 ה. אמצעי תקשורת רוטטים⁽³⁾, כגון: "ביפר" רוטט.

פרק ב - דרישות תכנון

2. 1. כללי

לצורך תכנון סביבה נגישה מבחינת העברת המידע ומבחינת ההתמצאות בה, יביא המתכנן בחשבון את הצרכים של אנשים בעלי מגבלות שונות, כמפורט בסעיפים 2.1.1 - 2.1.5.
 הערה:
 התקשורת בסביבה חנויה מתבססת רבות על שילוט וסימון חזותי.
 חלק גדול מן השלטים מהווים פתרונות מאולצים לבעיות לא-פתורות, שאפשר היה למנען מראש בעזרת תכנון נכון של הבניין. כך, למשל, אם המתכננים יביאו בחשבון שיקולי נגישות, הם יימנעו מהצבת מכשולים בדרך, והצורך בסימון שתפקידו להזהיר מפני מכשולים כאלה יקטן.

2. 1. 1. אנשים בעלי לקות שמיעה

- המתכנן יביא בחשבון דרישות אלה:
 א. התקנת תאורה מתאימה (ראו סעיף 2.8);
 ב. התאמת התכנון לדרישות אקוסטיות;
 ג. התקנת מערכות עזר, הכוללות:

- מערכות עזר לשמיעה⁽³⁾;
- מערכות התרעה (אזעקה) מתאימות;
- מכשירי תקשורת רחק⁽³⁾ (טלקומוניקציה) (כגון: טלפונים עם הגברה ומכשירי פקסימיליה).
- ד. שילוט הנותן מידע לגבי שירות חניתן לאנשים בעלי לקות שמיעה.

2. 1. 2 אנשים בעלי לקות ראייה

המתכנן יביא בחשבון דרישות אלה:

- א. הימנעות מהפרשי גבהים במשטחי רצפה⁽⁷⁾;
- ב. תכנון דרכים בעלות משטחים אחידים ואמצעי אזהרה מישושיים⁽³⁾ וחזותיים⁽³⁾ (ראו סעיף 2.9);
- ג. הימנעות מהעמדת מכשולים באזורי החליכה⁽⁷⁾;
- ד. עוצמת הארה מתאימה אך לא מסנוורת, וניגודים חזקים של צבעים (סעיף 2.8);
- ה. שילוט ברור וקריא המוצב בגובה מתאים (סעיף 2.2);
- ו. שילוט מישושי על גבי אמצעי הפעלה ובמקומות אחרים לפי הצורך (סעיף 2.2.6);
- ז. ליווי המידע החזותי במידע קולי.

תערה:

מפות מישושיות ורמזי התמצאות, הכוללים שינויים ברמות התאורה, צבעים ניגודיים, שינוי מרקם (טקסטורה) או מאפיינים תכנוניים אחרים, יכולים גם הם לעזור לבעלי לקות הראייה למצוא את דרכם באופן עצמאי.

2. 1. 3 אנשים בעלי לקות חמורה בתקשורת

המתכנן יביא בחשבון דרישות אלה:

- א. תנאי תאורה טובים, כדי שהאנשים יוכלו לראות את לוח התקשורת שלהם ולהשתמש בו (סעיף 2.8);
- ב. שילוט המשתמש באמצעים גרפיים מוכרים ובין-לאומיים, נוסף על שילוט מילולי (סעיף 2.2.5), לאנשים המתקשים גם בקריאה;
- ג. אמצעים שיאפשרו נגישות פיזית לאנשים שיש להם גם מגבלות ניידות (סעיף 2.1.4).

2. 1. 4 אנשים בעלי מגבלות מוטוריות

המתכנן יביא בחשבון דרישות אלה:

- א. הצבת שילוט הכוונה לשירות המיועד לאנשים בעלי מגבלות מוטוריות, כגון: שילוט הכוונה לדרכי מילוט נגישות, לאזור המתנה בטוח, לחדרי שירותים נגישים;
- ב. הצבת השילוט ואמצעי החכוונה בגבהים המתאימים גם לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים;
- ג. תכנון וחצבה של טלפונים, עמדות מחשב, אמצעי הפעלה וכדומה במקומות נגישים ובהתאם לטווחי ההגעה המפורטים בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1;
- ד. התקנת תאורה מתאימה;
- ה. שימוש בחומרי גימור מתאימים מבחינת המרקם שלהם (ראו בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1 וחלק 2).

2. 1. 5 אנשים בעלי פיגור שכלי

המתכנן יביא בחשבון דרישות אלה:

- א. תבנית⁽³⁾ פשוטה של חסביבה הפיזית;

⁽⁷⁾ ראו בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

- ב. הצגת מידע באופן ברור וקל לתפיסה;
ג. עמדות מודיעין מאוישות במקומות המשמשים מבקרים רבים.

2.2 שילוט

2.2.1 כללי

יש חשיבות לכך שאנשים המגיעים לבניין ציבורי או לשטח ציבורי, כעובדים או כמבקרים, יהיו מודעים לשירות הניתן במקום ולהוראות בטיחות לגבי דרכי מילוט ומקומות מחסה. הצבה נכונה של שלטים מתאימים בתוך הבניין ומחוצה לו מועילה מאוד ומאפשרת עצמאות למשתמש בבניין. השלטים יכילו את הסמל המתאים, חץ הכוונה (כאשר יש בו צורך) ותמליל מתאים (אם נדרש לצורך הבחירה). מספר השפות שבהן יופיע התמליל יהיה כנדרש בחוק. דוגמות לשילוט מובאות בנספח ב לתקן זה.

2.2.2 מקומות הדורשים שילוט

2.2.2.1 מקומות חניה נגישים

מקומות חניה נגישים (ראו הגדרת "נגיש" בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1) יזוהו על ידי שלט המסמל חניה נגישה, בהתאם ללוח התמרורים של משרד התחבורה. השלטים יוצבו אנכית, באופן שייראו בבירור בכל שעות היממה על ידי נהג המתקרב לעבר מקום החניה. אם מיקומם של מקומות החניה הנגישים אינו נראה מהכניסה לאזור החניה, יש להציב שילוט המכוון לעברם. נוסף על כך, פני השטח של החניה הנגישה יסומנו (על גבי הריצוף, האספלט וכדומה), בצבע המנוגד לרקע, באחד משני הסימונים האלה:
- סמל הנגישות הבין-לאומי (סעיף 2.2.5.2) במרכז שטח החניה המוגדר;
- שני קווים אלכסוניים החוצים זה את זה בתוך מלבן המגדיר את שטח החניה הנגישה.

2.2.2.2 כניסה נגישה

כניסה נגישה לבניין או לאתר תזוהה על ידי סמל הנגישות הבין-לאומי (ראו סעיף 2.2.5.2). אם יש יותר מכניסה אחת, או אם הכניסה הנגישה מוסתרת, יוצב שילוט המכוון לעבר דרך נגישה המובילה אל כניסה נגישה. השילוט יכלול את סמל הנגישות הבין-לאומי וחץ הכוונה. בתוך הבניין או האתר, בסמוך לכניסה, יימצאו שלטים המכוונים למעליות ולמדרגות, אם אינן גלויות לעין, ולכל שירות הניתן במקום. השלטים יוצבו בהתאם למפורט בסעיף 2.2.3.

2.2.2.3 עמדת מודיעין ולוח הכוונה⁽³⁾

עמדת מודיעין המתאימה לנדרש בסעיף 2.3 ולוח הכוונה לחלקים השונים בבניין או באתר ייראו בבירור מהכניסה הראשית וממקומות גישה אחרים לחלל המרכזי, והמעבר אליהם יהיה נגיש וברור. עמדת המודיעין ולוח הכוונה יזוהו כל אחד בנפרד על ידי המילה "מודיעין", שתוצג בגודל המתאים לדרישות סעיף 2.2.4.2. השלט המזוהה את עמדת המודיעין יכלול את סמלי הנגישות הבין-לאומיים (ראו ציורים א6-א6), וימוקם באופן שיחיה אפשר לחבחין בו מכל הצדדים שיש מהם אפשרות גישה לעמדה. המסרים המוצגים על לוח הכוונה יהיו בשפה פשוטה, המשתמשת בתמליל המתאר את יעדי המבקר וצרכיו, ובסמלים.

על לוח ההכוונה או בקרבתו תחיה מפה של הבניין או האתר. בבניינים בני יותר מקומה אחת והמיועדים לקהל מזדמן, כגון בתי נתיבות או קניונים, תוצב בכל קומה מפת הקומה. המפה תציג את תוכנית הבניין או האתר, את דרכי הגישה, לרבות חדרים הנגישות, את היעדים המרכזיים שבו ואת מקום חדרי השירותים הציבוריים, לרבות חדרי שירותים נגישים. המפה תמוקם בכיוון המתאים למיקום של המסתכל בה, ביחס למבנה הבניין. תחתית המפה תחיה בגובה שאינו גדול מ-75 ס"מ מפני הרצפה. מפות תבליט יוצבו אופקית. מפות מישושיות יוצבו אופקית או בזווית שאינה גדולה מ-15° יחסית לאופק. "מפה" שמיעתית (חגדרה 1.3.7) תוצב בסמוך לתן.

הערה:

יש לחקפיד שהמינוח בשילוט יהיה מובן ויהווה סיוע למשתמש. לדוגמה: בשלט המציין "משרד הפנים" יש להפנות גם לעמדות חשונות, כגון: "דרכונים", "תעודות זהות".

מעליות

2. 2. 2. 4

אם המעלית הראשית אינה נראית מהכניסה הראשית, יוצבו שלטי הכוונה שיכוונו אליה. אם יש כמה תאי מעלית ולא כולם משרתים את כל הקומות, יהיה לכל תא מעלית שילוט המסמן את מספרי הקומות שאותן משרת התא. מול פתחי היציאה הקומתיים מהמעלית יוצב שלט המציין בבירור את מספר הקומה וכמו כן שלטי הכוונה לחללים ולשירותים השונים הנמצאים באותה קומה. דרישות נוספות לשילוט במעלית יהיו כמפורט בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3⁽¹⁾.

מדרגות

2. 2. 2. 5

מהלכי מדרגות יובחנו באופן חזותי או מישושי על ידי ניגוד צבעים ומרקם, כמפורט בעניין זה בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 2 וחלק 3⁽¹⁾. אם המדרגות אינן נראות מהכניסה הראשית, יוצבו שלטי הכוונה שיכוונו אליהן. דלת המובילה לחדר מדרגות תסומן בשלט המציג סימול אחיד ומוסכם של מדרגות (ראו דוגמה בנספח ב). דלת המובילה מחדר המדרגות לתוך הבניין תסומן בשלט שעליו יהיה כתוב מספר הקומה בספרות. דרכי מילוט יסומנו כמפורט בסעיף 2.2.2.11.

קב"שים

2. 2. 2. 6

אם כבש אינו גלוי לעין, יכוונו אליו שלטי הכוונה (ראו דוגמה בנספח ב) הנושאים את סמל הנגישות הבין-לאומי (ראו ציור א6).

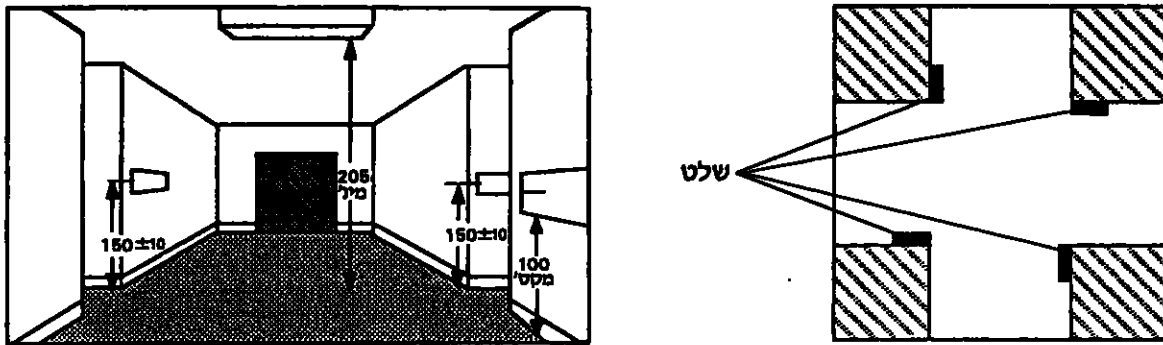
מסדרונות ושבילים

2. 2. 2. 7

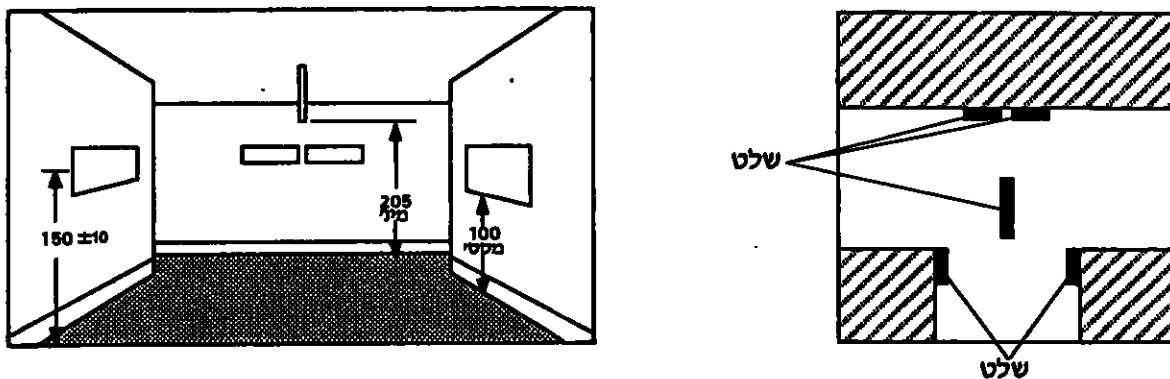
לאורך מסדרונות ושבילים יוצבו שלטים המכוונים אל החללים השונים (כגון: מעליות, מדרגות, דרכי מילוט, אזורי מחסה, יציאות מילוט, מחלקות, משרדים, קפטריה, חדרי שירותים) ואל מתקני שירות נגישים (כגון טלפונים ציבוריים) וחדרים הנגישות אליהם. במסדרון או בשביל ארוך או בעל צמתים רבים, שלטי ההכוונה יוצבו כמה פעמים, לפי הצורך, כדי שיאשרו למבקר שהוא אכן מתקדם בדרך הנכונה. השלטים יוצבו כנדרש בסעיף 2.2.3. בחללים גדולים בתוך הבניין שצפויה בהם התקהלות יחיו, נוסף על השלטים שעל הקירות, שלטי הכוונה תלויים מחתקרה, מעל חדרך, בהתאם לנדרש בסעיף 2.2.3.3.

8. 2. 2. 2. צומת מסדרונות וצומת שבילים

שלטי חכוונה ושלטי מידע-חירום יראו מכל הפינות של צומת מסדרונות וצומת שבילים (ראו ציורים 1 ו-2). השלטים יוצבו בהתאם לנדרש בסעיף 2.2.3. בכל צומת מסדרונות לא יהיו יותר מארבעה שלטים על הקיר. אם יש צורך, ניתן להשתמש גם בשלטים התלויים מעל הדרך, בהתאם לנדרש בסעיף 2.2.3.3.

ציור 1 - מיקום השלטים בצומת מסדרונות בצורת + (המידות בסנטימטרים)

ציור 2 - מיקום השלטים בצומת מסדרונות בצורת T או Y (המידות בסנטימטרים)

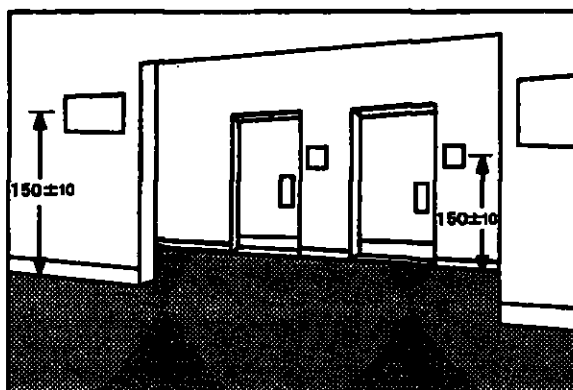
9. 2. 2. 2. כניסות לחדרים

הכניסות לחדרים המיועדים לשירות הציבור ולשימוש יזוהו על ידי שלטים, שיכללו את אותם מונחים וסמלים המופיעים על גבי לוח ההכוונה (ראו סעיף 2.2.2.3). השלטים ימוקמו על הקיר לצד דלתות הכניסה, בצד של ידית הדלת, בהתאם לסעיף 2.2.3.2.

10. 2. 2. 2. חדרי שירותים

שלטי חכוונה וזיהוי לחדרי שירותים יוצבו כמפורט לחלן: א. בכל קומה בבניין יוצבו, במקומות בולטים לעין (ראו גם סעיף 2.2.2.7), שלטים המכוונים לחדרי השירותים, לרבות שלטי חכוונה לחדרי שירותים נגישים.

- ב. בבניינים שבחם לא בכל קומה יש חדרי שירותים נגישים, יהיו במעליות שלטים המציינים את מיקום חדרי השירותים הנגישים.
- ג. חדרי השירותים יזווחו על ידי שלטי זיהוי לצד הדלתות (ראו ציור 3). השלטים יותקנו על הקיר בצד של ידית הדלת, בהתאם לסעיף 2.2.3.2.
- ד. אם חדרי השירותים נמצאים מחוץ למסדרון או לשביל הראשיים, יהיו גם במסדרון או בשביל הראשיים, בסמוך לכניסה לאזור חדרי השירותים, שלטי זיהוי לחדרי שירותים נגישים (אם ישנם) (ראו ציור 3).
- ה. השלטים יכילו סמל המציין את ייעוד החדר השירותים לנשים או לגברים או לשניהם (ראו דוגמה בנספח 2). בחדרי שירותים נגישים יכיל השלט גם את סמל הנגישות הבין-לאומי (ראו סעיף 2.2.5.2).

ציור 3 - מיקום השילוט לחדרי שירותים (המידות בסנטימטרים)

2. 2. 2. 11 יציאות

שלטי הכוונה שיכוונו למעליות וליציאות מהבניין או מהאתר יוצגו בצומתי המסדרונות או השבילים. בתוך הבניין, שלטים תלויים מהתקרה לא יחוו תחליף לשלטים על חקירות. שילוט בדרכי מילוט וביציאות מילוט יחיה בהתאם לנדרש בחוק או בתקנות⁽⁸⁾. נוסף על כך יוצבו שלטים המכוונים לדרכי מילוט נגישות ולמקומות מחסה נגישים. השלטים יכילו את סמל הנגישות הבין-לאומי (סעיף 2.2.5.2) נוסף על הסימון הנדרש בחוק או בתקנות⁽⁸⁾.

2. 2. 2. 12 אזורים מסוכנים

בכניסה אל חללים שמתבצעת בהם פעילות העלולה להוות סכנה, ואל שטחים פתוחים שיש בהם סכנה (כגון סכנת החלקה, סכנת הידרדרות אבנים), יותקנו שלטי אזהרה ואמצעי אזהרה מישושיים לפי חוראות כל דין (כגון: חוקים, תקנות, הנחיות של רשויות מוסמכות). אם אין חוראות כאלה, יותקנו אמצעי אזהרה אלה:

⁽⁸⁾ כגון תקנות התכנון וחבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), חוראות מיוחדות בנוגע לבניין גבוה, לבניין רב-קומות ולבניינים אחרים, תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים).

- א. שלט אזהרה על גבי הדלת, או בכניסה לאזור הסכנה, הכולל משולש מישושי תבולט 1 מ"מ ובתוכו סימן קריאה (ראו נספח ב). סימן הקריאה והרקע יוצגו בגוונים המתאימים לנדרש בעניין זה במפרט מכון התקנים הישראלי מפמ"כ 273⁽⁹⁾.
 נוסף על כך יובא תמליל מישושי לחבחרת מהות הסכנה.
 ב. אם יש דלת - אזהרה מישושית על גבי ידית הדלת.
 ג. משטח אזהרה לפני הדלת, או לפני הכניסה לאזור הסכנה, המתאים לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3⁽¹⁾.

2. 2. 2. 13 דלתות וקירות שקופים

על גבי דלתות וקירות שקופים, למעט חלונות ראוה, יש לשים סימני אזהרה שגונם מנוגד לגון הרקע ושגודלם לפחות כזה, שאפשר לתחום בתוכם עיגול ברדיוס 7 ס"מ.
 הסימנים יותקנו בגובה 130 ס"מ - 160 ס"מ מעל פני הרצפה, והמרחקים האופקיים ביניהם, על גבי אותו מישור, לא יהיו גדולים מ-150 ס"מ.

2. 2. 2. 14 אזורי התכנסות

אולמות שמותקנות בהם מערכות הגברה לבעלי לקות שמיעה יסומנו בסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לבעלי לקות שמיעה (ראו סעיף 2.2.5.3).

2. 2. 3 אופן הצבת השלטים

2. 2. 3. 1 כללי

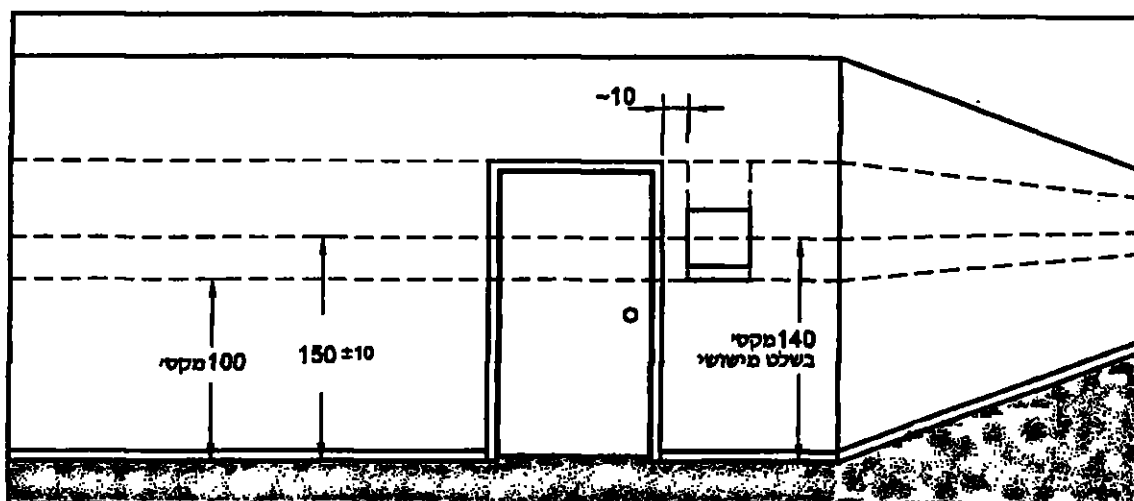
חשוב מאוד עבור הציבור בכלל, ובמיוחד עבור בעלי לקות ראייה, שמיקום המידע החזותי יהיה עקבי. את עקרון העקביות במיקום השלטים ניתן ליישם על ידי הקצאת תחום אופקי מסוים על גבי הקירות לצורך התקנת השלטים.
 אין מיקום מושלם עבור תחום-מידע כזה; מה שעשוי להיות אופטימלי עבור אנשים המתניידים בכיסאות גלגלים עלול שלא להתאים לאנשים מהלכים, ולחפך. לכן, מיקומו של תחום-מידע כזה יהיה בסופו של דבר תוצר של פשרה.
 מכיוון שיש אנשים בעלי תנועת ראש מוגבלת או בעלי שדה-ראייה היקפי מצומצם, יש להביא בחשבון את העובדה, שאנשים יכולים להבחין בקלות בשלטים בתחום 30° מכל צד של קו האמצע של פניהם מבלי להזיז את ראשם.
 אפשר להוסיף שלטים תלויים מעל הדרך, שיהוו מעין תחום-מידע נוסף, גבוה יותר. בתחום-מידע זה יהיה אפשר להציג שלטים וסמלים גדולים יותר.
 שלטים המיועדים לקריאה ממרחק ראייה⁽³⁾ של 3 מ' או פחות, יתאימו לדרישות המפורטות בסעיפים 2.2.3.2 - 2.2.4.3.

כאשר השלטים מיועדים לקריאה ממרחק גדול מ-3 מ', יביא המתכנן בחשבון בעת עיצוב השלט וקביעת מיקומו את צורכיהם של אנשים בעלי מגבלות.
 בשילוט חוץ מטעם הרשויות, כגון מטעם רשות מקומית או משרד התחבורה, יש להביא בחשבון צרכים תפקודיים נוספים על דרישות בתקן זה. לדוגמה: בשלטי רחוב, המידע יוצג באופן המאפשר קריאה ממרחק מתאים לצורך תגובה בזמן הולם.

⁽⁹⁾ ביום פרסום תקן זה, הדרישה במפמ"כ 273 בעניין צבעי שלט אזהרה היא: צהוב עבור הרקע ושחור עבור הפס המשולש, חסמל והכתב.

2. 2. 3. 2 שלטים התלויים על קירות

- שלטים התלויים על קירות יותקנו בגבהים המתאימים לדרישות אלה (ראו ציור 4):
- מרכזו של המידע המוצג על גבי השלט יהיה בגובה (150 ± 10) ס"מ מפני הרצפה.
 - תחתיתו של המידע המוצג על גבי השלט לא תהיה נמוכה מ-100 ס"מ מפני הרצפה.
 - קצהו העליון של המידע על גבי השלט לא יהיה גבוה יותר מגובה משקופי חדלתות בבניין. בשלטים מישושיים, קצהו העליון של המידע המישושי לא יהיה גבוה מ-140 ס"מ מפני הרצפה.
 - שלט זיהוי התלוי על קיר לצד דלת יותקן במרחק כ-10 ס"מ מהדלת, לצד ידית חדלת.

ציור 4 - מיקום שלטים התלויים על הקירות (חמידות בסנטימטרים)

2. 2. 3. 3 שלטים התלויים מעל הדרך

שלטים התלויים מעל הדרך ימוקמו כך, שהקצה התחתון שלהם לא יהיה נמוך מ-205 ס"מ מעל פני הרצפה.

2. 2. 4 עיצוב השלטים

2. 2. 4. 1 גימור וניגודים

הגימור של אותיות, ספרות, סמלים ורקע השלט יהיה עמום⁽³⁾, או גימור לא-מבריק אחר. גון הכתב והסמלים יעמוד בניגוד של 70% לפחות לגון הרקע. הגוונים של שלטי בטיחות יתאימו לנדרש במפרט מכון התקנים הישראלי מפמ"כ 273.

הערה:

צבע משמש שפה, והכרת שפת הצבעים המשמשת לשלטי חכוונה מקלה על ההתמצאות. לפיכך רצוי שבבניין מסוים ישמשו אותם גוונים בכל שלטי החכוונה. גוונים קלים להבחנה הם, לדוגמה: לבן על רקע כחול או להפך; לבן על רקע טורקיז או להפך (טורקיז מורכב מכחול וצהוב ביחס של 100 ל-60 בהתאמה); צהוב על רקע שחור. הקריאות הטובות ביותר מושגות על ידי שימוש בסמלים בהירים על רקע כהה. אם גונם של האותיות, הספרות או הסמלים לבן, מומלץ לא להשתמש בגוון "לבן שבור"⁽³⁾. עבור הרקע עדיפים גוונים מורכבים (רב-רכיביים).

2. 2. 4. 2

גובה האותיות, הספרות והסמלים

גובה האותיות, הספרות והסמלים, למעט סמלים שאינם מלווים בכיתוב מילולי, יהיה כלהלן:

- א. על גבי מפות - 12 מ"מ לפחות;
- ב. על גבי לוחות חכוונה - 25 מ"מ לפחות;
- ג. על גבי שלטי זיהוי - 22 מ"מ לפחות;
- ד. על גבי שלטים לזיהוי מספר חקומה מול פתחי מעליות - 200 מ"מ לפחות;
- ה. על גבי שלטי זיהוי לצידו דלתות:
 - מידע עיקרי - 12 מ"מ לפחות;
 - מידע משני - 8 מ"מ לפחות;
 - ספרות בלבד - 25 מ"מ לפחות.
- ו. על גבי שלטי חכוונה - 40 מ"מ לפחות.

גובהם של סמלים שאינם מלווים בכיתוב מילולי יהיה 140 מ"מ לפחות. בשלטים שבהם יותר משורת מידע אחת, גובה הרווח בין השורות יהיה 120%-160% מגובה האות. חתיבה לא תיעשה במאונך. הגובה (הרוחב) של שלט בעל שורת מידע יחידה יהיה 75 מ"מ לפחות.

2. 2. 4. 3

עיצוב האותיות והספרות

הגופן (סוג האות, "פונטי") של האותיות והספרות והיחס בין רוחב האותיות לגובהן יהיו אחידים בכל השלטים המוצגים בשטחים הציבוריים בבניין או באתר מסוים. גופן הכיתוב בשפות זרות יתאים בממדיו ובסגנונו לגופן הכיתוב בעברית. האותיות יהיו אותיות דפוס וחגופן יהיה פשוט, כגון: נרקיס תם ("הלוטיקה") בינוני או שמן (ראו ציור 5).

האותיות והספרות יהיו בעלות יחס רוחב: גובה שאינו קטן מ-3 ל-5 בהתאמה; אותיות וספרות בעלות קו אחד (כגון: י, ו, ן) יהיו בעלות יחס רוחב: גובה שאינו קטן מ-1 ל-5 בהתאמה.

נרקיס תם בינוני:
אבגדהוזחטיכל
ממננסעפפץקרשת
0123456789

נרקיס תם שמן:
אבגדהוזחטיכל
ממננסעפפץקרשת
0123456789

ציור 5 - דוגמות לגופנים פשוטים

2. 2. 5 סמלים

2. 2. 5. 1 כללי

מטרת הסמלים, בדרך כלל, היא לשדר מסר ללא צורך בשפה מדוברת. לכן יש חשיבות לשימוש בשפה חזותית אחידה ולפשטות בעיצוב הסמלים. דוגמות לסמלים המציגים שירותים שונים הניתנים לציבור או המכוונים אליהם, והמתאימים לדרישות תקן זה, ראו בנספח ב. שירות נגיש יזוחה על ידי שלט הכולל סמלים אלה:

א. סמל המזהה את השירות;

ב. סמל הנגישות המתאים.

בהתאם לצורך יכלול השלט גם תמליל המזהה את השירות. עיצוב השלטים יתאים למפורט בסעיף

2.2.4.1, וגודלם יתאים למפורט בסעיף 2.2.4.2.

2. 2. 5. 2 סמל הנגישות הבין-לאומי

במקומות שנדרש בהם סמל הנגישות הבין-לאומי, יתאים הסמל, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בציור 6א.

גון הסמל יהיה לבן על רקע כחול ויתאים למפורט בסעיף 2.2.4.1.

הערה:

בשלט זיהוי כיוון כיסא הגלגלים יהיה ימינה; בשלט הכוונה כיוון כיסא הגלגלים יהיה באותו כיוון שאליו מצביע החץ.

2. 2. 5. 3 הסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לבעלי לקות שמיעה

במקומות שנדרש בהם הסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לבעלי לקות שמיעה, יתאים הסמל, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בציור 6ב.

2. 2. 5. 4 הסמל המציין הגברה

במקומות שנדרש בהם הסמל המציין הגברה, יתאים הסמל, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בציור 6ג.

2. 2. 5. 5 הסמל לשירות נגיש לבעלי לקות ראייה

במקומות שנדרש בהם הסמל לשירות נגיש לבעלי לקות ראייה, יתאים הסמל, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בציור 6ד.

6ב - הסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לבעלי לקות שמיעה

6א - סמל הנגישות הבין-לאומי

6ד - הסמל לשירות נגיש לבעלי לקות ראייה

6ג - הסמל המציין הגברה

ציור 6 - סמלי נגישות

2. 2. 6. שילוט מישושי

2. 2. 6. 1. כללי

כתב, סמלים ופיקטוגרמות (כתב ציורים) על שלטים מישושיים יהיו בולטים 0.8 מ"מ לפחות מפני רקע השלט. גובה האותיות יהיה 12 מ"מ - 50 מ"מ.

2. 2. 6. 2. כתב ברייל

כתב ברייל המלווה תמליל, סמלים ופיקטוגרמות מישושיים, ימוקם במרחק 9.5 מ"מ לפחות מהם, מתחתם או לצידם, למעט על גבי לוחות פיקוד במעלית, שם המרחק המינימלי הדרוש הוא 5 מ"מ. כתב הברייל יתאים לכללים שנקבעו ב"ספר הבראיל"י⁽³⁾ על ידי הספרייה המרכזית לעיוורים ולמפורט בטבלה 1 לחלן.

טבלה 1 - מידות תווי ברייל

מקסימום (מ"מ)	מינימום (מ"מ)	טווח מידות עבור:
1.6	1.5	קוטר בסיס נקודת ברייל
2.5	2.3	מרחק בין מרכזי שתי נקודות ברייל סמוכות באותו תא
7.6	6.1	מרחק בין מרכזי שתי נקודות ברייל תואמות בתאים סמוכים
0.9	0.6	גובה נקודה
10.1	10.0	מרחק בין מרכזי נקודות תואמות מתא אחד לתא הנמצא בדיוק מתחתיו

הערות:

- א. עיוורים רבים אינם קוראים גם כתב ברייל וגם כתב מישושי אלא רק אחד מהם, ולכן יש צורך שיופיעו שניהם.
- ב. שני סוגי הכתב קריאים ביותר כשחפרופיל המובלט בחתך רוחבי (במאונך אל פני האות) הוא עגול.

2. 2. 6. 3. מיקום השילוט המישושי

שלטים מישושיים התלויים על הקיר יותקנו בהתאם למפורט בסעיף 2.2.3.2. שלט מישושי חמותקן לצד דלת דו-אגפית, יותקן מימין לאגף הימני. אם אין מקום על הקיר בצד הדלת, ימוקמו השלטים על הקיר הסמוך הקרוב ביותר. יש לוודא שהשילוט נגיש ושארין מכשולים בקרבתו, כך שאפשר להתקרב אליו ולמששו.

2. 3. עמדת מודיעין

- באולם המרכזי של בניין ציבורי, או בחללים המרכזיים של שטחים ציבוריים פתוחים, יהיו עמדת מודיעין מאוישת או לוח הכוונה, או שניהם (ראו סעיף 2.2.2.3). בעמדת מודיעין מאוישת תינתן תשומת לב למספר אנשי השירות בעמדה, בהתאם לגודל הבניין ולעומס המבקרים בו בשעות השונות. עמדת מודיעין תתאים לדרישות אלה:
- א. עמדת המודיעין תזוחה בבירור בהתאם לסעיף 2.2.2.3.
- ב. בעמדת המודיעין יימצא ויימסר כל מידע הנדרש לשימושם של אנשים בעלי מגבלות.

- ג. מבנה עמדת המודיעין יתאים, מצידו הפנימי ומצידו החיצוני, לשימושם של אנשים נמוכי קומה ואנשים המתניידים בכיסאות גלגלים, ויתאים לדרישות לגבי חלל ברכיים וחלל כפות רגליים הנקובות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.
- ד. מסביב לדלפק יותקן בית-אחיזה לידיים, המתאים לדרישות עבור מבנה בית-אחיזה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2.
- ה. בעת תכנון אזור עמדת המודיעין יש להביא בחשבון התאמת תנאים אקוסטיים לשיפור יכולת העברת חקל, כגון: התקנת חיפויי רצפה, חיפויי קירות וחיפויי תקרה מתאימים.
- ו. מערכת עזר לשמיעה המותקנת בעמדת מודיעין תתאים לנדרש בסעיף 2.7.1.
- ז. התאורה באזור עמדת המודיעין תתאים לנדרש בסעיף 2.8 ותמוקם כך שתאיר את פני הדובר. עוצמת ההארה של התאורה הטבעית והמלאכותית תהיה כזו שלא תסנוור.

2. 4. סלמונים (לרבות מכשירי פקסימיליה) לשימוש הציבור

2. 4. 1. כללי

מספר מכשירי הטלפון הנגישים למתניידים בכיסא גלגלים ולאנשים בעלי לקות שמיעה יהיה בחתום להוראות כל דין. אם לא נקבע בדין, במקום שמותקנים בו מכשירי טלפון ציבוריים, לפחות טלפון ציבורי אחד יהיה נגיש למתניידים בכיסא גלגלים (ראו סעיף 2.4.2), ולפחות אחד יהיה מותאם לבעלי לקות שמיעה (ראו סעיף 2.4.3). אם באותו מקום מותקנים מכשירים מסוגים שונים (כגון: מטבעות, טלכרט, פנימי וכדומה), לפחות אחד מכל סוג יהיה נגיש הן למתניידים בכיסא גלגלים והן לבעלי לקות שמיעה. מכשירי הטלפון ימוקמו ככל האפשר באזורים שרמת הרעש בהם נמוכה, ובהתאם לדרישות הנקובות בסעיף הדין במכשולים בדרך בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

מכשיר פקסימיליה יהיה זמין לשימושם של אנשים בעלי מגבלות בתקשורת (בעלי לקות שמיעה ובעלי לקות חמורה בתקשורת). מכשיר פקסימיליה ציבורי ימוקם בתוך בניינים ובצמוד לעמדה מאוישת, לצורך תחזוקתו, הספקת הנייר וכדומה. המכשיר יותקן כך שיהיה נגיש גם לאנשים בכיסא גלגלים, כמפורט לגבי טלפון בסעיף 2.4.2.

2. 4. 2. סלמון נגיש למתניידים בכיסא גלגלים

מכשיר טלפון נגיש למתניידים בכיסא גלגלים יעמוד בדרישות אלה:

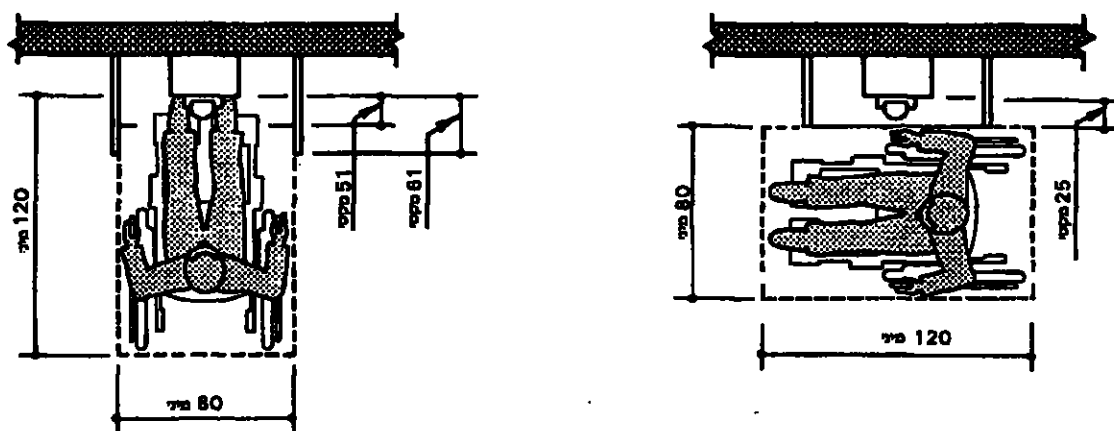
א. שטח הרצפה החופשי שלפני טלפון נגיש למתניידים בכיסא גלגלים יתאים לדרישות הנקובות בסעיף הדין בשטח רצפה חופשי ובסעיף הדין בהבדלי גבהים בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, ויאפשר גישה חזיתית או גישה צידית אל הטלפון (ראו ציור 7). הגישה החופשית אל מכשיר הטלפון לא תופרע על ידי מכשול, כגון: מדף או מושב.

ב. תחתית מכשיר הטלפון תהיה בגובה (70 ± 2) ס"מ מפני הרצפה, והחלל מתחת למכשיר הטלפון יהיה חופשי.

ג. חוט הטלפון יהיה באורך 100 ס"מ לפחות.

ד. אמצעי ההפעלה של הטלפון ימוקמו בהתאם לדרישות הסעיף הדין באמצעי הפעלה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

ה. מדף המותקן בתא הטלפון יהיה ברוחב 23 ס"מ לכל היותר. המדף יותקן לצד מכשיר הטלפון בגובה (70 ± 2) ס"מ מפני הרצפה.

ציור 7 - שטח רצפה חופשי לפני טלפון נגיש (המידות בסנטימטרים)

2.4.3. טלפון לבעלי לקות שמיעה

מכשיר טלפון לשימוש בעלי לקות שמיעה יעמוד בדרישות אלה:

א. יותקן בו מגבר המסוגל להגביר את עוצמת הקול בטווח שבין 19 ד"ב⁶ לפחות ל-25 ד"ב לכל היותר. ההגבלה של 25 ד"ב אינה תקפה במגבר המשחזר אוטומטית את רמת הקול ההתחלתית (automatic reset). אפשרות השליטה על עוצמת הקול תהיה בשופרת עצמה או באמצעות לחצן על גבי מכשיר הטלפון.

ב. מכשיר הטלפון יותאם לשימוש עם מכשירי שמיעה בעלי מתג "T" (telecoil, סליל שטף מגנטי) ויסומן באמצעות סימון צבעוני אחיד (מקובל: כחול) באזור החיבור בין השפופרת לחוט.
ג. טלפון בעל מגבר לשימושם של בעלי לקות שמיעה יסומן על חזית מכשיר הטלפון בסמל שבציור 16.

2.5. מערכות קשר פנים ("אינטרקום")

מערכות קשר פנים המותקנות לשימוש הציבורי יתאימו לדרישות אלה:

א. כאשר הן משמשות לפתיחת דלת, הן יכללו איתות חזותי לציון שחרור מנגנון הנעילה של הדלת.
ב. אמצעי ההפעלה של המערכת יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

2.6. מערכות התרעה

מערכות התרעה יכללו הן אותות התרעה שמיעתיים (אזעקה) והן אותות התרעה חזותיים. מערכות החתירה יתאימו לתקנים הישראליים החלים עליהן. נוסף על כך יתאימו אותות התרעה שמיעתיים לדרישות סעיף 2.6.1 ואותות התרעה חזותיים - לדרישות סעיף 2.6.2.

2. 6. 1. אותות התרעה שמיעתיים (אזעקה)

אותות ההתרעה השמיעתיים יהיו בעוצמה גדולה מרמת הרעש הסביבתי הממוצעת שבחדר ב-15 ד"ב (A) ⁽¹⁰⁾ לפחות, או גדולה ב-5 ד"ב (A) מכל רמת רעש מקסימלית במשך 60 שניות, החזקה מביניהן.

רמות הקול לאזעקות יהיו 120 ד"ב (A) לכל היותר.

האות השמיעתי המתריע על פינוי הבניין יהיה מורכב מתבניות בנות 3 פעימות כל אחת, בהתאם למפורט בתקן האמריקני ANSI S.341-1990.

הערות:

חשוב שאות התרעה שמיעתי יהיה בעל עוצמה ותדירות שימשכו את תשומת לבם של בעלי לקות שמיעה.

2. 6. 2. אותות התרעה חזותיים

אות ההתרעה החזותי יפעל במקביל לאות ההתרעה השמיעתי ויעמוד בדרישות אלה:

א. המכשיר ימוקם כך שייראה מכל מקום בחדר או בחלל.

ב. מכשיר האיתות החזותי יהיה בעל אופיינים (כגון צבע) אחידים בכל הבניין.

ג. הנורה תהיה מסוג שפופרת קסנון או שקילה לה, ותייצר אור לבן לא מסונן.

ד. קצב החבוב⁽³⁾ יהיה 1 הרץ לכל הפחות ו-3 הרץ לכל היותר.

ה. מכשיר התרעה חזותי על הקיר יהיה בגובה 205 ס"מ - 245 ס"מ מעל פני הרצפה; מכשיר איתות חזותי נייד הכולל גלאי עשן יהיה תלוי במרחק 10 ס"מ - 30 ס"מ מהתקרה.

הערות:

אמצעי התרעה חזותיים ימוקמו כך שיפזרו אותות בכל החלל, או שיגבירו את עוצמת התאורה בעת חירום באופן שימשוך את תשומת לב המשתמש בכל פעילות שהוא מבצע.

העוצמה והסוג של האור הנדרש לצורך הערת אדם בעל לקות שמיעה משינה עמוקה בחדר חשוך תלויה בכמה גורמים, כגון: גודל החדר וצורתו, מרחק מקור האור מהאדם הישן ותדירות הבחוב האור.

2. 6. 3. אותות נוספים

אותות רוטטים, אותות השכמה שונים, מערכת כריזה לשעת חירום, טלוויזיה במעגל סגור למסירת חודעות כתובות וכדומה, יחוברו למערכת ההתרעה הכללית של הבניין ולמערכת גילוי האש.

בכל מקום שבו מותקנת מערכת כריזה לשעת חירום, היא תלויה בשלט אלקטרוני (הגדרה 1.3.4) שימוקם במקום מרכזי ובולט לעין.

2. 7. מערכות עזר לשמיעה

2. 7. 1. כללי

מערכות עזר לשמיעה יתאימו לדרישות סעיפים 2.7.2 ו-2.7.3, לפי העניין.

המקומות שבהם יותקנו מערכות עזר לשמיעה ומספר המערכות שיותקנו יהיו בהתאם לחוראות כל דין. במקומות שלא נקבע עבורם בדין, יותקנו מערכות אלה כמפורט בנספח א.

⁽¹⁰⁾ ד"ב (A) - מפלס הרעש הנמדד על ידי מכשיר מדידה המכיל בהתאם לתכונות השמיעה של האדם; מקובל בקרב בעלי המקצוע בקיצור הלועזי dB(A).

2.7.2 מערכות הגברה

מערכות כגון לולאת השראה⁽¹⁾, מערכות אור תת-אדום או מערכות FM הן מערכות הגברה המתאימות לבעלי לקות שמיעה. המערכות מורכבות ממסדר המיועד לדובר ומקלטים המיועדים לשומעים. במערכות אלה יכולים להשתמש אנשים בעלי לקות שמיעה עם מכשירי שמיעה אישיים או בלעדיהם, ואין בהן כדי לפגוע באיכות ההקשבה של אנשים בעלי שמיעה תקינה. בחירת סוג המערכת תלויה באופן השימוש ובמיקום המערכת. המקומות שמתקנות בהם מערכות כאלה יסומנו בסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לבעלי לקות שמיעה (ציור 6ב).

במקומות המשמשים לחתכנסות ציבורית, כגון אולמות ותאטראות, לרבות כיתות וחדרי פגישות, מערכת ההגברה יכולה "לכסות" את כל אזור הישיבה, באמצעות מערכת קבועה או ניידת, או רק אזור מוגדר, באמצעות מערכת כגון לולאת השראה⁽¹⁾.

בעמדות מודיעין או באשנבי מכירה יש בהם קושי לשמוע את איש השירות (כגון: בדלפקים מזוגגים), יש להתקין מערכת הגברה.

אם מערכת ההגברה "מכסת" רק אזור מוגדר, יסומנו גבולות האזור באופן ברור באמצעות הסמל שבציור 6ב.

הערה:

יש להיוועץ במומחים לבחירת מערכת ההגברה המתאימה.

2.7.3 ערכות עזר לבעלי לקות שמיעה

ערכות עזר ניידות לאנשים בעלי לקות שמיעה (כגון: ערכות הנמסרות לפי דרישה בבתי מלון) יכללו מרכיבים אלה:

א. מכשיר פקסימיליה;

ב. מגבר למכשיר הטלפון (ראו סעיף 2.4.3 א);

ג. מערכת עזר לשמיעת טלוויזיה ורדיו;

ד. התקן התרעה המתחבר למערכות השונות בחדר ונותן אותות חזותיים, רוטטים או אחרים לצלצול הטלפון, צלצול בפעמון חדלת, אזעקת חירום, צלצול שעון מעורר וכדומה;

ה. הוראות התקנה ותפעול.

2.8 תאורה

עוצמת ההארה הנדרשת בחללים שונים תלויה במגבלותיו של האדם, בסוג הפעילות המתבצעת בחלל ובאופייני המטרה המוארת.

אור ישיר או אור רב מדי עלולים לסנוור.

כדי שהתאורה תענה על הצרכים, יש להביא בחשבון גורמים אלה:

א. עוצמת הארה אחידה של התאורה הכללית באותו אזור;

ב. מניעת בהיקות;

ג. מניעת סינוור;

ד. חלוקה נכונה של התאורה, לדוגמה: תאורה אופקית במדרגות ותאורה אנכית לקריאת דיבור;

ה. התייחסות לצללים והצללה, לפי הצורך, באמצעות כיווניות האור ופיזורו;

ו. התאמת עוצמת ההארה לגוני הרקע.

לאנשים בעלי לקות ראייה, לאנשים בעלי לקות שמיעה הזקוקים לעוצמת הארה גבוהה לצורך קריאת דיבור, לאנשים בעלי לקות חמורה בתקשורת המשתמשים בלוחות תקשורת ולקשישים, נדרשת עוצמת הארה מלאכותית מתאימה על פי הצרכים המיוחדים להם.
תכנון התאורה בתוך בניינים ייעשה כמפורט בתקן הישראלי ת"י 1529. לפי הצורך יש להיוועץ במומחה תאורה.

2. 9. אמצעי אזהרה מישושיים וחזותיים

אנשים בעלי לקות ראייה נזקקים לאמצעי אזהרה מישושיים וחזותיים לשם זיהוי של מכשולים, הבדלי גבהים, שינויי כיוון וגבולות הדרך הנגישה.
אמצעי אזהרה מישושיים וחזותיים יסופקו במקומות אלה:
א. לפני הכניסה הקובעת לבניין;
ב. לפני מדרגות, דרגנועים וכבשים;
ג. לפני מעברי חציה ועל גבי אבן שפה מונמכת;
ד. ברציפי רכבת;
ה. במקומות שבהם קיימים מכשולים או סיכונים בתוואי הנגיש לחולכי רגל ובצמוד לו;
ו. במקומות שבהם נדרש ציון לשינוי כיוון חליכה, או הצטלבות דרכים;
ז. באזורים מסוכנים, בהתאם לדרישות סעיף 2.2.2.12;
ח. על גבי דלתות וקירות שקופים, בהתאם לדרישות סעיף 2.2.2.13.
אמצעי האזהרה המישושיים יתאימו לדרישות המפורטות לגביהם בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 3⁽¹⁾, לפי העניין.

2. 10. תקשורת במעליות

מערכת התקשורת במעלית תכלול:
א. אות קולי ואות חזותי לציון מספר הקומה בתוך תא המעלית;
ב. אות קולי ואות חזותי מחוץ לתא המעלית, לציון הגעת המעלית וכיוון תנועתה;
ג. מנגנונים נגישים לחפעלת המעלית לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים ולעיוורים;
ד. אם מותקנת במעלית מערכת תקשורת חירום, היא תהיה נגישה גם לאנשים בעלי מגבלות. המעלית וכל הרכיבים המותקנים בה יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3⁽¹⁾.

2. 11. מכוונות למתן שירות אוטומטי

מכוונות נגישות למתן שירות אוטומטי, כגון: כספומטים, מכוונות תשלום ומתקנים לקבלת מידע, יתאימו לדרישות אלה:

2. 11. 1. שטח רצפה חופשי

שטח רצפה חופשי, המתאים לדרישות הסעיף הודן בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, יאפשר גישה חזיתית או גישה צידית אל מכוונת השירות.
הערה:
שטח רצפה חופשי אינו נדרש לגבי מכוונות למתן שירות אוטומטי שהגישה אליהן היא באמצעות רכב בלבד (drive-up).

2. 11. 2. אמצעי הפעלה

אמצעי ההפעלה יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1. ניתן יהיה לזהות את אמצעי ההפעלה השונים באמצעות מידע שמיעתי או מישושי מבלי להפעילם. יש לוודא שהצג ואמצעי ההפעלה יהיו ממוקמים כך, שגם אנשים המתניידים בכיסא גלגלים או אנשים נמוכי קומה, שגובה העיניים שלהם כ-110 ס"מ מפני הרצפה, יוכלו לזהותם ולהפעילם.

הערה:
מכונות לשירות אוטומטי שהגישה אליהן היא באמצעות רכב בלבד אינן מחויבות לעמוד בדרישה הנקובה בתקן הנזכר לעיל לגבי טווחי הגעה.

נספח א - המלצות להתקנת מערכות עזר לשמיעה
(למידע בלבד)

המקומות שיש להתקין בהם מערכות עזר לשימושם של אנשים בעלי לקות שמיעה נקבעים בדין (חוקים או תקנות). במקומות שלא נקבע עבורם בדין, מומלץ להתקין מערכות המתאימות לתקן זה כמפורט לחלן:

א-1. מערכות הגברה (סעיף 2.7.2)

- בעמדת מודיעין מוזגנת ובאשנבי שירות מזוגנים;
- במקומות התכנסות - אזור ההגברה ומספר המקלטים המסופקים בו יספיקו לפחות ל-10% מהמושבנים בכל אזור ישיבה;
- במוסדות לחשכלה גבוחה יחיו לפחות 3 מערכות הגברה ניידות (כגון: מערכת אור תת-אדום), שיותקנו בחתאם לצורך.

א-2. ערכות עזר לבעלי לקות שמיעה (סעיף 2.7.3)

מספר הערכות הנדרש בחתאם למספר החדרים בבניינים ללינה (ראו הגדרות בנספח א בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1) מפורט בטבלה א-1.

טבלה א-1

מספר ערכות העזר	מספר חדרי הלינה
1	1 - 25
2	26 - 50
3	51 - 75
4	76 - 100
5	101 - 150
6	151 - 200
7	201 - 300
8	301 - 400
9	401 - 500
2% ממספר החדרים	501 - 1000
20, בתוספת 1 לכל 100 חדרים (או חלק מ-100) מעל ל-1000	יותר מ-1000

א-3. אמצעי הדרכה

במוזאוניים ובכל מקום שניתנת בו הדרכה שמיעתית יסופקו אמצעי הדרכה נוספים המתאימים לבעלי לקות שמיעה, כגון: חומר הדרכה כתוב, הדרכה בשפת סימנים, מערכות הגברה באולמות, רשמקול עם מגבר, מערכות עזר לשמיעה, הדרכה באמצעות יחידות חווי סבילות⁽³⁾ או הידרודיות⁽³⁾ הכוללות כתוביות.

א-4. כתוביות

במקומות התכנסות שהמידע המועבר בהם הוא מידע מילולי-שמיעתי (תאטראות, אולמי הרצאות) תותקן מערכת לחקרנת כתוביות.

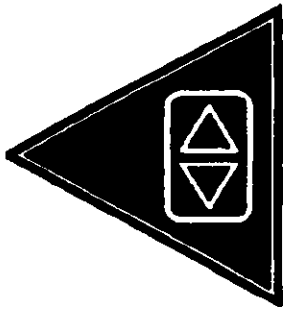
הערה:

קיימות מערכות מסוגים שונים, כגון צגים אלקטרוניים. לשם בחירת המערכת המתאימה יש להיוועץ במומחה בתחום הנגישות לאנשים בעלי לקות שמיעה.

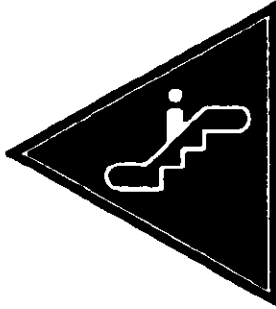
]

נספח ב - דוגמות שילוט
(למידע בלבד)

בנספח זה מובאות כמה דוגמות לסמלים בשלטי חכוונה ובשלטי זיהוי, ולצירופים שונים של שלטי חכוונה. סמלים נוספים יתאימו לאותה "משפחה" מבחינת גוון, צורה, עובי קו, יחס בין גון הסמל לרקע סביבו וכדומה.

מעלית

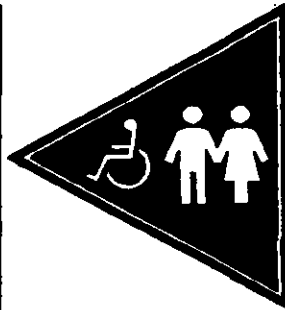
מדרגות נעות

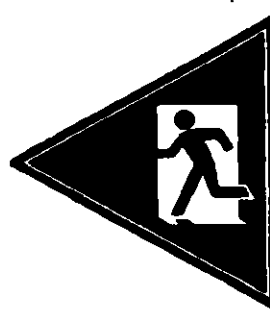
כבש

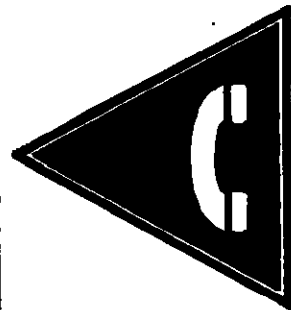
דרך נגישה

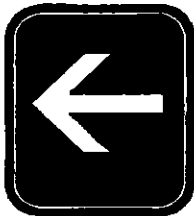
חדרי שירותים נגישים

דרך מילוט

טלפון

דרך נגישה

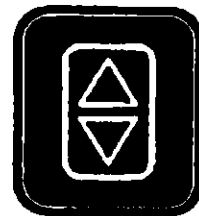
חדרי שירותים

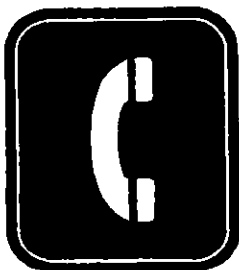
קפטריה

מסעדה

מעלית

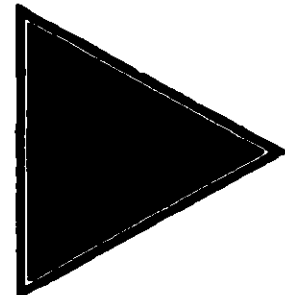
טלפון

מודיעין

חדרי שירותים נגישים

ציור ב-1 - דוגמות לסמלים בשלטי חכוונה

סכנה

מודיעין

שירות לעיוורים

שירותי נשים

שירותי גברים

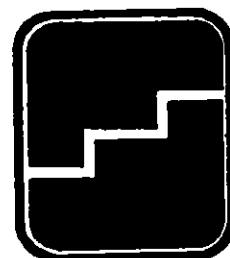
חדרי שירותים נגישים

מסעדה

בית קפה

מדרגות

צוור ב-2 - דוגמות לסמלים בשלטי זיהוי

רשימת מונחים

visual	-	חזותי
interactive video display units	-	יחידות חוזי הידודיות
passive video display units	-	יחידות חוזי סבילות
hard of hearing	-	כבד-שמיעה
off-white	-	לבן שבור
directory	-	לוח הכוונה ^(*)
induction loop	-	לולאת השראה ^(*)
visual impairment	-	לקות ראייה ^(*)
hearing impairment	-	לקות שמיעה ^(*)
tactile	-	מישושי ^(*)
assistive listening systems	-	מערכות עזר לשמיעה ^(*)
viewing distance	-	מרחק ראייה
mat	-	עמום
color code	-	קוד צבעים
flash rate	-	קצב הבחוב
vibrating	-	רוטט
pattern	-	תבנית
adaptive functioning	-	תפקוד מסתגל
telecommunication	-	תקשורת נחק
infra-red	-	תת-אדום

^(*) מונחים מסומנים אלה מקובלים בלשון בעלי המקצוע ואינם מופיעים במילוני האקדמיה ללשון העברית.